

การพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการ
เรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

โดย
นายธีระชัย รัตนรังษี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน(การสอนภาษาไทย) แบบ 2.1 ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2560

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถใน
การจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน(การสอนภาษาไทย) แบบ 2.1 ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2560
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

THE DEVELOPMENT OF THE CONSTRUCTION MODEL OF PROFESSIONAL
LEARNING COMMUNITY TO ENHANCE THAI-LANGUAGE TEACHER' LEARNING
MANAGEMENT CAPABILITY TO DEVELOP THE CREATIVE COMMUNICATION
SKILLS OF HIGH SCHOOL STUDENTS

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Doctor of Philosophy (CURRICULUM AND INSTRUCTION)

Department of Curriculum and Instruction

Graduate School, Silpakorn University

Academic Year 2017

Copyright of Graduate School, Silpakorn University

หัวข้อ	การพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
โดย	ธีระชัย รัตนรังษี
สาขาวิชา	หลักสูตรและการสอน(การสอนภาษาไทย) แบบ 2.1 ปรัชญาดุขฎฐิบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มีชัย เอี่ยมจินดา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุขฎฐิบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)

พิจารณาเห็นชอบโดย

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร. ภัทรธีรธา เทียนเพิ่มพูล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มีชัย เอี่ยมจินดา)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร. นรินทร์ สังข์รักษา)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวิชา วิริยมานุวงศ์)

57255902 : หลักสูตรและการสอน(การสอนภาษาไทย) แบบ 2.1 ปรัชญาคุชฌีบัณฑิต

คำสำคัญ : รูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ, ความสามารถในการจัดการเรียนรู้, ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์

นาย ธีระชัย รัตนรังษี: การพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มีชัย เอี่ยมจินดา

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการในการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา 2) พัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา 3) ประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ครูภาษาไทยจำนวน 11 คน และนักเรียนจำนวน 405 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน แบบสอบถามความต้องการ แบบบันทึกการสนทนากลุ่มย่อย แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ แบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ แบบสอบถามความคิดเห็นของครูภาษาไทยและนักเรียน แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเรื่องการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ แบบประเมินทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ แบบบรรจบรูปแบบ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบค่าที (t-test) แบบ Dependent และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. ข้อมูลพื้นฐานและความต้องการในการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา 1.1 ข้อมูลเกี่ยวกับ การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ 2) การศึกษาความต้องการในการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า รูปแบบการพัฒนาวิชาชีพครูเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ควร เกิดจากความสนใจของครู รูปแบบที่หลากหลาย มีหลากหลายเรียนและ เป็นในรูปแบบที่เข้าถึงได้ง่าย ครูจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์จัดการเรียนรู้โดยบูรณาการกับชีวิตจริง ครูวัดและประเมินผลสอดคล้องกับตัวชี้วัดและเป้าหมายการเรียนรู้

2. รูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจ ประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ และศึกษาความคิดเห็นของครูภาษาไทยที่มีต่อรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 2. เพื่อเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจ ประเมินทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ และศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย มีองค์ประกอบคือ หลักการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ กระบวนการ 5 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน Share Vision : S ขั้นตอนที่ 2 การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม Team Learning : T ขั้นตอนที่ 3 การจัดการเรียนรู้สู่นักเรียน Instruction : I ขั้นตอนที่ 4 การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน Peer Coaching : P ขั้นตอนที่ 5 การถอดบทเรียนหลังปฏิบัติการ After Action Review : A มีเงื่อนไข 2 ประการคือ 1. ภาวะผู้นำ 2. บรรยากาศแห่งการเรียนรู้

3. ประสิทธิภาพของรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา 1) ความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยอยู่ในระดับมาก 3) ความคิดเห็นของครูภาษาไทยอยู่ในระดับมาก 4) ความรู้ความเข้าใจเรื่องทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียน ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมมีผลการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 5) ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาอยู่ในระดับดีเยี่ยม 6) ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทยอยู่ในระดับ มากที่สุด

57255902 : Major (CURRICULUM AND INSTRUCTION)

Keyword : PROFESSIONAL LEARNING COMMUNITY MODEL, LEARNING MANAGEMENT CAPABILITY, CREATIVE COMMUNICATION SKILL

MR. THEERACHAI RATTANARUNGSRI : THE DEVELOPMENT OF THE CONSTRUCTION MODEL OF PROFESSIONAL LEARNING COMMUNITY TO ENHANCE THAI-LANGUAGE TEACHER' LEARNING MANAGEMENT CAPABILITY TO DEVELOP THE CREATIVE COMMUNICATION SKILLS OF HIGH SCHOOL STUDENTS THESIS ADVISOR : ASSISTANT PROFESSOR MEECHAI IAMJINDA, Ph.D.

The main purposes of this study are; 1. To study need analysis in relation to professional learning communities to enhance Thai language teachers' learning management capability to develop the creative communication skills of high school students, 2. To develop professional learning communities model to enhance Thai-language teachers' learning management capability to promote the creative communication skills of high school students, and 3. To evaluate an effectiveness of the professional learning communities model how far it enhances Thai-language teachers' learning management capability to promote the creative communication skills of high school students. The samples used in this research consist of 11 teaching Thai language teachers, and 405 students from 7 High schools in Phuket Province. The research instruments consist of both quantitative and qualitative which are need analysis survey, small group discussion interview, teachers achievement test of knowledge and understanding in learning management, teachers learning management capability evaluation observation checklist, questionnaires for teachers and students and, students test on knowledge and understanding in the creative communication, creative communication skills evaluation.

The quantitative data analyses by using statistic percentage, mean, standard deviation, statistics test as dependent forms and content analysis was used to analyzed qualitative data. Research Result shows that;

1. The need factors for professional learning communities to enhance Thai language teachers' learning management capability to promote the creative communication skills of high school students are 1.1) the radical concepts which requires are professional learning community construction, learning management capability, creative communication skills, and 1.2) the need to develop professional learning shows that Thai-language teachers expect a model of the teacher's professional development to enhance learning management capability arises from teacher's willingness, with various models, available in every semester, and easy to understand. Students would like their teachers to manage Thai-language classes to develop creative communication skills. Teachers should integrate the learning management to real life. In case of evaluation, students would like their teachers to evaluate the result to conform to the indicator and learning purposes.

2. The design and development of a model uses a five steps of the model construction for professional learning communities are 1. Share Vision : S stands for share vision, 2) Team Learning : T stands for team learning, 3) Instruction : I stands for learning management for students, 4)Peer Coaching : P means pairs work, 5) After Action Review : A stands for interpreting lessons after classes, being theoretically reasonable, being possible and consistent.

3. The result of the implementation model of professional learning communities to enhance Thai-language teachers' learning management capability to promote the creative communication skills of high school students shows that 1) Thai-language teachers' knowledge and understanding in learning management before and after the professional learning community activity reveals a statistically significant difference at .05, 2) Thai-language teachers have a high capability in learning management, 3) Thai-language teachers expressed their positive opinion about the construction model of professional learning community in a high level, 4) The students' knowledge and understanding in the creative communication skills before and after the learning management activity for students reveals a statistically significant difference at .05. 5) The evaluation of the high school students' creative communication skills shows a very high level 6) High school students' opinion about the learning management in the Thai-language class is positive at the highest level.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา” ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ ด้วยความกรุณาเอาใจใส่ ดูแล ให้คำปรึกษา ตลอดจนตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องปรับปรุงจนมีความสมบูรณ์ จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มีชัย เอี่ยมจินดา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนสิทธิ์ สิทธิสุนเนิน รองศาสตราจารย์ ดร.นรินทร์ สังข์รักษา คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร.ภัทรธีรา เทียนเพิ่มพูล ประธานคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิชา วิริยมานุวงศ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สมชัย ศรีนोक อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรตี ปรีชาปัญญากุล อาจารย์คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงเพ็ญ สว่างใจ อาจารย์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุวรี ผลพันธิน อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ดร.วิจิตรา ตะโกพร ปฏิบัติหน้าที่ รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ โรงเรียนราชินีบูรณะ ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ แก้ไข ปรับปรุงรูปแบบและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณนายเสถียร พลเยี่ยม ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีภูเก็ต และคณะผู้บริหาร คณะครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย นักเรียนโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดภูเก็ต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 14 ที่ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการดำเนินการวิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ให้ความรู้ตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงระดับดุขสมบัติตลอดจนคุณพ่อ คุณแม่ ครอบครัวที่เป็นกำลังใจที่ดีเสมอมา

ท้ายสุด ขอขอบคุณ ทุกคนที่ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือในด้านการวิเคราะห์ข้อมูล และขอบคุณเพื่อนๆ สาขาหลักสูตรและการสอน ลูกศิษย์ทุกคนที่เป็นกำลังใจ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางการศึกษาแก่ผู้วิจัยตลอดมา

ธีระชัย รัตนรังษี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภูมิภาพ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
2. กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	10
3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	16
4. คำถามของการวิจัย.....	16
5. สมมติฐานของการวิจัย.....	17
6. ขอบเขตของการวิจัย.....	18
7. นิยามศัพท์เฉพาะ.....	20
8. ประโยชน์ที่ได้รับ.....	23
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	24
1. แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ.....	25
1.1 ความหมายของการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ.....	25
1.2 องค์ประกอบของการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ.....	26
1.2.1 Share Vision การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน.....	29
1.2.2 Team Learning การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม.....	30

1.2.3 Instruction การจัดการเรียนรู้สู่นักเรียน.....	32
1.2.4 Peer Coaching การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	34
1.2.5 After Action Review การถอดบทเรียนหลังปฏิบัติการ.....	38
1.3 ประโยชน์ของการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ.....	41
2. แนวคิดเกี่ยวกับความสามารถในการจัดการเรียนรู้.....	42
2.1 ความหมายของความสามารถการจัดการเรียนรู้.....	42
2.2 องค์ประกอบของความสามารถการจัดการเรียนรู้	42
2.2.1 การออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้.....	43
2.2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้.....	46
2.2.3 การวัดและประเมินผล	54
3. แนวคิดเกี่ยวกับทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์	56
3.1 ความหมายของการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์.....	56
3.2 องค์ประกอบของการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์	58
4. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย....	63
5. บริบทโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา จังหวัดภูเก็ต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 14	66
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	68
6.1 งานวิจัยเกี่ยวกับการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ.....	68
6.2 งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถการจัดการเรียนรู้.....	73
6.3 งานวิจัยเกี่ยวกับการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์.....	75
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	78
การดำเนินการวิจัย.....	80
ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย Research ₁ (R ₁) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและศึกษาความต้องการ ..	80

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา Development ₁ (D ₁) เป็นการออกแบบและการพัฒนารูปแบบการ สร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของ ครูภาษาไทย.....	90
ขั้นตอนที่ 3 การนำไปใช้ (Implementation) = การวิจัย Research ₂ (R ₂) การนำรูปแบบไป ใช้	114
ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผล (Evaluation) = การพัฒนา Development ₂ (D ₂) การประเมิน และปรับปรุง	119
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	123
ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานและความต้องการในการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้าง ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่าง สร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา.....	123
ตอนที่ 2 รูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการ เรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษา.....	133
ตอนที่ 3 ประสิทธิภาพของรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถ ในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา.....	143
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	155
สรุปผลการวิจัย	156
อภิปรายผล	159
ข้อเสนอแนะ	165
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้	165
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป	166
รายการอ้างอิง.....	168
ภาคผนวก	176
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ	177

ภาคผนวก ข คู่มือการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ.....	179
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและศึกษาความต้องการ และการหา ประสิทธิภาพเครื่องมือ	216
ภาคผนวก ง รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบร่างรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยการจัดสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เครื่องมือที่ใช้ในการออกแบบและการ พัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และการหาประสิทธิภาพเครื่องมือ ...	225
ภาคผนวก จ เครื่องมือในการประเมินและปรับปรุงรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และการหาประสิทธิภาพเครื่องมือ.....	275
ประวัติผู้เขียน	282

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 แนวคิดองค์ประกอบรูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ.....	26
ตารางที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา เครือข่ายเทพกระษัตรี จังหวัดภูเก็ต สังกัด สพม.14.....	67
ตารางที่ 3 คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ รายวิชาภาษาไทย ปีการศึกษา 2560.....	67
ตารางที่ 4 สรุปรวิธีการดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 1	89
ตารางที่ 5 สรุปรวิธีการดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 2	108
ตารางที่ 6 จำนวนกลุ่มตัวอย่างครูและนักเรียน	115
ตารางที่ 7 สรุปรวิธีการดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 3	118
ตารางที่ 8 สรุปรวิธีการดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 4	122
ตารางที่ 9 ความต้องการการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสาร อย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา	131
ตารางที่ 10 ความต้องการของนักเรียนให้ครูจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย.....	132
ตารางที่ 11 ความต้องการของนักเรียนให้ครูวัดและประเมินผลในการพัฒนาทักษะ การสื่อสารอย่างสร้างสรรค์.....	133
ตารางที่ 12 การรับรองรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้าง ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะ การสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา.....	141
ตารางที่ 13 คะแนนความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย.....	143
ตารางที่ 14 ความสามารถการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์.....	144
ตารางที่ 15 ความคิดเห็นของครูภาษาไทยที่มีต่อรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ	146

ตารางที่ 16 ความรู้ความเข้าใจเรื่องทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียน
 ชั้นมัธยมศึกษา..... 151

ตารางที่ 17 คะแนนประเมินทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา 152

ตารางที่ 18 ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย..... 153

สารบัญแผนภูมิภาพ

	หน้า
แผนภูมิภาพที่ 1	15
1	15
กรอบแนวคิดการวิจัยการพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของ ครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษา.....	15
แผนภูมิภาพที่ 2	79
2	79
กรอบการดำเนินการวิจัยและพัฒนา	79
แผนภูมิภาพที่ 3	84
3	84
ขั้นตอนการสร้างแบบวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ	84
แผนภูมิภาพที่ 4	86
4	86
ขั้นตอนการสร้างแบบบันทึกการสนทนากลุ่มย่อยศึกษาความต้องการ การพัฒนารูปแบบ	86
แผนภูมิภาพที่ 5	88
5	88
ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามความต้องการการจัดการเรียนรู้ วิชาภาษาไทย	88
แผนภูมิภาพที่ 6	94
6	94
สร้างแบบตรวจสอบความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎี ความเป็นไปได้ และความสอดคล้องของร่างรูปแบบด้วยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship).....	94
แผนภูมิภาพที่ 7	97
7	97
ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้.....	97
แผนภูมิภาพที่ 8	99
8	99
ขั้นตอนการสร้างแบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้.....	99
แผนภูมิภาพที่ 9	101
9	101
ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเรื่องทักษะ การสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา.....	101
แผนภูมิภาพที่ 10	103
10	103
ขั้นตอนการสร้างแบบประเมินทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียน.....	103
แผนภูมิภาพที่ 11	105
11	105
แบบบันทึกการสนทนากลุ่มย่อย (Focus groups) เรื่อง ความคิดเห็น ของครูภาษาไทย.....	105
แผนภูมิภาพที่ 12	107
12	107
ขั้นตอนการสร้างความคิดเห็นนักเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ ของครูภาษาไทย.....	107

แผนภูมิภาพที่ 13	ขั้นตอนการสร้างแบบรับรองรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ.....	121
แผนภูมิภาพที่ 14	รูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ STIPA Model หรือ รูปแบบสติปะ	136

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาไทยในยุคของไทยแลนด์ 4.0 เป็นยุคการเติบโตของเทคโนโลยีและเศรษฐกิจดิจิทัล การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ประเทศไทยจำเป็นต้องปฏิรูปการศึกษา เพื่อให้ระบบการศึกษาเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนประเทศ ภายใต้วิสัยทัศน์ที่ว่า “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560: ง) คณะกรรมาธิการนานาชาติว่าด้วยการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ขององค์การ UNESCO (2007) ได้เสนอรายงานการศึกษาต่อองค์การ UNESCO ว่า “การเรียนรู้ตลอดชีวิต” เป็นกุญแจสำคัญดอกหนึ่งที่ใช้สำหรับเปิดเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 เป็นความคิดรวบยอดที่ไกลไปกว่าเดิมและตอบสนองโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยให้ความสำคัญกับสี่เสาหลักที่เป็นรากฐานของการศึกษาในศตวรรษนี้ ได้แก่ 1) การเรียนรู้เพื่อรู้ (learning to know) 2) การเรียนรู้เพื่อการปฏิบัติ (learning to do) 3) การเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกันในสังคม (learning to live together) และ 4) การเรียนรู้เพื่อชีวิต (learning to be) ที่ให้ความสำคัญทั้งด้านความต้องการ โอกาส มาตรฐานคุณภาพ และความเสมอภาคทางการศึกษาควบคู่ไปด้วยกัน

ประเทศไทยต้องอาศัยการเปลี่ยนกระบวนทัศน์การพัฒนาเป็นการบูรณาการเป็นองค์รวมที่ยึด “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” อย่างแท้จริง โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2557: 49) ได้นำเสนอปรัชญาพื้นฐานแห่งระบบการศึกษาไทยในศตวรรษที่ 21 จะต้องเปลี่ยนแปลงไป 5 ประการ คือ 1. ปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์ (Identity) คนไทย จากเดิมแต่ละคนมีสถานะเป็นแค่พลเมืองไทยสู่ความเป็นไทยที่เป็นส่วนหนึ่งของพลเมืองโลก 2. ปรับเปลี่ยนจุดเน้น (Reorientation) จากการเน้นการสร้างคนเพื่อป้อนการเติบโตทางเศรษฐกิจไปสู่การเน้นการสร้างการเติบโตเพื่อรองรับการสร้างและการปลดปล่อยศักยภาพของผู้คนในสังคมเพื่อตอบโจทย์สังคมองค์ความรู้ 3. ปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ (Paradigm) จากการเอาชนะธรรมชาติมาเป็นการอยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างยั่งยืน 4. ปรับเปลี่ยนวัฒนธรรม (Transformation of culture) จากการเป็นสังคมเอาชนะผู้อื่นมาเป็นการทำงานร่วมกับคนอื่นในลักษณะเกื้อกูลแบ่งปัน และ 5. ขับเคลื่อนประเทศไทยไปสู่โลกที่หนึ่ง (First World Nation) จากที่มองแต่การมุ่งไปสู่การเป็นประเทศพัฒนาแล้ว ซึ่งให้ความสำคัญแต่มิติเศรษฐกิจเป็นสำคัญ มาเป็นการคำนึงประเด็นด้านสังคม วัฒนธรรม โดยเฉพาะการสร้างเกียรติภูมิความเป็นชาติ

และนำเสนอเป้าประสงค์หลักของการศึกษาของประเทศไทยในศตวรรษที่ 21 ที่พึงประสงค์ คือ การศึกษาไทยช่วยบ่มเพาะคนไทยให้เป็นคนไทยที่มีศักยภาพ กล่อมเกล่าให้เป็นคนที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีความสุข ช่วยนำประเทศไปสู่ระดับการพัฒนาอย่างสมดุลและยั่งยืน พร้อมกับเป็นสังคมที่อยู่ดีมีสุข (Well-being Society)

เครื่องมือในการเตรียมความพร้อมคนไทยในศตวรรษที่ 21 จะต้องเรียนรู้ในลักษณะสหวิทยาการ (Interdisciplinary) และจะต้องมีความรู้รอบตัวอื่น ๆ ด้วย โดยมีจุดเน้น คือ 1. การสอนให้เกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มุ่งเน้นเชิงสหวิทยาการของวิชาแกนหลัก และ 2. สร้างโอกาสที่จะประยุกต์ทักษะเชิงบูรณาการข้ามสาระเนื้อหาและสร้างระบบการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะเป็นฐาน (Competency-based) (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย, 2557: 36-38) สอดคล้องกับ วิจารณ์ พานิช (2555: 16-21) ได้กล่าวถึงทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ว่าสาระวิชา มีความสำคัญ แต่ไม่เพียงพอสำหรับการเรียนรู้เพื่อให้มีชีวิตในโลกศตวรรษที่ 21 ปัจจุบันการเรียนรู้ สาระวิชาควรเป็นการเรียนจากการค้นคว้าของนักเรียนเอง โดยครูช่วยแนะนำ และช่วยออกแบบ กิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนแต่ละคนสามารถประเมินความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของตนเองได้ โดยวิชาแกนหลักจะนำมาสู่การกำหนดกรอบแนวคิดและยุทธศาสตร์สำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ ในเนื้อหาเชิงสหวิทยาการ โดยการส่งเสริมความเข้าใจในเนื้อหาวิชาแกนหลัก และสอดแทรกทักษะ แห่งศตวรรษที่ 21 เข้าไปในทุกวิชาแกนหลัก ดังนี้ 1. ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม 2. ทักษะ ด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี และ 3. ทักษะด้านชีวิตและอาชีพ

การเรียนรู้แต่ในวิชาเพียงอย่างเดียวมันไม่เพียงพอ ดังนั้นการศึกษาจะต้องเป็นกลไกในการสร้างเสริมองค์ความรู้แล้ว ยังต้องให้ความสำคัญกับเรื่องเสริมสร้างทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ ด้วย รวมไปถึง คนไทยจะต้องมีทักษะการเรียนรู้และการสร้างนวัตกรรมใหม่ (Learning and Innovation Skills) หมั่นฝึกฝน พัฒนาค้นเอง เรียนให้เกิดทักษะ เรียนโดยการปฏิบัติ (Learning by Doing) เพื่อให้เกิดทักษะและนวัตกรรม จากการไปสืบค้น รวบรวมความรู้จากแหล่งอ้างอิงที่เชื่อถือได้ มาสนับสนุนหรือโต้แย้งได้เป็นคำตอบที่เรียกว่าองค์ความรู้ โดยมีทักษะ 1.การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) 2. การสื่อสารและความร่วมมือ (communication and Collaboration) และ 3. ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย, 2557: 17-20) จนสามารถสร้าง ผลงานที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เรียกว่า ความคิดสร้างสรรค์ นำทฤษฎีความรู้มาสร้าง กระบวนการและวิธีการผลิต สร้างผลงานใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อบุคคลและสังคมที่เรียกว่า พัฒนานวัตกรรม

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2557: 168) ได้เสนอนโยบายการปฏิรูปการเรียนรู้ แห่งศตวรรษที่ 21 และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ว่า เน้นกระบวนการคิด ทักษะมากกว่าเน้นที่

เนื้อหาสาระที่อาจเปลี่ยนแปลงและล้าสมัยได้ และปฏิรูปการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบทศตวรรษที่ 21 และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นศูนย์กลางอย่างแท้จริง ผู้เรียนต้องมาก่อน โรงเรียนต้องเปลี่ยนจากโมเดลการสอนสิ่งเดียวที่เหมาะสมกับทุกคน และแทนที่ด้วยการตั้งเป้าหมาย เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่ประสบความสำเร็จเพื่อยอมรับการเปลี่ยนแปลงจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เข้าใจถึงเหตุผลเบื้องหลัง และประโยชน์ที่จะเกิดขึ้น สร้างการเชื่อมโยงระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ สอดคล้องกับ สุปรียา ศิริพัฒนกุลขจร (2012: 12) ได้ให้ความเห็นว่าการ เปลี่ยนแปลงวิธีการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงวิถีคิด ให้สอดคล้องและสมดุลกับการเปลี่ยนแปลงของโลกที่นับวัน จะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรงมากขึ้น แต่การเปลี่ยนแปลงวิธีการเรียนรู้และการเปลี่ยนแปลงวิถีคิดครั้งนี้ถือว่าเป็นเรื่องที่จะต้องอยู่คู่กันต้องเกื้อกูลกันจะแยกออกจากกันไม่ได้ จึงจำเป็นที่จะต้องพัฒนาให้ทุกคนเป็น “บุคคลแห่งการเรียนรู้” (Learning Person) และมีสมรรถนะในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง สามารถสร้างองค์ความรู้ได้

ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 จะช่วยเตรียมความพร้อมให้นักเรียนรู้จักคิด เรียนรู้ ทำงาน แก้ปัญหา สื่อสาร และร่วมมือทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดชีวิต (วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และอชิป จิตตฤกษ์แปล, 2556: 40) Bernie Trilling and Charles Fade (2009: 175-177) ได้กล่าวว่า ทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21 คือ 3Rs x 7Cs กล่าวคือ 3Rs หมายถึง ทักษะการเรียนรู้ที่ประกอบด้วย การอ่าน (Reading) การเขียน (‘Riting) และการคำนวณ (‘Rithmetic) คือการนำทักษะเหล่านี้มาเพิ่มความสำเร็จให้กับนักเรียน 7Cs ประกอบด้วย ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะในการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) ทักษะการคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ทักษะความร่วมมือ การทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and) ทักษะความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ (Cross – cultural Understanding) ทักษะการสื่อสาร ข้อมูล สารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ (Communication, Information and Media Literacy) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and Media Literacy) ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Self - reliance) วิจารณ์ พานิช (2556: 16) ได้นำเสนอทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ในมุมมองที่ต่างไปเล็กน้อย คือ 3Rs + 8Cs + 2 ได้แก่ Reading Riting ‘Rithmetic 8Cs ได้เพิ่ม Change (ทักษะการเปลี่ยนแปลง) และได้เพิ่ม 2 Ls ด้วย คือ Learning กับ leadership ส่วนสำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (2559 : ออนไลน์) ได้สรุปทักษะที่เด็กและเยาวชนควรมีในศตวรรษที่ 21 คือ 3R ได้แก่ Reading (การอ่าน) ‘Riting (การเขียน) ‘Rithmetic (การคิดคำนวณ) ส่วน 4C ได้แก่ Critical Thinking (การคิดอย่างมีวิจารณญาณ) communication (การสื่อสาร) Collaboration (การร่วมมือ) Creativity (ความคิดสร้างสรรค์) และไฟทิวรี่ ลินลาร์ตัน (2556: 8) กล่าวถึงลักษณะคนรุ่นใหม่ : CCPR ว่า ลักษณะแรกคือ การคิดวิเคราะห์ (critical Mind) ผู้เรียน

จะต้องมีความคิดวิเคราะห์ให้ได้เพื่อเขาจะได้เข้าใจ เรียนรู้และเข้มแข็งและไม่ตกเป็นเหยื่อของการโฆษณาชวนเชื่อ ลักษณะที่สอง คือ การคิดสร้างสรรค์ (Creative Mind) ผู้เรียนควรมีความคิดสร้างสรรค์ คิดสิ่งใหม่ ๆ ให้กับตนเองและสังคมด้วย ลักษณะที่สาม คือ การมีผลผลิต (Productive Mind) เป็นการเอาความคิดนั้นไปสู่รูปธรรม คือ การมีผลผลิตใหม่ ๆ ด้วยค่าของคนต้องให้มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ และลักษณะที่สี่ การมีความรับผิดชอบ (Responsible Mind) ไม่ว่าจะคิดวิเคราะห์จะสร้างสิ่งใหม่อะไรก็ตามจะต้องมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อสังคม ต่อสิ่งแวดล้อมภายนอกด้วย ซึ่งจะเป็นพื้นฐานของคุณธรรมจริยธรรมต่อไป

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดจุดหมายเมื่อจบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในข้อ 2. ว่า มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหาการใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต สอดคล้องกับการกำหนดสมรรถนะสำคัญไว้ 5 ประการ คือ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 3-4) และได้กล่าวถึงเป้าหมายของการเรียนภาษาไทยไว้ว่า ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อนำไปใช้ในชีวิตรจริง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 3) รวมถึงกำหนดสมรรถนะด้านความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช่วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 4)

การพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาไทยของเยาวชนไทยเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง เนื่องจากสังคมโลกต้องมีการสื่อสาร การเรียนรู้สามารถเกิดขึ้นได้ทุกที่ทุกเวลา การรู้ขั้นพื้นฐาน (Basic Literacy) เป็นการเน้นผู้เรียนในการพัฒนาการเรียนรู้ด้วย วิธีดั้งเดิม และใช้สื่อต่าง ๆ โดยเน้นให้มีการพัฒนาทั้งด้านภาษาในด้านการอ่านและการเขียน การฟังและการพูด เพื่อให้เกิดการสื่อสารทั้งภาษาประจำชาติและภาษาต่างประเทศ ให้มีประสิทธิภาพ (อดิพร เกิดเรือง, 2560: 177) ภาษาไทยที่ทำให้คนไทยสามารถเข้าใจ “ประเทศไทย 4.0” ที่กำลังกล่าวขวัญกันอยู่ในขณะนี้ก็ต้องเป็นภาษาไทยที่มีการปรับตัว ได้รับความคิดใหม่ ๆ โดยเฉพาะจากภาษาอังกฤษได้โดยไม่ผิดเพี้ยน (นิตยา กาญจนานาชีวะ, 2561: ออนไลน์) ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรม การงานและดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุขและเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จาก

แหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนาระบบการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาวิชาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณีและสุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าแก่การเรียนรู้ การอนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 1) นโยบายของการจัดการศึกษาจึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อส่งเสริมให้เยาวชนให้เยาวชนไทยสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ จากแนวทางการปฏิรูปการศึกษาได้ให้ความสำคัญกับการใช้ภาษาไทย โดยระบุไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 หมวด 4 มาตรา 23 ความว่า การจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยต้องให้ความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรมกระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องความรู้และทักษะด้านคณิตศาสตร์และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2545: 13-14)

คนไทยใช้ภาษาสำหรับการติดต่อสื่อสารเพื่อทำความเข้าใจระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง และผู้เขียนกับผู้อ่านให้เข้าใจตรงกันได้ โดยทั่วไปในเรื่องการสื่อสารมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่ ผู้ส่งสาร ผู้รับสาร และตัวสาร ซึ่งตัวสารนี้ก็มีทั้งภาษา เครื่องมือสื่อสาร และวิธีการที่ใช้ในการสื่อสารด้วย (วรรณ โสมประยูร, 2553: 25) การสื่อสารเป็นกระบวนการขับเคลื่อนสำคัญของสังคมมนุษย์ และเป็นกระบวนการที่สัมพันธ์กับชีวิตในหลายด้าน โดยเฉพาะในการดำเนินชีวิตประจำวัน และการทำงานของมนุษย์ เพราะมนุษย์จำเป็นต้องติดต่อสื่อสารเพื่อทำความเข้าใจระหว่างกัน ซึ่งยังประโยชน์ต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นทั้งแก่ตนเองและผู้อื่นเป็นมาก กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์ (2551: 4) กล่าวถึงความหมายของ การสื่อสารไว้ว่า หมายถึง การสื่อสารความหมายให้เกิดความเข้าใจระหว่างกัน โดยเป็นกระบวนการถ่ายทอดสารระหว่างมนุษย์และใช้ภาษาเป็นเครื่องมือติดต่อระหว่างกัน ด้วยวิธีการต่าง ๆ อันส่งผลให้ฝ่ายผู้ส่งสารและผู้รับสารเกิดความเข้าใจได้ตรงกัน รวมทั้งยังเป็นการแสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิด การถ่ายทอดเรื่องราวต่าง ๆ หรือสิ่งอื่นใดที่มนุษย์ต้องการนำเสนอไปยังผู้อื่น ซึ่งแต่ละบุคคลอาจนำวิธีการหรือมีกระบวนการสื่อสารที่แตกต่างกันไปตามความเหมาะสมหรือความจำเป็นทั้งของตนเองและคู่สื่อสาร โดยเฉพาะในศตวรรษที่ 21 ทักษะเพื่อการดำรงชีวิตอย่างหนึ่งคือทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ในด้านการสื่อสารและความร่วมมือ สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2557: 19) กล่าวถึงต้องการทักษะการสื่อสารไว้คือ ทักษะในการสื่อสารอย่างชัดเจน ตั้งแต่การเรียบเรียงความคิดและมุมมอง (Idea) สื่อสารเข้าใจง่ายในหลายแบบ ทั้งการพูด เขียน และกิริยาท่าทาง การฟังอย่างมีประสิทธิภาพ นำไปสื่อสารความหมายและความรู้ แสดงคุณค่าทัศนคติและความตั้งใจ การสื่อสาร

เพื่อบรรลุเป้าหมายการทำงาน การสื่อสารด้วยหลากหลายภาษาและสภาพแวดล้อมที่หลากหลาย
อย่างได้ผล

นอกจากความสามารถในการสื่อสารแล้ว ผู้เรียนต้องมีความคิดสร้างสรรค์สำหรับการ
ดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นทักษะการคิดขั้นสูง ตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษา
แห่งชาติ พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม 2545) ได้กำหนดไว้ว่า กระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝัง
ให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยที่ผู้เรียนจะต้องรู้จักเลือกความรู้ ประสบการณ์ที่มีอยู่เดิมมาเป็น
พื้นฐานในการสร้างความรู้ ความคิดใหม่ หรือสิ่งแปลกใหม่ที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพสูงกว่าเดิม
บุคคลที่จะมีความสามารถในการสร้างสรรค์จะต้องเป็นบุคคลที่มีความคิดอิสระอยู่เสมอ มีความ
เชื่อมั่นในตนเอง มองโลกในแง่ดี คิดไตร่ตรอง ไม่ตัดสินใจสิ่งใดง่าย ๆ การสร้างสรรค์ของมนุษย์
จะเกี่ยวเนื่องกันกับความคิด การพูด การเขียน และการกระทำเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งจะต้องมีการคิด
เชิงสร้างสรรค์เป็นพื้นฐาน ความคิดเชิงสร้างสรรค์เป็นความคิดที่พัฒนามาจากความรู้และ
ประสบการณ์เดิม ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานของการพูด การเขียน และการกระทำเชิงสร้างสรรค์
การพูดและการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นการแสดงออกทางภาษาที่ใช้ภาษาขัดเกลาให้ไพเราะ งดงาม
เหมาะสม ถูกต้องตามเนื้อหาที่พูดและเขียนการกระทำเชิงสร้างสรรค์เป็นการกระทำที่ไม่ซ้ำแบบเดิม
และคิดค้นใหม่แปลกไปจากเดิม และเป็นประโยชน์ที่สูงขึ้น (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา,
2551: 65)

จากการนิเทศการสอนของครูภาษาไทยพบว่านักเรียนขาดความคิดสร้างสรรค์
เป็นอย่างมาก สร้างสรรค์ชิ้นงานตามรูปแบบที่เคยเห็นมา ไม่กล้าคิดนอกกรอบ สอดคล้องกับวิจารณ์
พานิช (2555: 25) กล่าวว่า สมองด้านสร้างสรรค์นี้คือ ทักษะที่คนไทยขาดที่สุด และกระทรวงศึกษาธิการ
(2555: 6) กล่าวไว้ในแผนพัฒนาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555 – พ.ศ. 2559
อ้างถึงเหตุผลความจำเป็นว่า เนื่องจากเด็กไทยวัยเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าร้อยละ 50
และมาตรฐานความสามารถของผู้เรียนในเรื่องการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ มีวิจรรย์ญาณ และคิด
สร้างสรรค์ต่ำ ปัญหาการใช้ภาษาไทยก็เช่นกัน อุดลย์ ไทรเล็กทิม (2550: 83) ศึกษาปัญหาการใช้
ภาษาไทยของนักเรียนกรุงเทพมหานครพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 มีปัญหาในระดับ
ปานกลาง ได้แก่ ปัญหาการใช้คำ ปัญหาการอ่านออกเสียง ปัญหาการเขียน ปัญหาการใช้ประโยค
และการใช้ภาษา ปัญหาการชม ปัญหาการอ่าน ปัญหาการพูด และปัญหาการฟัง

ดังนั้นพฤติกรรมการสอนของครูมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งและพฤติกรรมการสอนจะมี
ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนโดยพฤติกรรมการสอนที่ดีจะก่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผล
ทางการเรียนของนักเรียน วันวิสาข์ เคน (2555) ได้สรุปหลัก 7 ประการของการสอนที่ดี จากหนังสือ
How Learning Works ว่า ประกอบไปด้วย 1. ต้องเข้าใจเรื่องความรู้เดิมของนักเรียน 2. การจัดการ
ระบบความรู้มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ 3. แรงจูงใจ ครูจะต้องมีวิธี และเอาใจใส่ที่จะสร้างแรงจูงใจ

หรือแรงบันดาลใจให้ลูกศิษย์ 4. การเรียนรู้ที่ถูกต้อง ผู้เรียนจะต้องเรียนจนรู้จริง 5. การสอนโดยปฏิบัติ และการป้อนกลับ 6. พัฒนาการของนักเรียนและบรรยากาศของการเรียน การเรียนสมัยใหม่เด็กต้องทำงานเป็นทีม 7. คนที่จะเรียนรู้ได้ดีจะต้องเป็นผู้ที่สามารถกำกับกับการเรียนรู้ของตนเองได้ (self-directed Learner) และอาภรณ์ ใจเที่ยง (2550: 28) กล่าวถึงลักษณะการสอนที่ดี 13 ประการ ประกอบด้วย การสอนที่มีการเตรียมการสอนมาอย่างดีทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทุกด้าน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องวัตถุประสงค์ ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรม ตรงตามเจตนาารมณ์ของหลักสูตร มุ่งให้ผู้เรียนนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ได้รับความสนใจผู้เรียนมีบรรยากาศส่งเสริมการเรียนรู้ ใช้หลักจิตวิทยาการเรียนรู้อย่างเหมาะสม บรรยากาศเป็นประชาธิปไตย มีกระบวนการที่ดีใช้หลักการวัดผลและประเมินผลการเรียน และผู้สอนมีความเป็นครู ทั้งนี้หากคำนึงถึงความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วที่เกิดขึ้นในยุคโลกาภิวัตน์ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของอเททยา แก้วศรีหา (2558: 57) ว่าปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอนของครูผู้สอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา คือ เจตคติต่อการสอน คือ อาชีพครูเป็นอาชีพที่ต้องใฝ่หาความรู้เพื่อความก้าวหน้า การจัดบรรยากาศในห้องเรียน คือ สร้างบรรยากาศ ความเป็นกันเองระหว่างครูกับนักเรียนและนักเรียนกับ นักเรียนขณะทำการเรียนการสอน และบุคลิกภาพของครู คือ ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน

การดำเนินการดังกล่าวจะประสบผลสำเร็จได้นั้น ครูถือเป็นปัจจัยสำคัญ เนื่องจากครูเป็นผู้นำหลักสูตรสู่การปฏิบัติจริงในชั้นเรียน และการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ และเทคนิควิธีการสอนของครูแต่ละคน โดยลักษณะที่แท้จริงของการจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ย่างยากซับซ้อน และต้องการพัฒนาปรับปรุงให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นอย่างต่อเนื่อง และเป็นระบบ ถึงแม้ว่าครูส่วนใหญ่จะมีความรู้ และประสบการณ์ทำการสอนมานานแล้วก็ตาม แต่สถานะของสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ที่มามีส่วนเกี่ยวข้องกับคนในสังคมโลก ดังนั้น ครูในฐานะที่เป็นผู้พัฒนาคน จึงต้องพัฒนาตนเองให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมเพื่อนำองค์ความรู้ไปจัดการเรียนรู้ให้ก้าวหน้า และทันสมัยอยู่เสมอ ซึ่งในสภาพจริงปัจจุบันพบว่าครูบางส่วนยังไม่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนรู้ดังรายงานการวิจัยของ ธวัชชัย อู่พาณิช (2536: 22) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดระยองพบว่า ครูบางส่วนไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนที่ใช้อยู่ให้ดีขึ้น ทั้งนี้เนื่องมาจากครูยังขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับรายงานสรุปผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา โครงการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนนาร่อง และโรงเรียนเครือข่าย ที่พบว่าครูบางส่วนยังไม่ปรับเปลี่ยน

พฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ โดยยังคงปฏิบัติเหมือนเช่นเดิม (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ, 2546: 26-29) ดังนั้น จึงสมควรมีการพัฒนาครูให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้

จากการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายในเครือข่ายเทพกระษัตรี จังหวัดภูเก็ต พบว่า การดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนส่วนใหญ่ดำเนินการในลักษณะที่ผู้บริหาร กำหนดบทบาทและวิธีการนิเทศโดยตนเอง และจัดกิจกรรมการนิเทศไม่หลากหลาย ไม่สนองต่อ ปัญหาและความต้องการของครูผู้สอนอย่างแท้จริงและไม่คำนึงถึงศักยภาพของครูผู้สอนรายบุคคล จากรายงานผลการปรับปรุงประสิทธิภาพการนิเทศภายในของเครือข่ายเทพกระษัตรี จังหวัดภูเก็ต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปีการศึกษา 2559 พบปัญหาในเรื่องการจัดการเรียนการสอนของครู ส่วนใหญ่ยังไม่เปลี่ยนพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ กล่าวคือ 1) การออกแบบการจัดการเรียนรู้ ยังไม่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 ไม่สามารถบูรณาการกับความเปลี่ยนแปลงของโลกเทคโนโลยีได้ 2) การจัดการเรียนรู้นั้นเน้นกระบวนการอธิบายเสียเป็นส่วนใหญ่ ไม่สามารถส่งเสริมการเรียนรู้ ที่คงทนให้กับนักเรียนได้ การเรียนรู้เน้นเพียงในห้องเรียนเท่านั้น รวมถึง 3) การวัดผลและประเมินผล ยังเน้นเครื่องมือที่เป็นแบบทดสอบขาดเครื่องมือที่หลากหลาย รวมทั้งการขาดเครื่องมือการวัดผล ประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 14, 2560: 15)

การพัฒนาพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ของครูนั้นอาจทำได้หลายวิธี Diaz and Maggioli (2004) ได้นำเสนอรูปแบบการพัฒนาวิชาชีพโดยเน้นครูเป็นสำคัญไว้คือ การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ (establishing learning community) คือการสนับสนุนส่งเสริมให้ครูมีการทำงานร่วมกัน เป็นทีมในการพัฒนาวิชาชีพ ร่วมมือร่วมแรงใจกันในการแก้ปัญหา พัฒนาการจัดการเรียนการสอน โดยใช้การทำงานเป็นกลุ่มร่วมมือกันพัฒนางาน การดูแลให้คำปรึกษาแนะนำ (mentoring) คือ การดูแลให้คำปรึกษาแนะนำกับครูโดยให้การดูแลให้คำปรึกษาแนะนำเพื่อการพัฒนาครูซึ่งอาจเริ่ม จากผู้แนะนำให้คำปรึกษาเป็นแบบอย่างการปฏิบัติดี มีการฝึกปฏิบัติโดยมีผู้ดูแลให้คำปรึกษาแนะนำ ให้ความช่วยเหลือ และสุดท้ายคือการพัฒนาให้ครูสามารถพัฒนาตนเองได้โดยอาศัยการสะท้อนผล จากผู้ดูแลให้คำแนะนำครูบรรจุใหม่ หรือครูที่เข้าสู่วิชาชีพครู ที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อย ชีวิตจริงในโรงเรียนของการทำหน้าที่ครูแตกต่างจากชีวิตจริงของการฝึกปฏิบัติวิชาชีพครูในสถาบัน และขณะฝึกสอนการสอนเป็นวิชาชีพชั้นสูง (professional) เช่นเดียวกับอาชีพอื่นที่ต้องอาศัยเวลา และความต่อเนื่องในการพัฒนาเป็นผู้เชี่ยวชาญและเป็นมืออาชีพ (professionalism) สอดคล้องกับ วิธีการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ(Professional Learning Community : PLC)

ชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) เป็นการ ผสมผสานแนวคิด 2 ประการ ได้แก่ ความเป็นมืออาชีพ (professional) และ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ (learning community) หมายถึง การรวมกลุ่มกันของบุคคลผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาโดยมี จุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาสมรรถนะเชิงวิชาชีพ และคุณภาพของผู้เรียนร่วมกัน ผ่านกระบวนการเรียนรู้

ร่วมมือร่วมใจ การเรียนรู้ประสบการณ์การปฏิบัติงานในพื้นที่ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (วิชัย วงศ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล, 2558: 75) บนพื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร ที่มีวิสัยทัศน์ คุณค่า เป้าหมาย และภารกิจร่วมกัน โดยทำงานร่วมกันแบบทีม เรียนรู้ที่ครูเป็นผู้นำ ร่วมกัน และผู้บริหารแบบผู้ดูแลสนับสนุนสู่การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพเปลี่ยนแปลงคุณภาพตนเอง สู่คุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความสำเร็จหรือประสิทธิผลของผู้เรียนเป็นสำคัญ และความสุขของ การทำงานร่วมกันของสมาชิกในชุมชนวรลักษณ์ ชุกำเนิด และเอกนรินทร์ สังข์ทอง (2557: 95) สอดคล้องกับ Hord (2009: 40) ได้กล่าวว่า การทำงานโดยใช้เพื่อน เป็นระบบที่เปลี่ยนมุมมอง ของโครงสร้างของกระบวนการเรียนรู้ ออกแบบเพื่อให้ครูและนักเรียนในการเรียนรู้ กระบวนการ ต้องอาศัยข้อมูลและประสบการณ์ การสร้างองค์ความรู้ต้องการสิ่งแวดล้อมให้กับการทำงานของ ผู้เรียนและเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เป็นจริง ทั้งกิจกรรมและเนื้อหาที่เรียน เช่นเดียวกับแนวคิดของ วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรืองและอธิป จิตตฤกษ์ (แปล) (2556: 147) ที่สนับสนุนชุมชนการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ เพื่อให้ให้นักการศึกษาได้ร่วมมือกันทำงาน แบ่งปันแนวปฏิบัติที่ดี และผลงานทักษะ แห่งศตวรรษที่ 21 เข้ากับการปฏิบัติในห้องเรียน

จุดเน้นของชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพครู คือ การเรียนรู้ร่วมกัน การทำงานแบบ ร่วมมือร่วมใจ (work collaborative) และความรับผิดชอบต่อตนเอง (self - accountable) บุคลากร เกิดความผูกพันกับองค์กร โดยมีการพัฒนาบุคลากรที่สอดคล้องกันตามลำดับความสำคัญของภารกิจ การพัฒนาภาวะผู้นำกับผู้บริหาร การทุ่มเทการสื่อสารค่านิยมขององค์กรกับพันธกิจให้บุคลากร เข้าใจตรงกัน (วิชัย วงศ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล, 2558: 75) การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ เป็นการ เปลี่ยนแปลงกระบวนการทำงานจนสามารถปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กรได้ โดยจากการเน้นการสอน เป็นเน้นการเรียนรู้ จากเน้นสิ่งที่สอน เป็นเน้นสิ่งที่ให้นักเรียนได้เรียนรู้ จากการได้สอนครอบคลุม เนื้อหา เป็นการแสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความรู้และทักษะเหล่านั้น และจากการมอบคู่มือหลักสูตร แก่ครูแต่ละคนเป็นจัดให้ทีม PLC ได้สร้างความรู้ร่วมกันเกี่ยวกับหลักสูตรที่จำเป็น (วิจารณ์ พานิช, 2559: 22-27) ซึ่งเป็นแนวคิดเดียวกับเสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ (2552: 207-208) กล่าวไว้ว่า “ความมุ่งหวัง ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ คือสิ่งที่จะเกิดแก่นักเรียน ดังนั้น ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stakeholders) ทุกฝ่าย จะต้องมีส่วนเกี่ยวข้องด้วย ซึ่งได้แก่ ครู อาจารย์ บุคลากรทางการศึกษา นักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปกครองและบุคคล ในชุมชน หัวหน้าสถานศึกษามีใช้ผู้ออกแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้แต่เพียงผู้เดียว หัวหน้าสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) และสนทนาปรึกษาหารือกับ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง” และยังได้เสนอแนวคิดใน การพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ไว้ว่า “จำเป็นต้องสร้างสถานศึกษาให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (School Learning Community) สถานศึกษาในฐานะที่เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ จะต้องส่งเสริมการเรียนรู้ ให้คุณค่าของการเรียนรู้ โดยอาศัยกระบวนการของความร่วมมือ และเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องของครู อาจารย์ นักเรียน

บุคลากรทางการศึกษา หัวหน้าสถานศึกษา ผู้ปกครองและชุมชน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพ การเรียนรู้ และช่วยให้ทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโรงเรียนได้ทำประโยชน์ให้แก่ชุมชนแห่งการเรียนรู้”

ในห้องเรียนที่เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ ผู้เรียนจะตั้งใจฟังกันและช่วยกันจุดประกาย ความคิด ทุกคนเห็นคุณค่าของการรวมพลังกันทำงานและคุณค่าของแต่ละคน ผู้เรียนแต่ละคน มีบทบาทเป็นครู เป็นผู้เรียน และเป็นผู้ฝึก (Coach) ที่ช่วยผู้อื่นในการคิดและเรียนรู้ และรับความ ช่วยเหลือจากผู้อื่นในการคิดและเรียนรู้ของตนเอง (ชนาธิป พรกุล, 2555: 60) ครุมีโอกาสได้เรียนรู้ ร่วมกันและรับผิดชอบต่อการพัฒนาการโดยรวมของนักเรียนถือเป็นพลังการเรียนรู้ซึ่งส่งผลให้ การปฏิบัติการสอนในชั้นเรียนให้มีผลดียิ่งขึ้น (สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มศว, 2560: ออนไลน์) สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปองทิพย์ เทพอารีย์ (2556: 292) พบว่าชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ สามารถพัฒนาผู้สอนให้มีสมรรถนะวิชาชีพ 4 ด้าน คือ การพัฒนาตนเอง การจัดการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง และการทำงานเป็นทีม นอกจากนี้จากการที่ ผู้สอนได้นำความรู้และประสบการณ์จากการทำกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้เชิงวิชาชีพไปใช้ในการ จัดการเรียนรู้ ยังทำให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะสารสนเทศสูงขึ้นไปใช้ในการ ยังส่งผลถึงผลการเรียนรู้ในวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์เพิ่มสูงขึ้นด้วย

จากข้อมูล แนวคิดต่าง ๆ ที่ได้รวบรวมไว้ จะเห็นได้ว่าแต่ละแนวคิดมีการเชื่อมโยง สนับสนุนซึ่งกันและกัน กล่าวคือ การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นกระบวนการของการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ เป็นการแสดงความคิดเห็นอย่างเป็นประชาธิปไตย เป็นการเปิด โอกาสการให้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ ผ่านความรู้ ความคิดและประสบการณ์ที่แตกต่างกัน ของแต่ละคน ทำให้สามารถส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสาร อย่างสร้างสรรค์ได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาว่า หากนำรูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ ภายใต้กระบวนการต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยได้คิดค้นขึ้นจะช่วยพัฒนาความสามารถในการจัด การเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ได้หรือไม่

2. กรอบแนวคิดในการวิจัย

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ได้ศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎี เพื่อเป็นกรอบแนวคิด ของการพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ เพื่อพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะ การสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาโดยศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎี ดังนี้

1. กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้

การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง การรวมตัวของบุคลากรทางการศึกษาด้วยความสมัครใจบนพื้นฐานของกัลยาณมิตรที่มีวิสัยทัศน์ คุณค่า เป้าหมาย และภารกิจร่วมกันเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอนและนักเรียน เพิ่มพูนความรู้ความสามารถ หรือเพื่อสร้างองค์ความรู้ร่วมกันในการจัดการทางการศึกษา ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูภาษาไทย (professional Learning Community : PLC) ในการวิจัยครั้งนี้ ออกเป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน Share Vision : S ขั้นตอนที่ 2 การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม Team Learning : T ขั้นตอนที่ 3 การจัดการเรียนรู้สู่ผู้เรียน Instruction : I ขั้นตอนที่ 4 การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน Peer Coaching : P ขั้นตอนที่ 5 การถอดบทเรียนหลังปฏิบัติการ After Action Review : A ตามแนวคิดของ Hord (2009: 41) Nicole Spiller (2013 : 14); Geoffrey Caine และ Renate N. Caine (2010: 37) Jalongo (1991: 25-37) Senge (1990: 21) วรลักษณ์ ชูกำเนิด และเอกรินทร์ สังข์ทอง (2557: 123-133) สุวิธิดา จรุงเกียรติกุล (2558: 102) สิริวิ พิศุทธิ์สินธพ (2554: 115) วิชัย วงศ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล (2558: 520) อนุสรุ สวรรณวงศ์ (2559: 16) มีรายละเอียด ดังนี้

1. การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน Share Vision หมายถึง การร่วมกันมองเป้าหมายที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และการร่วมกันกำหนดทิศทางการปฏิบัติ ทั้งเป้าหมายและทิศทางการปฏิบัติ จะต้องวิเคราะห์ความเป็นไปได้จริง โดยเกิดจากความเต็มใจที่จะปฏิบัติภารกิจร่วมกัน และยึดหลักการทำงานแบบมีส่วนร่วม โดยมี 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ศึกษาผลการดำเนินงานที่ผ่านมา 2) วิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอกองค์กร 3) กำหนดเป็นวิสัยทัศน์ร่วมกัน 4) สื่อสารวิสัยทัศน์เพื่อความเข้าใจตรงกัน

2. การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม Team Learning หมายถึง การที่สมาชิกรวมตัวกันเพื่อแลกเปลี่ยนความคิด ประสบการณ์ เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของทีมให้เกิดขึ้น มีการถ่ายทอดความรู้ซึ่งกันและกัน ด้วยการสนทนาและอภิปรายร่วมกันอย่างกว้างขวาง เพื่อให้ได้แนวคิดแนวทางการปฏิบัติร่วมกันเพื่อใช้ในองค์กร โดยมีกระบวนการ คือ 1. การเรียนรู้จากการประเมินผลการปฏิบัติงานร่วมกัน 2. การเรียนรู้จากการระดมความคิด 3. การเรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติร่วมกัน

3. การจัดการเรียนรู้สู่ผู้เรียน Instruction หมายถึง กระบวนการนำหลักสูตรสถานศึกษาสู่การจัดกิจกรรมเพื่ออบรม สั่งสอน ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน จนเกิดประสบการณ์ใหม่หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ที่เกิดจากการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม (Team Learning)

4. การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน Peer Coaching หมายถึง การนิเทศการสอนของครูผู้สอนในรายวิชาเดียวกันหรือกลุ่มสาระเดียวกัน อาจจะเป็นคู่หรือเป็นกลุ่ม โดยมีกาให้ข้อมูลย้อนกลับแก่กันและกัน เพื่อปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ที่สูงขึ้น โดยมีกระบวนการ ดังต่อไปนี้ 1. การศึกษาทำความเข้าใจ (Studies) 2. การสังเกตการณ์สาธิต การสอน 3. การฝึกปฏิบัติและข้อมูลย้อนกลับ (Practice and Feedback) 4. การโค้ช (Coaching)

5. การถอดบทเรียนหลังปฏิบัติการ After Action Review หมายถึง วิธีการจัดการ ความรู้รูปแบบหนึ่งที่เน้นการเสริมสร้างการเรียนรู้ในกลุ่มที่เป็นระบบ สกัดความรู้ที่ฝังลึกในตัวตน และความรู้ที่ซ่อนอยู่ ออกมาเป็นบทเรียน ที่สามารถนำไปสรุป สังเคราะห์ฝังลึกในตัวตนและความรู้ สิ่งที่สำคัญ คือ ผู้ร่วมกระบวนการต้องเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน อันนำมาซึ่งการปรับวิธีคิด และวิธีทำงาน ที่สร้างสรรค์และมีคุณภาพมากขึ้น โดยบทเรียนนั้น เป็นสิ่งที่เราเรียนรู้ได้จากสิ่งที่ทำมาก่อน ทั้งจาก ที่เรากระทำหรือผู้อื่นกระทำ ให้เป็นบทเรียนที่เป็นแบบอย่างแก่ผู้อื่นโดยมีกระบวนการต่อไปนี้

1. การวางแผนเพื่อทำ AAR (planning) 2. ระยะเวลาเตรียมการเพื่อทำ AAR (preparing) 3. ระยะเวลา ดำเนินการทำ AAR (conducting) และ 4. ระยะเวลาติดตามผลจากการใช้ AAR (following up)

2. กรอบแนวคิดเกี่ยวกับความสามารถในการจัดการเรียนรู้

ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครู หมายถึง ความสามารถในการนำหลักสูตร สถานศึกษาสู่การจัดการจัดกิจกรรมเพื่ออบรม สั่งสอน ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน จนเกิดประสบการณ์ใหม่ หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ตามแนวคิด ของ ณรงค์ ธรรมคุณ (2540: 36) จุฑารัตน์ จันทร์คำ (2543: 16) อาภรณ์ ใจเที่ยง (2550: 11) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553: 11) พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข (2558: 11) ศศิธร ชันติวางกูร (2560: ออนไลน์) ประกอบไปด้วยองค์ประกอบใหญ่ 3 ด้านดังต่อไปนี้

1. การออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ ของการเตรียมการสอน โดยศึกษาจากหลักสูตร เป้าหมายของการศึกษา นำไปสู่การวางแผน สื่อการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน องค์ประกอบ สำคัญคือ 1. การวิเคราะห์หลักสูตร 2. วิเคราะห์ผู้เรียน 3. กำหนดเป้าหมายของการเรียนรู้ 4. กำหนด แนวทางการวัดและประเมินผล

2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการนำหลักสูตร สถานศึกษาสู่การจัดการจัดกิจกรรมเพื่ออบรม สั่งสอน ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน จนเกิดประสบการณ์ใหม่ หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา มีองค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

- 2.1 จัดการเรียนรู้โดยส่งเสริมให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง
- 2.2 จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีกระบวนการคิดและกระบวนการทำงาน
- 2.3 จัดการเรียนรู้ที่เน้นความร่วมมือ เรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกัน
- 2.4 จัดการเรียนรู้ด้วยการคำนึงถึงบรรยากาศของการเรียนรู้ของนักเรียน
- 2.5 มีการประเมินผลคุณภาพผู้เรียนตามสภาพจริง และอย่างสม่ำเสมอ

2.6 จัดการเรียนรู้โดยบูรณาการกับชีวิตจริง

2.7 ครูเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้อำนวยการความสะดวก (Facilitator)

3. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการกำหนดตัวเลขเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเรียนรู้ทั้งพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย อันเนื่องมาจากการเรียนการสอน โดยใช้เครื่องมืออย่างใดอย่างหนึ่งให้ได้ตัวเลขตามที่ต้องการ แล้วมาตัดสินหรือวินิจฉัยจากข้อมูลที่ได้จากการวัดผล โดยอาศัยเกณฑ์ในการพิจารณา มีองค์ประกอบ คือ มีการวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง มีรูปแบบการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย มีการชี้แจงเกณฑ์การประเมินก่อนปฏิบัติกิจกรรม มีการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับตัวชี้วัดและเป้าหมายการเรียนรู้ มีการสะท้อนผลความสามารถของนักเรียนเพื่อการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือวัดผล

3. กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์

การสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง ความรู้ความเข้าใจและทักษะในการถ่ายทอดความรู้ ความคิดใหม่ หรือสิ่งแปลกใหม่ระหว่างผู้ส่งสารไปยังผู้รับสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ในทางที่ดี มีประโยชน์และมีประสิทธิภาพ โดยใช้การพูด การฟัง การอ่าน และการเขียน เป็นเครื่องมือของการส่งสารและรับสาร โดยมีรายละเอียดของทักษะการฟังอย่างสร้างสรรค์ การพูดอย่างสร้างสรรค์ การอ่านอย่างสร้างสรรค์ และการเขียนอย่างสร้างสรรค์ ตามแนวคิดของ วรমন ลิ้มมณี และคณะ (2544: 42) วิเศษ ชาญประโคน (2550: 1) กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์ (2551: 4-5) Guilford (1956: 128) Torrance (1962: 16) สมบัติ การจรรย์พงศ์ (2545: 9) สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ (2551: 30) สำนักวิชาการและมาตรฐาน (2551: 65) อติพร เกิดเรือง (2560: 180) มีองค์ประกอบดังนี้

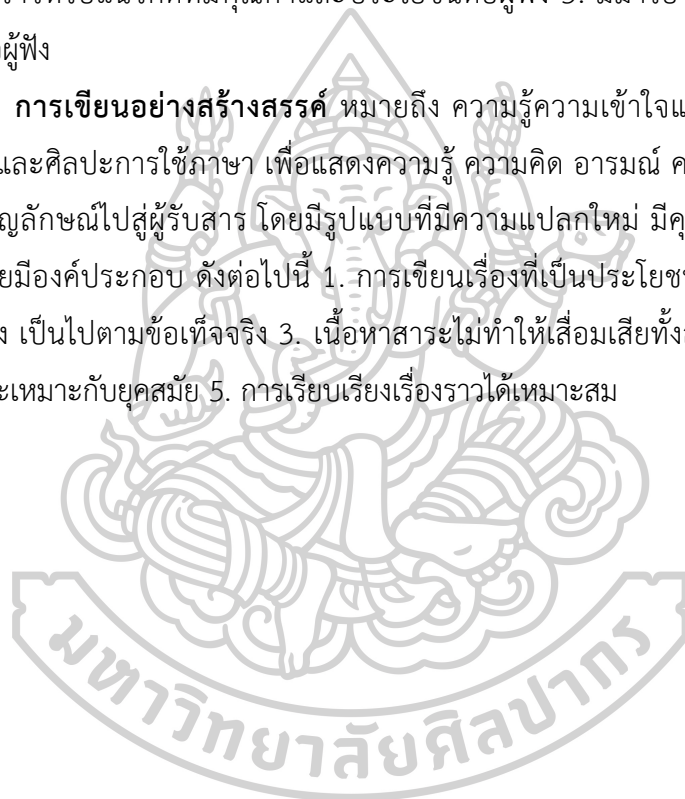
การฟังอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง ความรู้ความเข้าใจและทักษะในกระบวนการรับสารของมนุษย์ ที่มีกระบวนการคิดตามหลังจากการได้ยิน จนเข้าใจความหมายและรู้เรื่องราวตามที่ถูกส่งสารเสนอหรือเกิดปฏิกิริยาตอบสนองได้อย่างเหมาะสม โดยเป็นลักษณะของการฟังที่ดี คือ มีสมาธิ มีจุดมุ่งหมาย ไม่มีอคติ มีการจดบันทึก มีการสอบถามเพื่อความเข้าใจที่ตรงกัน และพิจารณาสิ่งที่ได้ฟังว่าเป็นประโยชน์หรือไม่อย่างไร โดยมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้ 1. ฟังอย่างมีจุดหมายชัดเจน 2. ฟังอย่างมีความพร้อม ทั้งร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา 3. ฟังอย่างมีความคิดวิจารณ์ญาณ 4. เลือกฟังสิ่งที่มีประโยชน์ 5. สามารถจับใจความสำคัญ หรือสรุปความคิดรวบยอดของเรื่องได้จากการฟังได้

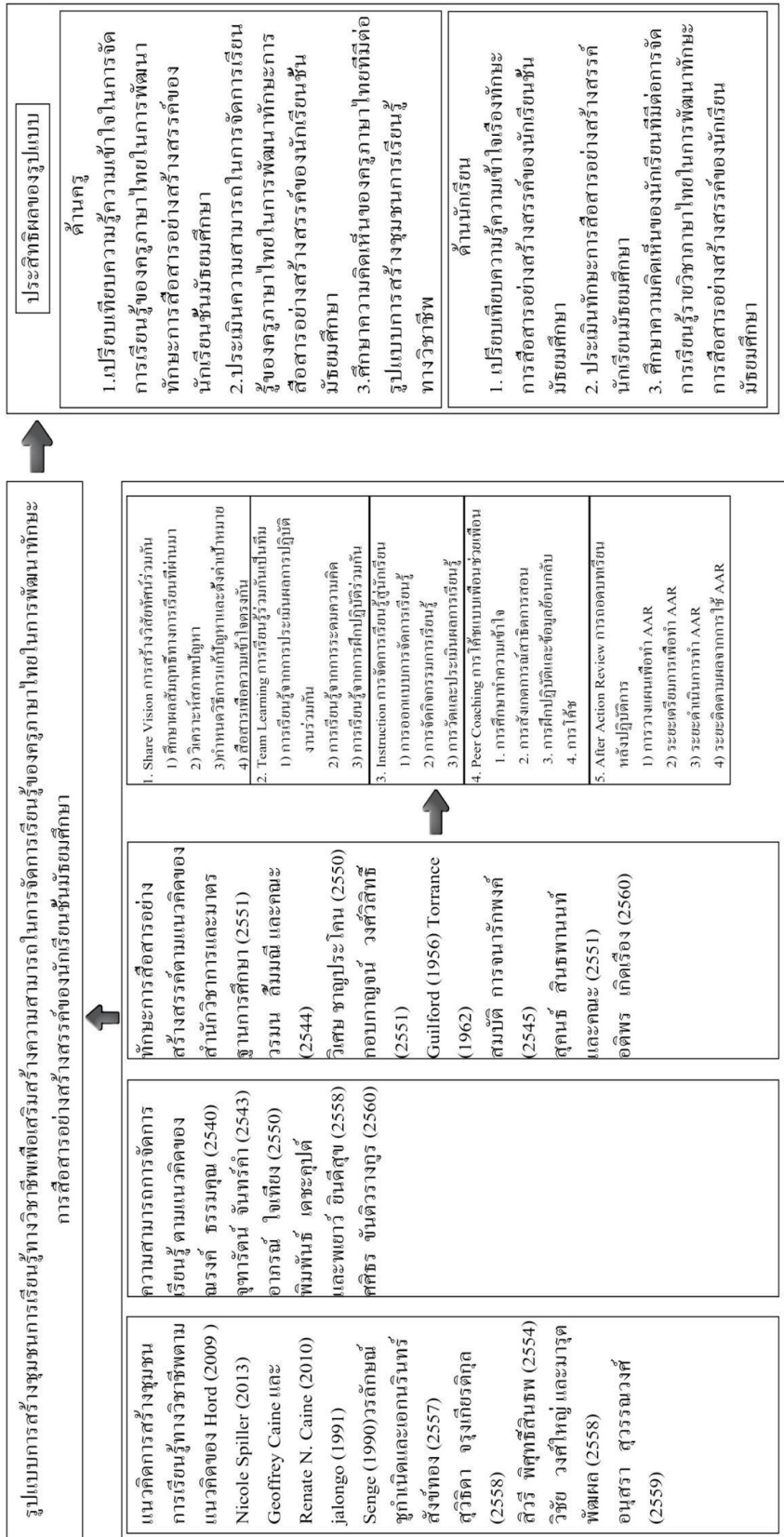
การอ่านอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง ความรู้ความเข้าใจและทักษะในการรับความรู้ ความคิดใหม่ หรือสิ่งแปลกใหม่ที่มีคุณภาพในทางที่ดีด้วยการแปลความหมายและการพิจารณาทำความเข้าใจกับความหมายของลายลักษณ์อักษรที่ปรากฏอย่างถ่องแท้ โดยก่อให้เกิดจินตนาการและมุมมองใหม่จากเรื่องที่อ่าน โดยมีองค์ประกอบ ดังต่อไปนี้ 1. สามารถจับใจความสำคัญของเนื้อเรื่องที่อ่านได้ 2. แสดงความคิดเห็นที่ก่อให้เกิดจินตนาการและมุมมองใหม่จากเรื่องที่อ่าน

3. ประเมินค่าเพื่อนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิต 4. เลือกใช้กลวิธีการอ่านจากเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการอ่านได้ 5. สังเคราะห์สิ่งที่เป็นประโยชน์ไว้ใช้ต่อไปในอนาคต

การพูดอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง ความรู้ความเข้าใจและทักษะในการถ่ายทอดความรู้ ความคิดใหม่ หรือสิ่งแปลกใหม่ที่มีคุณภาพในทางที่ดีโดยการใช้เสียง ภาษา และสีหน้าท่าทางที่มีประสิทธิภาพ ถ่ายทอดสารต่าง ๆ ออกมา สารนั้น มีทั้งที่เป็นวจนสารและอวจนสาร โดยมีองค์ประกอบ ดังต่อไปนี้ 1. ถ่ายทอดความรู้ความคิดใหม่ให้ผู้ฟังเข้าใจได้อย่างชัดเจน 2. สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในการพูดได้อย่างเหมาะสม 3. เสนอเรื่องเรื่องราวหรือแนวคิดอย่างเป็นระบบ 4. เสนอเรื่องราวหรือแนวคิดที่มีคุณค่าและประโยชน์ต่อผู้ฟัง 5. มีมารยาทและคุณธรรมรวมทั้งมีเจตนาที่ดีต่อผู้ฟัง

การเขียนอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง ความรู้ความเข้าใจและทักษะในการส่งสารด้วยตัวอักษรและศิลปะการใช้ภาษา เพื่อแสดงความรู้ ความคิด อารมณ์ ความรู้สึก ประสบการณ์ ออกมาเป็นสัญลักษณ์ไปสู่ผู้รับสาร โดยมีรูปแบบที่มีความแปลกใหม่ มีคุณค่าและเป็นที่ยอมรับของสังคม โดยมีองค์ประกอบ ดังต่อไปนี้ 1. การเขียนเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน 2. เนื้อเรื่องมีความถูกต้อง เป็นไปตามข้อเท็จจริง 3. เนื้อหาสาระไม่ทำให้เสื่อมเสียทั้งส่วนบุคคลและส่วนรวม 4. เนื้อหาสาระเหมาะกับยุคสมัย 5. การเรียบเรียงเรื่องราวได้เหมาะสม

แผนภูมิภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยการพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรคของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการในการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

2. เพื่อพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

3. เพื่อประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาโดยดำเนินการ ดังนี้

ด้านครู

1. เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

2. ประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

3. ศึกษาความคิดเห็นของครูภาษาไทยที่มีต่อรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ด้านนักเรียน

1. เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเรื่องทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

2. ประเมินทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษา

3. ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษา

4. คำถามของการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางในการหาคำตอบการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดข้อคำถามของการวิจัย ดังนี้

1. รูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัศึกษามีข้อมูลพื้นฐานและความต้องการเป็นอย่างไร

2. รูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษามีองค์ประกอบและกระบวนการพัฒนาอย่างไร

3. ประสิทธิภาพของรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาเป็นอย่างไร ในประเด็นต่อไปนี้

ด้านครู

1. ความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

2. ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

3. ความคิดเห็นของครูภาษาไทยที่มีต่อรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
ด้านนักเรียน

1. ความรู้ความเข้าใจเรื่องทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษา

2. ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษา

3. ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

5. สมมติฐานของการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยและเป็นพื้นฐานการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานของการวิจัย ดังนี้

1. ความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัศึกษาก่อนและหลังการใช้รูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาอยู่ในระดับมาก

3. ความคิดเห็นของครูภาษาไทยที่มีต่อรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาอยู่ในระดับดี

4. ความรู้ความเข้าใจเรื่องทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัศึกษาก่อนและหลังการใช้รูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการ

จัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5. ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาหลังการใช้รูปแบบ
การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครู
ภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาอยู่ในระดับมาก

6. ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะ
การสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาอยู่ในระดับมาก

6. ขอบเขตของการวิจัย

รูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการ
เรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1.1 ประชากร คือ

1. ครูภาษาไทยที่ได้รับมอบหมายให้จัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย กลุ่มเทพกระษัตรี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 14 จำนวน 7 โรงเรียน จำนวน 49 คน

2. นักเรียนในโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา กลุ่มเทพกระษัตรี สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 14 จำนวน 7 โรงเรียน จำนวน 11,547 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ

1. ครูภาษาไทยจำนวน 11 คน ได้มาโดยการเลือกอาสาสมัคร (Volunteers
Sampling) โดยกำหนดให้โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษและขนาดใหญ่โรงเรียนละ 2 คน ขนาดกลาง
และขนาดเล็กโรงเรียนละ 1 คน ประกอบด้วย ครูภาษาไทยโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัยจำนวน 2 คน
ครูภาษาไทยโรงเรียนสตรีภูเก็ตจำนวน 2 คน ครูภาษาไทยโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติพระศรีนครินทร์
ภูเก็ตจำนวน 2 คน ครูภาษาไทยโรงเรียนเมืองกลางจำนวน 2 คน ครูภาษาไทยโรงเรียนกะทู้วิทยา
จำนวน 1 คน ครูโรงเรียนเชิงทะเล “จตุ-ก้องอนุสรณ์” จำนวน 1 คน ครูโรงเรียนวิสุทธิอนุสรณ์
จำนวน 1 คน

2. นักเรียนจำนวน 405 คน ได้มาโดยการเลือกแบบจำเพาะเจาะจงนักเรียน
ที่ครูกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้สอนคนละ 1 ห้องเรียน ประกอบด้วย นักเรียนโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย
2 ห้องเรียน จำนวน 93 คน นักเรียนโรงเรียนสตรีภูเก็ต 2 ห้องเรียน จำนวน 88 คน นักเรียนโรงเรียน
เฉลิมพระเกียรติพระศรีนครินทร์ภูเก็ต 2 ห้องเรียน จำนวน 72 คน นักเรียนโรงเรียนเมืองกลาง
2 ห้องเรียน จำนวน 61 คน นักเรียนโรงเรียนกะทู้วิทยา 1 ห้องเรียน จำนวน 39 คน นักเรียนโรงเรียน

เชิงทะเลวิทยาคม “จตุ-ก้อง อนุสรณ์” 1 ห้องเรียน จำนวน 34 คน นักเรียนโรงเรียนวีรสตรีอนุสรณ์
1 ห้องเรียน จำนวน 18 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย

2.1 ตัวแปรต้น (Independent Variable) คือ รูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้
ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC)

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ประกอบด้วย

ด้านครู

1. ความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย
2. ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย
3. ความคิดเห็นของครูภาษาไทยที่มีต่อรูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้

ทางวิชาชีพ

ด้านนักเรียน

1. ความรู้ความเข้าใจเรื่องทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์
2. ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษา
3. ความคิดเห็นของนักเรียน ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย

3. เนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย เนื้อหาสาระในการพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนแห่ง
การเรียนรู้ ดังนี้

3.1 เนื้อหาเกี่ยวกับการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (professional
Learning Community :PLC) มี 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1. การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน Share Vision
2. การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม Team Learning 3. การจัดการเรียนรู้สู่นักเรียน Instruction 4. การโค้ช
แบบเพื่อนช่วยเพื่อน Peer Coaching 5. การถอดบทเรียนหลังปฏิบัติการ After Action Review

3.2 เนื้อหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์
ประกอบด้วย 1. การออกแบบการจัดการเรียนรู้ 2. การจัดการเรียนรู้ 3. การวัดและประเมินผล
การจัดการเรียนรู้

3.3 เนื้อหาเกี่ยวกับทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ ประกอบด้วย ทักษะการฟัง
อย่างสร้างสรรค์ การพูดอย่างสร้างสรรค์ การอ่านอย่างสร้างสรรค์ และการเขียนอย่างสร้างสรรค์

4. ระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง ดำเนินการพัฒนาตามรูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น
ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 เป็นเวลา 20 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน รวมทั้งสิ้น 100 วัน

7. นิยามศัพท์เฉพาะ

การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง การรวมตัวของบุคลากรทางการศึกษาด้วยความสมัครใจบนพื้นฐานของกัลยาณมิตรที่มีวิสัยทัศน์ คุณค่า เป้าหมาย และภารกิจร่วมกัน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอนและนักเรียน เพิ่มพูนความรู้ความสามารถ หรือเพื่อสร้างองค์ความรู้ร่วมกันในการจัดการทางการศึกษา ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูภาษาไทย (professional Learning Community : PLC) มี 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1. การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน Share Vision 2. การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม Team Learning 3. การจัดการเรียนรู้สู่ผู้เรียน Instruction 4. การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน Peer Coaching 5. การถอดบทเรียนหลังปฏิบัติการ After Action Review โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน Share Vision หมายถึง การร่วมกันมองเป้าหมายที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และการร่วมกันกำหนดทิศทางสู่การปฏิบัติ ทั้งเป้าหมายและทิศทางการปฏิบัติ จะต้องวิเคราะห์ความเป็นไปได้จริง โดยเกิดจากความเต็มใจที่จะปฏิบัติภารกิจร่วมกัน และยึดหลักการทำงานแบบมีส่วนร่วม โดยมี 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผ่านมา 2) วิเคราะห์สภาพปัญหา 3) กำหนดวิธีการแก้ปัญหาและตั้งเป้าเป้าหมาย 4) สื่อสารเพื่อความเข้าใจตรงกัน

2. การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม Team Learning หมายถึง การที่สมาชิกรวมตัวกันเพื่อแลกเปลี่ยนความคิด ประสบการณ์ เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของทีมให้เกิดขึ้น มีการถ่ายทอดความรู้ซึ่งกันและกัน ด้วยการสนทนาและอภิปรายร่วมกันอย่างกว้างขวาง เพื่อให้ได้แนวคิดแนวทางการปฏิบัติร่วมกันเพื่อใช้ในองค์กร โดยมีกระบวนการ คือ 1. การเรียนรู้จากการประเมินผลการปฏิบัติงานร่วมกัน 2. การเรียนรู้จากการระดมความคิด 3. การเรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติร่วมกัน

3. การจัดการเรียนรู้สู่ผู้เรียน Instruction หมายถึง กระบวนการนำหลักสูตรสถานศึกษาสู่การจัดกิจกรรมเพื่ออบรม สั่งสอน ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน จนเกิดประสบการณ์ใหม่ หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ที่เกิดจากการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม (Team Learning)

4. การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน Peer Coaching หมายถึง การนิเทศการสอนของครูผู้สอนในรายวิชาเดียวกันหรือกลุ่มสาระเดียวกัน อาจจะเป็นคู่หรือเป็นกลุ่ม โดยมีการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่กันและกัน เพื่อปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น โดยมีกระบวนการ ดังต่อไปนี้ 1. การศึกษาทำความเข้าใจ (Studies) 2. การสังเกตการสาธิตการสอน 3. การฝึกปฏิบัติและข้อมูลย้อนกลับ (Practice and Feedback) 4. การโค้ช (Coaching)

5. การถอดบทเรียนหลังปฏิบัติการ After Action Review หมายถึง วิธีการจัดการความรู้รูปแบบหนึ่ง ที่เน้นการเสริมสร้างการเรียนรู้ในกลุ่มที่เป็นระบบ สกัดความรู้ที่ฝังลึกในตัวตน และความรู้ที่ซ่อนอยู่ ออกมาเป็นบทเรียน ที่สามารถนำไปสรุป สังเคราะห์ฝังลึกในตัวตนและความรู้

สิ่งที่สำคัญ คือ ผู้ร่วมกระบวนการต้องเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน อันนำมาซึ่งการปรับวิธีคิด และวิธีทำงาน ที่สร้างสรรค์และมีคุณภาพมากขึ้น โดยบทเรียนนั้น เป็นสิ่งที่เราเรียนรู้ได้จากสิ่งที่ทำมาก่อน ทั้งจากที่เรากระทำหรือผู้อื่นกระทำ ให้เป็นบทเรียนที่เป็นแบบอย่างแก่ผู้อื่นโดยมีกระบวนการ 1.การวางแผน เพื่อทำ AAR (planning) 2. ระยะเตรียมการเพื่อทำ AAR (preparing) 3. ระยะดำเนินการทำ AAR (conducting) และ 4. ระยะติดตามผลจากการใช้ AAR (following up)

ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ หมายถึง ความชำนาญในการใช้กระบวนการนำ หลักสูตรสถานศึกษาสู่การจัดกิจกรรมเพื่ออบรม สั่งสอน ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน จนเกิด ประสพการณ์ใหม่ หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและวิสัยทัศน์ ของสถานศึกษา สามารถประเมินได้จากแบบทดสอบความรู้และแบบประเมินความสามารถ ในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้

1. การออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ ของการเตรียมการสอน โดยศึกษาจากหลักสูตร เป้าหมายของการศึกษา นำไปสู่การวางแผน สื่อการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน องค์ประกอบ สำคัญคือ 1. การวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 2. การวิเคราะห์พื้นฐานผู้เรียนและแบ่งกลุ่มผู้เรียน 3. การกำหนดเป้าหมายของการเรียนรู้ ตามมาตรฐานและตัวชี้วัด 4. การกำหนดสาระการเรียนรู้ตามมาตรฐานและตัวชี้วัด 5. การกำหนด รูปแบบการจัดการเรียนรู้เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ 6. การกำหนดสื่อและแหล่งการเรียนรู้ สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ 7. การกำหนดแนวทางการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับมาตรฐาน และตัวชี้วัด

2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการนำหลักสูตรสถานศึกษาสู่การจัด กิจกรรมเพื่ออบรม สั่งสอน ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน จนเกิดประสพการณ์ใหม่ หรือเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา มีองค์ประกอบ ดังต่อไปนี้ 1. จัดการเรียนรู้โดยส่งเสริมให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง 2. จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียน มีกระบวนการคิดและกระบวนการทำงาน 3. จัดการเรียนรู้ที่เน้นความร่วมมือ เรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกัน 4. จัดการเรียนรู้ด้วยการคำนึงถึงบรรยากาศของการเรียนรู้ของนักเรียน 5. จัดการเรียนรู้โดย บูรณาการกับชีวิตจริง 6. ครูเปลี่ยนบทบาทเป็น ผู้อำนวยการความสะดวก (Facilitator)

3. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการกำหนดตัวเลขเกี่ยวกับ พฤติกรรมทางการเรียนรู้ทั้งพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย อันเนื่องมาจากการเรียนการสอน โดยใช้เครื่องมืออย่างใดอย่างหนึ่งให้ได้ตัวเลขตามที่ต้องการ แล้วมาตัดสินหรือวินิจฉัยจากข้อมูล ที่ได้จากการวัดผล โดยอาศัยเกณฑ์ในการพิจารณา มีองค์ประกอบ คือ มีการวัดและประเมินผล อย่างต่อเนื่อง มีรูปแบบการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย มีการชี้แจงเกณฑ์การประเมินก่อนปฏิบัติ

กิจกรรม มีการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับตัวชี้วัดและเป้าหมายการเรียนรู้ มีการสะท้อนผล
ความสามารถของนักเรียนเพื่อการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือวัดผล

ครูภาษาไทย หมายถึง ผู้ประกอบวิชาชีพทางการสอนที่รับผิดชอบจัดการเรียนรู้
ในรายวิชาภาษาไทยพื้นฐานตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดภูเก็ต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 14
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

การสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง ความรู้ความเข้าใจและทักษะในการถ่ายทอด
ความรู้ ความคิดใหม่ หรือสิ่งแปลกใหม่ระหว่างผู้ส่งสารไปยังผู้รับสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน
ในทางที่ดี มีประโยชน์และมีประสิทธิภาพ โดยใช้การพูด การฟัง การอ่าน และการเขียน
เป็นเครื่องมือของการส่งสารและรับสาร โดยมีรายละเอียดของทักษะการฟังอย่างสร้างสรรค์ การพูด
อย่างสร้างสรรค์ การอ่านอย่างสร้างสรรค์ และการเขียนอย่างสร้างสรรค์ สามารถประเมินได้จาก
แบบทดสอบความรู้ และแบบประเมินทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัย สร้างขึ้น
มีองค์ประกอบดังนี้

การฟังอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง ความรู้ความเข้าใจและทักษะในกระบวนการรับสาร
ของมนุษย์ ที่มีกระบวนการคิดตามหลังจากการได้ยิน จนเข้าใจความหมายและรู้เรื่องราวตามที่
ผู้ส่งสารเสนอหรือเกิดปฏิกิริยาตอบสนองได้อย่างเหมาะสม โดยเป็นลักษณะของการฟังที่ดี คือ
มีสมาธิ มีจุดมุ่งหมาย ไม่มีอคติ มีการจดบันทึก มีการสอบถามเพื่อความเข้าใจที่ตรงกัน และพิจารณา
สิ่งที่ได้ฟังว่าเป็นประโยชน์หรือไม่อย่างไร โดยมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้ 1. ฟังอย่างมีจุดหมายชัดเจน
2. ฟังอย่างมีความพร้อม ทั้งร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา 3. ฟังอย่างมีความคิดวิจารณ์ญาณ
4. เลือกฟังสิ่งที่เป็นประโยชน์ 5. สามารถจับใจความสำคัญ หรือสรุปความคิดรวบยอดของเรื่อง
ได้จากการฟังได้

การอ่านอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง ความรู้ความเข้าใจและทักษะในการรับความรู้
ความคิดใหม่ หรือสิ่งแปลกใหม่ที่มีคุณภาพในทางที่ดีด้วยการแปลความหมายและการพิจารณาทำ
ความเข้าใจกับความหมายของลายลักษณ์อักษรที่ปรากฏอย่างถ่องแท้ โดยก่อให้เกิดจินตนาการและ
มุมมองใหม่จากเรื่องที่อ่าน โดยมีองค์ประกอบ ดังต่อไปนี้ 1. สามารถจับใจความสำคัญของเนื้อเรื่อง
ที่อ่านได้ 2. แสดงความคิดเห็นที่ก่อให้เกิดจินตนาการและมุมมองใหม่จากเรื่องที่อ่าน 3. ประเมินค่า
เพื่อนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิต 4. เลือกใช้กลวิธีการอ่านจากเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของ
การอ่านได้ 5. สังเคราะห์สิ่งที่เป็นประโยชน์ไว้ใช้ต่อไปในอนาคต

การพูดอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง ความรู้ความเข้าใจและทักษะในการถ่ายทอดความรู้
ความคิดใหม่ หรือสิ่งแปลกใหม่ที่มีคุณภาพในทางที่ดีโดยการใช้เสียง ภาษา และสีหน้าท่าทาง
ที่มีประสิทธิภาพ ถ่ายทอดสารต่าง ๆ ออกมา สารนั้น มีทั้งที่เป็นวจนสารและอวจนสาร โดยมี

องค์ประกอบ ดังต่อไปนี้ 1. ถ่ายทอดความรู้ความคิดใหม่ให้ผู้ฟังเข้าใจได้อย่างชัดเจน 2. สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในการพูดได้อย่างเหมาะสม 3. เสนอเรื่องเรื่องราวหรือแนวคิดอย่างเป็นระบบ 4. เสนอเรื่องเรื่องราวหรือแนวคิดที่มีคุณค่าและประโยชน์ต่อผู้ฟัง 5. มีมารยาทและคุณธรรมรวมทั้งมีเจตนาที่ดีต่อผู้ฟัง

การเขียนอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง ความรู้ความเข้าใจและทักษะในการสื่อสารด้วยตัวอักษรและศิลปะการใช้ภาษา เพื่อแสดงความรู้ ความคิด อารมณ์ ความรู้สึก ประสบการณ์ ออกมาเป็นสัญลักษณ์ไปสู่ผู้รับสาร โดยมีรูปแบบที่มีความแปลกใหม่ มีคุณค่าและเป็นที่ยอมรับของสังคม โดยมีองค์ประกอบ ดังต่อไปนี้ 1. การเขียนเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน 2. เนื้อเรื่องมีความถูกต้อง เป็นไปตามข้อเท็จจริง 3. เนื้อหาสาระไม่ทำให้เสื่อมเสียทั้งส่วนบุคคลและส่วนรวม 4. เนื้อหาสาระเหมาะกับยุคสมัย 5. การเรียบเรียงเรื่องราวได้เหมาะสม

8. ประโยชน์ที่ได้รับ

ด้านนักเรียน

นักเรียนมีความรู้และทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์สูงขึ้น

ด้านครูผู้สอน

1. ครูมีเวทีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียน

2. ผลการศึกษาที่ค้นพบช่วยให้เกิดรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียน

ด้านโรงเรียน

1. มีแนวทางในการพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการพัฒนาความสามารถการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายยิ่งขึ้น

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นพื้นฐานในการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
  - 1.1 ความหมายของการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
  - 1.2 องค์ประกอบของการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
    - 1.2.1 Share Vision การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน
    - 1.2.2 Team Learning การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม
    - 1.2.3 Instruction การจัดการเรียนรู้สู่ผู้เรียน
    - 1.2.4 Peer Coaching การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
    - 1.2.5 After Action Review การถอดบทเรียนหลังปฏิบัติการ
  - 1.3 ประโยชน์ของการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
2. แนวคิดเกี่ยวกับความสามารถในการจัดการเรียนรู้
  - 2.1 ความหมายของความสามารถในการจัดการเรียนรู้
  - 2.2 องค์ประกอบของความสามารถในการจัดการเรียนรู้
    - 2.2.1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้
    - 2.2.2 การจัดการเรียนรู้
    - 2.2.3 การวัดผลและประเมินผล
3. แนวคิดเกี่ยวกับทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์
  - 3.1 ความหมายของการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์
  - 3.2 องค์ประกอบของการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์
4. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
5. บริบทโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา จังหวัดภูเก็ต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 14

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 6.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
- 6.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถการจัดการเรียนรู้
- 6.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์

1. แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

1.1 ความหมายของการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

การสร้างชุมชนการเรียนรู้เป็นนวัตกรรมการพัฒนาครูที่ได้รับความแพร่หลายไปทั่วโลก โดยได้แนวคิดมาจากองค์กรแห่งการเรียนรู้และการจัดการความรู้ ทำให้นักวิชาการไทยทางด้านการศึกษากลับมาพัฒนาวิชาชีพครู (วิจารณ์ พานิช, 2555: 139; วรลักษณ์ ชูกำเนิด และ เอกนรินทร์ สังข์ทอง, 2557: 95; วิชัย วงศ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล, 2558: 75; เฉลียว บุรีภักดี, 2556: 9-12) ได้นำเสนอความหมายของการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในมุมมองที่ไม่แตกต่างกันมากนักว่า การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (professional Learning Community : PLC) หมายถึง กระบวนการต่อเนื่องที่ครูและนักศึกษารวมตัว ร่วมใจ ร่วมพลัง ร่วมทำ และร่วมเรียนรู้ ร่วมกัน ด้วยความสมัครใจและความเป็นกัลยาณมิตร จุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาสมรรถนะเชิงวิชาชีพ และคุณภาพของผู้เรียน ด้วยการร่วมกันแบ่งปันวิสัยทัศน์ เป้าหมายและภารกิจร่วมกัน ทำงานร่วมกัน ร่วมกันเรียนรู้ เพื่อความเป็นเลิศในสาขาใดสาขาหนึ่ง แก้ปัญหาและสร้างองค์ความรู้เพื่อเพิ่มพูนทักษะ ความชำนาญ พัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเป็นสำคัญ

ในทัศนะของนักวิชาการต่างประเทศ (Hord, 2009: 40; Gavin, 1993: 78-91; Marguardt and Reynolds, 1994: 212) ก็มีมุมมองไม่ต่างกันมากนักเนื่องจากมาจากพื้นฐานแนวความคิดตัวเดียวกัน โดยกล่าวว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (professional Learning Community : PLC) หมายถึง ชุมชนที่มีบรรยากาศการเรียนรู้ของบุคคลและกลุ่ม เพื่อออกแบบให้ครูและนักเรียนในการเรียนรู้ โดยอาศัยข้อมูลและประสบการณ์ เรียนรู้จากความผิดพลาดและความสำเร็จ การสร้างองค์ความรู้ต้องการสิ่งแวดล้อมให้กับการทำงานของผู้เรียนและเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เป็นจริง ทั้งกิจกรรมและเนื้อหาที่เรียน การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ทำให้ทุกคนตระหนักในการเปลี่ยนแปลงและการปรับตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากความหมายเกี่ยวกับการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของนักการศึกษาไทยและต่างประเทศดังกล่าว ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เพื่อนำมาใช้ในการนิยามศัพท์ของการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพว่า หมายถึง การรวมตัวของบุคลากรทางการศึกษาด้วยความสมัครใจบนพื้นฐานของกัลยาณมิตรที่มีวิสัยทัศน์ คุณค่า เป้าหมาย และภารกิจร่วมกันเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กระบวนการ

เรียนรู้ของครูผู้สอนและนักเรียน เพิ่มพูนความรู้ความสามารถ หรือเพื่อสร้างองค์ความรู้ร่วมกันในการจัดการทางการศึกษา

1.2 องค์ประกอบของการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีกระบวนการที่แตกต่างกันในแต่ละชุมชน แต่โดยพื้นฐานที่ไม่แตกต่างกันมากนัก ผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสารทั้งไทยและต่างประเทศ และสังเคราะห์ตามกระบวนการวิจัย ดังตารางที่ 1 แนวคิดองค์ประกอบรูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

แนวคิดองค์ประกอบรูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ตารางที่ 1 แนวคิดองค์ประกอบรูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

แนวคิด	วิสัยทัศน์ ร่วมกัน	การ เรียนรู้ ร่วมกัน	การ มุ่งเน้น ผู้เรียน	แนะนำ ระหว่าง ปฏิบัติ	การสรุป บทเรียน	ภาวะ ผู้นำ	บรรยากาศ แห่งการ เรียนรู้
Nicole Spiller	✓	✓	✓	✓	✓		
Geoffrey Caine และ Renate N. Caine	✓	✓			✓		
Hord	✓		✓		✓	✓	
Senge	✓	✓					
jalongo	✓	✓	✓	✓	✓		
วรลักษณ์ ชูกำเนิด และ เอกนรินทร์ สังข์ทอง	✓	✓	✓			✓	✓
สุวิธิดา จรุงเกียรติกุล	✓	✓		✓		✓	✓
สิวรี พิศุทธิ์สินธพ	✓	✓			✓	✓	
วิชัย วงศ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล	✓	✓	✓		✓	✓	
อนุสรรา สุวรรณวงศ์	✓	✓	✓		✓	✓	

จากการสังเคราะห์เอกสารของนักวิชาการทำให้เห็นว่า แนวคิดทั้งหมดเน้นที่การแบ่งปัน ทั้งแบ่งปันวิสัยทัศน์ ค่านิยม ความรู้ ประสบการณ์ ความสำเร็จ เป็นต้น โดยมีรายละเอียดในแต่ละประเด็น ดังนี้

1. การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญของการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ทั้งนักการศึกษาไทยและต่างประเทศ กล่าวว่าการมีวิสัยทัศน์ร่วมกันทำให้มีพลังเข้มแข็งวิสัยทัศน์ร่วม วิสัยทัศน์ร่วม การปฏิบัติมี 2 ประการ คือ วิสัยทัศน์เพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน และวิสัยทัศน์เพื่อการทำงานร่วมกันของบุคลากร ร่วมกันกำหนดและแลกเปลี่ยนแบ่งปันระหว่างครูและผู้บริหารในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และพัฒนาการปฏิบัติทางการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีเป้าหมายที่นักเรียนเป็นสำคัญ (Hord, 2009: 41; Nicole Spiller, 2013: 14; Geoffrey Caine and Renate N. Caine, 2010: 37; jalongo, 1991: 25-37; Senge, 1990: 21; วรลักษณ์ ชูกำเนิด และเอกนรินทร์ สังข์ทอง, 2557: 123-133; สุวิธิดา จรุงเกียรติกุล, 2558: 102; สิริ พิศุทธิ์สินธพ, 2554: 115; วิชัย วงศ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล, 2558: 520; อนุสรฯ สุวรรณวงศ์, 2559: 16)

2. การเรียนรู้ร่วมกัน เป็นประเด็นหนึ่งของการสร้างเครือข่าย ชุมชนการเรียนรู้ หรือ องค์การการเรียนรู้ และมีความจำเป็นในการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งนักการศึกษา มองไปเป็นทิศทางเดียวกัน มีการปฏิบัติ 2 ประการ คือ มีการเรียนรู้ร่วมกัน และมีการประยุกต์ความรู้ เพื่อประโยชน์ของผู้เรียน การมีส่วนร่วมเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการทำงานของคุณครู ที่จะพัฒนา องค์ความรู้แบบมีส่วนร่วมเป็นฐาน และการสร้างความเข้าใจในทางปฏิบัติ มีความเท่าเทียมกันในการแสดงความคิดเห็นระหว่างครูกับผู้นำ เพื่อจะสร้างความร่วมมือและการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ อย่างมืออาชีพ ทำให้เกิดเจตจำนงร่วมกันพัฒนาวิชาชีพ (Hord, 2009: 41; Nicole Spiller, 2013: 14; Geoffrey Caine and Renate N. Caine, 2010: 37; jalongo, 1991: 25-37; Senge, 1990: 21; วรลักษณ์ ชูกำเนิด และเอกนรินทร์ สังข์ทอง, 2557: 123-133; สุวิธิดา จรุงเกียรติกุล, 2558: 102; สิริ พิศุทธิ์สินธพ, 2554: 115; วิชัย วงศ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล, 2558: 520; อนุสรฯ สุวรรณวงศ์, 2559: 16)

3. การมุ่งเน้นผู้เรียน เป็นเป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษาและการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ดังที่นักการศึกษา นำเสนอไว้ว่า ต้องมุ่งเน้นผลลัพธ์ของการเรียนรู้การให้ความสำคัญกับผลลัพธ์ การเรียนรู้ของผู้เรียน โดยการประเมินผลการเรียนรู้ และนำข้อมูลสารสนเทศจากการประเมิน มาวางแผนและดำเนินการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการมีข้อตกลงร่วมกันในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสติปัญญาและการเรียนรู้ของผู้เรียน (Hord, 2009: 41; Nicole Spiller, 2013: 14; jalongo, 1991: 25-37; วรลักษณ์ ชูกำเนิด และเอกนรินทร์ สังข์ทอง, 2557: 123-133; วิชัย วงศ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล, 2558: 520; อนุสรฯ สุวรรณวงศ์, 2559: 16)

4. การแนะนำระหว่างปฏิบัติงาน เป็นกระบวนการที่สำคัญเช่นกัน เพราะเชื่อว่าทุกพื้นที่ของการเรียนรู้สามารถพัฒนาวิชาชีพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ นักการศึกษาได้นำเสนอ องค์ประกอบของการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพไว้ในส่วนของการแนะนำระหว่างปฏิบัติงานไว้

การนำสู่การปฏิบัติ ประกอบด้วย การแบ่งปันแหล่งข้อมูลของคุณครู การแบ่งปันเทคนิคการสอนระหว่างกัน (shared professional practice) และการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับการสอนและการเรียนรู้ เป็นกิจกรรมที่ช่วยลดความโดดเดี่ยวของครู ครูมีโอกาสได้แสดงบทบาททั้งเป็นผู้ให้ข้อมูลและได้แสดงบทบาทเป็นที่ปรึกษา หรืออาจเป็นผู้เชี่ยวชาญก็ได้ กิจกรรมนี้สามารถแนะนำได้ตลอดตั้งแต่เริ่มต้นจนกลายเป็นนวัตกรรมทางการเรียนรู้ (Nicole Spiller, 2013: 14; jalongo, 1991: 25-37; สุวิธิดา จรุงเกียรติกุล, 2558: 102)

5. การสรุปบทเรียน เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อจัดการความรู้จากการปฏิบัติ เป็นการสะท้อนผลและนำผลที่ได้เผยแพร่ขยายผลต่อไป ตามที่นักการศึกษา กล่าวไว้สรุปได้ว่า การสรุปบทเรียนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวปฏิบัติที่ดี และมีการให้ข้อมูลย้อนกลับที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานเพื่อนำไปสู่การพัฒนาทางวิชาชีพและการปรับปรุงการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน มีการอภิปรายผลอย่างมีประสิทธิภาพกับการเรียนรู้อย่างมืออาชีพ โดยคุณครูต้องเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้สะท้อนผลการปฏิบัติงาน เพื่อการพัฒนาวิชาชีพอย่างจริงจัง (Hord, 2009: 41; Nicole Spiller, 2013: 14; Geoffrey Caine and Renate N. Caine, 2010: 37; jalongo, 1991: 25-37; สิวรี พิศุทธิ์สินธพ, 2554: 115 วิชัย วงศ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล, 2558: 520; อนุสรฯ สุวรรณวงศ์, 2559: 16)

6. ภาวะผู้นำ เป็นบุคคลสำคัญที่ก่อให้เกิดการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นทั้งผู้เริ่มต้น ผู้นำปฏิบัติการ และผู้นำการเปลี่ยนแปลง นักวิชาการการศึกษาให้ความสำคัญในเรื่องนี้เช่นกัน แบบสนับสนุนและภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม สำหรับแนวทางในการปฏิบัติมี 3 ประการ คือ มีการแบ่งปันอำนาจ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และมีการส่งเสริมการพัฒนาภาวะผู้นำ สิ่งสำคัญของผู้อำนวยการต้องศึกษาข้อมูลที่ต้องการ การสร้างรูปแบบต้องเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การประเมินผล และการอภิปรายการสอน การอธิบายงานเป็นส่วนหนึ่งของภาวะผู้นำ และการสร้างรูปแบบของภาวะผู้นำในการพัฒนาโรงเรียน (Hord, 2009: 41; วรลักษณ์ ชูกำเนิด และเอกนรินทร์ สังข์ทอง, 2557: 123-133; สุวิธิดา จรุงเกียรติกุล, 2558: 102; สิวรี พิศุทธิ์สินธพ, 2554: 115; วิชัย วงศ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล, 2558: 520; อนุสรฯ สุวรรณวงศ์, 2559: 16)

7. บรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ช่วยเสริมสร้างการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ด้วยบทบาทภาระหน้าที่ของครูที่มีจำนวนมาก หากขาดบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ก็จะมีพื้นที่สำหรับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ดังที่มีผู้วิจัยได้ศึกษาบรรยากาศของการเรียนรู้ไว้ว่า การมีพื้นที่ร่วมแรงร่วมใจ จัดสภาพแวดล้อมให้เป็นชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ (supportive condition หรือ Positive Environment) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ บรรยากาศการเรียนรู้หรือสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ร่วมกันนี้เองถือเป็นตัวอย่างหรือแบบอย่างพฤติกรรมที่ดีที่สุด ครูประพฤติปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีระหว่างกันและเป็นแบบอย่างของพฤติกรรมที่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนด้วย

จากการสังเคราะห์เอกสาร ความรู้และแนวคิดของนักการศึกษา ผู้วิจัยได้กำหนดการพัฒนา รูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (professional Learning Community :PLC) ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ในการวิจัยครั้งนี้ ออกเป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1. Share Vision การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน 2. Colaborative Learning การเรียนรู้ร่วมกัน 3. Instruction การจัดการเรียนรู้สู่ผู้เรียน 4. Peer Coaching การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน 5. Action After Review การถอดบทเรียนหลังปฏิบัติการ โดยมีเงื่อนไขในการนำรูปแบบไปใช้ 2 ประการ คือ 1. ภาวะผู้นำ และ 2. บรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ในแต่ละขั้นตอน มีรายละเอียด ดังนี้

1.2.1 Share Vision การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน

ความหมายการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน

นักวิชาการได้นำเสนอ ความหมายของการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกันไว้ อย่างหลากหลาย ดังนี้

วิสัยทัศน์ คือ การมองภาพอนาคตเพื่อเป็นเป้าหมายในการทำงาน นักวิชาการ (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2543: 5; สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์, 2559: ออนไลน์; ธีรศักดิ์ อุปไมยอธิชัย, 2557: 303; วุฒิไกร งามศิริจิตต์, 2553: 11) มองเป็นทิศทางเดียวกันว่า วิสัยทัศน์ หมายถึง การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Common vision) วิสัยทัศน์ร่วมเป็นการมองเห็นภาพของจุดมุ่งหมายในอนาคต โดยการประมวลข้อมูลจากสภาพแวดล้อมอย่างมีหลักการและเป็นระบบร่วมกันระหว่างสมาชิกในกลุ่ม การรับรู้เข้าใจถึงทิศทางเดียวกันและการมีเป้าหมายที่จะไปด้วยกันจะช่วยทำให้ขบวนการเคลื่อนไหวมีพลังเกิดเอกภาพและช่วยบรรเทา ความขัดแย้งอันเกิดจากมุมมองความคิดที่แตกต่างลงไปได้ในทางตรงข้าม เมื่อใดที่วิสัยทัศน์หรือ เป้าหมายส่วนตัวขัดแย้งกับวิสัยทัศน์หรือเป้าหมายของเครือข่ายพฤติกรรมปฏิบัติของสมาชิก ก็จะเริ่มแตกต่างจากสิ่งที่สมาชิกเครือข่ายกระทำร่วมกัน ดังนั้นแม้ว่าวิสัยทัศน์ร่วมกันเป็นสิ่งที่ต้องใช้เวลาในการสร้างให้เกิดขึ้นแต่ก็จำเป็นต้องสร้างให้เกิดขึ้นให้ได้และสมาชิกของเครือข่ายก็ควรมี วิสัยทัศน์ย่อยส่วนตัวที่สอดคล้องไปด้วยกันกับวิสัยทัศน์ของเครือข่าย แม้อาจไม่ได้ซ้อนทับอย่าง แนบสนิทกับวิสัยทัศน์ของเครือข่ายแต่อย่างน้อยก็ควรสอดรับไปในทิศทางเดียวกัน ผู้บริหารสถานศึกษาก็ควรคำนึงถึงศักยภาพที่โดดเด่นของสถานศึกษานั้น ๆ การรับฟังความคิดเห็นและความต้องการของชุมชนเป็นสำคัญ วิสัยทัศน์ร่วมที่ดีควรมีความชัดเจนทั้งเป้าหมายและแนวทางที่สามารถบรรลุได้จริง และไม่ควรเป็นเพียงแต่ข้อความสั้น ๆ ที่กระชับชัดเจนดึงดูดใจเท่านั้น แต่ควรมีพลังในการกำกับพฤติกรรมของบุคคลให้ปฏิบัติงานสอนได้ตรงกับความคาดหวัง อย่างมีความหวังและมีความเต็มใจที่จะปฏิบัติภารกิจทั้งของส่วนตนและของทีมงานโดยเต็มความสามารถ โดยยึดหลักการทำเพื่อส่วนรวมร่วมกัน

จากแนวคิดของนักวิชาการข้างต้น สามารถสรุปองค์ความรู้ของการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน ได้ว่า หมายถึง การร่วมกันมองเป้าหมายที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และการร่วมกันกำหนดทิศทางสู่การปฏิบัติ ทั้งเป้าหมายและทิศทางการปฏิบัติจะต้องวิเคราะห์ความเป็นไปได้จริง โดยเกิดจากความเต็มใจที่จะปฏิบัติภารกิจร่วมกัน และยึดหลักการทำงานแบบมีส่วนร่วม

ขั้นตอนการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน

นักวิชาการได้นำเสนอขั้นตอนการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน ไว้ในรูปแบบต่าง ๆ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นประเด็นสำคัญในการกำหนดวิสัยทัศน์ มี 2 ขั้นตอน ในการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน คือ ขั้นที่ 1 สืบหาความคาดหวังโอกาส และอุปสรรคจากผู้ที่มีส่วนร่วมองค์กร ขั้นที่ 2 วิเคราะห์ปัจจัยภายในองค์กร หาจุดอ่อน จุดแข็ง ค่านิยม และวัฒนธรรมองค์กร (ฐาปนา บุญหล้า, 2544: 19-22; วุฒิไกร งามศิริจิตต์, 2553: 12)

2. การสร้างวิสัยทัศน์ คือ กำหนดองค์ประกอบวิสัยทัศน์ และจัดทำวิสัยทัศน์ กำหนดกลยุทธ์ในการก้าวไปสู่อนาคตว่าจะใช้แนวทางใดจึงจะเหมาะสมที่สุด คัดเลือกวิสัยทัศน์ที่เหมาะสมที่สุดต่อองค์กรโดยกรรมการจากตัวแทนของทุกฝ่ายขององค์กรต้องมีส่วนร่วม (Braun, 1991: 139; ฐาปนา บุญหล้า, 2544: 19-22; เจริญสิน เลิศมหกิจ, 2559: ออนไลน์)

3. การดำเนินการตามวิสัยทัศน์ จัดสรรทรัพยากร ดำเนินการตามวิสัยทัศน์ ให้รางวัลกระตุ้นใจเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ (Braun, 1991: 139; ฐาปนา บุญหล้า, 2544: 19-22; เจริญสิน เลิศมหกิจ, 2559: ออนไลน์)

4. สื่อสารวิสัยทัศน์ เป็นการประกาศวิสัยทัศน์ให้ทุกคนในองค์กร และนอกองค์กร ทราบเพื่อความรู้และการปฏิบัติงานที่ตรงกัน ด้วยการวางแผนการสื่อสาร ดำเนินการสื่อสาร และรับฟังความคิดเห็นของพนักงาน (ฐาปนา บุญหล้า, 2544: 19-22; วุฒิไกร งามศิริจิตต์, 2553: 12; เจริญสิน เลิศมหกิจ, 2559: ออนไลน์)

จากแนวคิดของนักวิชาการข้างต้น ผู้วิจัยนำมาเป็นปรับประยุกต์ให้เข้ากับสถานศึกษาและการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผ่านมา 2) วิเคราะห์สภาพปัญหา 3) กำหนดวิธีการแก้ปัญหา และตั้งเป้าหมาย 4) สื่อสารเพื่อความเข้าใจตรงกัน

1.2.2 Team Learning การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม

มีนักวิชาการด้านการสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมหลากหลายแนวคิด ดังนี้ การที่สมาชิกได้รวมตัวกันเพื่อ เรียนรู้สิ่งต่าง ร่วมกันโดยการแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เป็นการคิดและสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ภายใต้การประสานงานร่วมกัน เป็นกระบวนการปรับแนวคิด แนวปฏิบัติรวมทั้งจุดมุ่งหมายของทีม ให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน และพัฒนาความสามารถเพื่อให้ ได้ผลลัพธ์ที่สมาชิกในทีมทุกคนต้องการ

อย่างแท้จริง โดย อาศัยสารสนเทศเพื่อทำงานในกลุ่มคนที่มาจากหลากหลายฝ่ายงานจนเกิดเป็นความคิดร่วมกัน การเสวนาและการอภิปราย การยอมรับทุกคนเป็นเพื่อนร่วมงาน การเรียนรู้สภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน การเรียนรู้จากการปฏิบัติ อันจะนำไปสู่การเรียนรู้ของสมาชิกทุกคนในกลุ่ม มาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของทีมให้เกิดขึ้น โดยการเรียนรู้ ร่วมกัน เป็นทีมนี้จะกระตุ้นให้กลุ่มมีการสนทนาและการอภิปรายกันอย่างกว้างขวาง แล้วจึงนำ วิสัยทัศน์ของแต่ละคนมาแลกเปลี่ยนกัน หาข้อสรุปออกมาเป็นแนวปฏิบัติร่วมกันเพื่อไปสู่ เป้าหมายขององค์กร (Senge, 1994: 236; สุพาณี สอนชื่อ, 2543: 35; วราภรณ์ ตระกูลสฤษดิ์, 2545: 94; พัชรินทร์ ยันพิพัฒน์, 2547: 37; วุฒิไกร งามศิริจิตต์, 2553: 12)

จากความหมายของการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยนำมาใช้เป็นนิยามศัพท์ในรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ว่า การที่สมาชิกรวมตัวกันเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดประสบการณ์ เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของทีมให้เกิดขึ้น มีการถ่ายทอดความรู้ซึ่งกันและกัน ด้วยการสนทนาและอภิปรายร่วมกันอย่างกว้างขวาง เพื่อให้ได้แนวคิด แนวทางการปฏิบัติร่วมกันเพื่อใช้ในองค์กร

กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม

นักวิชาการทางการศึกษานำเสนอกระบวนการเรียนรู้เป็นทีม ในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

1. การมีแนวคิดและแนวปฏิบัติที่สอดคล้องกัน และมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน การมีความไว้วางใจในการปฏิบัติงานร่วมกัน สมาชิกทุกคนในทีมควรไว้วางใจซึ่งกันและกัน ซื่อสัตย์ ต่อกัน สื่อสารกันอย่างเปิดเผย ไม่มีลับลมคมใน บรรยากาศของการทำงานมีความเป็นกันเอง อบอุน มีความกระตือรือร้น และสร้างสรรค์ทุกคนช่วยกันทำงานอย่าง จริงจัง และจริงใจ ไม่มีร่องรอยที่แสดงให้เห็นถึงความเบื่อหน่าย (วรวรรณ วาณิชยเจริญชัย, 2548: 81; พิมพ์ทัย บำรุงกิจ, 2555: ออนไลน์)

2. การกำหนดบทบาท และความรับผิดชอบ กิจกรรมที่ใช้คือ กิจกรรมการแต่งตั้งผู้นำทีม และการกำหนดบทบาทความรับผิดชอบของสมาชิกในทีมและวิทยากรกระบวนการ รวมทั้ง การตั้งกฎ กติกาและมารยาทของทีม การกำหนดกติกา หรือกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่จะเอื้อต่อการทำงานร่วมกันให้บรรลุเป้าหมาย ควรเปิดโอกาสให้ สมาชิกได้มีส่วนร่วม ในการกำหนดกติกา หรือกฎเกณฑ์ที่จะนำมาใช้ร่วมกัน (วรวรรณ วาณิชยเจริญชัย, 2548: 81; พิมพ์ทัย บำรุงกิจ, 2555: ออนไลน์; ดนยวรรณ ลีละศุภพงศ์, 2554: 18)

3. การเรียนรู้ด้วยการระดมความคิด มีการระดมสมอง และการอภิปราย การเสวนา การสอบถามและการสะท้อนความกิจกรรมที่ใช้คือ การระดมสมอง และการ อภิปราย ในการคัดเลือกองค์ความรู้การสร้างความรู้การตรวจสอบความถูกต้องขององค์ความรู้ และอภิปรายสรุปผล คิดเห็น กิจกรรมที่ใช้คือ การใช้กระบวนการ ซักถามและการสะท้อนการเรียนรู้ถึงวิธีการ

ที่ปฏิบัติอยู่ในการและเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้และความคิดเห็น (วรวรรณ วาณิชย์เจริญชัย, 2548: 81; พิมพ์หทัย บำรุงกิจ, 2555: ออนไลน์; ดนยวรรณ ลีละศุภพงศ์, 2554: 18)

4. การเรียนรู้จากการปฏิบัติงานร่วมกัน กิจกรรมที่ใช้คือ การนำต้นแบบที่ได้จัดทำขึ้นไปทดลอง ปฏิบัติในการทำงานจริง ใช้การเรียนรู้จากการปฏิบัติ เป็นวิธีการเรียนรู้ที่มีลักษณะพิเศษคือ เป็นการเรียนรู้ระหว่างการทำงาน ช่วยให้ผู้เรียนเห็นภาพในการทำงาน และปัญหาที่เกิดขึ้นในการทำงานได้ดียิ่งขึ้น (วรวรรณ วาณิชย์เจริญชัย, 2548: 81; พิมพ์หทัย บำรุงกิจ, 2555: ออนไลน์; ดนยวรรณ ลีละศุภพงศ์, 2554: 18)

5. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการทำงานของทีม ทีมงานควรมีการประเมินผลการทำงาน เป็นระยะ ในรูปแบบ ทั้งไม่เป็นทางการ และเป็นทางการ โดยสมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน ทำให้สมาชิกได้ทราบความก้าวหน้าของงาน ปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้น รวมทั้งพัฒนากระบวนการทำงาน หรือการปรับปรุงแก้ไขร่วมกัน ซึ่งในที่สุดสมาชิกจะได้ทราบว่า ผลงานบรรลุเป้าหมาย และมีคุณภาพมากขึ้นเพียงใด (วรวรรณ วาณิชย์เจริญชัย, 2548: 81; พิมพ์หทัย บำรุงกิจ, 2555: ออนไลน์; ดนยวรรณ ลีละศุภพงศ์, 2554: 18)

จากแนวคิดของกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมจากนักวิชาการดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยนำแนวคิดของการสร้างบรรยากาศ การกำหนดบทบาทหน้าที่รับผิดชอบ และการกำหนดกติกา มาใช้ในการวิจัยและนำมาปรับใช้ในรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 3 กระบวนการ คือ

1. การเรียนรู้จากการประเมินผลการทำงานร่วมกัน
2. การเรียนรู้จากการระดมความคิด
3. การเรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติร่วมกัน

1.2.3 Instruction การจัดการเรียนรู้สู่นักเรียน

ความหมายของการจัดการเรียนรู้

นักการศึกษาและวิชาการได้กล่าวถึง การจัดการเรียนรู้ในแง่มุมที่ไม่แตกต่างกันมากนัก

การจัดการเรียนรู้ หมายถึง การกระทำที่เป็นการอบรมสั่งสอนผู้เรียนในสถาบันการศึกษา (Good, 1975: 588) อธิบายเพิ่มเติมได้ว่า มีความสัมพันธ์และปฏิสัมพันธ์เกิดขึ้นระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม และผู้สอนกับผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม การจัดการใช้ทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้มาจัดเป็นกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์หรือได้ฝึกหัด หรือได้กระทำโดยได้รับการเสริมแรงอย่างมีประสิทธิภาพสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่องและประสานงานกัน เพื่อให้เกิดประสิทธิผลมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเกิดขึ้นอย่างค่อนข้างถาวรกับผู้เรียน ก่อให้เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ใหม่ ผู้เรียนสามารถนำประสบการณ์ใหม่นั้นไปใช้ได้ ตามขีดความสามารถที่มีได้บรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ บรรลุตาม

จุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา ตลอดจนบรรลุนิยามทัศน์ของสถานศึกษา (พัชรี ศรีสังข์, 2551: 43; สุมน อมรวิวัฒน์, 2533: 460; จิตินา วรณศรี, 2557: 45)

จากความหมายของนักวิชาการข้างต้น สามารถสรุปความหมายของการจัดการเรียนรู้ได้ว่า กระบวนการนำหลักสูตรสถานศึกษาสู่การจัดกิจกรรมเพื่ออบรม สั่งสอน ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน จนเกิดประสบการณ์ใหม่ หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา

องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้จำเป็นจะต้องมีองค์ประกอบสำคัญ 7 องค์ประกอบ คือ ผู้สอน ผู้เรียน สารการเรียนรู้ จุดมุ่งหมายการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ บรรยากาศการเรียนรู้ การวัดผล และประเมินผล

1. ผู้สอน ผู้สอนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งต่อการสอน เพราะต้องเป็นผู้รู้หลักสูตรและนำเนื้อหาสาระมาดำเนินการสอน มีการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ตลอดเวลาของการเรียนการสอน โดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ ในบทเรียน มีทักษะกระบวนการ และมีเจตคติที่ดีตามเจตนารมณ์ของบทเรียนและหลักสูตร นอกจากนี้ครูยังต้องมีความสามารถใช้สื่อประกอบการสอน และสอนให้ตรงตามจุดประสงค์ที่ได้วางไว้ทำให้การสอนดำเนินไปได้อย่างราบรื่น (ประไพ ฉลาดคิด 2548: 4-5)

2. ผู้เรียน ธรรมชาติของผู้เรียนเป็นสิ่งที่ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงเป็นอันดับแรก เกี่ยวกับความสามารถทางสมอง ความถนัด ความสนใจ พัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์และจิตใจ ความต้องการพื้นฐานเป็นสิ่งที่ผู้สอนจะต้องคำนึงถึง เพราะการสอนจะเกิดขึ้นได้จำเป็นต้องมีผู้เรียนเป็นผู้ได้รับความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ผู้สอนจัดให้ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่เป็นไปตามจุดประสงค์ของการสอนที่ตั้งไว้ (ประไพ ฉลาดคิด, 2548: 4-5; มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2553: 4)

3. กิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นองค์ประกอบอีกประการหนึ่ง ที่มีความสำคัญมากต่อการสอน การกำหนดกิจกรรมที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของแผนการเรียนรู้ นั้น ก็ต้องมีความสอดคล้องกับแนวทางการจัดกิจกรรมในหลักสูตรสถานศึกษาและสอดคล้องกับแนวทางปฏิรูปการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กิจกรรมการเรียนการสอนนั้นออกแบบโดยผู้สอนและผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ จนเกิดความรู้ ความเข้าใจ มีการวัดผลและประเมินผลตามที่ผู้สอนได้วางแผนไว้ (ประไพ ฉลาดคิด, 2548: 4-5; จิตินา วรณศรี, 2557: 44)

4. จุดมุ่งหมายการเรียนรู้ การกำหนดจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้แต่ละครั้งจะต้องมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษาและมาตรฐาน/ตัวชี้วัดรายวิชา เพื่อให้

สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร (จิตติมา วรณศรี, 2557: 44)

5. สารการเรียนรู้ การระบุเนื้อหาสาระสำคัญของการจัดการเรียนรู้ต้องเป็นเนื้อหาย่อย ส่วนหนึ่งของเนื้อหาสาระ/คำอธิบายรายวิชาในหลักสูตรสถานศึกษาที่กำหนดให้ผู้เรียนต้องเรียนรู้โดยเนื้อหาสาระในการจัดการเรียนรู้ต้องมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร (จิตติมา วรณศรี, 2557: 44)

6. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การกำหนดวิธีการวัดและประเมินผล รวมทั้งเครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบการบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้นั้น ต้องมีแนวทาง วิธีการที่สอดคล้องกับแนวทางการวัดและประเมินในหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อใช้ตรวจสอบว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีทักษะความสามารถ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรมาน้อยเพียงใด (จิตติมา วรณศรี, 2557: 44)

7. บรรยากาศการเรียนรู้ ในการสอนที่ต้องการให้เกิดผลที่ดีทั้งต่อผู้สอนและผู้เรียนนั้น สภาพแวดล้อมทั้งในและนอกห้องเรียนก็มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องคำนึงถึง ผู้สอนเป็นบุคคลสำคัญในการกำหนดบรรยากาศของชั้นเรียนให้เป็นรูปแบบที่ต้องการ ความเป็นประชาธิปไตย ความเคร่งเครียด ความขี้นานของผู้เรียน สิ่งเหล่านี้ครูผู้สอนจะเป็นผู้กำหนด (มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2553: 4; ประไพ ฉลาดคิด, 2548: 4-5)

จากการนำเสนอองค์ประกอบของนักวิชาการข้างต้น สามารถสรุปองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้เพื่อใช้ในรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ได้ 3 องค์ประกอบที่ครอบคลุมองค์ประกอบทั้งหมด ดังต่อไปนี้ 1. การออกแบบการจัดการเรียนรู้ 2. การจัดการเรียนรู้ 3. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1.2.4 Peer Coaching การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

ความหมายของการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Coaching)

การโค้ชเป็นการสอนงานรูปแบบหนึ่งที่มีประสิทธิภาพ โดยมีรูปแบบแตกต่างกันไปตามความเหมาะสมของแต่ละหน่วยงาน มีนักวิชาการ (จูไรรัตน์ สุตรุ่ง, 2559: 14; เพ็ญจันทร์ มีนะจรัส, 2551: 16) ได้นำเสนอความหมายของการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนไว้ว่า เป็นการนิเทศการสอนของเพื่อนร่วมอาชีพ เป็นการจับคู่หรือรวมกลุ่มกันเพื่อ ปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผลการเรียนของนักเรียนด้วยเทคนิควิธีสอน หรือรูปแบบการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มีการสังเกตการสอน ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่กันและกัน เพื่อนครูร่วมมือกันจากความสนใจในเรื่องเดียวกัน ผู้นิเทศคือเพื่อนครูด้วยกัน ผลัดกันทำหน้าที่นิเทศจนกว่าจะบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ร่วมกัน ทั้งนี้ผู้บริหาร หัวหน้าวิชาการ ทำหน้าที่ประสานงานให้ความสะดวก การนิเทศแบบ Peer Coaching เน้น การสังเกตการสอน การร่วมกันศึกษาความรู้และการแลกเปลี่ยนกัน แต่ใน

ขณะเดียวกันจะมีลักษณะของการโค้ชร่วมด้วยในด้านกิจกรรมนั้นคือ การโค้ชจากผู้มีประสบการณ์ เป็นจุดที่แตกต่างกัน

จากความหมายของนักวิชาการดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า เป็นการนิเทศ การสอนของครูผู้สอนในรายวิชาเดียวกันหรือกลุ่มสาระเดียวกัน อาจจะเป็นคู่หรือเป็นกลุ่ม โดยมีการ ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่กันและกัน เพื่อปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรู้ที่สูงขึ้น

ความสำคัญการโค้ชแบบเพื่อนนิเทศเพื่อน

จอยซ์ และเซาเวอร์ (Joyce and Showers, 1996, อ้างถึงใน วิชา เล่าเรียนดี, 2544: 147) ได้สรุป สาระสำคัญของการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Coaching) ได้ดังนี้ คือ

การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Coaching) เป็นกระบวนการการทำงานเคียง คู่กันระหว่างเพื่อนร่วมงาน ต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกันโดยตลอด ซึ่งจะช่วยให้มีการ นำเทคนิคทักษะ ใหม่ ๆ ไปใช้จริงมากขึ้น ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการนำความรู้ นวัตกรรมใหม่ ๆ เกี่ยวกับหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนไปใช้ในโรงเรียน สร้างความสนิทสนมคุ้นเคยกันระหว่างบุคลากรร่วม อาชีพ ช่วยให้ครูมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของตนเอง เหมาะสมสำหรับครูผู้สอนโดยตรง และมีประโยชน์มากสำหรับผู้นิเทศ ผู้ทำหน้าที่นิเทศ หรือผู้บริหารที่ต้องรับผิดชอบโดยตรง เกี่ยวกับการพัฒนา ปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

รูปแบบของการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Coaching) สามารถจำแนกได้เป็น 3 รูปแบบ ซึ่งแต่ละรูปแบบสามารถนำไปปรับใช้ได้ตามจุดประสงค์ของการพัฒนาในแต่ละเรื่อง (Robert, J. Gamston, อ้างอิงจาก วิชา เล่าเรียนดี, 2541: 161) มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การนิเทศการสอนเพื่อการพัฒนาด้านเทคนิคการสอน (Technical Coaching) เป็น การนิเทศแบบเพื่อนนิเทศเพื่อนรูปแบบหนึ่งที่เน้นการช่วยเหลือสนับสนุนให้ครูได้ถ่ายโยงความรู้ ทักษะ และวิธีการสอนแบบต่าง ๆ จากที่ได้รับการฝึกอบรมและฝึกปฏิบัติมาให้นำไปใช้ได้จริง ในห้องเรียน ในขณะเดียวกันก็เน้นความร่วมมือกันระหว่างครูและผู้นิเทศ เปิดโอกาสและจัดเวลา ให้ได้สนทนากันมากขึ้น เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ความคิด ความรู้สึกลต่าง ๆ เกี่ยวกับงานในอาชีพ ของตนเอง การนิเทศแบบการพัฒนาด้านเทคนิคการสอนนี้ ตั้งอยู่บนพื้นฐานความเชื่อว่า การให้ข้อมูล ย้อนกลับตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดในเรื่องที่สังเกตการสอนของกันและกัน ภายใต้บรรยากาศ ของความเป็นมิตรที่ดีต่อกัน จะช่วยให้มีการปรับปรุงและพัฒนาการสอนของตนเองได้ โดยปกติ แล้วการนิเทศแบบนี้จะนำมาใช้กับครูที่ผ่านการฝึกอบรมปฏิบัติการในโครงการพัฒนาบุคลากร ในด้านเทคนิค ทักษะการสอนใหม่ ๆ หรือนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อติดตามส่งเสริมการนำไปใช้จริง ในห้องเรียนโดยมีวิธีการง่าย ๆ พอสรุปได้คือ จับคู่ครูกับผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้นิเทศ หรือให้ผู้ที่ผ่าน

การอบรมมาแล้วให้คู่กัน ผลัดกันสังเกตการณ์สอนและให้ข้อมูลป้อนกลับหลาย ๆ ครั้ง ซึ่งได้ผลเป็นที่น่าพอใจ

2. การนิเทศการสอนเพื่อการพัฒนาด้านการทำงานเป็นทีม (Collegial Coaching) เป็นการนิเทศแบบเพื่อนนิเทศเพื่อนอีกแบบหนึ่ง ที่เน้นการพัฒนาปรับปรุงการสอนโดยการร่วมมือกันระหว่างครูกับเพื่อนครูซึ่งควรจะเป็นการทดลองใช้แนวคิดของตนหรือเพื่อนครู โดยเปิดโอกาส และให้เวลาในการสนทนากันระหว่างครูมากขึ้น การที่มีโอกาสสังเกตการณ์สอนระหว่างเพื่อน ทำให้รู้จุดบกพร่องของตนเองชัดเจนยิ่งขึ้น เข้าใจตัวเองมากขึ้น การนิเทศแบบนี้มีพื้นฐานความเชื่อว่าครูสามารถพัฒนาทักษะและการสอนของตนเอง สามารถวิเคราะห์การสอนของตนเองได้ ถ้าเขามี โอกาสที่จะฝึกและพัฒนาทักษะต่าง ๆ ดังกล่าว การนิเทศแบบนี้มีเป้าหมายระยะยาวว่าครูจะ สามารถแก้ไขตัวเอง ด้วยตัวเองอย่างต่อเนื่อง สม่าเสมอ การนิเทศแบบพัฒนาด้านการทำงาน เป็นทีมมีวิธีการง่าย ๆ คือ การจับคู่กันระหว่างครูในสายวิชาเดียวกัน หรือต่างสาขากัน เน้นที่การ สังเกตการสอนของกันและกัน โดยเฉพาะในจุดหรือประเด็นที่ต้องการเรียนรู้มากที่สุด เน้นเฉพาะ จุดที่บกพร่องที่ต้องการแก้ไข ปรับปรุง โดยที่ผู้สังเกตการสอนจะร่วมมือกับผู้ถูกสังเกต คิดและ ตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ที่มีผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งแตกต่างจากการนิเทศแบบการพัฒนาด้าน เทคนิคการสอน ซึ่งผู้สังเกตหรือผู้นิเทศจะเป็นผู้บอก เป็นผู้ตัดสินว่าการสอนของครู เหมาะสม หรือถูกต้องเพียงใด ต้องการ แก้ไขปรับปรุง จุดใดบ้าง ซึ่งผู้ทำหน้าที่นิเทศในรูปแบบนี้จะต้องมี ความรู้ ความชำนาญ ในทักษะต่าง ๆ มากพอสมควร ดังนั้น ถ้าจะมุ่งพัฒนาสภาพการทำงานใน โรงเรียน ปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและบุคลากรต่าง ๆ และวิธีการนิเทศแบบการพัฒนาด้านการ ทำงานเป็นทีม น่าจะเหมาะสมที่สุดที่จะนำมาในโรงเรียน

3. การนิเทศการสอนเพื่อการพัฒนาด้านการแก้ปัญหาใหม่ๆที่ท้าทาย (Challenge Coaching) เป็นการนิเทศแบบเพื่อนนิเทศเพื่อนที่เน้นที่การแก้ไขปัญหาการสอนที่เกิดขึ้นอยู่เรื่อย ๆ จุดประสงค์ ของการนิเทศแบบนี้ก็เพื่อช่วยครู หรือคณะครูแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอน คำว่า Challenge หมายถึง ท้าทาย ซึ่งก็คือความพยายามที่จะแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นเป็นประจำ และยังไม่ได้รับการแก้ไข รูปแบบการนิเทศวิธีนี้มีพื้นฐานความเชื่อว่า ความพยายามในการแก้ปัญหา ในการสอนของครูผู้ดำเนินการสอนเอง จะช่วยให้มีการปรับปรุง พัฒนา การจัดการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพขึ้นมาได้ เพราะผู้ร่วมงานมีความเชื่อใจกัน เข้าใจกัน และพอใจที่จะปฏิบัติงานร่วมกัน ร่วมกันคิดร่วมกันปรึกษาหารือ เพื่อแก้ปัญหาที่เป็นอยู่ได้จะแตกต่างจากการนิเทศการ สอนเพื่อการพัฒนาด้านเทคนิคการสอน และการนิเทศการสอนเพื่อการพัฒนาด้านการทำงานเป็นทีมในด้านกระบวนการและผลผลิต หรือผลลัพธ์ กล่าวคือ กระบวนการนิเทศเพื่อการพัฒนา ด้าน การแก้ปัญหาใหม่ๆที่ท้าทาย จะประกอบด้วย 1. การร่วมวิเคราะห์ พิจารณาปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นอยู่เสมอหรือ ร่วมกันกำหนดเป้าหมาย จุดมุ่งหมายที่ต้องการพัฒนา

ปรับปรุง 2. การดำเนินการตามรูปแบบการนิเทศแบบ Challenge Coaching มีการ ดำเนินงานเป็นกลุ่มหรือคณะตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ส่วน Technical Coaching และ Collegial Coaching ดำเนินงานเป็นคู่ได้ 3. บุคลากรในสายอื่นที่ไม่ใช่สายผู้สอน แต่มีความชำนาญและเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เขาร่วมกลุ่มคณะทำงานได้ โดยเฉพาะบุคคลที่มีความสามารถด้านการแก้ปัญหา หรือความชำนาญเฉพาะด้านอื่น ๆ เช่น บรรณารักษ์ ,ผู้บริหารโรงเรียน, ผู้เขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ฯลฯ สรุปรูปแบบของการนิเทศแบบเพื่อนนิเทศเพื่อน คือ เทคนิคของการสอนที่นำวิธี ทักษะ หรือนวัตกรรมใหม่มาใช้ช่วยการทำงานกันเป็นทีม การสนทนากันระหว่างครูมากขึ้น มี โอกาสสังเกตการณ์สอนระหว่างเพื่อน และการแก้ปัญหาใหม่ ๆ ที่ท้าทาย ความพยายามที่จะแก้ปัญหา การจัดการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นเป็นประจำ

กระบวนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Coaching Process)

Joyce and Showers (1996, อ้างถึงในวีชรา เล่าเรียนดี, 2556: 295) กล่าวถึงกระบวนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ว่าประกอบด้วยการศึกษาทำความเข้าใจ (Studies) กับเทคนิควิธีสอนใหม่ รูปแบบการสอนใหม่ ๆ และอภิปรายกับเพื่อนครู ใช้สอนในรายวิชาเดียวกัน ระดับชั้นเดียวกัน มาตรฐานการเรียนรู้เดียวกัน

การสังเกตการณ์สาธิตการสอนด้วยวิธีการสอนใหม่ ๆ โดยผู้เชี่ยวชาญ (Demonstration) หรือดูจาก VDO การสอนแบบต่าง ๆ การฝึกปฏิบัติและข้อมูลย้อนกลับ (Practice and Feedback) ร่วมกันฝึกปฏิบัติวางแผนร่วมกัน เตรียมสื่อและทดลองใช้ยุทธวิธีต่าง ๆ กับเพื่อนครูด้วยกัน การโค้ช (Coaching) ครูนำเทคนิคยุทธวิธีไปปฏิบัติในชั้นเรียน โดยมีเพื่อนหรือคณะที่ร่วมโค้ช ให้การช่วยเหลือ สังเกต และบันทึกผลการปฏิบัติ

กิจกรรมการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Coaching Active)

กิจกรรมการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เป็นกิจกรรมที่สามารถนำไปปฏิบัติได้ทั้งในระหว่างการดำเนินการหรือก่อนการดำเนินการเพื่อให้รู้จักและสร้างความคุ้นเคยและยอมรับ วีชราเล่าเรียนดี (2556: 298) ได้นำเสนอกิจกรรม ดังต่อไปนี้

กิจกรรมการโค้ชแบบไม่เป็นทางการ (Informal Activities) ได้แก่ การร่วมกันแก้ปัญหาเฉพาะด้านหรือเฉพาะเรื่อง (Problem Solving) การร่วมกันศึกษาความรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Study Group) การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนร่วมกัน (Material Development) การพัฒนาหลักสูตรร่วมกัน (Curriculum Development) การใช้กิจกรรมเล่าประสบการณ์การสอน (Story Telling). การร่วมกันวิเคราะห์ VDO ต่าง ๆ เกี่ยวกับการเรียนการสอน การร่วมกันวางแผนหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการข้ามสาระ (Planning Interdisceplingly Units) การช่วยสังเกตการณ์สอนบันทึกข้อมูล (Mirror Coaching) การใช้เครื่องมือ 2+2

กิจกรรมการโค้ชแบบเป็นทางการ (Formal Activities) เช่น การนำไปปฏิบัติ ในกระบวนการหรือระบบการพัฒนาวิชาชีพที่มีอยู่แล้ว หรือจะเป็นกิจกรรมอยู่ในระยะใดระยะหนึ่ง ขึ้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งของการโค้ชและการพัฒนาวิชาชีพ เช่น การร่วมสอนบทเรียน (Co-teaching Unson) การร่วมกันศึกษาความรู้และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Study Group) การโค้ชโดยผู้เชี่ยวชาญ (Coach as Expert Advisor) การโค้ชโดยผู้มีประสบการณ์สูงกว่า (Mentoring) โดยให้คำปรึกษา แนะนำ และช่วยเหลือ การร่วมวางแผนการสอน (Co-Planning Lessons) และการร่วมกันไตร่ตรอง สะท้อนคิด (Reflection) เป็นการร่วมสอนปฏิบัติเป็นครั้งคราว ในเวลาที่เหมาะสม ไม่ได้วางแผนล่วงหน้า หรือจัดตารางเวลาไว้แน่นอน ขึ้นอยู่กับความสะดวกของทั้ง 2 ฝ่าย หรือของกลุ่ม

1.2.5 After Action Review การถอดบทเรียนหลังปฏิบัติการ

การถอดบทเรียน เป็นทั้งแนวคิดและเครื่องมือในการสร้างการเรียนรู้ เป็นการสกัด ความรู้ที่มีอยู่ในตัวคนออกมาเป็นบทเรียนที่ชัดเจนซึ่งผลที่ได้จากการถอดบทเรียนทำให้ได้บทเรียน ในรูปแบบชุดความรู้และเกิดการเรียนรู้ร่วมกันของผู้เข้าร่วมกระบวนการ ที่นำไปสู่การปรับวิธีคิด และเปลี่ยนแปลงไปในทางที่สร้างสรรค์และมีคุณภาพที่ดียิ่งขึ้นในที่สุด

ความหมายของการถอดบทเรียนหลังปฏิบัติการ

การถอดบทเรียน มีนักวิชาการ ได้ให้กล่าวว่าเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการความรู้ ที่เน้นเสริมสร้างการเรียนรู้ในกลุ่มที่เป็นระบบเพื่อสกัดความรู้ฝังลึกในตัวคนและองค์ความรู้ของ ท้องถิ่นออกมาเป็นบทเรียนที่สามารถนำไปสรุปและสังเคราะห์เป็นชุดความรู้คู่มือ สื่อรูปแบบต่าง ๆ โดยผลที่ได้จากการถอดบทเรียนนอกจากคือชุดความรู้แล้ว สิ่งที่สำคัญที่สุด คือ ผู้ร่วมกระบวนการ ถอดบทเรียนจะต้องเกิดการเรียนรู้ร่วมกันอันนำมาซึ่งการปรับวิธีคิด และวิธีการทำงานที่สร้างสรรค์ และมีคุณภาพยิ่งขึ้นการสรุปหลังปฏิบัติกิจกรรม การถอดบทเรียนจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้จาก ความสำเร็จหรือความผิดพลาดจากการทำงาน กล่าวคือ การถอดบทเรียนจะช่วยให้เราสามารถสกัด บทเรียนออกมาว่าเพราะอะไรหรือเพราะเราทำอย่างไรจึงทำงานสำเร็จ หรือมีปัจจัยอะไรบ้าง ที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จ ผู้ที่ปฏิบัติอยู่ในแนวเดียวกันจะได้หยิบเอาบทเรียนหรือความรู้นี้ไปใช้ เพื่อให้ปฏิบัติงานได้สำเร็จเช่นกัน รวมทั้งอาจพัฒนาการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้นกว่าเดิม ในขณะที่เดียวกัน หากการปฏิบัติงานเกิดความผิดพลาด หรือไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้การถอดบทเรียนจะช่วยให้ เราทราบที่เราพลาดตรงจุดใด พลาดเพราะอะไรและควรปรับปรุงอย่างไร การถอดบทเรียนจึงช่วยให้ เราไม่เกิดความผิดพลาดซ้ำซาก และยังช่วยต่อยอดความรู้ที่มีอยู่ให้ลึกซึ้งหรือกว้างขวางยิ่งขึ้น (วิจารณ์ พานิช, 2548: 163; ประภาพรพรณ อุ่นอบ, 2552: 42)

การถอดบทเรียนหลังปฏิบัติการ เป็นเครื่องมือถอดบทเรียน หรือองค์ความรู้ ระหว่างดำเนินกิจกรรมในโครงการ เป็นการทบทวนความสำเร็จหรือความล้มเหลว ภายหลังดำเนิน กิจกรรม เพราะการทำ AAR มีเป้าหมายที่จะเพิ่มประสิทธิภาพของการทำงานนั้น ๆ เพื่อให้สามารถ

ทำงานได้ดีขึ้น เพื่อค้นหาว่าอะไรเกิดขึ้น และจะดำรงจุดแข็ง ปรับปรุงจุดอ่อนได้อย่างไรโดยที่ผู้ทบทวนจะต้องทราบถึงเป้าหมายหรือสิ่งที่ตั้งเป้าไว้แล้วนำไปเปรียบเทียบกับสิ่งที่บรรลุ เป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้องค์กรได้ประโยชน์สูงสุด (เสถียร อ่วมพรหม, 2560: 31; กรมส่งเสริมการเกษตร, 19)

สรุปได้ว่า การถอดบทเรียนหลังปฏิบัติการ หมายถึง วิธีการจัดการความรู้รูปแบบหนึ่งที่เน้นการเสริมสร้างการเรียนรู้ในกลุ่มที่เป็นระบบ สกัดความรู้ที่ฝังลึกในตัวตนและความรู้ที่ซ่อนเร้นออกมาเป็นบทเรียน ที่สามารถนำไปสรุป สังเคราะห์ฝังลึกในตัวตนและความรู้ที่สำคัญ คือ ผู้ร่วมกระบวนการต้องเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน อันนำมาซึ่งการปรับวิธีคิด และวิธีทำงานที่สร้างสรรค์ และมีคุณภาพมากขึ้น โดยบทเรียนนั้น เป็นสิ่งที่เราเรียนรู้ได้จากสิ่งที่ทำมาก่อน ทั้งจากที่เรากระทำ หรือผู้อื่นกระทำ ให้เป็นบทเรียนที่เป็นแบบอย่างแก่ผู้อื่น

องค์ประกอบของการถอดบทเรียนหลังปฏิบัติการ

การทำ AAR มักจะทำเป็นกลุ่มโดยมีผู้อำนวยความสะดวก (facilitator) หรือผู้นำทีม เป็นผู้ผลักดัน โดยมีทีมงานเป็นผู้บันทึกเนื้อหาสาระเรียกว่าคุณลิขิต (เสถียร อ่วมพรหม, 2560: 32) โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานหรือเทคนิคในการทบทวนหลังปฏิบัติงาน คือ 1. รวบรวมพล/ผู้เข้าร่วม AAR 2. แนะนำกฎกติกา มารยาท 3. ทบทวนเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและควรเกิดขึ้น ส่วนประภาพรรณ อุ่นอบ (2547: 8-12) กล่าวถึงกระบวนการ AAR แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ กระบวนการจัดทำ AAR สามารถจำแนกออกได้เป็น 4 ระยะ คือ การวางแผนเพื่อทำ AAR (planning) ระยะเตรียมการเพื่อทำ AAR (preparing) ระยะดำเนินการทำ AAR (conducting) และระยะติดตามผลจากการใช้ AAR (following up) โดยที่แต่ละระยะประกอบด้วยกิจกรรมที่สำคัญ ๆ ดังต่อไปนี้

1. การวางแผนเพื่อทำ AAR (planning) มีกิจกรรมที่ต้องดำเนินการ ได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์ของการทำ AAR ซึ่งควรใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องในการกำหนดวัตถุประสงค์ของการทำ AAR เพื่อสร้างให้เกิดการยอมรับและยึดมั่นในกระบวนการของ AAR เลือกรายการกระบวนการ (Facilitator) เพื่อเป็นผู้ดำเนินการทำ AAR กำหนดผู้เข้าร่วมกิจกรรม AAR ซึ่งควรจะเป็นคณะทำงานทุกคนที่รับผิดชอบกิจกรรมที่ถูกเลือกมาทำ AAR กำหนดระยะเวลาที่จะทำ AAR ควรดำเนินการจัดทำ AAR ทันทีเมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรม / เหตุการณ์ ขณะทีคณะทำงานทุกคนยังสามารถจดจำรายละเอียดต่าง ๆ ของกิจกรรมได้ และเมื่อคณะทำงานทุกคนพร้อมที่จะเข้าร่วมทำ AAR กำหนดสถานที่ในการทำ AAR จะเป็นสถานที่ใดก็ได้ที่ทำให้ผู้เข้าร่วม รู้สึกสะดวกสบายมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ และไม่มีสิ่งรบกวนต่าง ๆ (เช่น แสงแดด, ฝน) เพื่อให้ทุกคนมีสมาธิในการฟังและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นตลอดกระบวนการทำ AAR แต่หากต้องการช่วยกระตุ้นให้คณะทำงานสามารถระลึกถึงกิจกรรมที่ดำเนินการไปแล้วได้ดั่งนั้น ก็ควรจะทำ AAR ในพื้นที่ที่จัดกิจกรรมหรือพื้นที่ใกล้เคียง กำหนดผู้ที่จะทำหน้าที่บันทึกสาระสำคัญระหว่างการทำ AAR

2. ระยะเตรียมการเพื่อทำ AAR (preparing) มีกิจกรรมที่ต้องดำเนินการ เช่น การทบทวนวัตถุประสงค์, เป้าหมายของโครงการ เลือกกิจกรรม, เหตุการณ์สำคัญ ๆ ที่จะนำมาทำ AAR ซึ่งควรเป็นกิจกรรมที่มีผลต่อการบรรลุเป้าหมายของโครงการ เป็นกิจกรรมที่จะต้องมีการทำซ้ำ หรือทำอย่างต่อเนื่องเตรียมประเด็นพูดคุยหรือคำถามที่จะช่วยกระตุ้นให้ผู้เข้าร่วมเกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอย่างกว้างขวางก่อนการเริ่มต้นทำ AAR และหากเป็นไปได้ควรส่งประเด็นดังกล่าวให้ผู้เข้าร่วมก่อนการทำ AAR จัดเตรียมสถานที่เพื่อการทำ AAR ซึ่งควรจะมีวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการทำ AAR ให้พร้อม เช่น กระดาษ flipchart, กระดานสำหรับติด flipchart, กระดาน white board, ปากกาเคมี เป็นต้น

3. ระยะดำเนินการทำ AAR (conducting) มีกิจกรรมที่ต้องดำเนินการ เช่น การแจ้งกฎกติกาในการทำ AAR การร่วมกันทบทวนวัตถุประสงค์ เป้าหมายของโครงการ สรุปสถานการณ์/ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง การอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในคำถามหลัก / ประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องและสรุปเป็นชุดของข้อเสนอแนะที่เฉพาะเจาะจงและสามารถนำไปปฏิบัติได้ (Specific Actionable Recommendations : SARs) การจัดบันทึกข้อเสนอแนะและประเด็นที่จะนำไปปฏิบัติต่อไปนั้น จะต้องให้รายละเอียดเพียงพอสำหรับการติดตามผล เช่น รายละเอียดเกี่ยวกับภาระงานและผู้รับผิดชอบ ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นและระยะเวลาในการปฏิบัติงาน เป็นต้น จัดทำรายงานสรุปกระบวนการและผลที่ได้จากการทำ AAR แต่ครั้งตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของรายชื่อ ตำแหน่ง/หน้าที่รับผิดชอบ และรายละเอียดสำหรับการติดต่อประสานงานของผู้เข้าร่วมทำ AAR ทุกคน ขอความเห็น (feedback) เกี่ยวกับกระบวนการทำ AAR จากผู้เข้าร่วมและต้องแน่ใจว่า เนื้อหาที่จัดบันทึกไปนั้นเป็นข้อมูลที่สะท้อนกระบวนการประชุมได้อย่างถูกต้องเป็นจริง รวบรวมบันทึกต่าง ๆ ที่ได้จากการทำ AAR แต่ครั้งนำมาจัดทำเป็นระบบฐานข้อมูล ทั้งในรูปของฐานข้อมูล อิเล็กทรอนิกส์และชุดเอกสารที่จะช่วยให้ผู้เกี่ยวข้องทุกคนสามารถเข้าถึงข้อมูลเหล่านี้ได้อย่างต่อเนื่อง สื่อสารผลการทำ AAR ให้ผู้มีอำนาจตัดสินใจในระดับนโยบายได้รับรู้อย่างสม่ำเสมอ จัดพิมพ์สื่อ / เอกสารเผยแพร่ผลที่ได้จาก AAR ให้สมาชิกภายในโครงการได้รับรู้อย่างทั่วถึงกัน เช่น ทำจดหมายข่าว, ดิจบอร์ดประชาสัมพันธ์, เผยแพร่ใน website (ถ้ามี) ตลอดจนการนำเสนอในที่ประชุมของ คณะทำงาน

4. ระยะติดตามผลจากการใช้ AAR (following up) ประกอบด้วยกิจกรรม ดังนี้ ติดตามงานให้เป็นไปตามข้อเสนอแนะ และภาระงานที่ได้ตกลงร่วมกันในการทำ AAR ที่ผ่านมา โดยต้องรายงานความก้าวหน้ากลับไปให้ผู้เข้าร่วมการทำ AAR ดังกล่าวด้วยและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทุกคนได้รับรู้ จัดทำรายงานการทบทวนและวิเคราะห์การดำเนินงานตามภาระงานและข้อตกลงของเวที AAR ที่ผ่านมา โดยควรระบุเกี่ยวกับแนวโน้มการทำงานที่สำคัญ ตลอดจนบทเรียนที่ไม่สามารถดำเนินการได้รวมทั้งข้อสังเกต ต่าง ๆ ที่ได้จากการปฏิบัติงาน

จากแนวความคิดดังกล่าวนำมาประยุกต์ใช้ในการศึกษาการพัฒนา รูปแบบ การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1. การวางแผนเพื่อทำ AAR (planning) 2. ระยะเวลาเตรียมการเพื่อทำ AAR (preparing) 3. ระยะเวลาดำเนินการทำ AAR (conducting) และ 4. ระยะเวลาติดตามผลจากการใช้ AAR (following up)

1.3 ประโยชน์ของการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีประโยชน์ตั้งแต่ระดับนักเรียน ครู และองค์กร ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพในภาพรวม ดังที่มีการนำเสนอของนักวิชาการต่าง ๆ ดังนี้ สำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561: 19) และ Hord (1997: 39-44) กล่าวถึงมีผลดีต่อครูผู้สอน และต่อนักเรียนไว้สอดคล้องกันว่า

ประเด็นที่ 1 ผลดีต่อครูผู้สอน พบว่า PLC ส่งผลต่อครูผู้สอน กล่าวคือ ลดความรู้สึก โดดเดี่ยว งานสอนของครูเพิ่มความรู้สึกผูกพันต่อพันธกิจและเป้าหมายของโรงเรียนมากขึ้นโดยเพิ่มความกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติให้บรรลุพันธกิจอย่างแข็งขันจนเกิดความรู้สึกว่าต้องการร่วมกันเรียนรู้ และรับผิดชอบต่อการพัฒนาการโดยรวมของนักเรียน ถือเป็น “พลังการเรียนรู้” ซึ่งส่งผลให้การปฏิบัติ การสอนในชั้นเรียนให้มีผลดียิ่งขึ้น กล่าวคือ มีการค้นพบความรู้และความเชื่อที่เกี่ยวกับวิธีการสอน และตัวผู้เรียนซึ่งที่ เกิดจากการคอยสังเกตอย่างสนใจ รวมถึงความเข้าใจในด้านเนื้อหาสาระที่ต้อง จัดการเรียนรู้ได้แตกฉาน ยิ่งขึ้นจนตระหนักถึงบทบาทและพฤติกรรมการสอนที่จะช่วยให้นักเรียน เกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุด อีกทั้งการ รับทราบข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อวิชาชีพได้อย่าง กว้างขวางและรวดเร็วขึ้นส่งผลต่อการปรับปรุง พัฒนางานวิชาชีพได้ตลอดเวลา เป็นผลให้เกิด แรงบันดาลใจที่จะพัฒนาและอุทิศตนทางวิชาชีพเพื่อศิษย์ซึ่ง เป็นทั้งคุณค่าและขวัญกำลังใจ ต่อการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้นที่สำคัญ คือยังสามารถลดอัตราการลาหยุดงาน น้อยลงเมื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียนแบบเก่ายังพบว่ามีความก้าวหน้าในการปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับ ลักษณะผู้เรียนได้อย่างเด่นชัด และรวดเร็วกว่าที่พบในโรงเรียนแบบเก่ามีความผูกพันที่จะ สร้างการ เปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ให้ปรากฏ อย่างเด่นชัดและยั่งยืน

ประเด็นที่ 2 ผลดีต่อผู้เรียน พบว่า PLC ส่งผลต่อผู้เรียน กล่าวคือ สามารถลดอัตราการ ตกซ้ำชั้น และจำนวนชั้นเรียนที่ต้องเลื่อนหรือชะลอการจัดการเรียนรู้ให้น้อยลง อัตราการขาดเรียน ลดลง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาวิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และวิชาการอ่านที่สูงขึ้นอย่าง เด่นชัด เมื่อเทียบกับโรงเรียน แบบเก่า สุดท้าย คือ มีความแตกต่างด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างกลุ่มนักเรียนที่มีภูมิหลังไม่เหมือนกันและลดลงชัดเจน

2. แนวคิดเกี่ยวกับความสามารถในการจัดการเรียนรู้

2.1 ความหมายของความสามารถการจัดการเรียนรู้

ความสามารถ หรือ capability หมายถึงความสามารถหรือคุณลักษณะที่ผู้เรียนจำเป็นต้องมีเพื่อให้เรียนรู้ได้ดี และอีกคำคือคำว่า สมรรถนะหรือ competency หมายถึงคุณลักษณะและพฤติกรรมที่บ่งชี้ความสามารถ ความชำนาญในการใช้ความรู้ ความเข้าใจ และทักษะที่มีอยู่อย่างเชี่ยวชาญ รวมทั้งวิธีการที่จะทำให้สำเร็จ โดยนำมาใช้ในการวัดและประเมินผลด้วย

ครูเป็นบุคคลที่จะต้องมีความสามารถและพัฒนาความสามารถของตนเองอยู่เสมอ เพราะความสามารถของตนเองมีผลต่อความสามารถของนักเรียนด้วย

การจัดการเรียนรู้ หมายถึง การกระทำที่เป็นการอบรมสั่งสอนผู้เรียนในสถาบันการศึกษา (Good, 1975: 588) อธิบายเพิ่มเติมได้ว่า มีความสัมพันธ์และปฏิสัมพันธ์เกิดขึ้นระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม และผู้สอนกับผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม การจัดการใช้ทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้มาจัดเป็นกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์หรือได้ฝึกหัด หรือได้กระทำโดยได้รับการเสริมแรงอย่างมีประสิทธิภาพสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่องและประสานงานกัน เพื่อให้เกิดประสิทธิผลมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเกิดขึ้นอย่างค่อนข้างถาวรกับผู้เรียน ก่อให้เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ใหม่ ผู้เรียนสามารถนำประสบการณ์ใหม่นั้นไปใช้ได้ตามขีดความสามารถที่มีได้บรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา ตลอดจนบรรลุวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา (พัชรี ศรีสังข์, 2551: 43; สุนน อมรวีวัฒน์, 2533: 460; จิตติมา วรณศรี, 2557: 45)

จากความหมายของนักวิชาการข้างต้น สามารถสรุปความหมายของความสามารถในการจัดการเรียนรู้ ได้ว่า ความชำนาญในการใช้กระบวนการนำหลักสูตรสถานศึกษาสู่การจัดกิจกรรมเพื่ออบรม สั่งสอน ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน จนเกิดประสบการณ์ใหม่ หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา

2.2 องค์ประกอบของความสามารถการจัดการเรียนรู้

ดั่งที่นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความสามารถของครูไว้หลากหลาย ตามมุมมองและประสบการณ์ของแต่ละท่าน สามารถกล่าวในภาพรวมได้ดังนี้

1. ความสามารถด้านพัฒนาหลักสูตร เป็นการสอนที่เตรียมการสอนมาอย่างดี เป็นการสอนที่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตร เข้าใจจุดมุ่งหมายของการศึกษาและวิชาที่สอน และการกำหนดงานให้นักเรียน ปฏิบัติระหว่างเรียนที่สอดคล้องกับบทเรียนและตรงตามความสนใจของนักเรียนและเนื้อหาวิชาที่เรียน (ณรงค์ ธรรมคุณ, 2540: 36; จุฑารัตน์ จันทร์คำ, 2543: 16;

อารมณ์ ใจเที่ยง, 2550: 11; พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และพะเยาว์ ยินดีสุข, 2558: 11; ศศิธร ชันติวารากร, 2560: ออนไลน์)

2. ความสามารถด้านการจัดการเรียนการสอน มีการส่งเสริมนักเรียนให้เรียนเรียนรู้ด้วยการกระทำ (learning by doing) ให้มากที่สุด มีการส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำงานเป็นหมู่ (Group Working) เป็นการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนา ทั้งด้านความรู้ ความคิด ด้านเจตคติและด้านทักษะเป็นการสอนที่ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับจุดประสงค์กับเนื้อหาและกับผู้เรียน โดยใช้กิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสม เป็นการสอนที่ผู้เรียนได้ลงมือทำกิจกรรมด้วยตนเองหรือได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นการสอนที่คำนึงถึงประโยชน์ที่ผู้เรียนที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและตลอดไป เป็นการสอนที่เร้าความสนใจของผู้เรียน มีการใช้สื่อการสอน (Teaching Aids) เป็นการสอนที่มีบรรยากาศส่งเสริมการเรียนรู้ เป็นการสอนที่ผู้สอนรู้จักใช้จิตวิทยาการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม เป็นการสอนที่ส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย เป็นการสอนที่มีกระบวนการ เป็นการสอนที่ผู้สอนสอนด้วยวิถียุทธศาสตร์ความเป็นครู มีการเสริมกำลังใจ (reinforcement) ในระหว่างการเรียนการสอนบทเรียน (ณรงค์ ธรรมคุณ, 2540: 36; จุฑารัตน์ จันทร์คำ, 2543: 16; อารมณ์ ใจเที่ยง, 2550: 11; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553: 11; พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และพะเยาว์ ยินดีสุข, 2558: 11; ศศิธร ชันติวารากร, 2560: ออนไลน์)

3. ความสามารถด้านการประเมินผลการเรียนรู้สู่การทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน เป็นการสอนที่มีการวัดผลประเมินผลทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน ได้อย่างเหมาะสม (ณรงค์ ธรรมคุณ, 2540: 36; จุฑารัตน์ จันทร์คำ, 2543: 16; อารมณ์ ใจเที่ยง, 2550: 11; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553: 11; พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และพะเยาว์ ยินดีสุข, 2558: 11)

จากแนวความคิดของนักวิชาการข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครู ประกอบไปด้วยองค์ประกอบใหญ่ 3 ด้านดังต่อไปนี้ 1. การออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2. การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ 3. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.2.1 การออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ความหมายของการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

มีนักวิชาการทางด้านการศึกษาทั้งไทยและต่างประเทศ ให้ความหมายของการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในมุมมองที่ไม่ต่างกันมากนัก ว่า การออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง เป็นกระบวนการที่เป็นระบบที่นำมาใช้ในการศึกษาความต้องการของผู้เรียน และปัญหาการเรียน ซึ่งอาจเป็นการปรับปรุงสิ่งที่มีอยู่หรือ สร้างสิ่งใหม่โดยนำหลักการเรียนรู้และหลักการสอนมาใช้ในการดำเนินการ เป้าหมายของการออกแบบ การเรียนการสอนคือการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ไปวางแผนสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ การเรียนการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน

เป็นการตอบคำถามที่สำคัญ ๆ ว่า สอนทำไม สอนอะไร สอนอย่างไร และผลการสอนเป็นอย่างไร (Smith and Ragan, 1999: 2; วิชัย วงษ์ใหญ่, 2551: 70; สมจิต จันทรฉาย, 2557: 7)

จากความหมายของนักวิชาการข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การออกแบบการจัดการ กิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบของการเตรียมการสอน โดยศึกษา จากหลักสูตร เป้าหมายของการศึกษา นำไปสู่การวางแผนสื่อการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

รูปแบบการออกแบบการเรียนการสอน

รูปแบบการออกแบบการเรียนการสอนของดิคและแคร์รี (Dick and Carry's instructional design model) (Dick, Carey, and Carey, 2001: 6-9) ซึ่งเป็นการออกแบบการเรียน การสอนอย่างเป็นระบบ และสอดคล้องกับการออกแบบการเรียนการสอนของสำนักงานการศึกษา ขั้นพื้นฐานในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ประเมินความต้องการเพื่อใช้ในการกำหนดเป้าหมาย ขั้นตอนแรกของการ ออกแบบการเรียนการสอนคือ การพิจารณาเป้าหมายของการเรียนรู้ว่าต้องการให้ผู้เรียนทำอะไร ได้หลังจากที่ผู้เรียน ได้รับการจัดการเรียนการสอนเสร็จสิ้นแล้ว การกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ สามารถนำข้อมูลจากการ ประเมินความต้องการของผู้เรียน ปัญหาในการเรียนรู้ของผู้เรียน ข้อมูลจาก ผู้ทำงานในด้านที่เรียนมา และการวิเคราะห์บทเรียนใหม่ว่าต้องการให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะ ในด้านใด

2. วิเคราะห์การเรียนการสอน ในขั้นตอนนี้ครูต้องพิจารณาถึงลำดับขั้นตอน การเรียนการสอน ที่ทำให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ จากนั้นจึงพิจารณาว่าทักษะ ความรู้และเจตคติซึ่ง เป็นพฤติกรรมพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนในการเรียนคืออะไร

3. วิเคราะห์ผู้เรียนและบริบทการเรียนรู้ นอกจากการวิเคราะห์เป้าหมายในการ เรียนรู้แล้ว สิ่งที่ต้องวิเคราะห์คือผู้เรียน ได้แก่ ทักษะ ความชอบ และเจตคติของผู้เรียน และสภาพ ของสิ่งแวดล้อมในการเรียนการสอน และการนำทักษะที่เรียนไปใช้ ข้อมูลเหล่านี้มีประโยชน์ ต่อการสร้าง ยุทธศาสตร์การสอน

4. เขียนจุดประสงค์การเรียนรู้เชิงปฏิบัติ ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์การเรียน การสอน การวิเคราะห์ผู้เรียน และบริบทการเรียนรู้ จะนำมาใช้ในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ เชิงปฏิบัติ ซึ่งเป็นข้อความที่ต้องเขียนอย่างชัดเจนว่าภายหลังที่ผู้เรียนได้รับการจัดการเรียนการสอน แล้ว ผู้เรียนต้องมีทักษะใด เจื่อนไขในการแสดงทักษะเป็นอย่างไรและระบุเกณฑ์ของการปฏิบัติที่วัด ความสำเร็จของ ผู้เรียนเป็นอย่างไร

5. พัฒนาเครื่องมือในการประเมินผล การประเมินความสามารถในการปฏิบัติของผู้เรียน หลังจากได้รับการจัดการเรียนการสอนในบทเรียนแล้ว จะต้องเป็นการประเมินตามจุดประสงค์ การเรียนรู้ที่ได้กำหนดไว้ เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลต้องวัดการปฏิบัติของผู้เรียนได้

6. พัฒนากลยุทธ์การเรียนการสอน จากข้อมูลทั้ง 5 ขั้นตอนดังกล่าวข้างต้นนำไปใช้ในการกำหนดขั้นตอนในการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุจุดประสงค์ปลายทางที่ตั้งไว้ ขั้นตอนการเรียนการสอนโดยทั่วไปประกอบด้วย กิจกรรมก่อนการเรียน การนำเสนอข้อมูล การฝึกฝนและให้ ข้อมูลย้อนกลับ การทำแบบทดสอบและกิจกรรมหลังการเรียน การสร้างกลยุทธ์การเรียนการสอนอยู่บนพื้นฐานของทฤษฎีการเรียนรู้ งานวิจัยด้านการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน เนื้อหาที่เรียน และลักษณะของผู้เรียน ข้อมูลเหล่านี้นำมาใช้ในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน และการสร้างปฏิสัมพันธ์ ของผู้เรียนในการเรียนรู้

7. พัฒนาและเลือกสื่อ วัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอน ในขั้นนี้ครูจะใช้กลยุทธ์การเรียนการสอน เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน และสื่อการเรียนการสอนที่รวมถึงสื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน และสื่อที่ครูใช้ในการสอน เช่น ใบงาน ชุดการเรียน เครื่องฉายสไลด์ วีดีโอเทปและสื่อที่ใช้ผ่านคอมพิวเตอร์ การที่ครูจะตัดสินใจว่าควรพัฒนาสื่อการเรียนการสอนใหม่หรือไม่ ขึ้นอยู่กับประเภทของบทเรียน สื่อการเรียนการสอนที่มีอยู่แล้ว และทรัพยากรที่หาได้ในโรงเรียน

8. ออกแบบและประเมินความก้าวหน้า หมายถึงการประเมินในระหว่างการเรียนการสอน มีจุดประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน การประเมินความก้าวหน้า แบ่งได้ เป็น 3 ลักษณะ คือ การประเมินผู้เรียนเป็นรายบุคคลแบบตัวต่อตัว การประเมินผู้เรียนเป็นกลุ่มย่อย และการประเมินภาคสนาม แต่ละวิธีทำให้ได้ข้อมูลที่น่าไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนเป็นลำดับ

9. การปรับปรุงการสอน ข้อมูลจากการประเมินความก้าวหน้านำมาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงการเรียนการสอน ข้อมูลเหล่านี้ทำให้ทราบอุปสรรคของผู้เรียนที่ประสบในระหว่างการเรียนซึ่งทำให้ผู้เรียนไม่สามารถบรรลุจุดประสงค์การเรียนที่กำหนดไว้ได้ นอกจากนำข้อมูลจากการประเมินมาปรับปรุงการเรียนการสอนแล้ว ข้อมูลดังกล่าวยังช่วยในการตรวจสอบความถูกต้องของการวิเคราะห์ พฤติกรรมและคุณลักษณะของผู้เรียนที่จำเป็นต้องมีก่อนเริ่มการเรียนอีกด้วย ซึ่งนำไปสู่การปรับปรุง จุดประสงค์การเรียนรู้เชิงปฏิบัติให้มีความเหมาะสมมากขึ้น ทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ

10) การประเมินผลสรุป หมายถึงการประเมินภายหลังสิ้นสุดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นการ ประเมินประสิทธิภาพและคุณภาพโดยรวมของการเรียนการสอนทั้งหมด การประเมินผลสรุปไม่ได้เป็น ส่วนหนึ่งของขั้นตอนการออกแบบการสอน ขั้นตอนการออกแบบการเรียนการสอน

จะสิ้นสุดเมื่อได้มีการ พัฒนาปรับปรุงจากผลการประเมินความก้าวหน้า โดยทั่วไปการประเมินผลสรุปนี้มักเป็นการประเมิน จากผู้ประเมินอิสระจากภายนอก ไม่เกี่ยวข้องกับผู้ออกแบบการเรียนการสอน

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2551: 17-18) มีวิธีการออกแบบการเรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางตามขั้นตอนดังนี้ กำหนดวัตถุประสงค์หรือจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งควรกำหนดให้ครบทั้งด้าน ความรู้ (K) กระบวนการ (P) และเจตคติ (A) กำหนดเนื้อหา/สาระ ให้สอดคล้องหรือล้าไปกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมในแต่ละ วัตถุประสงค์สาระที่ระบุอาจเป็น ข้อเท็จจริง (Fact) มโนทัศน์ (Concept) คำนิยาม / คำจำกัดความ (Definition) หลักการ (Principle) กฎ (Law) และทฤษฎี (Theory) กำหนดยุทธศาสตร์การสอนว่า ต้องการใช้หรือเน้นทฤษฎีการเรียนรู้ หลักการเรียนรู้หรือ แนวคิดใด ๆ ที่พิจารณาแล้วเหมาะสมกับเนื้อหา เหมาะสมกับความสามารถ ผู้เรียน รวมทั้ง บริบทของ แหล่งที่จัดการเรียนการสอน อาจจัดการเรียนการสอนเน้นครูเป็นศูนย์กลาง บ้าง สื่อเป็นศูนย์กลางบ้าง และพยายามจัดเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ในการจัดการเรียนการสอนนั้น ให้เป็นประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญหรือเป็นหลัก จากนั้นจึงเลือกใช้รูปแบบการสอน วิธีสอนต่าง ๆ เทคนิคการสอน หรือใช้แบบ ผสมผสานด้วยหลากหลายวิธีสอนและเทคนิคการสอนที่เหมาะสมกับ เนื้อหาและบริบท นอกจากนี้ครูยัง ต้องเตรียม รวมทั้งระบุแหล่งข้อมูลที่เป็นแหล่งเรียนรู้ให้ผู้เรียน ไปสืบค้นเพื่อตอบปัญหาที่สงสัยด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่เป็นการสร้างความรู้ใหม่ กำหนดวิธี วัดผลการเรียนรู้ด้วยหลากหลายวิธี กำหนดเครื่องมือผู้วัด เป็นการวัดผล ที่เน้น ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

จากแนวคิดของนักวิชาการข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การออกแบบการจัดการ เรียนรู้มีองค์ประกอบสำคัญ ดังต่อไปนี้ 1. การวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 2. การวิเคราะห์พื้นฐานผู้เรียนและแบ่งกลุ่มผู้เรียน 3. การกำหนดเป้าหมายของการเรียนรู้ตามมาตรฐานและตัวชี้วัด 4. การกำหนดสาระการเรียนรู้ ตามมาตรฐานและตัวชี้วัด 5. การกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนรู้เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ 6. การกำหนดสื่อและแหล่งการเรียนรู้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ 7. การกำหนดแนวทางการวัด และประเมินผลสอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด

2.2.2 การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ หมายถึง การกระทำที่เป็นการอบรมสั่งสอนผู้เรียนใน สถาบันการศึกษา (Good, 1975: 588) อธิบายเพิ่มเติมได้ว่า มีความสัมพันธ์และปฏิสัมพันธ์เกิดขึ้น ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม และผู้สอนกับผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม การจัดการใช้ทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้จัดเป็นกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้รับ ประสบการณ์หรือได้ฝึกหัด หรือได้กระทำโดยได้รับการเสริมแรงอย่างมีประสิทธิภาพสัมพันธ์กัน อย่างต่อเนื่องและประสานงานกัน เพื่อให้เกิดประสิทธิผลมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเกิดขึ้น อย่างค่อนข้างถาวรกับผู้เรียน ก่อให้เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ใหม่ ผู้เรียนสามารถนำ

ประสบการณ์ใหม่นั้นไปใช้ได้ ตามขีดความสามารถที่มีได้บรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา ตลอดจนบรรลุวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา (พัชร ศรีสังข์, 2551: 43; สุมน อมรวิวัฒน์, 2533: 460; จิตินา วรณศรี, 2557: 45)

จากความหมายของนักวิชาการข้างต้น สามารถสรุปความหมายของความสามารถในการจัดการเรียนรู้ ได้ว่า ความชำนาญในการใช้กระบวนการนำหลักสูตรสถานศึกษาสู่การจัดกิจกรรมเพื่ออบรม สั่งสอน ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน จนเกิดประสบการณ์ใหม่ หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา

องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้

นักวิชาการด้านการจัดการเรียนรู้นำเสนอองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ไว้ดังต่อไปนี้

ได้กล่าวถึงตัวบ่งชี้ของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยพิจารณาจากครูผู้สอน มีดังต่อไปนี้ ผู้สอนจัดการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่เอง (Construction of the New Knowledge) ผู้สอนให้ผู้เรียนใช้ทักษะกระบวนการ (Process Skills) คือ กระบวนการคิด (Thinking Process) กระบวนการกลุ่ม (Group Process) และสร้างความรู้ด้วยตนเอง ผู้สอนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน (Participation) คือ มีส่วนทั้งด้านปัญญา กาย อารมณ์ และสังคม รวมทั้งให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) กับทั้งสิ่งมีชีวิตและกับสิ่งที่ไม่มีชีวิต เช่น หนังสือ สถานที่ต่าง ๆ คอมพิวเตอร์ เป็นต้น ผู้สอนสร้างบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ทั้งบรรยากาศทางกายภาพและจิตใจเพื่อให้ผู้เรียน เรียนอย่างมีความสุข (Happy Learning) ผู้สอนมีการวัดและประเมินผลทั้งทักษะกระบวนการ ชีตความสามารถศักยภาพของ ผู้เรียน และผลผลิตจากการเรียนรู้ซึ่งเป็นการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) ผู้สอนพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ (Application) ผู้สอนเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) คือ เป็นผู้จัดประสบการณ์ รวมทั้งสื่อการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนใช้เป็นแนวทางสร้างความรู้ด้วยตนเอง (มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, 2556: 12) พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และพะเยาว์ ยินดีสุข (2537: 45-46) ได้นำเสนอกระบวนการทัศน์ใหม่ของการสอน ไว้ว่า การเรียนรู้เพื่อสนองความต้องการของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก ผู้สนับสนุน และเป็นพี่เลี้ยง ใช้หลากหลายรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้เต็มศักยภาพ จุดเน้นคือเข้าใจให้ผู้เรียนอยากรู้ อยากเห็น เข้าใจ/กระตุ้นความสนใจให้คิดลงมือปฏิบัติ สั่งสอน สำนวจ ตรวจสอบและเรียนรู้ การสอนเป็นกระบวนการของการริเริ่ม อำนวยความสะดวก และให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองและค้นพบความสามารถที่สมบูรณ์ด้วยตนเอง การสอนคือการร่วมกันอย่างมีความสุขในการใช้กระบวนการแล้วทำให้เกิดผลการเรียนรู้โดยผู้เรียน การสอนเป็นกระบวนการเรียนตลอดชีวิต และหมายรวมถึงการค้นพบอยู่เสมอ การค้นพบ การทดลอง การค้นพบความสามารถ หรือศักยภาพตนเอง การสะท้อนกลับ และการพัฒนาอาชีพ

การเรียนรู้ที่เน้นท้องถิ่นและเน้นความเป็นสากล มีแหล่งเรียนรู้หลากหลายทั้งในและนอกโรงเรียน ในท้องถิ่น ในชุมชน และในจังหวัด เป็นการสอนที่เน้นกลุ่มหรือทีม และการสร้างเครือข่าย เป็นการสอนที่เน้นจากห้องเรียนสู่โลกภายนอก เป็นการสอนที่เปิดโอกาสแก่ผู้เรียนอย่างไม่จำกัดเวลา และสถานที่ เป็นการสอนที่ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน โลก ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม เน้นการสร้างเครือข่ายของครูโรงเรียนออกสู่โลกภายนอก

การจัดการเรียนรู้ทักษะการฟัง

การสอนฟัง ควรสอนให้นักเรียนเข้าใจวัตถุประสงค์และวิธีการของการฟังแต่ละประเภท พร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบ ควรให้นักเรียนฝึกทักษะการฟังแต่ละประเภทให้ครบ เพื่อให้ นักเรียนจะได้นำไปใช้ในโอกาสที่แตกต่างกัน ครูควรพูดให้ชัดถ้อยชัดคำ และอย่าพูดเร็วเกินไปจน นักเรียนฟังไม่ทัน รวมทั้งครูควรเป็นตัวอย่างผู้ฟังที่ดีด้วย จัดบรรยากาศในการฟังให้เหมาะสม เช่น ไม่นั่งเบียดกันเกินไป ไม่มีเสียงรบกวน อากาศถ่ายเทสะดวก แสงสว่างเพียงพอ กิจกรรมที่ใช้สอน ต้องสร้างความสนใจให้นักเรียนอยากฟัง และควรให้กำลังใจในการฟังของนักเรียนด้วยการกล่าวชม กิจกรรมการสอน ควรส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้ความคิดจากเรื่องที่ฟังด้วย ให้ผู้ฟังมีส่วนร่วมโดยมีการ อธิบายซักถามได้บ้าง การเลือกเรื่องที่ใช้สอนในการฟังควรเป็นเรื่องที่ไม่ไกลตัว และเกี่ยวข้องกับ นักเรียน หรือเป็นเรื่องที่มีความหมายต่อนักเรียน (วรณิ โสมประยูร, 2553: 102)

การจัดการเรียนรู้ทักษะการพูด

หลักการสอนพูดมีดังต่อไปนี้

การสอนพูดต้องศึกษาความพร้อมของนักเรียน ความพร้อมในการเรียนภาษาไทย หมายถึง การที่นักเรียนมีความพร้อมทางร่างกาย อารมณ์และสติปัญญา ก่อนสอนครูต้องศึกษา ความพร้อมของแต่ละบุคคลว่า มีความสนใจ ความต้องการและความรู้ความสามารถพื้นฐาน เพียงพอที่จะเรียนภาษาไทย ตามหลักสูตรได้มากน้อยเพียงไร เมื่อทราบแล้วก็วางแผนเตรียมความพร้อมทางภาษาทั้ง 5 ทักษะ ได้แก่ การฟัง การดู การพูด การอ่าน และการเขียน ให้พร้อมกันทุกด้าน ต้องศึกษาภูมิหลังของนักเรียน เนื่องจากภูมิหลังมีอิทธิพลต่อการพัฒนาทักษะทางภาษาของเด็ก ดังนั้น ในการสอนภาษาไทยครูจึงควรคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคนในด้านต่าง ๆ เพื่อหาทาง แก้ไขและส่งเสริมการพัฒนาทักษะให้ถูกต้องและเหมาะสมโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความสนใจและการเอา ใจใส่ของพ่อแม่จะช่วยส่งเสริมทักษะการพูดของเด็กได้มาก ด้วยเหตุนี้จึงพบบ่อย ๆ ว่าเด็กที่มีปัญหา ในการพูดมักเป็นเด็กที่ขาดความสนใจจากพ่อแม่ในอันที่จะช่วยเหลือเกี่ยวกับการหัดพูดหรือ เป็นแบบอย่างที่ดีในการพูด ควรคำนึงถึงลักษณะเฉพาะตัวของบุคคลการวางแผนกิจกรรมการสอน ครูควรตระหนักถึงความสามารถเฉพาะตัวของนักเรียนด้วยว่ามีความสามารถที่จะพัฒนาขึ้นได้ มากน้อยเพียงใดในตัวของเขาเอง นักเรียนบางคนครูไม่สามารถจะแก้ไขให้ได้ เช่น ลิ้นไก่สั้น ปากแหว่ง

เป็นต้น ดังนั้น ครูควรศึกษาสาเหตุและหาทางแก้ไขแล้วส่งเสริมการพัฒนาทักษะการพูดให้เป็นไปตามความสามารถของแต่ละบุคคล โดยครูจะต้องไม่เปรียบเทียบกับความสามารถของนักเรียนคนอื่น

การสอนพูดต้องสร้างบรรยากาศที่มีอิสระเสรี การจัดบรรยากาศการเรียนการสอนที่ไม่เคร่งครัดและผู้เรียนรู้สึกสบายใจ จะช่วยส่งเสริมแรงจูงใจให้นักเรียนอยากเรียน สนใจและร่วมมือปฏิบัติกิจกรรมได้มากขึ้น ความคิดสร้างสรรค์จะเกิดขึ้นได้เมื่อผู้เรียนรู้สึกเป็นอิสระเสรี ซึ่งการฝึกทักษะการพูดก็ต้องการความคิดสร้างสรรค์นี้ด้วย ดังนั้น บรรยากาศที่เป็นกันเองย่อมช่วยให้นักเรียนมั่นใจที่จะพูด และพูดอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ นอกจากนี้ครูยังต้องสร้างสัมพันธภาพที่ดีในการเรียนการสอนด้วย ต้องอาศัยศรัทธาของผู้เรียนการกระทำใด ๆ มักจะได้ผลดีเสมอ เมื่อผู้กระทำศรัทธาและตั้งใจจริง บุคคลจะมีศรัทธาส่งใดก็ต่อเมื่อมองเห็นประโยชน์ของสิ่งนั้น ดังนั้นครูผู้สอนจะต้องบอกประโยชน์ของการพูดเป็นให้กับนักเรียน นอกจากนี้ครูควรปฏิบัติเป็นแบบอย่างของการพูดดีและพูดเป็นให้นักเรียนศรัทธาในคุณสมบัติการพูดของครู

การสอนพูดควรฝึกทักษะให้กับนักเรียนทุกคน ในการสอนพูดครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการพูดทุกคน เพราะนอกจากนักเรียนจะได้มีความรู้สึกที่ดีทั้งต่อตนเอง เพื่อน และครู แล้วยังเป็นการสอดแทรกแนวคิดตามระบอบประชาธิปไตยให้กับนักเรียนทางอ้อมด้วย ปัญหาที่พบในปัจจุบันปรากฏว่าครูมักส่งเสริมเฉพาะนักเรียนที่พูดเก่งให้มีโอกาสพูดมากขึ้น คนพูดไม่เก่งก็ไม่ต้องพูดเลย ซึ่งเป็นแนวคิดที่ไม่ถูกต้องและสมควรจะแก้ไขอย่างยิ่ง ต้องให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์โดยตรง การพัฒนาทักษะการพูดจำเป็นต้องให้ผู้เรียนฝึกพูดด้วยตนเอง ครูควรจัดกิจกรรมฝึกพูดในโอกาสต่าง ๆ เช่น การอภิปราย การรายงาน การกล่าวขอบคุณเพื่อน การกล่าวอวยพรงานวันเกิดเพื่อนและอื่น ๆ นอกจากนี้ครูควรกำหนดให้นักเรียนได้อ่านหนังสือมาก ๆ เพื่อเป็นวัตถุดิบไว้ใช้พูดและให้ฟังการอภิปราย การโต้วาที การสนทนาจากรายการวิทยุ โทรทัศน์ เพื่อเป็นแนวทางในการฝึกพูดอีกด้วย

การสอนพูดต้องค่อยเป็นค่อยไป การสอนพูดจะให้ได้ดี ครูผู้สอนควรจัดเนื้อหาของการพูดโดยเน้นจากสิ่งง่ายไปหาสิ่งยากและซับซ้อนขึ้น อีกทั้งควรคำนึงถึงวัยและระดับความสามารถของเด็กประกอบด้วย นอกจากนี้การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะ การพูดควรมีการปรับปรุงกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ที่ไม่ซ้ำกัน จนเป็นที่น่าเบื่อหน่าย ต้องฝึกเป็นกระบวนการต่อเนื่อง การสอนพูดจะต้องส่งเสริมให้มีการฝึกทักษะการพูดอย่างต่อเนื่อง เพราะการพูดเป็นทักษะ ถ้าขาดการฝึกการพัฒนาทักษะก็จะลดลงด้วย ดังนั้นครูควรจัดกิจกรรมส่งเสริมเพื่อพัฒนาทักษะการพูดให้สม่ำเสมอและต่อเนื่องตลอดเวลา ต้องให้ผู้เรียนรับข้อมูลย้อนกลับ การให้ข้อมูลย้อนกลับนับเป็นการส่งเสริมแรงจูงใจหนึ่ง ดังนั้น การให้ข้อมูลย้อนกลับจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการฝึกทักษะทุกประเภท การให้ข้อมูลย้อนกลับนอกจากจะเป็นการเสริมแรงแล้ว ยังเป็นผลให้นักเรียนรู้จักประเมินตนเอง และหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องในงานของตนให้ลดน้อยลง

การสอนพูดต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายการพัฒนาทักษะการพูดให้มีประสิทธิภาพ มิใช่เพียงหน้าที่ของครูภาษาไทยเท่านั้น ครูทุกคนและทุกฝ่ายในโรงเรียนต้องร่วมมือกันช่วยเหลือแก้ไขเรื่องการพูดของนักเรียน นอกจากนี้ทางโรงเรียนต้องจัดทำกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการพูดของนักเรียนให้สอดคล้องกับบทเรียนและหลักสูตรอีกด้วย ต้องประสานสัมพันธ์กับผู้ปกครอง การเรียนการสอนจะได้ผลดีจำเป็นต้องประสานงานกับผู้ปกครองของนักเรียนด้วย เพราะเด็กอยู่กับผู้ปกครองเป็นเวลานานกว่าอยู่ในโรงเรียน เด็กย่อมเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ จากบ้านหลายประการ โดยเฉพาะการพูดของเด็ก เด็กจะเรียนและเลียนแบบจากผู้ปกครองเสมอ ดังนั้นถ้าครูประสานงานหรือขอความช่วยเหลือในการแก้ไขการพูดของเด็กจากผู้ปกครอง ก็จะช่วยแก้ปัญหาการพูดที่บกพร่องของเด็กได้เป็นอย่างดี (วรณีย์ โสมประยูร, 2553: 102)

จากแนวคิดของนักวิชาการข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีองค์ประกอบ ดังต่อไปนี้ จัดการเรียนรู้โดยส่งเสริมให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีกระบวนการคิด และกระบวนการทำงาน จัดการเรียนรู้ที่เน้นความร่วมมือ เรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกัน จัดการเรียนรู้ด้วยการคำนึงถึงบรรยากาศของการเรียนรู้ของนักเรียน มีการประเมินผลคุณภาพผู้เรียนตามสภาพจริง และอย่างสม่ำเสมอ จัดการเรียนรู้โดยบูรณาการกับชีวิตจริง ครูเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator)

การจัดการเรียนรู้ทักษะการอ่าน

การอ่านเป็นกระบวนการทางสมองที่แปลสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่สามารถมองเห็นให้เกิดความรู้ความเข้าใจอย่างแจ่มแจ้งชัดเจน ตรงตามทีผู้เขียนต้องการ และสนองความต้องการของผู้อ่านด้วย ดังนั้น การอ่านที่จะทำให้เกิดความคิดและนำไปใช้ประโยชน์แก่ผู้อ่านได้ดี ทำให้การอ่านมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล การสอนอ่านจะต้องมีหลักที่สำคัญในการสอนอ่าน ดังนี้

ความพร้อมของเด็ก ในการสอนครูจะต้องตรวจและสร้างความพร้อมทางร่างกายเกี่ยวกับสายตา เช่น การกวาดสายตาจากซ้ายไปขวา ความพร้อมเกี่ยวกับการสังเกต เปรียบเทียบ จำแนกแยกแยะสิ่งของ การรู้จักสิ่งของทั้งของจริงและภาพ การออกเสียงเรียกชื่อสิ่งของต่าง ๆ รวมทั้งครูจะต้องทำให้การอ่านง่ายและสนุกสนานด้วย ความต้องการของเด็ก ครูควรทราบความต้องการในการอ่านของเด็กเป็นรายบุคคล ครูผู้สอนอ่านจะต้องรู้และเข้าใจธรรมชาติของเด็ก ว่าเด็กทุกคนอยากรู้ อยากรู้อยากเห็น อยากรู้อยากช่วย ครูจะต้องรู้จักกระตุ้นความต้องการของเด็กให้มาสัมพันธ์กับการอ่าน โดยชักนำให้อ่านมาก ๆ จะได้รับความรู้มากเพื่อจะได้นำไปพูดไปแสดงได้ หรือช่วยผู้ใหญ่หาความรู้จากหนังสือได้ จะเป็นการช่วยพัฒนาทักษะการอ่านของเด็กให้ดีขึ้นได้ ประสบการณ์ของเด็ก เด็กที่มีฐานะทางบ้าน ทางสังคม และทางเศรษฐกิจดี จะทำให้เด็กมีประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมมาก ตรงกันข้ามเด็กที่ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมไม่ดีจะขาดประสบการณ์ในการอ่าน

ดังนั้นครูจะต้องสร้างประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เช่น นำภาพสถานที่ ภาพพืช ภาพสัตว์ ภาพสิ่งของ มาให้นักเรียนมีประสบการณ์ จะช่วยให้เด็กอ่านอย่างเข้าใจและมีความหมายสำหรับเด็กยิ่งขึ้น และความสามารถในการรับรู้ของเด็ก เด็กมีความสามารถในการรับรู้แตกต่างกันตามสติปัญญา ประสบการณ์ และการเรียนรู้บางคนรับรู้ได้เร็ว จำได้ดี ทำให้มีประสบการณ์มาก ดังนั้นครูจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสามารถของนักเรียนแต่ละคน จึงจะสามารถแก้ไข ปรับปรุง และส่งเสริมให้เด็กสร้างวิธีการรับรู้ได้ดีขึ้น (วรรณิ โสมประยูร, 2553: 136)

การจัดการเรียนรู้ทักษะการเขียน

การเขียนเป็นทักษะที่สำคัญ เพราะเป็นการถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรม ทำให้คนปัจจุบันทราบความเป็นมาและขนบธรรมเนียมประเพณีของคนสมัยก่อน ว่ามีความเจริญรุ่งเรือง สืบทอดกันมาอย่างไร คนไทยจึงต้องพัฒนาทักษะการเขียนภาษาไทย เพื่อจะได้รักษามรดกทางวัฒนธรรมของชาติเอาไว้ รวมทั้งเพื่อพัฒนาตนเองและสังคมด้วย เนื่องจากการเขียนเป็นทักษะที่ยาก และซับซ้อน ได้กล่าวถึงแนวทางการจัดกิจกรรม ดังต่อไปนี้

การเตรียมการเขียน เป็นขั้นเตรียมความพร้อมที่จะเขียนโดยเลือกหัวข้อเรื่องที่จะเขียนบนพื้นฐานของประสบการณ์ กำหนดรูปแบบการเขียน รวบรวมความคิดในการเขียน อาจใช้วิธีการอ่านหนังสือ สนทนา จัดหมวดหมู่ความคิด โดยเขียนแผนภาพความคิด จดบันทึกความคิดที่จะเขียนเป็นรูปหัวข้อเรื่องใหญ่ หัวข้อย่อย และรายละเอียดคร่าว ๆ ครูควรทดสอบความพร้อมในการเขียนของนักเรียน เพื่อวัดความสามารถในการสะกดคำ ความสามารถในการใช้คำ การผูกประโยคและการเรียบเรียงข้อความเข้าด้วยกัน ปลุกฝังให้นักเรียนเห็นคุณค่าของการเขียนในการสอนเขียนแต่ละครั้ง ครูควรให้นักเรียนได้ทราบวัตถุประสงค์ในการเขียนอย่างชัดเจน พร้อมทั้งทราบประโยชน์ของการฝึกทักษะนั้น ๆ ด้วย และถ้าเป็นไปได้ครูควรให้นักเรียนตั้งวัตถุประสงค์ในการเรียนด้วยในการสอนทักษะการเขียน ไม่ควรกำหนดหัวข้อเรื่องให้ตายตัว และควรให้นักเรียนได้มีโอกาสเสนอหัวข้อเรื่อง หรือเลือกเรื่องที่จะเขียนพอสมควร

การยกร่างข้อเขียน เมื่อเตรียมหัวข้อเรื่องและความคิดรูปแบบการเขียนแล้ว ให้นำความคิดมาเขียนตามรูปแบบที่กำหนดเป็นการยกร่างข้อเขียน โดยคำนึงถึงว่าจะเขียนให้ใครอ่าน จะใช้ภาษาอย่างไรให้เหมาะสมกับเรื่องและเหมาะกับผู้อ่าน จะเริ่มต้นเขียนอย่างไร ลำดับความคิดอย่างไร เชื่อมโยงความคิดอย่างไร โดยทั่วไปกิจกรรมที่ฝึกควรเป็นเรื่องที่นักเรียนมีประสบการณ์มาก่อนจึงจะสามารถเขียนได้ดี เช่น ให้นักเรียนเขียนสถานที่ที่นักเรียนเคยไป แต่ละคนก็สามารถเขียนเรื่องที่แตกต่างกันตามประสบการณ์ของตนได้ เด็กจะมีทักษะการเขียนได้จำเป็นต้องมีการส่งเสริมให้ฝึกฝนการเขียนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องตลอดเวลา โดยอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย นอกจากนี้ ครูยังต้องวางแผนและตั้งจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนตามลำดับขั้น โดยฝึกจากสิ่งที่ย่างใกล้ตัวเด็ก แล้วค่อย ๆ เพิ่มทีละน้อยตามระดับวุฒิภาวะและศักยภาพของเด็กแต่ละคน

การมอบหมายงานในการสอนทักษะการเขียน ครูควรพลิกแพลงวิธีสอนหลาย ๆ รูปแบบเพื่อให้บรรยากาศในการเรียนการสอนน่าสนใจ ครูควรจัดกิจกรรมการสอนหลาย ๆ ประเภท และให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรมนั้น ๆ และกิจกรรมนั้นควรเป็นกิจกรรมที่ให้ประสบการณ์ตรงในการฝึก ในการสอนทักษะการเขียนให้ได้ผลดี ครูควรใช้สื่อประกอบการสอนเพื่อสร้างความสนใจของนักเรียน ในการสอนทักษะการเขียน ครูควรวางแผนการสอนแต่ละครั้งอย่างละเอียด ควรให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนหลักเกณฑ์การเขียนประเภทต่าง ๆ ด้วย เพื่อฝึกให้นักเรียนเขียนโดยมีหลักเกณฑ์

การปรับปรุงข้อเขียน เมื่อเขียนยกร่างแล้วทบทวนเรื่องที่เขียน ปรับปรุงเรื่องที่เขียนเพิ่มเติมความคิดให้สมบูรณ์ แก้ไขภาษา สำนวนโวหาร นำไปให้เพื่อนหรือผู้อื่นอ่าน นำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงอีกครั้ง เมื่อนักเรียนประสบปัญหาในการเขียน เช่น ไม่สามารถถ่ายทอดความคิดออกมาเป็นภาษาเขียนได้ ครูควรช่วยสร้างสถานการณ์และจัดกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเขียน เมื่อนักเรียนเขียนตามที่ครูมอบหมายแล้ว ครูควรรีบตรวจให้เสร็จแล้วคืนให้นักเรียน และเขียนคำติชมให้ชัดเจน ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลและสร้างเกณฑ์การประเมินผลการเขียนด้วย การประเมินผลและติดตามผล การประเมินผลและติดตามผลเป็นสิ่งจำเป็นในการพัฒนาทักษะการเขียน เพื่อดูความก้าวหน้าและแก้ไขปรับปรุงสร้างเสริมทักษะการเขียนให้พัฒนาสูงขึ้นตามศักยภาพและระดับวุฒิภาวะของเด็ก นอกจากนี้ การประเมินผลทั้งเป็นแรงกระตุ้นให้เด็กที่ตั้งใจเรียนได้พยายามพัฒนาทักษะการเขียนของตนให้เพิ่มมากขึ้นด้วยการติดตามผลนี้ครูควรทำสม่ำเสมอ ถ้ามีแผนภูมิการติดตามผลติดไว้ให้ดูด้วยก็จะเป็นเครื่องจูงใจเด็กได้เป็นอย่างดี

การบรรณาธิกรารกิจ นำข้อเขียนที่ปรับปรุงแล้วตรวจทานคำผิด แก้ไขให้ถูกต้อง แล้วอ่านตรวจทานแก้ไขข้อเขียนอีกครั้ง แก้ไขข้อผิดพลาดทั้งภาษา ความคิด และการเว้นวรรคตอน การเขียนให้สมบูรณ์ นำเรื่องที่แก้ไขปรับปรุงแล้วมาเขียนเรื่องให้สมบูรณ์ จัดพิมพ์วาดรูปประกอบเขียนให้สมบูรณ์ด้วยลายมือที่สวยงามเป็นระเบียบ เมื่อพิมพ์หรือเขียนแล้วตรวจทานอีกครั้งให้สมบูรณ์ก่อนจัดทำรูปเล่ม

การใช้สิ่งเร้าและแรงบันดาลใจ การเขียนเป็นเรื่องยาก บางครั้งเด็กต้องการเวลาสำหรับคิด เมื่อให้เด็กเขียนในเวลาจำกัดเด็กก็ไม่อาจเขียนได้ ถ้าครูจัดประสบการณ์และจัดสิ่งแวดล้อมให้เกิดความประทับใจ หรือมีความคิดเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างลึกซึ้งเด็กก็จะเขียนได้ เช่น ครูนำภาพน้ำตกมาให้เด็กดูแล้วให้เขียนบรรยายความรู้สึกต่อภาพนั้น เด็กก็เขียนได้ง่ายกว่าที่ครูให้เด็กนึกขึ้นเอง การทำให้เกิดความภาคภูมิใจในผลงาน การเสริมแรงด้วยวิธีการต่าง ๆ เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้เด็กมีกำลังใจในการฝึกทักษะการเขียน เนื่องจากการเขียนเป็นทักษะที่ยากดังกล่าวกว่า เด็กบางคนเท่านั้นที่ถือว่ามีพรสวรรค์ ทั้งนี้เพราะการเขียนนอกจากจะต้องลำดับความคิด

ให้มีความต่อเนื่องกันดีแล้ว ยังต้องเลือกคำและประโยคมาใช้ให้ถูกต้องและเหมาะสมตามแบบแผนของหลักภาษาด้วย จึงสามารถถ่ายทอดให้ผู้อื่นเข้าใจได้ บางครั้งเด็กจึงมักไม่ชอบการเรียนเขียน แต่ถ้าครูทำให้เขามีแรงบันดาลใจ โดยจัดประสบการณ์ที่ประทับใจ นอกจากเด็ก ๆ จะชอบเขียนแล้วยังทำให้รู้สึกภาคภูมิใจในผลงานของเขาอีกด้วย ก็จะเป็นการส่งเสริมและพัฒนาทักษะการเขียนได้ดียิ่งขึ้น การส่งเสริมให้ศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ การเขียนต้องการความรู้เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับใช้เป็นตัวแทนการแสดงความคิด ได้แก่ การรู้จักคำ รู้จักประโยค และมีประสบการณ์ต่าง ๆ โดยครูควรจัดทัศนศึกษาบ้าง ให้เด็กได้อ่านหนังสือในเวลาว่างบ้าง เป็นต้น การจัดกิจกรรมให้สัมพันธ์กับกลุ่มประสบการณ์อื่น ๆ ทั้งนี้เพื่อให้เด็กมีโอกาสฝึกทักษะการเขียนมาก ๆ เช่น ให้นักเรียนเขียนบทละครเพื่อแสดงในการสอนพูด เขียนประวัตินักวิทยาศาสตร์หรือเขียนคำขวัญในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เป็นต้น (วรรณิ โสมประยูร, 2553: 175; สุจิต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์ทรัพย์, 2523: 117-119; สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551: 61)

การจัดการเรียนรู้การสร้างสรรค์

การจัดการเรียนรู้การสร้างสรรค์มีแนวคิดที่หลากหลาย และเป็นเป้าหมายที่สำคัญของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนนำไปใช้ในชีวิตจริงได้ แนวคิดดังกล่าวสรุปได้ดังนี้

เทคนิคการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้วิธีการต่าง ๆ อย่างหลากหลาย ได้แก่ สอนให้เกิดจินตนาการหรือใช้เทคนิคการสอนแบบสร้างสรรค์ สอนให้เด็กเรียนรู้การสร้างสรรค์โดยการกระทำ สอนให้เด็กเรียนรู้วิธีการระดมสมอง การระดมความคิดและการปรุงแต่งความคิด เป็นเทคนิคเพื่อรวบรวมทางเลือกและการแก้ปัญหา โดยให้ออกสการคิดอย่างอิสระ การปลูกฝังความกล้าที่จะทำสิ่งสร้างสรรค์ เป็นเทคนิคที่ใช้การตั้งคำถามง่าย ๆ เพื่อให้คิดโดยจัดให้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่เป็นที่ยอมรับของผู้อื่น การปรับเปลี่ยน เป็นการสร้างแนวคิดใหม่โดยอาศัยแนวคิดเดิม ทั้งการปรับเปลี่ยนบางอย่าง และการถ่ายโยงสิ่งเก่าไปใช้ในสถานการณ์อื่น การสร้างความคิดใหม่ เริ่มจากการแยกย่อยส่วนประกอบย่อย ๆ จากของเดิม แล้วนำมาสังเคราะห์ความคิด เป็นการรวบรวมหรือประกอบส่วนย่อยของสิ่งต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เพื่อให้กลายเป็นเรื่องราวหรือเหตุการณ์หรือแนวคิดที่มีโครงสร้างใหม่ชัดเจน ตรวจสอบ ค้นหาความคิดดี ๆ โดยการค้นหา ตรวจสอบรายการความคิดดี ๆ เดิม ๆ ที่มีผู้ทำไว้แล้ว การทำปัญหาที่แปลกให้คุ้นเคย คือ การทำความเข้าใจต่อปัญหาที่กำลังเผชิญ พยายามหาความสัมพันธ์และเปรียบเทียบ ระหว่างปัญหานั้น ๆ กับข้อมูลเดิมที่เคยสะสมมาในอดีต การทำปัญหาที่คุ้นเคยให้แปลก โดยการไม่มองปัญหาไปตามความเคยชิน การทำปัญหาที่คุ้นเคยให้แปลกจะเป็นการเพิ่มความกล้า ความท้าทาย ความเสี่ยง เป็นการมองหรือเผชิญปัญหา และแก้ปัญหาในแนวทางใหม่ (ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ, 2556: 226; Davis ใน อารี พันธุ์มณี, 2557: 145, อ้างอิงจาก Davis, 1972)

2.2.3 การวัดและประเมินผล

ความหมายของการวัดและประเมินผล

นักวิชาการเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลได้ให้ความหมายของคำว่า การวัดผล และคำว่า ประเมินผล ในมุมมองที่ไม่ต่างกันมากนัก ดังนี้

การวัดและประเมินผล หมายถึง กระบวนการกำหนดตัวเลขหรือข้อมูลบางอย่าง มีกฎเกณฑ์เพื่อแสดงพฤติกรรมของผู้เรียนทั้งด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย โดยใช้เครื่องมือใด ๆ อาทิ แบบทดสอบ แบบสังเกต แบบสอบถาม ผลจากการวัดจะออกมาเป็นจำนวนคะแนน สัญลักษณ์หรือข้อมูล เป็นต้น (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์, 2545: 9; สมนึก ภัททิยธนี, 2551: 3; จิตินา วรณศรี, 2557: 77)

ดังนั้น การวัดและประเมินผลตามรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง กระบวนการกำหนดตัวเลขเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเรียนรู้ทั้งพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย อันเนื่องมาจากการเรียนการสอน โดยใช้เครื่องมืออย่างใดอย่างหนึ่งให้ได้ตัวเลขตามที่ต้องการ แล้วมาตัดสินหรือวินิจฉัยจากข้อมูลที่ได้จากการวัดผล โดยอาศัยเกณฑ์ในการพิจารณา

กระบวนการวัดและประเมินผล

นักวิชาการทางด้านการวัดผล ได้นำเสนอขั้นตอนสำคัญของการวัดผล มีขั้นตอนสำคัญในการวัดและประเมินผล ดังต่อไปนี้ การกำหนดสิ่งที่ต้องการจะวัด เป็นการพิจารณาว่า คุณลักษณะ หรือพฤติกรรมที่ต้องการวัด ว่ามีอะไรบ้าง การกำหนดวิธีการและเครื่องมือที่ใช้วัดผล เป็นการเลือกวิธีการและเครื่องมือให้เหมาะสมกับพฤติกรรมการเรียนรู้และพฤติกรรมทางภาษาที่ต้องการวัดในแต่ละประเภทให้เหมาะสม การสร้างหรือเลือกเครื่องมือที่ใช้วัดผล เป็นการกำหนดสิ่งเร้าหรือสร้างสถานการณ์เพื่อนำไปใช้ทดสอบผู้เรียน ให้แสดงพฤติกรรมตอบสนองออกมาในรูปข้อมูลเชิงปริมาณ โดยที่เครื่องมือมีคุณสมบัติที่ดี การดำเนินการทดสอบ เป็นการนำเครื่องมือไปทดสอบเพื่อให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมออกมา แล้วตีความหมายเป็นคะแนน ผลการวัดหรือคะแนนที่ได้ จะนำไปใช้ในการตัดสินผลการเรียน การตรวจให้คะแนน เป็นการกำหนดตัวเลขแทนปริมาณของสิ่งที่ต้องการวัดตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยพิจารณาผลการตอบสนองหรือพฤติกรรมที่แสดงออกมาก การประเมินผล เป็นขั้นตอนสุดท้ายในกระบวนการวัดผลและประเมินผล นอกจากนั้นจะเป็นกระบวนการของการหาพัฒนาแบบทดสอบด้วยการวิเคราะห์ข้อสอบ อภิปรายข้อสอบและผลการทดสอบ ปรับปรุงข้อสอบ (อดุลย์ ไทรเล็กทิม, 2554: 8; บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2543: 238-240)

การวัดและประเมินผลทักษะการสื่อสาร

มีนักวิชาการด้านภาษาและการวัดผล ได้นำเสนอแนวทางการวัดทักษะการสื่อสาร สรุปได้ดังนี้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ต้องเป็นกระบวนการที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียน มีความกระตือรือร้นในการปรับปรุงความสามารถของตน แบบทดสอบที่ใช้วัดความสามารถในการ สื่อสารควรมีลักษณะดังนี้ ทดสอบความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในสถานการณ์ คล้ายชีวิตจริง คือ เป็น ภาษาที่เจ้าของภาษาใช้มีความเป็นธรรมชาติ สมเหตุสมผลและสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ในการ เรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร วัตถุประสงค์ในการวัดต้องสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ในการเรียนการสอนและตรง กับความต้องการของผู้เรียน เนื้อหาของข้อสอบอาจนำมา จากการใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน ต้องคำนึงถึงความสามารถและประสบการณ์ของผู้เรียน การตัดสิน ความสามารถของ ผู้เข้าสอบ ควรพิจารณาเกณฑ์ที่กำหนดว่าบรรลุวัตถุประสงค์ในเรื่องใด รูปแบบ การสื่อสารมีหลายลักษณะทั้งแบบมีการโต้ตอบและไม่โต้ตอบ ดังนั้นข้อสอบ ควรสอดคล้องกับ รูปแบบของการสื่อสารด้วย การทดสอบความสามารถในการสื่อความหมายจริง ๆ ไม่ควรแยกใช้ภาษา ออกจาก สถานการณ์ แต่ในกรณีวัดไม่ได้ควรใช้สถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับสภาพเป็นจริงที่สุด องค์ประกอบในการใช้ภาษาคือ เสียง ศัพท์ โครงสร้างการใช้ภาษาในสถานการณ์ และกลวิธีในการ สื่อสาร การทดสอบไม่ควรแยกวัดแต่ละองค์ประกอบ และต้องศึกษา ถึง องค์ประกอบใดมีความสำคัญ ต่อการใช้ภาษา เพื่อการสื่อสารอาจให้น้ำหนักมากกว่าองค์ประกอบอื่น ควรมีการประเมินผลหลาย ๆ แบบและประเมินต่อเนื่องนอกเหนือจากการทดสอบซึ่ง เป็นการวัดเพียงช่วงเวลาหนึ่งเท่านั้น ควรเน้น ที่ความสามารถของผู้เรียนที่สื่อสารในสถานการณ์เฉพาะ การวัดความสามารถไม่ใช่ดูความถูกต้อง เกี่ยวกับภาษาควรดูความสามารถในการพูด เขียน หรือ เข้าใจข้อความ การวัดและประเมินผล การเรียนรู้ต้องมีความตรง ความเที่ยง และยุติธรรม (สมิตรา อังวัฒนกุล, 2539: 203; กาญจนา ปราบพาล, 2538: 85-87; สุภัทรา อักษรานุเคราะห์, 2532: 11; สถาบันทดสอบทางการศึกษา แห่งชาติ, 2551: 4)

จากแนวคิดการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ข้างต้น ผู้วิจัยได้กำหนดเป็น เครื่องมือในการประเมินความสามารถการจัดการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล ดังนี้ การวัดและ ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง รูปแบบการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย การชี้แจงเกณฑ์การประเมิน ก่อนปฏิบัติกิจกรรม การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับตัวชี้วัดและเป้าหมายการเรียนรู้ การสะท้อน ผลความสามารถของนักเรียนเพื่อการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ และการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ วัดผล

3. แนวคิดเกี่ยวกับทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์

3.1 ความหมายของการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์

ความหมายของการสื่อสาร

ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษากล่าวถึงความหมายของการสื่อสารไว้หลากหลาย ดังนี้

การสื่อสาร หมายถึง ทักษะการพูด การฟัง การอ่าน และการเขียน ซึ่งเป็นเครื่องมือของการส่งสารและการรับสาร การส่งสาร ได้แก่ การส่งความรู้ ความเชื่อ ความคิด ความรู้สึกด้วยการพูด และการเขียน ส่วนการรับสาร ได้แก่ การรับความรู้ ความเชื่อ ความคิด ด้วยการอ่านและการฟัง การฝึกทักษะการสื่อสารจึงเป็นการฝึกทักษะการพูด การฟัง การอ่าน และการเขียน ให้สามารถรับสารและส่งสารอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551: 68) การสื่อสารเป็นกระบวนการถ่ายทอดสารจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร การสื่อความหมายให้เกิดความเข้าใจระหว่างกัน การนำเรื่องราวต่าง ๆ ที่เป็นข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น หรือความรู้สึก โดยอาศัยเครื่องนำไปโดยวิธีใดวิธีหนึ่งให้ไปถึงจุดหมายปลายทางที่ต้องการ อันส่งผลให้ฝ่ายผู้ส่งสารและผู้รับสารเกิดความเข้าใจได้ตรงกัน รวมทั้งยังเป็นการแสดงออกซึ่งความรู้สึกรักใคร่ การถ่ายทอดเรื่องราวต่าง ๆ หรือสิ่งอื่นใดที่มนุษย์ต้องการจะนำเสนอไปยังผู้อื่น ซึ่งแต่ละบุคคลอาจนำวิธีการหรือกระบวนการสื่อสารที่แตกต่างกันไปตามความเหมาะสมหรือความจำเป็นทั้งของตนเองและคู่สื่อสาร (วรมน ถัมภณี และคณะ, 2544: 42; วิเศษ ชาญประโคน, 2550: 1; กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์, 2551: 4-5)

อธิบายความหมายของการสื่อสารไว้ว่า การสื่อสารหมายถึง การติดต่อกันของบุคคล เพื่อถ่ายทอดเรื่องราวความรู้ ความคิด โดยอาศัยสื่อทั้งการพูด การเขียน ภาษาท่าทางและวัตถุให้เกิดการรับรู้และเข้าใจตรงกัน

ความหมายของการสร้างสรรค์

ได้มีผู้ให้ความหมายของการสร้างสรรค์ไว้หลายท่าน ดังนี้

Guilford (1956: 128) ได้ศึกษาเรื่องความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งกล่าวไว้ว่า ความคิดสร้างสรรค์ประกอบด้วยลักษณะ ดังต่อไปนี้ 1. ความคล่องแคล่วในการคิด คือ ความสามารถของบุคคลในการหาคำตอบได้อย่างคล่องแคล่ว รวดเร็ว และมีคำตอบในปริมาณที่มากในเวลาจำกัด 2. ความคิดยืดหยุ่นในการคิด คือ ความสามารถของบุคคลในการคิดหาคำตอบได้หลายประเภทและหลายทิศทาง 3. ความคิดริเริ่ม คือ ความสามารถของบุคคลในการคิดหาสิ่งแปลกใหม่และเป็นคำตอบที่ไม่ซ้ำกับผู้อื่น 4. ความคิดละเอียดลออ คือ ความสามารถในการกำหนดรายละเอียดของความคิดเพื่อป้องกันถึงวิธีสร้างและการนำไปใช้

หลักความคิดสร้างสรรค์ของกิลฟอร์ด มุ่งไปที่ความสามารถของบุคคลที่จะคิดได้ รวดเร็ว กว้างขวาง และมีความคิดริเริ่ม ถ้ามีสิ่งเร้ามากระตุ้นให้เกิดความคิดนั้น ๆ สิ่งเร้าที่จะมากระตุ้นให้เกิดความคิด มีอยู่ 4 ชนิด 1. รูปภาพ 2. สัญลักษณ์ 3. ภาษา 4. พฤติกรรม

Guilford กล่าวโดยสรุปว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถด้านสมองที่จะคิดได้หลายแนวทางหรือคิดได้หลายคำตอบ เรียกว่า การคิดแบบอเนกนัย

Torrance (1962: 16) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถของบุคคลในการคิดสร้างสรรค์ผลิตผล หรือสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ ที่ไม่รู้จักมาก่อน ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้อาจจะเกิดจากการรวมความรู้ต่าง ๆ ที่ได้รับจากประสบการณ์แล้วเชื่อมโยงกับสถานการณ์ใหม่ ๆ สิ่งที่เกิดขึ้นแต่ไม่จำเป็นสิ่งสมบูรณ์อย่างแท้จริง ซึ่งอาจออกมาในรูปของผลผลิตทางศิลปะ วรรณคดี วิทยาศาสตร์

นักวิชาการไทย (สมบัติ การจนารักษ์พงศ์, 2545: 9; สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ, 2551: 30) ให้ความหมายของการสร้างสรรค์ไว้สอดคล้องกันคือ ความสามารถของบุคคลที่แสดงคิดซับซ้อน คิดหลายแง่มุม ผสมผสานเป็นการนำประสบการณ์มาสร้างเป็นความคิดใหม่และได้ผลิตผลใหม่ อันนำไปสู่การประดิษฐ์คิดค้นพบสิ่งต่าง ๆ ที่แปลกใหม่ ความคิดสร้างสรรค์ประกอบด้วย ความคิดริเริ่ม ความคล่องในการคิด ความยืดหยุ่นในการคิด และความละเอียดลออ ผู้ที่มีความสามารถในความคิดสร้างสรรค์จะมีปฏิภาณไว คิดแปลกใหม่ ชอบสร้างสิ่งใหม่ ชอบซักถาม มีความอยากรู้อยากเห็นสูง

สำนักวิชาการและมาตรฐาน (2551: 65) การสร้างสรรค์ คือ การรู้จักเลือกความรู้ ประสบการณ์ที่มีอยู่เดิมมาเป็นพื้นฐานในการสร้างความรู้ความคิดใหม่ หรือสิ่งแปลกใหม่ที่มีคุณภาพ และประสิทธิภาพสูงกว่าเดิม บุคคลที่จะมีความสามารถในการสร้างสรรค์จะต้องเป็นบุคคลที่มีความคิดเป็นอิสระอยู่เสมอ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มองโลกในแง่ดี คิดไตร่ตรอง ไม่ตัดสินใจสิ่งใดง่าย ๆ การสร้างสรรค์ของมนุษย์จะเกี่ยวเนื่องกันกับความคิด การพูด การเขียน และการกระทำเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งจะต้องใช้การคิดเชิงสร้างสรรค์เป็นพื้นฐาน

อดิพร เกิดเรือง (2560: 180) กล่าวว่า การคิดสร้างสรรค์ (Inventive Thinking) เป็นการเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ 6 คุณลักษณะ ดังนี้ การปรับตัวและการจัดการที่ซับซ้อน (Adaptability and Managing Complexity) เป็นการเน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเปลี่ยนแปลงความคิดทัศนคติ หรือพฤติกรรมทั้งในปัจจุบันและในอนาคตต่อสิ่งแวดล้อม และความสามารถในการจัดการต่อเป้าหมายที่หลากหลาย และนำไปสู่ความเข้าใจและยึดมั่นต่อเวลา ทรรศนคติ และระบบต่าง ๆ การควบคุมตนเอง (Self-direction) เป็นการเน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถต่อเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับการเรียน การวางแผน เพื่อสัมฤทธิ์ผลต่อเป้าหมาย มีความเป็นอิสระในการจัดการตามช่วงเวลา และมีความพยายาม มีมานะ และมีความเป็นอิสระต่อการเข้าถึงคุณภาพในการเรียนรู้และผลลัพธ์ต่าง ๆ ซึ่งผลที่ได้จะเกิดจากการเรียนรู้และจากประสบการณ์ การอยากรู้อยากเห็น (Curiosity)

เป็นการเน้นให้ผู้เรียนเกิดความปรารถนาในการอยากรู้หรือการจุดประกายที่นำไปสู่ความสนใจ ในการสืบสวนหาความรู้ด้วยตนเอง ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) เป็นการเน้นให้ผู้เรียนลงมือทำ บางสิ่งที่มีอยู่ให้เกิด การสร้างสรรค์สิ่งใหม่ โดยเรียนรู้เป็นรายบุคคลหรือให้เกิดเป็นวัฒนธรรมใหม่ ๆ เพื่อนำไปสู่การทำงานการรับรู้ที่เชี่ยวชาญในเรื่องนั้น ๆ ความเสี่ยง (Risk taking) เป็นการเน้นในเรื่อง ความตระหนักถึงความผิดพลาดที่จะนำไปสู่ความเสียหายในการแก้ปัญหาที่ปราศจากทางออกที่ชัดเจน อันจะนำไปสู่การส่งเสริมให้ประสบความสำเร็จอย่างสมบูรณ์ การคิดขั้นสูงและการใช้เหตุผลที่ดี (Higher-order-Thinking and Sound Reason) เป็นการเน้นให้ผู้เรียนสามารถใช้กระบวนการทาง พหุวิธีสัชหรือกระบวนการทางปัญญา โดยเฉพาะเรื่องการคิดวิเคราะห์ การเปรียบเทียบ การอนุมาน การตีกรอบ การประเมินผล การสังเคราะห์ และการประยุกต์ใช้ภายใต้หลักการและบริบทของ กระบวนการแก้ปัญหา

จากความหมายของนักวิชาการดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การสร้างสรรค์ หมายถึงความสามารถของบุคคลในการเลือกความรู้ ประสบการณ์ที่มีอยู่เดิมมาเป็นพื้นฐาน ในการสร้างความรู้ ความคิดใหม่ หรือสิ่งแปลกใหม่ที่มีคุณภาพในทางที่ดี

จากความหมายและความคิดของการสื่อสารและความหมายของการสร้างสรรค์ สามารถ สรุปความหมายของการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์สำหรับการศึกษาการวิจัยเรื่องการพัฒนา รูปแบบ การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย ในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาได้ว่า การถ่ายทอดความรู้ ความคิดใหม่ หรือสิ่งแปลกใหม่ระหว่างผู้ส่งสารไปยังผู้รับสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในทางที่ดี มีประโยชน์และมีประสิทธิภาพ โดยใช้การพูด การฟัง การอ่าน และการเขียน เป็นเครื่องมือของ การส่งสารและรับสาร โดยมีรายละเอียดของทักษะการฟังอย่างสร้างสรรค์ การพูดอย่างสร้างสรรค์ การอ่านอย่างสร้างสรรค์ และการเขียนอย่างสร้างสรรค์

3.2 องค์ประกอบของการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์

การสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การถ่ายทอดความรู้ ความคิดใหม่ หรือสิ่งแปลกใหม่ ระหว่างผู้ส่งสารไปยังผู้รับสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในทางที่ดี มีประโยชน์และมีประสิทธิภาพ โดยใช้การพูด การฟัง การอ่าน และการเขียน เป็นเครื่องมือของการส่งสารและรับสาร โดยมี รายละเอียดของทักษะการฟังอย่างสร้างสรรค์ การพูดอย่างสร้างสรรค์ การอ่านอย่างสร้างสรรค์ และการเขียนอย่างสร้างสรรค์ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ทักษะการฟังอย่างสร้างสรรค์

ความหมายของการฟังอย่างสร้างสรรค์

การฟังเป็นทักษะทางภาษาที่มนุษย์ใช้กันมากที่สุด บางครั้งอาจมีผู้เข้าใจว่า “การฟัง” กับการได้ยิน” เป็นคำที่มีความหมายเช่นเดียวกัน แต่ที่จริงแล้วสองคำนี้มีความหมายต่างกัน แต่มีความสัมพันธ์กัน โดยการได้ยินนั้นเราอาจไม่รับรู้และไม่เข้าใจสิ่งที่เราได้ยินก็ได้ แต่การฟังนั้นเราต้องตั้งใจที่จะรับฟังเพื่อให้เราเข้าใจในสิ่งที่เราได้ยิน มีผู้ให้ความหมายของการฟังไว้ (พจนานุกรมศัพท์, 2542: 46; พิธนา ฉายศรีศิริ, ม.ป.ป.: 22; ภาควิชาภาษาไทย สถาบันราชภัฏจันทรเกษม, 2540: 10) กล่าวว่า การได้ยินเสียงแล้วได้คิดตามเรื่องราวของสิ่งที่ได้ยินนั้นจนเข้าใจความหมายและรู้เรื่องราวโดยตลอด สามารถคิดวิเคราะห์แสวงหาทางเลือกแล้วเกิดปฏิกิริยาตอบสนองได้อย่างเหมาะสม การฟังในขั้นที่สูงขึ้นไปอีกผู้ฟังจะรู้จักใช้วิจารณญาณพิจารณาว่าสิ่งที่ได้ยินนั้นควรเชื่อหรือไม่ มีเหตุผลเพียงใด สามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่าง ๆ ได้อย่างไร เพียงใด

การฟังจึงเป็นการทำความเข้าใจของผู้ฟังต่อสารที่ได้รับจากการได้ยิน สิ่งสำคัญ คือ ผู้ฟังจะต้องทำความเข้าใจความหมายของสารที่ผู้พูดต้องการสื่อให้ถูกต้อง ชัดเจนครบถ้วน เพื่อไม่ให้เกิดความเข้าใจที่ผิดพลาด ซึ่งต้องอาศัยทั้งกระบวนการถ่ายทอดสารของผู้พูดและกระบวนการรับสารของผู้ฟัง จึงจะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด

จากความหมายของการฟังและการสร้างสรรค์ข้างต้น สามารถสรุปความหมายของการฟังอย่างสร้างสรรค์ ได้ว่า กระบวนการรับสารของมนุษย์ ที่มีกระบวนการคิดตามหลังจากการได้ยินจนเข้าใจความหมายและรู้เรื่องราวตามที่ผู้ส่งสารเสนอหรือเกิดปฏิกิริยาตอบสนองได้อย่างเหมาะสม โดยเป็นลักษณะของการฟังที่ดี คือ มีสมาธิ มีจุดมุ่งหมาย ไม่มีอคติ มีการจดบันทึก มีการสอบถามเพื่อความเข้าใจที่ตรงกัน และพิจารณาสิ่งที่ได้ฟังว่าเป็นประโยชน์หรือไม่อย่างไร

ลักษณะการฟังอย่างสร้างสรรค์

ทักษะการฟังอย่างสร้างสรรค์ ไม่มีนักวิชาการกล่าวไว้ตรง ๆ โดยความหมายแล้วสอดคล้องกับคำว่า ลักษณะการฟังที่ดี มีนักวิชาการกล่าวไว้ในประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ (ฉัตร บุษยนาถ, 2526: 261-262; โสภณ สาทรสัมฤทธิ์ผล, 2550: 26; คณาจารย์สาขาวิชาภาษาไทย, 2553: 20)

1. ฟังอย่างมีจุดหมายชัดเจน โดยทั่วไปแล้วการฟังทุกครั้งจะต้องเข้าข่ายจุดหมายหลัก 3 ประการ คือ ฟังเพื่อความเพลิดเพลิน ฟังเพื่อความรู้ และฟังเพื่อให้เด็กให้ข้อคิด คติชีวิต หรือความจรรโลงใจ การฟังแต่ละครั้งอาจได้ประโยชน์หลายด้านพร้อมกันหรือได้ประโยชน์ในด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะก็ได้

2. ฟังอย่างมีความพร้อม ทั้งร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา ฟังด้วยความอดทน มีสมาธิ มีความตั้งใจมั่นอยู่กับเรื่องที่ฟัง ไม่ปล่อยให้ใจให้เลื่อนลอยรวบรวมความคิดให้จดจ่ออยู่กับการฟังตลอดเวลา รวมทั้งไม่มีอคติต่อผู้พูด

3. ฟังอย่างมีความคิดวิจารณ์ญาณ พร้อมทั้งวิจารณ์และประเมินผล ไม่เชื่อสิ่งใดโดยไม่มีเหตุผล นำข้อความที่รับฟังรวมกับความนึกคิดของตนเอง ใช้การไตร่ตรองอย่างรอบคอบ แล้วสรุปความให้ชัดเจน

4. เลือกฟังสิ่งที่สร้างสรรค์ คือ การรู้จักเลือกสิ่งที่ฟังว่ามีคุณค่า มีสาระเพียงพอหรือไม่ การรู้จักเลือกฟังจะเป็นผลสะท้อนให้ผู้พูดระมัดระวังพูดแต่เรื่องที่มีสาระ

5. สามารถจับใจความสำคัญ หรือสรุปความคิดรวบยอดของเรื่องได้จากการฟังได้

จากลักษณะการฟังอย่างสร้างสรรค์ ผู้วิจัยได้นำไปสร้างแบบประเมินทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์เพื่อวัดและประเมินผลทักษะการฟังอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้ 1. ฟังอย่างมีจุดหมายชัดเจน 2. ฟังอย่างมีความพร้อม ทั้งร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา 3. ฟังอย่างมีความคิดวิจารณ์ญาณ 4. เลือกฟังสิ่งที่สร้างสรรค์ 5. สามารถจับใจความสำคัญ หรือสรุปความคิดรวบยอดของเรื่องได้จากการฟังได้

ทักษะการพูดอย่างสร้างสรรค์

ความหมายของการพูดอย่างสร้างสรรค์

การพูดเป็นกระบวนการส่งสารสำคัญที่จะทำให้ผู้ส่งสารและผู้รับสารรับรู้เรื่องราวและเข้าใจกันได้ โดยการพูดนั้นจะใช้ทั้งวจนภาษาและอวจนภาษาในการถ่ายทอดเพื่อให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้นและสร้างบรรยากาศที่ดีในการพูด มีผู้ให้คำจำกัดความของการพูดไว้ในทำนองเดียวกัน ดังนี้ การส่งสารโดยใช้เสียงและกิริยาท่าทางเป็นสื่อ หรือ หมายถึงการสื่อสารโดยใช้วจนภาษาและอวจนภาษา การถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึก อารมณ์ ทศนคติ ประสบการณ์ และอื่น ๆ จากผู้พูดไปยังผู้ฟัง โดยผ่านทางถ้อยคำ สีหน้า แววตา รวมทั้งน้ำเสียง และอากัปกิริยาที่แสดงประกอบ เพื่อให้ผู้ฟังรับรู้และเกิดการตอบสนองทั้งทางวจนภาษาและอวจนภาษาได้ตรงตามจุดประสงค์ที่ผู้พูดวางไว้ เวลาพูดอาจมีการใช้กิริยาท่าทางต่าง ๆ ประกอบให้การพูดนั้นมีประสิทธิภาพในการสื่อความหมายยิ่งขึ้น (ยรรยง มีสติ, 2525: 1; ปรัชญา อากาศ และกรุณนันทน์ รัตนแสนวงษ์, 2542, 11; รัญจิต แก้วจำปา, 2554: 19)

จากความหมายของการพูดและการสร้างสรรค์ สรุปได้ว่า การพูดอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การถ่ายทอดความรู้ ความคิดใหม่ หรือสิ่งแปลกใหม่ที่มีคุณภาพในทางที่ดีโดยใช้เสียง ภาษา และสีหน้าท่าทาง ถ่ายทอดสารต่าง ๆ ออกมา สารนั้นมีทั้งที่เป็นวจนสารและอวจนสาร ผู้ฟังจึงต้องทำความเข้าใจกับสารนั้น ๆ อย่างถี่ถ้วน ดังนั้น หากผู้พูดต้องการให้การพูดบรรลุตามความมุ่งหมายผู้พูดจะต้องเลือกสรรและใช้ภาษาให้มีประสิทธิภาพ

ลักษณะการพูดอย่างสร้างสรรค์

การพูดสร้างสรรค์ มีความหมายเทียบเคียงกับการพูดที่ดี การพูดที่มีประสิทธิภาพ โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

การพูดที่ดีควรมีความน่าประทับใจ เช่น มีความรู้จริงในเรื่องที่พูด พูดในเรื่องที่รู้ดีที่สุด ถนัดที่สุด หรือสามารถศึกษาค้นคว้าได้ง่ายที่สุด และสามารถถ่ายทอดสาระของเรื่องให้ผู้ฟังเข้าใจได้อย่างชัดเจน ตลอดจนสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งมีมารยาทและคุณธรรมในการพูด มีเจตนาที่ดีต่อผู้ฟัง มีเหตุผลที่ดีในการพูด คือ เสนอเรื่องราวหรือแนวคิดที่มีเหตุผลอย่างเป็นระบบและวางโครงสร้างเรื่องในการพูด โดยอาศัย ข้อเท็จจริง หลักฐาน และกระบวนการในการพิจารณาเหตุผล มีการยกตัวอย่างประกอบเพื่อความเข้าใจเรื่องได้ง่ายขึ้น เรื่องราวหรือข้อมูลนั้นควรมีคุณค่า มีการใช้ภาษาที่มีความหมายตรงกัน มีความถูกต้องตามข้อเท็จจริงและมีตัวอย่างสนับสนุน มีความชัดเจนตลอดเรื่อง ใช้ภาษาได้เหมาะสมกับกับกลุ่มคนนั้น ๆ ให้แนวคิดที่แปลกใหม่ น่าสนใจ และเป็นประโยชน์ (นันทา ขุนภักดี, 2529: 2; ทินวิวัฒน์ มฤคพิทักษ์, 2543: 27-31; จิตรจางง สุภาพ, 2528: 101)

จากลักษณะของการพูดอย่างสร้างสรรค์ข้างต้น ผู้วิจัยนำไปสังเคราะห์เป็นแบบประเมินทักษะการพูดอย่างสร้างสรรค์ โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้ 1. ถ่ายทอดความรู้ความคิดใหม่ให้ผู้ฟังเข้าใจได้อย่างชัดเจน 2. สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในการพูดได้อย่างเหมาะสม 3. เสนอเรื่องเรื่องราวหรือแนวคิดอย่างเป็นระบบ 4. เสนอเรื่องเรื่องราวหรือแนวคิดที่มีคุณค่าและประโยชน์ต่อผู้ฟัง 5. มีมารยาทและคุณธรรมรวมทั้งมีเจตนาที่ดีต่อผู้ฟัง

ทักษะการอ่านอย่างสร้างสรรค์

ความหมายของการอ่านอย่างสร้างสรรค์

การอ่านเป็นทักษะที่มนุษย์จะต้องทำความเข้าใจ กับข้อมูล ที่ได้รับได้ให้ชัดเจน โดยเฉพาะเรื่องที่ต้องการอ่านเพียงลำพัง เพราะหากไม่ทำความเข้าใจในเนื้อความที่อ่านได้ทั้งหมด อาจทำให้เกิดความเข้าใจผิดไปจากความหมายที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อความ ดังนั้นผู้อ่านจึงควรทำความเข้าใจความหมายของการอ่านให้ถ่องแท้เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติให้ถูกต้อง เมื่อต้องการอ่านข้อมูลต่าง ๆ มีผู้ให้คำจำกัดความของการอ่านไว้ดังนี้

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1364) นววรรณ พันธเมธา (2544: 354) และ ศิวกานท์ ประทุมสุติ (2540: 13) ได้ให้คำจำกัดความของการอ่านในความหมายกว้างเป็นไปในทิศทางเดียวกันว่า หมายถึง การสังเกตพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ให้เข้าใจตลอดจนการคิดเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจนั้น ถนอมวงศ์ ล้ำยอดมรรคผล (2535: 529) กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการทางความคิดในการรับสารเข้าไปในขณะที่อ่าน การอ่านเป็นการรับสารที่ใช้กันรองจากการฟัง โดยทั่วไปเราเข้าใจว่าการอ่านคือการอ่านหนังสือ หรือวัสดุอื่น ๆ ซึ่งเป็นการใช้รหัสคือตัวอักษร อาจเป็นอักษรภาษาต่าง ๆ หรือสัญลักษณ์หรือเครื่องหมายก็ได้ โดยที่รหัสและสัญลักษณ์นั้นต้องเป็นระบบที่ใช้ตรงกันทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสารพจนานุกรม ศัพท์ศึกษาศาสตร์

(ราชบัณฑิตยสถาน, 2555: 125) ได้ให้ความหมายของคำว่า Creative reading การอ่านเชิงสร้างสรรค์ไว้ว่า หมายถึง การอ่านที่ต้องก่อให้เกิดจินตนาการ ความคิดและมุมมองใหม่จากเรื่องที่อ่าน

จากความหมายของการอ่านและการสร้างสรรค์ สามารถสรุปความหมายของการอ่านอย่างสร้างสรรค์ ได้ว่า หมายถึง การรับความรู้ ความคิดใหม่ หรือสิ่งแปลกใหม่ที่มีคุณภาพในทางที่ดี ด้วยการแปลความหมายและการพิจารณาทำความเข้าใจกับความหมายของลายลักษณ์อักษรที่ปรากฏอย่างถ่องแท้ โดยก่อให้เกิดจินตนาการและมุมมองใหม่จากเรื่องที่อ่าน

ลักษณะทักษะการอ่านอย่างสร้างสรรค์

การอ่านอย่างสร้างสรรค์ เทียบเคียงกับการอ่านหนังสือที่ดี การอ่านหนังสือที่มีประสิทธิภาพ ควรมีหลักการดังต่อไปนี้

เมื่ออ่านหนังสือหรือข้อความใด ๆ ที่เป็นความรู้ ความคิดใหม่ หรือสิ่งแปลกใหม่ที่มีคุณภาพ ควรจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านทั้งหมดว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร มีประเด็นอะไรบ้าง วิเคราะห์เรื่องได้ว่าเรื่องนั้นดีหรือไม่อย่างไร ด้วยการพิจารณาส่วนประกอบของเนื้อหา ภาษาและรายละเอียดต่าง ๆ มีคุณค่าอย่างไรบ้าง การประเมินค่าโดยพิจารณาเหตุผล ข้อเท็จจริงต่าง ๆ ผู้เขียนมีกลวิธีในการเขียนอย่างไร เลือกใช้กลวิธีการอ่านโดยพิจารณาจากเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการอ่าน สังเคราะห์สิ่งที่เป็นประโยชน์ไว้ใช้ต่อไปในอนาคต (ขวัญดี อัครวาลุชัย, 2543: 34-56; สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์, 2547: 30-31; สมบัติ จำปาเงิน และสำเนียง มณีกาญจน์, 2550: 7)

จากลักษณะการอ่านอย่างสร้างสรรค์ข้างต้น ผู้วิจัยนำไปสังเคราะห์เป็นแบบประเมินทักษะการอ่านอย่างสร้างสรรค์ โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้ 1. สามารถจับใจความสำคัญของเนื้อเรื่องที่อ่านได้ 2. แสดงความคิดเห็นที่ก่อให้เกิดจินตนาการและมุมมองใหม่จากเรื่องที่อ่าน 3. ประเมินค่าเพื่อนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิต 4. เลือกใช้กลวิธีการอ่านจากเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการอ่านได้ 5. สังเคราะห์สิ่งที่เป็นประโยชน์ไว้ใช้ต่อไปในอนาคต

ทักษะการเขียนอย่างสร้างสรรค์

ความหมายของการเขียนอย่างสร้างสรรค์

การเขียนเป็นทักษะที่มีความสำคัญเพื่อประโยชน์ในการติดต่อสื่อสารกัน ได้ให้คำจำกัดความของการเขียนไว้ว่า การเขียนเป็นกระบวนการแสดงความรู้สึกรู้นึกคิดออกมาเป็นสัญลักษณ์ เพื่อให้ผู้อื่นอ่านและเข้าใจ ความคิดของผู้เขียน ใช้ศิลปะในการใช้ภาษาสื่อสาร ถ่ายทอดความรู้ ความคิด ตลอดจนความรู้สึกรู้นึกและอารมณ์ต่าง ๆ จากผู้เขียนไปสู่ผู้อ่าน (สมพร มั่นตะสูตร, 2525: 1; ทรรษา ผลาทร, 2542: 2; จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และวีรวัฒน์ อินทรพร, 2558: 169)

อัจฉรา ชิวพันธ์ (2548: 3) และถวัลย์ มาตจรัส (2546: 4) ได้ให้ความหมายของ การเขียนเชิงสร้างสรรค์ ว่าเป็นการเขียนที่มีความคิดริเริ่ม โดยที่ผู้เขียนจะต้องใช้จินตนาการและประสบการณ์

ของตนมาเชื่อมโยงความคิดในการเขียน เขียนด้วยสำนวนภาษาที่มีลักษณะเฉพาะเป็นของตนเอง มีรูปแบบที่มีความแปลกใหม่ มีคุณค่าและเป็นที่ยอมรับของสาธารณชน

จากความหมายของการเขียนและการสร้างสรรค์ข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การเขียนอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การส่งสารด้วยตัวอักษรและศิลปะการใช้ภาษา เพื่อแสดงความรู้ ความคิด อารมณ์ ความรู้สึก ประสบการณ์ ออกมาเป็นสัญลักษณ์ไปสู่ผู้รับสาร โดยมีรูปแบบที่มีความแปลกใหม่ มีคุณค่าและเป็นที่ยอมรับของสังคม

ลักษณะการเขียนอย่างสร้างสรรค์

การเขียนอย่างสร้างสรรค์ สามารถเทียบเคียงกับคำว่า การเขียนที่ดีหรือการเขียนที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้ (คณาจารย์สาขาวิชาภาษาไทย, 2553: 49)

1. มีประโยชน์ต่อผู้อ่าน คือผู้อ่านสามารถนำเรื่องราวไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ทั้งทางตรงหรือทางอ้อม
2. มีความถูกต้อง น่าเชื่อถือ คือ เนื้อหาสาระต้องเป็นเรื่องราวที่ถูกต้องเป็นจริงตามข้อเท็จจริง เป็นสาระที่มีเหตุผล มีหลักฐานอ้างอิง
3. สร้างสรรค์ คือ เป็นเนื้อหาสาระที่ไม่นำไปในทางเสื่อมเสียทั้งทางส่วนบุคคลและส่วนรวม แต่นำไปสู่ความเจริญ
4. ทันสมัย คือ เป็นเนื้อหาสาระที่เหมาะสมแก่การสนใจของผู้อ่าน และเข้ากับยุคสมัยได้ดี
5. ลำดับเรื่องดี หมายถึง การเรียบเรียงเรื่องราวได้เหมาะสม น่าสนใจ เข้าใจง่าย

จากลักษณะการเขียนอย่างสร้างสรรค์ ผู้วิจัยได้นำไปสร้างแบบประเมินทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์เพื่อวัดและประเมินผลทักษะการเขียนอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้ 1. การเขียนเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน 2. เนื้อเรื่องมีความถูกต้องเป็นไปตามข้อเท็จจริง 3. เนื้อหาสาระไม่ทำให้เสื่อมเสียทั้งส่วนบุคคลและส่วนรวม 4. เนื้อหาสาระเหมาะกับยุคสมัย 5. การเรียบเรียงเรื่องราวได้เหมาะสม

4. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรที่ใช้มาตรฐานเป็นฐาน โดยได้กำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยไว้ 5 มาตรฐานการเรียนรู้ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551: 3) ดังนี้

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิดและความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

คุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้อง เข้าใจความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย จับใจความสำคัญและรายละเอียดของสิ่งที่อ่าน แสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน และเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด ย่อความ เขียนรายงานจากสิ่งที่อ่านได้ วิเคราะห์ วิวิจารณ์ อย่างมีเหตุผล ลำดับความอย่างมีขั้นตอนและความเป็นไปได้ของเรื่องที่อ่าน รวมทั้งประเมินความถูกต้องของข้อมูลที่ใช้สนับสนุนจากเรื่องที่อ่าน

เขียนสื่อสารด้วยลายมือที่อ่านง่ายชัดเจน ใช้ถ้อยคำได้ถูกต้องเหมาะสมตามระดับภาษา เขียนคำขวัญ คำคม คำอวยพรในโอกาสต่าง ๆ โฆษณา คติพจน์ สุนทรพจน์ ชิวประวัติ อัตชีวประวัติ และประสบการณ์ต่าง ๆ เขียนย่อความ จดหมายกิจธุระ แบบกรอกสมัครงาน เขียนวิเคราะห์ วิวิจารณ์ และแสดงความรู้ความคิดหรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผล ตลอดจนเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า และเขียนโครงการ

พูดแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ วิวิจารณ์ ประเมินสิ่งที่ได้จากการฟังและดู นำข้อคิดไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน พูดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบ มีศิลปะในการพูด พูดในโอกาสต่าง ๆ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ และพูดโน้มน้าวอย่างมีเหตุผลน่าเชื่อถือ รวมทั้งมีมารยาทในการฟัง ดู และพูด

เข้าใจและใช้คำราชาศัพท์ คำบาลีสันสกฤต คำภาษาต่างประเทศอื่น ๆ คำทับศัพท์ และศัพท์บัญญัติในภาษาไทย วิเคราะห์ความแตกต่างในภาษาพูด ภาษาเขียน โครงสร้างของประโยครวม ประโยคซ้อน ลักษณะภาษาที่เป็นทางการ กึ่งทางการและไม่เป็นทางการ และแต่งบทร้อยกรองประเภท กลอนสุภาพ กาพย์ และโคลงสี่สุภาพ

สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน วิเคราะห์ตัวละครสำคัญ วิถีชีวิตไทย และคุณค่าที่ได้รับจากวรรณคดีวรรณกรรมและบทอาขยาน พร้อมทั้งสรุปความรู้ข้อคิดเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้องและเข้าใจ ดีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่ได้ อ่านได้ วิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่ได้ อ่าน แสดงความคิดเห็น ได้แย้งและเสนอความคิดใหม่จากการอ่านอย่างมีเหตุผล คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่ได้ อ่าน เขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด บันทึกย่อความ และเขียนรายงานจากสิ่งที่ได้ อ่าน สังเคราะห์ ประเมินค่า และนำความรู้ความคิดจากการอ่านมาพัฒนาตน พัฒนาการเรียน และพัฒนาความรู้ ทางอาชีพ และนำความรู้ความคิดไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต มีมารยาทและมีนิสัย รักการอ่าน

เขียนสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ โดยใช้ภาษาได้ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ ย่อความจาก สื่อที่มีรูปแบบและเนื้อหาที่หลากหลาย เรียงความแสดงแนวคิดเชิงสร้างสรรค์โดยใช้โวหารต่าง ๆ เขียนบันทึก รายงานการศึกษาค้นคว้าตามหลักการเขียนทางวิชาการ ใช้ข้อมูลสารสนเทศ ในการอ้างอิง ผลิตผลงานของตนเองในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งสารคดีและบันเทิงคดี รวมทั้งประเมิน งานเขียนของผู้อื่นและนำมาพัฒนางานเขียนของตนเอง

ตั้งคำถามและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู มีวิจารณ์ญาณในการเลือกเรื่อง ที่ฟังและดู วิเคราะห์วัตถุประสงค์ แนวคิด การใช้ภาษา ความน่าเชื่อถือของเรื่องที่ฟังและดู ประเมิน สิ่งที่ฟังและดูแล้วนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต มีทักษะการพูดในโอกาสต่าง ๆ ทั้งที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการโดยใช้ภาษาที่ถูกต้อง พูดแสดงทรรศนะ ได้แย้ง โน้มน้าว และเสนอแนวคิดใหม่ อย่างมีเหตุผล รวมทั้งมีมารยาทในการฟัง ดู และพูด

เข้าใจธรรมชาติของภาษา อิทธิพลของภาษา และลักษณะของภาษาไทย ใช้คำและกลุ่มคำ สร้างประโยคได้ตรงตามวัตถุประสงค์ แต่งคำประพันธ์ประเภท กาพย์ โคลง ร่ายและฉันท์ ใช้ภาษาได้ เหมาะสมกับกาลเทศะและใช้คำราชาศัพท์และคำสุภาพได้อย่างถูกต้อง วิเคราะห์หลักการ สร้างคำ ในภาษาไทย อิทธิพลของภาษาต่างประเทศในภาษาไทยและภาษาถิ่น วิเคราะห์และประเมินการใช้ ภาษาจากสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์

วิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์วรรณคดีเบื้องต้น รู้และเข้าใจลักษณะเด่นของวรรณคดี ภูมิปัญญาทางภาษาและวรรณกรรมพื้นบ้าน เชื่อมโยงกับการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์และวิถีไทย ประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์ และนำข้อคิดจากวรรณคดี และวรรณกรรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

จากสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ และคุณภาพผู้เรียนเมื่อจบหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยเน้นเพื่อเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจธุระ การงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนาระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจารณ์ และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ

5. บริบทโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา จังหวัดภูเก็ต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 14

จังหวัดภูเก็ตแบ่งการบริหารราชการส่วนภูมิภาค ออกเป็น 3 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอเมืองภูเก็ต อำเภอกะทู้ อำเภอถลาง มีตำบล 17 ตำบล และ 103 หมู่บ้าน มีจำนวนประชากร 383,858 คน

จังหวัดภูเก็ตมีสถานะเศรษฐกิจและการค้าของจังหวัดภูเก็ตผูกขาดกับภาคอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยว ภูเก็ตมีฐานทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลายและมีศักยภาพสูง ความได้เปรียบทางที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของจังหวัดภูเก็ต ทำให้เชื่อมโยงการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน เป็นศูนย์กลางของการท่องเที่ยวของภูมิภาค และนานาชาติ

จังหวัดภูเก็ตมีสถานศึกษาที่จัดการศึกษาครอบคลุมพื้นที่ในจังหวัดภูเก็ต โรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา เครือข่ายเทพกระษัตรี จังหวัดภูเก็ต สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 14 มีทั้งหมด 7 โรงเรียน โดยมีข้อมูลพื้นฐาน ดังนี้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 14, 2560: 13-35)

ตารางที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา เครือข่ายเทพกระษัตรี จังหวัดภูเก็ต สังกัด สพม.14

โรงเรียน	จำนวนนักเรียน		จำนวนครู (คน)	จำนวนครู ภาษาไทย
	ม.ต้น	ม.ปลาย		
ภูเก็ตวิทยาลัย	1,407	1,685	142	13
สตรีภูเก็ต	1,459	1,497	140	14
เฉลิมพระเกียรติฯ	1,241	937	93	8
เมืองกลาง	1,158	588	87	7
กะทู้วิทยา	695	318	52	5
เชิงทะเลวิทยาคม “จตุรพักตรพิมาน”	242	143	21	3
วีรสตรีอนุสรณ์	154	50	18	2
รวม	6,356	5,191	553	49
รวมทั้งสิ้น	11,547 คน		553	49

คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ในรายวิชาภาษาไทย
ปีการศึกษา 2560 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 14, 2561)

ตารางที่ 3 คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ รายวิชาภาษาไทย ปีการศึกษา 2560

ระดับ	คะแนนเฉลี่ย ม.3	คะแนนเฉลี่ย ม.6
ประเทศ	48.29	49.35
ภูเก็ต	52.99	58.94
ภูเก็ตวิทยาลัย	65.90	63.81
สตรีภูเก็ต	62.77	59.75
เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์	55.16	55.71
เมืองกลาง	48.21	46.40
กะทู้วิทยา	47.86	46.67
เชิงทะเลวิทยาคม “จตุรพักตรพิมาน”	46.40	37.52
วีรสตรีอนุสรณ์	41.29	43.78

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยเกี่ยวกับการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

สมพร ญาณสูตร (2555: 255) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง “องค์ประกอบการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตภาคใต้ฝั่งตะวันออก” เพื่อศึกษาองค์ประกอบการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ เพื่อศึกษาตัวบ่งชี้การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้และเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามสภาพจริงขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตภาคใต้ฝั่งตะวันออกกับกลุ่มผู้รู้ชุด ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตภาคใต้ฝั่งตะวันออก ประกอบด้วย 11 องค์ประกอบ 90 ตัวบ่งชี้ เมื่อวิเคราะห์ห่องค์ประกอบเชิงสำรวจ พบว่า สามารถจัดได้ใหม่เป็น 11 องค์ประกอบ 85 ตัวบ่งชี้ อธิบายความแปรปรวนได้ ร้อยละ 67.08 เรียงตามค่าน้ำหนักขององค์ประกอบ จากมากไปน้อย ตามลำดับ คือ 1) การแบ่งปันอำนาจ มี 8 ตัวบ่งชี้ 2) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมี 7 ตัวบ่งชี้ 3) การส่งเสริมภาวะผู้นำ มี 8 ตัวบ่งชี้ 4) ค่านิยมและวิสัยทัศน์เพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียนมี 9 ตัวบ่งชี้ 5) ค่านิยมและวิสัยทัศน์เพื่อการทำงานร่วมกันของบุคลากรมี 10 ตัวบ่งชี้ 6) การเรียนรู้ร่วมกันมี 10 ตัวบ่งชี้ 7) การประยุกต์ความรู้เพื่อประโยชน์ของผู้เรียนมี 4 ตัวบ่งชี้ 8) โครงสร้างทางกายภาพที่สนับสนุนมี 8 ตัวบ่งชี้ 9) โครงสร้างทางทรัพยากรบุคคลมี 9 ตัวบ่งชี้ 10) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวปฏิบัติที่ดีร่วมกันมี 5 ตัวบ่งชี้ และ 11) การให้ข้อมูลย้อนกลับ มี 7 ตัวบ่งชี้จากการนำตัวบ่งชี้ที่ค้นพบ ไปทดสอบกับกลุ่มผู้รู้ชุดปรากฏว่า มีนัยสำคัญทางสถิติทุกตัวบ่งชี้ ซึ่งสามารถยืนยันได้ว่าตัวบ่งชี้ทั้ง 85 ตัวบ่งชี้ มีความเที่ยงตรงตามสภาพจริง

วสันต์ ปานทอง (2556: 193) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง “รูปแบบการพัฒนาครูเพื่อศิษย์ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา” พบว่า 1. คุณลักษณะครูเพื่อศิษย์ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประกอบด้วย คุณสมบัติที่สำคัญ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรม มีคุณลักษณะ 12 ประการ ด้านการจัดการเรียนรู้มีคุณลักษณะ 15 ประการ ด้านความรู้และทักษะ มีคุณลักษณะ 12 ประการ ด้านเครือข่ายการจัดการเรียนรู้มีคุณลักษณะ 5 ประการ และด้านการมีข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะและทักษะผู้เรียน มีคุณลักษณะ 4 ประการ กระบวนการพัฒนาครูเพื่อศิษย์ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีกระบวนการ 5 ขั้นตอน คือ วินิจฉัยความต้องการจำเป็น กำหนดจุดประสงค์และขอบข่ายการพัฒนา กำหนดวิธีการ พัฒนา ดำเนินการพัฒนา และประเมินผลการพัฒนา 2. รูปแบบการพัฒนาครูเพื่อศิษย์ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่ผู้วิจัย สร้างขึ้น มีองค์ประกอบสำคัญ 3 ส่วนคือ องค์ประกอบเชิงระบบ กระบวนการพัฒนา และระดับการพัฒนา ในองค์ประกอบเชิงระบบ นั้น มุ่งสู่ผลผลิตซึ่งเน้นคุณลักษณะครูเพื่อศิษย์ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการปฏิบัติตน ด้านความรู้ และ

ทักษะ และด้านการปฏิบัติงาน ที่ส่งผลไปยังคุณลักษณะและทักษะผู้เรียน ส่วนกระบวนการพัฒนาครู เพื่อศิษย์มี 5 ขั้นตอน คือ วินิจฉัยความต้องการจำเป็น กำหนดจุดประสงค์และขอบข่าย กำหนดวิธีการพัฒนา ดำเนินการ พัฒนา ประเมินผลการพัฒนา และระดับการพัฒนาครูเพื่อศิษย์ 3 ระดับ ได้แก่ระดับบุคคล ระดับกลุ่ม และระดับ องค์กร 3. ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาครูเพื่อศิษย์ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา พบว่ามีความเป็นไปได้ในการนำไป ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และมีประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

ปองทิพย์ เทพอารีย์ (2556) ได้ศึกษางานวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบชุมชนการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับครูประถมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับครูประถมศึกษาและศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับครูประถมศึกษา พบว่า รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับครูประถมศึกษา ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ วัฒนธรรมการเรียนรู้ การคิด แบบปฏิบัติที่ดี และพัฒนาเชิงวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ประสิทธิผลของรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับครูประถมศึกษา พบว่า สมรรถนะเชิงวิชาชีพของกลุ่มตัวอย่างสูงกว่าก่อนการทดลองใช้รวมทั้งทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนเพิ่มสูงขึ้น และผลการเรียนรู้ในวิชาคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ของผู้เรียน หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บังอร เสรีรัตน์ (2560: 115) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมชุดความคิดเกี่ยวกับการสอนของครูประถมศึกษา การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) พัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมชุดความคิดเกี่ยวกับการสอน ของครูประถมศึกษาและ (2) เปรียบเทียบชุดความคิดเกี่ยวกับการสอนของครูประถมศึกษาก่อนและหลังการใช้รูปแบบการสร้างชุมชน การเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประชากรคือ ครูประถมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาระบบกลไกการหนุนเสริมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาผู้เรียนจำนวน 1,152 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูประถมศึกษาจาก 1 โรงเรียนในจังหวัด นครราชสีมา จำนวน 21 คนได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (cluster random sampling) ขั้นตอนการทดลองประกอบด้วย 2 ขั้นตอนคือ (1) ขั้นพัฒนา และ (2) ขั้นทดลองใช้ และปรับปรุง เครื่องมือในการวิจัยประกอบด้วย (1) คู่มือ/แนวทางสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพและ (2) แบบประเมินชุดความคิด เกี่ยวกับการสอน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ t-test for dependent samples ผลการวิจัยพบว่า (1) รูปแบบการสร้างชุมชน การเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมชุดความคิดเกี่ยวกับการสอนของครูประถมศึกษาประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 หลักการ องค์ประกอบที่ 2 จุดมุ่งหมาย องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการหลักและบทบาทสำคัญ และองค์ประกอบที่ 4 ปัจจัยสนับสนุน การใช้รูปแบบฯ และ (2) คะแนนชุดความคิดเกี่ยวกับการสอนของครูประถมศึกษาเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ชูชาติ พวงสมจิตร (2560: 34) ได้ศึกษางานวิจัย เรื่อง ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพและแนวทางการนำมาใช้ในสถานศึกษา Professional Learning Community and Guidelines for Application in Educational Institutions ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หรือ PLC คือวิธีการในการพัฒนาครูโดยการจัดบรรยากาศให้ครูได้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ส่งผลให้ครูไม่โดดเดี่ยวและมีเครือข่ายในการทำงานเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน PLC มีลักษณะสำคัญ 4 ประการ คือ 1) เป็นชุมชนที่มีความสัมพันธ์อันดีและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข 2) เป็นชุมชนที่มีฉันทะและความศรัทธาในการทำงาน 3) เป็นชุมชนที่เอื้ออาทร มีคุณธรรมและเป็นกัลยาณมิตรกันในทางวิชาการ และ 4) เป็นชุมชนที่สามารถขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางวิชาชีพได้ การนำ PLC มาใช้ในสถานศึกษา สามารถดำเนินการได้ตามกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ มี 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นวางแผน ซึ่งมีขั้นตอนสำคัญ 2 ขั้นตอน คือ ขั้นการสร้างวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายร่วม และ ขั้นกำหนดกิจกรรมการพัฒนา 2) ขั้นลงมือปฏิบัติเป็นขั้นตอนที่กลุ่มทำกิจกรรมตามแผนที่วางไว้ 3) ขั้นสังเกตผลการปฏิบัติงาน เป็นขั้นตอนที่สมาชิกแต่ละคนนำผลการปฏิบัติมาเสนอในวงสนทนาโดยเทียบกับเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยปกตินิยมใช้การทบทวนระหว่างปฏิบัติงาน เป็นเครื่องมือในการสังเกตผลการปฏิบัติงาน และ 4) ขั้นสะท้อน ผลเป็นขั้นการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนการสอนของครูผ่านผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งได้แก่ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน ผู้ปกครองและกรรมการสถานศึกษา เป็นหลักการนำ PLC มาใช้ในโรงเรียนจะสำเร็จหรือไม่ขึ้นกับเงื่อนไข 5 ประการ ได้แก่ ความเป็นผู้นำที่สนับสนุนและแบ่งปัน การเรียนรู้ร่วมกันและการประยุกต์ใช้ความรู้ค่านิยมร่วมและวิสัยทัศน์ร่วมของสมาชิกเงื่อนไขที่ช่วย ผดุงความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้และการแบ่งปันการปฏิบัติ

จิราพร รอดพ่วง (2560: 281) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องการพัฒนาารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้การคิดอย่างเป็นระบบ และการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักศึกษาวิชาชีพครู การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและศึกษาประสิทธิผลรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้ การคิดอย่างเป็นระบบ และการสร้างสรรค์นวัตกรรม ของนักศึกษาวิชาชีพครูดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ซึ่งแบ่งเป็น 6 ขั้นตอนดังนี้ 1) การศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน 2) การพัฒนารูปแบบ 3) การตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นของรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ และนำไปทดลองใช้นำร่อง 4) การนำรูปแบบไปทดลองใช้ในโรงเรียนเครือข่ายในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวน 1 แห่ง ที่ได้มาจากการเลือกตัวอย่างแบบอาสาสมัคร (Volunteer sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบประเมินทักษะการจัดการเรียนรู้ มีค่าความเชื่อมั่นระหว่างผู้ประเมินอยู่ในระดับมาก (RAI = 0.75) แบบประเมินทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ มีค่าความเชื่อมั่นระหว่างผู้ประเมินอยู่ในระดับมาก (RAI = 0.77) และแบบประเมินทักษะการสร้างสรรค์

นวัตกรรม มีค่าความเชื่อมั่นระหว่างผู้ประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด (RAI = 0.91) 5) การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐานและเปรียบเทียบความแตกต่างโดยใช้วิธีการของ Friedman Test และ Wilcoxon signed rank test และ 6) การรับรองรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ ผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้ การคิดอย่างเป็นระบบ และการสร้างสรรค์นวัตกรรม ของนักศึกษาวิชาชีพครู ประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 5 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) ขั้นตอน 4) ปัจจัยสนับสนุนขั้นตอนการทำงาน และ 5) การวัดและประเมินผล สำหรับขั้นตอนของรูปแบบ (3P2R) มี 5 ขั้นตอน คือ 1) การเตรียมการ(Prepare: P) 2) การวางแผน (Plan: P) 3) การปฏิบัติ (Perform: P) 4) การสังเกตผล (Review: R) และ 5) การสะท้อนผล (Reflect: R) และผลการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบชุมชนแห่ง การเรียนรู้เชิงวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้ การคิดอย่างเป็นระบบ และการสร้างสรรค์นวัตกรรม ของนักศึกษาวิชาชีพครู โดยการนำรูปแบบไปทดลองใช้ พบว่า นักศึกษาวินิจฉัยครูมีค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการจัดการเรียนรู้ การคิดอย่างเป็นระบบ และการสร้างสรรค์นวัตกรรมในภาพรวม ครั้งที่ 1 ครั้งที่ 2 ครั้งที่ 3 และครั้งที่ 4 หลังใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพฯ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีพัฒนาการเพิ่มขึ้นซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิผลของรูปแบบที่ได้กำหนดไว้

สุภาวดี ปกครอง (2561: 51) ศึกษางานวิจัย เรื่อง การพัฒนาครูโดยใช้แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนประถมศึกษา การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาระบบพัฒนาครูโดยใช้แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนประถมศึกษา 2) เพื่อประเมินผลการใช้ระบบพัฒนาครูโดยใช้แนวคิดชุมชน การเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และ ครูโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 763 คน โดยใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนประถมศึกษาที่นำระบบไปใช้จำนวน 1 โรงเรียน โดยใช้เทคนิคการเลือกแบบ เจาะจง กลุ่มเป้าหมายคือ ครูจำนวน 11 คน นักเรียนกลุ่มทดลองจำนวน 75 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินผลระบบ แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์แบบทดสอบการอ่านการเขียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และค่าดัชนี ความต้องการจำเป็น (PNI Modified) ผลการวิจัยพบว่า ระบบพัฒนาครูโดยใช้แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนประถมศึกษา มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์ อยู่ใน ระดับมากที่สุด ผลการประเมินการใช้ระบบพัฒนาครูโดยใช้แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนประถมศึกษา ดังนี้ 1) ครูมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้หลังการอบรม สูงกว่าก่อน การอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ครูมีความสามารถในการจัดการ

เรียนรู้ภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด 3) ความพึงพอใจต่อการใช้ระบบพัฒนาครูโดยใช้แนวคิดชุมชน การเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อการอ่านออก เขียนได้ของนักเรียนประถมศึกษา พบว่า มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากที่สุด และ 4) นักเรียนมีความสามารถ ด้านการอ่านออกเขียนได้หลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Joanne Marshall (2012) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง “Professional Learning Community: การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของครูใน PLC และความสัมพันธ์กับความสามารถทางวิชาการของ นักเรียน” การศึกษานี้มุ่งเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในชุมชนแห่งการเรียนรู้ กับผลการเรียน ของเด็กนักเรียน ข้อมูลของความสำเร็จของนักเรียนจากกลุ่มหัวข้อคล้ายๆ กันที่หลากหลาย ได้ถูกเปรียบเทียบในรูปแบบก่อน และหลัง PLC โดยใช้ two-sample t-test ที่เป็นอิสระต่อกัน โดยรวมแล้วมีทั้งหมด 10 PLCS (ชุมชนแห่งการเรียนรู้) ในโรงเรียนมัธยมแห่งหนึ่งในภูมิภาคของ โอไอโอวาที่ถูกนำมาเปรียบเทียบกัน ค่าเฉลี่ยจากคำถามในการวิจัยสามข้อที่ขึ้นำการศึกษาทำให้ พบว่า (1) จำนวน 7 จาก 10 PLCs ทำให้การเรียนรู้ของนักเรียนพัฒนาขึ้นหลังจากได้ปฏิบัติแบบ PLC (2) ไม่มีความสัมพันธ์ที่แน่นอนที่เกี่ยวข้องกันระหว่างการมีส่วนร่วมของครูใน PLC กับอัตรา ความล้มเหลวของนักเรียน และ (3) ไม่มีสหสัมพันธ์ที่แน่นอนระหว่างผลการเรียนของนักเรียนจาก PLCs ที่มีประสิทธิภาพ (ที่วัดจากแบบสอบถาม PLC ของ Alysworth) กับนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ ของ PLCs ที่มีประสิทธิภาพ จากผลของการศึกษาวิจัยนี้ มีความหมายโดยนัยสำหรับการปฏิบัติ การศึกษาและคำแนะนำสำหรับการทำวิจัยในอนาคต ดังนี้ (1) ร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์สำหรับ PLCs (2) ศึกษาค้นคว้า และทำความเข้าใจการดำเนินงานและโครงสร้างของ PLCs (3) เตรียมแหล่งข้อมูลที่ เหมาะสมและการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องให้กับ PLCs และ (4) พัฒนาความเป็นผู้นำสำหรับการ สนับสนุน PLCs

Nicole Spiller (2013) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) ส่วนประกอบของการดำเนินงานด้านการตอบสนองต่อความช่วยเหลือ (RTI) และ คะแนนวิชาคณิตศาสตร์ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลาย” โดยมีวัตถุประสงค์ ของการศึกษานี้ คือ การกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) ส่วนประกอบของการดำเนินงานด้านการตอบสนองต่อความช่วยเหลือ (RTI) และ นักเรียนที่เรียนวิชา คณิตศาสตร์ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลาย การศึกษานี้ถูกออกแบบมาเพื่อตอบคำถาม สามข้อ คือ: มีความเชื่อมโยงกันระหว่างลักษณะเฉพาะของ PLC กับ ส่วนประกอบของ RTI หรือไม่? การเข้าร่วม PLC ของครูมีความสัมพันธ์กับนักเรียนที่เรียนวิชาคณิตศาสตร์ในระดับมัธยมศึกษา ตอนต้น และตอนปลายหรือไม่? และ การดำเนินงานด้านความช่วยเหลือในระยะที่ 1 ในระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น กับตอนปลาย มีความสัมพันธ์กับนักเรียนที่เรียนวิชาคณิตศาสตร์หรือไม่? มีโรงเรียนมัธยมต้นและมัธยมปลายทั้งหมด 30 โรงเรียนที่เข้าร่วมในการศึกษานี้ พนักงานระดับ

มืออาชีพได้ตอบแบบสอบถามที่เรียกว่า School Professional Staff as Learning Community Questionnaire (SPSLCQ) ซึ่งแบบสอบถามนี้ได้รับการพัฒนาโดย ฮอร์ด (Hord, 1996) ได้มีการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ระดับมืออาชีพที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับขั้นตอน RTI แบบส่วนตัว แบบทางโทรศัพท์ หรือทางออนไลน์ เพื่อสืบหาความคิดเห็นของพวกเขาเกี่ยวกับขั้นตอน RTI โดยใช้ RTI Essential Components Integrity Worksheet และแนวทางการคิดคะแนนแบบ Rubric (National Center on Response to Intervention, 2010) หน่วยงานที่ใช้ในการวิเคราะห์คือโรงเรียน ข้อมูลเบื้องต้นของนักเรียนได้ถูกรวบรวมจาก GRASP หลังจากทีนักเรียนได้ผ่านการคัดเลือกครั้งสุดท้ายจากโรงเรียนมาแล้ว ได้มีการวิเคราะห์ข้อมูลจากความสัมพันธ์ และการถดถอยของความสัมพันธ์ระหว่าง PLCs และการดำเนินงาน RTI ที่มีประสิทธิภาพ กับความสัมพันธ์ ที่แต่ละส่วนดังกล่าวมีต่อการเรียนของนักเรียน ผลปรากฏว่า มีความสัมพันธ์ที่เป็นไปได้ระหว่างปัจจัยจาก SPSLCQ กับขอบเขตของ RTI ถึงแม้ว่าการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงของ PLCs กับการเรียนของนักเรียนไม่ได้มีความสัมพันธ์กัน แต่ลักษณะขั้นตอน RTI ระดับ 1 กับนักเรียน กลับเห็นได้ว่าส่งผลให้คะแนนวิชาคณิตศาสตร์เพิ่มขึ้น

6.2 งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถการจัดการเรียนรู้

สามารถ ทิมนาค (2553) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศการสอนตามแนวคิดของกลี๊กแมนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะการอ่านของครูภาษาไทย ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการนิเทศการสอนตามแนวคิดของกลี๊กแมนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะการอ่านของครูภาษาไทย เรียกว่า “AIPDE Model” ประกอบด้วยกระบวนการดำเนินงาน 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การประเมินสภาพและสมรรถนะในการทำงาน (Assessing : A) ขั้นที่ 2 การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Information : I) ขั้นที่ 3 การวางแผนการนิเทศ (Planning : P) ขั้นที่ 4 การปฏิบัติ การนิเทศ (Doing : D) ประกอบด้วยการนิเทศการสอน 3 ขั้นตอน คือ 1) การประชุมก่อนการสังเกตการณ์สอน 2) การสังเกตการณ์สอน 3) การประชุมให้ข้อมูลย้อนกลับหลังสังเกตการสอน และขั้นที่ 5 การประเมินผลการนิเทศ (Evaluation : E)

ชรอยวรรณ ประเสริฐผล (2556) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง “รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูใหม่โรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา” โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาสมรรถนะและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูใหม่โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา โดยสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาโรงเรียนที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศโดยการสัมภาษณ์ จำนวน 12 คน 2) การสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูใหม่โรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญ โดยการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบด้วยเทคนิคสนทนากลุ่ม การตรวจสอบเอกสาร โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 15 คน 3) การประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะ ด้านการจัดการเรียนรู้

ของครูใหม่โรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญ โดยการสัมมนาฯรับฟังความคิดเห็น กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 80 คน ผลวิจัย พบว่า 1) ผลการศึกษาสมรรถนะและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูใหม่โรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 วัตถุประสงค์การพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูใหม่โรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา องค์ประกอบที่ 2 แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูใหม่โรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา องค์ประกอบที่ 3 สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูใหม่โรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา องค์ประกอบที่ 4 หลักในการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูใหม่โรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา องค์ประกอบที่ 5 เงื่อนไขแห่งความสำเร็จในการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูใหม่โรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา 2) ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูใหม่โรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นสอดคล้องกันว่ารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูใหม่โรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 3) ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูใหม่โรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา พบว่า ผลการประเมินด้านความเป็นไปได้ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูใหม่โรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา โดยภาพรวมมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

นันทกา วารินิน (2557: 1) ศึกษางานวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู 2) เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู 3) เพื่อทดลองใช้รูปแบบและประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2 จำนวน 322 คน ผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่ม จำนวน 15 คน และครูโรงเรียนอนุบาลทรายทอง จำนวน 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม คู่มือการดำเนินการตามรูปแบบ และแบบสอบถามความพึงพอใจ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) สภาพปัจจุบันครูมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้โดยรวมระดับปานกลาง มีปัญหาอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการในการพัฒนาระดับมาก 2) รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น มีองค์ประกอบ 3 ส่วนคือ สมรรถนะการจัดการเรียนรู้

ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้านคือ การสร้างและพัฒนาหลักสูตร ความสามารถในเนื้อหาสาระที่สอน การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้และพัฒนานวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ หลักการของรูปแบบ มี 4 หลักการ คือ (1)สนองความต้องการของผู้รับการพัฒนา (2) การยืดหยุ่นของกระบวนการและวิธีการ (3) การมีส่วนร่วมของผู้รับการพัฒนา (4) ความแตกต่างระหว่างบุคคล กระบวนการพัฒนา มี 5 ขั้นตอน คือ (1) การสร้างความต้องการในการพัฒนา (2) การวิเคราะห์ความต้องการในการพัฒนา (3) การออกแบบและวางแผนการพัฒนา (4) การดำเนินการตามแผนพัฒนา (5) การประเมินผลการพัฒนา 3) หลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ครูมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้สูงขึ้น และมีความพึงพอใจต่อรูปแบบ ระดับมากที่สุด

Hussain Waheed (2011: 208) การพัฒนาระบบ web based อย่างมีส่วนร่วม ทำให้คนสร้างสถานที่ในการทำงานและแบ่งปันข้อมูล โดยอาศัยคอมพิวเตอร์และเครือข่ายเทคโนโลยีเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ขั้นสูงในการสร้างระบบ web based โครงสร้างเครือข่ายที่เข้าถึงกระบวนการในการเรียนการสอนและการเรียนรู้ ได้รับความรู้จากการบริหารการศึกษา ระบบการพัฒนาวิชาชีพครู ต้องใช้ระบบออนไลน์ที่มีรูปแบบและการบริการให้กับคุณครู ในการฝึกทักษะและแบ่งปันแหล่งเรียนรู้ และสร้างสรรค์ชุมชนแห่งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง วิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบวิชาชีพครู โดยใช้ web based collaborative เพื่อที่จะสร้างครูมืออาชีพในประเทศมาเลเซีย ซึ่งประเมินเหตุการณ์ปัจจุบันของครูในประเทศมาเลเซีย ซึ่งอธิบายความจำเป็นของระบบในประเทศมาเลเซีย และข้อมูลโดยรวมการพัฒนาระบบอย่างมืออาชีพที่ปรากฏอยู่

6.3 งานวิจัยเกี่ยวกับการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์

เกรียงศักดิ์ พลอยแสง (2553) ศึกษางานวิจัยเรื่อง “การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษากับการสื่อสารที่จัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning/PBL) โดยมีจุดมุ่งหมาย 1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของการเรียนรายวิชาภาษากับการสื่อสารที่จัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน และ 2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาภาษากับการสื่อสารที่จัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1. การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษากับการสื่อสารที่จัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน พบว่าคะแนนเฉลี่ยของนิสิตจากการประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติงานของนิสิตระหว่างเรียนที่เรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษากับการสื่อสารที่จัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน เท่ากับร้อยละ 84.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.11 คิดเป็นร้อยละ 86.00 ของคะแนนเต็ม 100 คะแนน 2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษากับการสื่อสารที่จัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน พบว่าคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษากับการสื่อสารที่จัดการ

เรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานก่อนเรียนเท่ากับ 20.20 และจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.80 คิดเป็นร้อยละ 67.33 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน และคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน เท่ากับ 25.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.93 คิดเป็นร้อยละ 85.56 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน 3. การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการเรียนการสอนรายวิชาภาษา การสื่อสารที่จัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน พบว่าประสิทธิภาพทางการเรียนการสอน รายวิชาภาษา การสื่อสารที่จัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4. ประสิทธิภาพแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษา การสื่อสาร ที่จัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานมีค่าประสิทธิภาพ 69.10/85.56 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 5. ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาภาษา การสื่อสารที่จัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ด้านการจัดการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานอยู่ในระดับมาก และ ด้านการประเมินอาจารย์ผู้สอน อยู่ในระดับพึงพอใจมาก

อรชร วัฒนกุล (2553) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารในการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน และศึกษาประสิทธิภาพของรูปแบบ การเรียนการสอนวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารในการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษา ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต ผลการศึกษาสรุปได้ ดังนี้ 1. รูปแบบการเรียนการสอนวิชา ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารในการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัย รัตนบัณฑิต ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับหลักการระดมสมอง การคิด เคียงข้าง ผังความคิด และการเรียนการสอนแบบร่วมมือเทคนิคเอสทีเอตี วัตถุประสงค์ของรูปแบบ เพื่อให้ผู้เรียนที่เรียนโดยรูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีความคิดสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น โครงสร้างรูปแบบ ผลการ ตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญได้ค่าความสอดคล้องของรูปแบบการเรียนการสอนในระดับสูง 2. ประสิทธิภาพรูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อการสื่อสารในการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต พบว่า เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง ค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดสร้างสรรค์เรื่องการสื่อสาร และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการสื่อสาร ภายหลังการเรียนของนักศึกษาในกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3. นักศึกษาที่เป็นกลุ่มทดลองมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย เพื่อการสื่อสารโดยภาพรวมและในแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก

วรรณวีร์ บุญคุ้ม (2556) ได้ศึกษางานวิจัย เรื่อง ความสามารถในการคิดและเขียน เชิงสร้างสรรค์ในการเรียนรายวิชาการวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศิลปากร มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ 1)เปรียบเทียบความสามารถในการคิดและเขียนเชิงสร้างสรรค์ ก่อนและหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดและเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

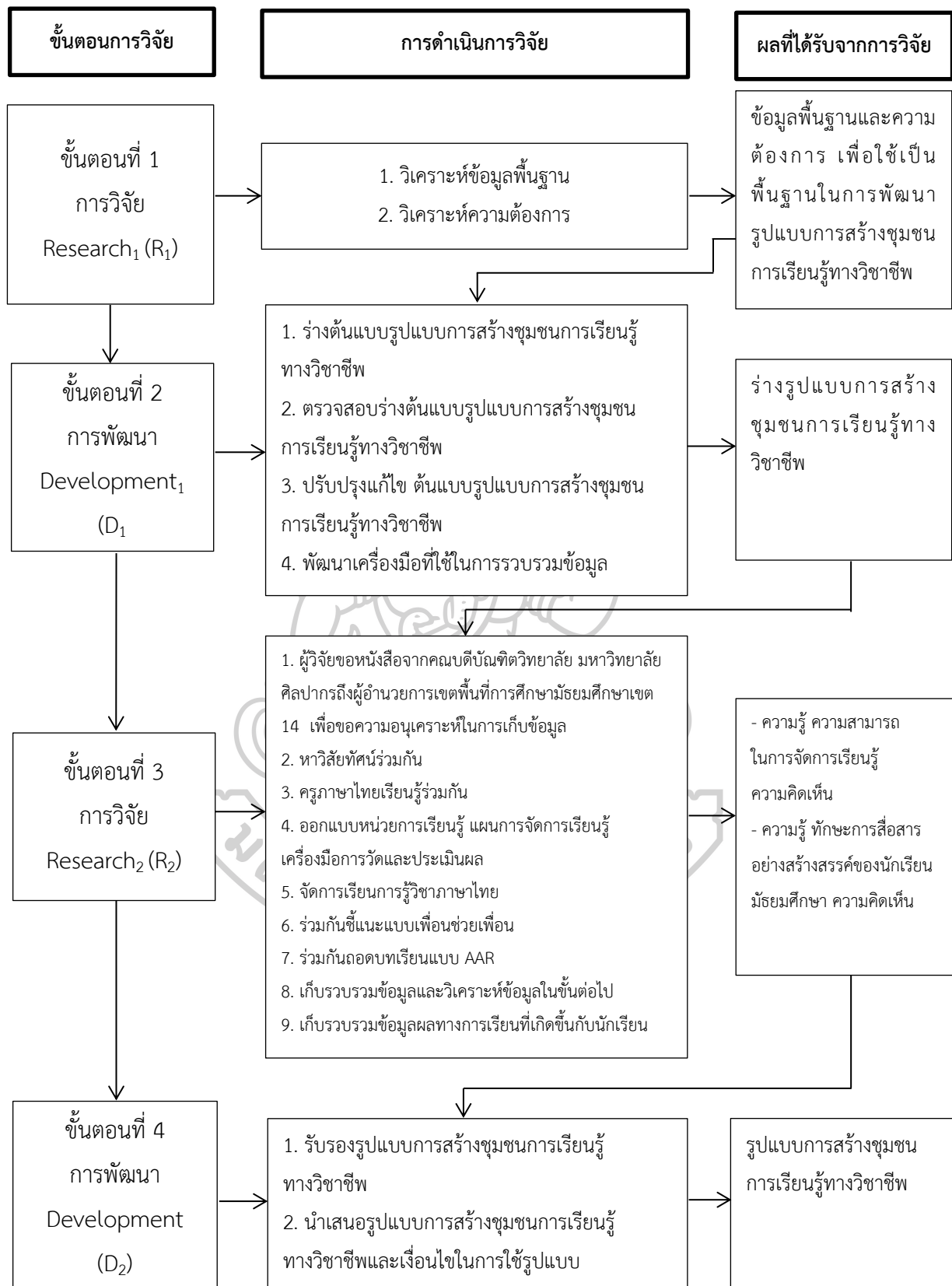
มหาวิทยาลัยศิลปากร และ 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อแบบฝึกทักษะการคิดและเขียนเชิงสร้างสรรค์ในรายวิชาการวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรที่เรียนรายวิชาการวิจัยในชั้นเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 1 ห้องเรียน รวม 31 คน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบฝึกทักษะการคิดและเขียนเชิงสร้างสรรค์รายวิชาการวิจัยในชั้นเรียน แบบวัดความสามารถในการคิดและเขียนเชิงสร้างสรรค์รายวิชาการวิจัยในชั้นเรียน และแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อแบบฝึกทักษะการคิดและเขียนเชิงสร้างสรรค์ในรายวิชาการวิจัยในชั้นเรียนซึ่งผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้น ผลจากการศึกษาพบว่า 1. ความสามารถในการคิดและเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาโดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดและเขียนเชิงสร้างสรรค์ในรายวิชาการวิจัยในชั้นเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2. ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อแบบฝึกทักษะการคิดและเขียนเชิงสร้างสรรค์ในรายวิชาการวิจัยในชั้นเรียน ในภาพรวมนักศึกษาเห็นด้วยกับการใช้แบบฝึกทักษะในระดับมากที่สุด

สรุปได้ว่า รูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ต้องเริ่มจากการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน เรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม มุ่งสู่การเรียนรู้ของนักเรียน การแนะนำแบบเพื่อนช่วยเพื่อน และถอดบทเรียนหลังปฏิบัติการ สำหรับความสามารถการจัดการเรียนรู้ หมายถึงความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ส่วนทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ ประกอบไปด้วยทักษะการฟังอย่างสร้างสรรค์ ทักษะการพูดอย่างสร้างสรรค์ ทักษะการอ่านอย่างสร้างสรรค์ ทักษะการเขียนอย่างสร้างสรรค์ จากการศึกษาเอกสารทั้งหมดสามารถนำมาวิเคราะห์สังเคราะห์เป็นรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างความสามารถการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยประยุกต์ใช้กระบวนการวิจัยแบบผสมผสานวิธีการวิจัย (mixed Methods Research) แบบแผนเชิงผสมผสานแบบรับรองภายใน (The Embedded Design) (Creswell and Clark, 2007: 67-70) และการวิจัยแบบกึ่งการทดลอง (Quasi-experiment Design) (มาเรียม นิลพันธุ์, 2555: 230-253) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการในการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา 2. เพื่อพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา และ 3. เพื่อประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยดำเนินการวิจัยและพัฒนาเป็น 4 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

- ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย Research₁(R₁) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและศึกษาความต้องการ
- ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา Development₁(D₁) เป็นการออกแบบและการพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย
- ขั้นตอนที่ 3 การวิจัย Research₂(R₂) เป็นการทดลองใช้รูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย
- ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา Development (D₂) เป็นการประเมินและปรับปรุงรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย ดังแผนภูมิภาพที่ 2

แผนภูมิภาพที่ 2 กรอบการดำเนินการวิจัยและพัฒนา

การดำเนินการวิจัย

กระบวนการของการวิจัยเพื่อการพัฒนา รูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ผู้วิจัยได้กำหนดรายละเอียดของการดำเนินแต่ละขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย Research₁(R₁) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและศึกษาความต้องการ

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและศึกษาความต้องการ เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ด้วยการศึกษาค้นคว้า ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน 2) การศึกษาความต้องการ

วัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและศึกษาความต้องการ เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1.1 ประชากร คือ

1. ผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต คณะครุศาสตร์ กลุ่มวิชาชีพครู จำนวน 15 คน ศึกษานิเทศก์ จำนวน 2 คน ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรองผู้อำนวยการโรงเรียนหรือหัวหน้างานกลุ่มบริหารวิชาการ จำนวน 7 คน จำนวน 24 คน

2. ครูภาษาไทยที่ได้รับมอบหมายให้จัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษา จังหวัดภูเก็ต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 14 จำนวน 7 โรงเรียน จำนวน 49 คน

3. นักเรียนในโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา จังหวัดภูเก็ต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 14 จำนวน 11,547 คน

1.2 กลุ่มเป้าหมาย คือ

1. ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 12 คน ประกอบด้วย อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต คณะครุศาสตร์ กลุ่มวิชาชีพครู จำนวน 3 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 1 คน ศึกษานิเทศก์ จำนวน 2 คน ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 7 คน ได้มาจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบจำเพาะเจาะจง

2. ครูภาษาไทยจำนวน 6 คน คัดเลือกจากครูผู้สอนภาษาไทยที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไปของโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา จังหวัดภูเก็ต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 14

3. นักเรียนในโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา จังหวัดภูเก็ต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 14 จำนวน 375 คน ได้มาโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน (Krecie and Morgan, 1970: 607-610)

วิธีดำเนินการ

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน หลักการแนวคิดการวิจัยและพัฒนา การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ด้วยวิธีการศึกษาเอกสารวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. ศึกษาความต้องการในการพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา มีดังนี้

1. แบบวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา (ภาคผนวกหน้า 217)

2. แบบบันทึกการสนทนากลุ่มย่อยเพื่อศึกษาความต้องการการพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 1 ฉบับ (ภาคผนวกหน้า 218)

3. แบบสอบถามความต้องการการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 1 ฉบับ (ภาคผนวกหน้า 221)

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ฉบับที่ 1 แบบวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา มีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือดังนี้

1. ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

2. สร้างแบบวิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา และจัดทำหัวข้อย่อยและตารางวิเคราะห์ตามประเด็นดังต่อไปนี้

- 2.1 ความหมายของการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
- 2.2 องค์ประกอบของการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
- 2.3 ความหมายของความสามารถในการจัดการเรียนรู้
- 2.4 องค์ประกอบของความสามารถในการจัดการเรียนรู้
- 2.5 ความหมายของทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์
- 2.6 องค์ประกอบของทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์

3. นำแบบวิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและนำไปปรับปรุง แก้ไข

4. นำแบบวิเคราะห์เอกสารการพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่ปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้ววิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยใช้เกณฑ์การพิจารณา คือ

เห็นว่าสอดคล้อง	ให้คะแนน +1
ไม่แน่ใจ	ให้คะแนน 0
เห็นว่าไม่สอดคล้อง	ให้คะแนน -1

เมื่อนำผลการพิจารณาวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยใช้เทคนิคของ Rovineli and Hambleton (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2536: 117) โดยใช้สูตร

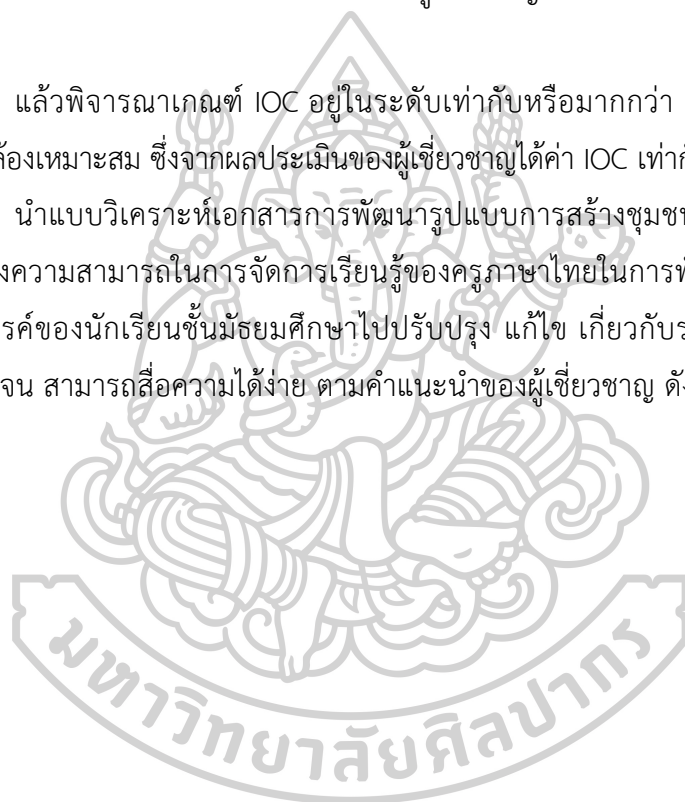
สูตรในการคำนวณ

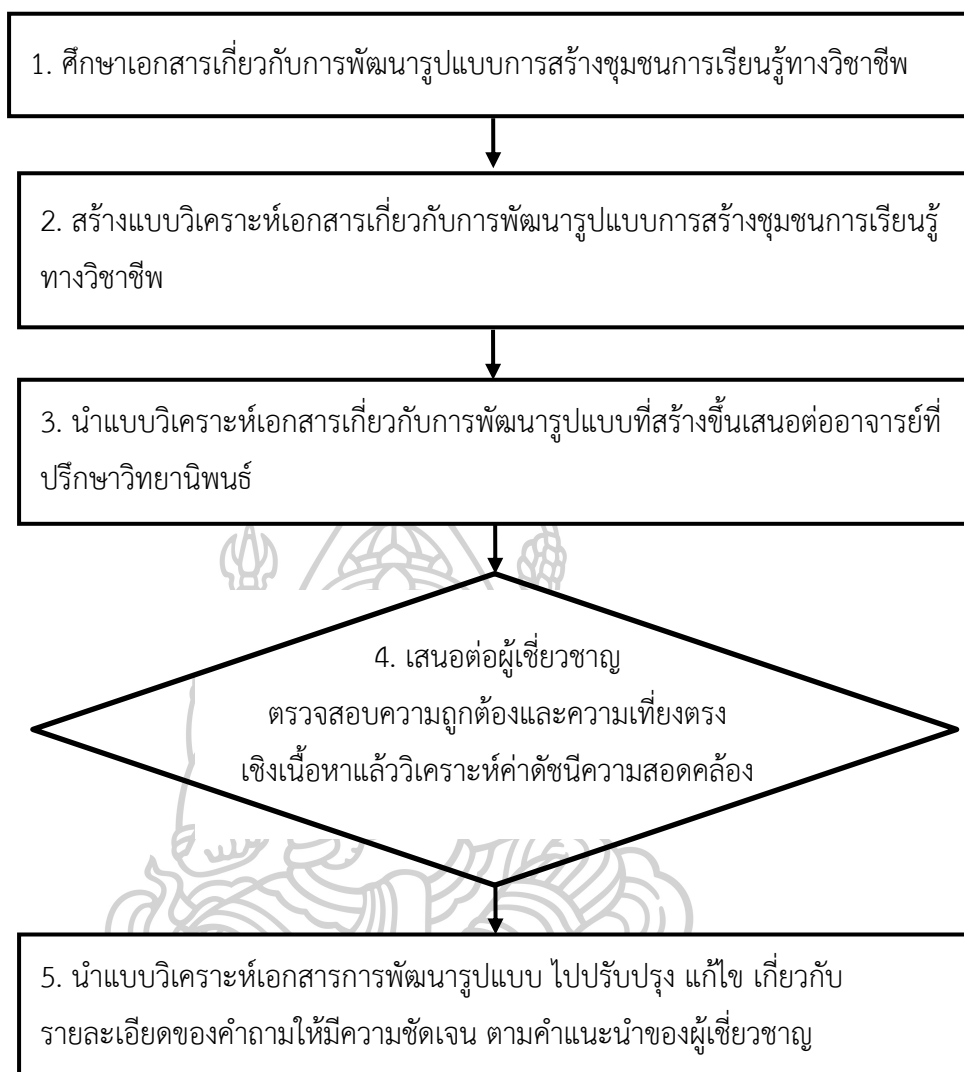
$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	คือ	ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับแบบทดสอบ
	$\sum R$	คือ	ผลรวมของคะแนนจากผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
	N	คือ	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

แล้วพิจารณาเกณฑ์ IOC อยู่ในระดับเท่ากับหรือมากกว่า 0.5 ขึ้นไป ถือว่าข้อนั้นมี ความสอดคล้องเหมาะสม ซึ่งจากผลประเมินของผู้เชี่ยวชาญได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00

5. นำแบบวิเคราะห์เอกสารการพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาไปปรับปรุง แก้ไข เกี่ยวกับรายละเอียดของคำถาม ให้มีความชัดเจน สามารถสื่อความได้ง่าย ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ดังรายละเอียดในแผนภูมิ ภาพที่ 3

แผนภูมิภาพที่ 3 ขั้นตอนการสร้างแบบวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารการพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาวิเคราะห์ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำเสนอในรูปแบบพรรณนาความ

ฉบับที่ 2 แบบบันทึกการสนทนากลุ่มย่อยศึกษาความต้องการการพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 1 ฉบับ มีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับประเด็นสนทนากลุ่มที่มีต่อรูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การจัดการเรียนรู้ และทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์

2. สร้างประเด็นสนทนากลุ่มการศึกษาความต้องการพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

(1) รูปแบบการพัฒนาวิชาชีพครูเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ควรเป็นอย่างไร

(2) การจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาควรเป็นอย่างไร

(3) ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัศึกษามีความสำคัญอย่างไรในศตวรรษที่ 21

ความคิดเห็นของครูผู้สอนภาษาไทย

(1) รูปแบบการพัฒนาวิชาชีพครูเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ควรเป็นอย่างไร

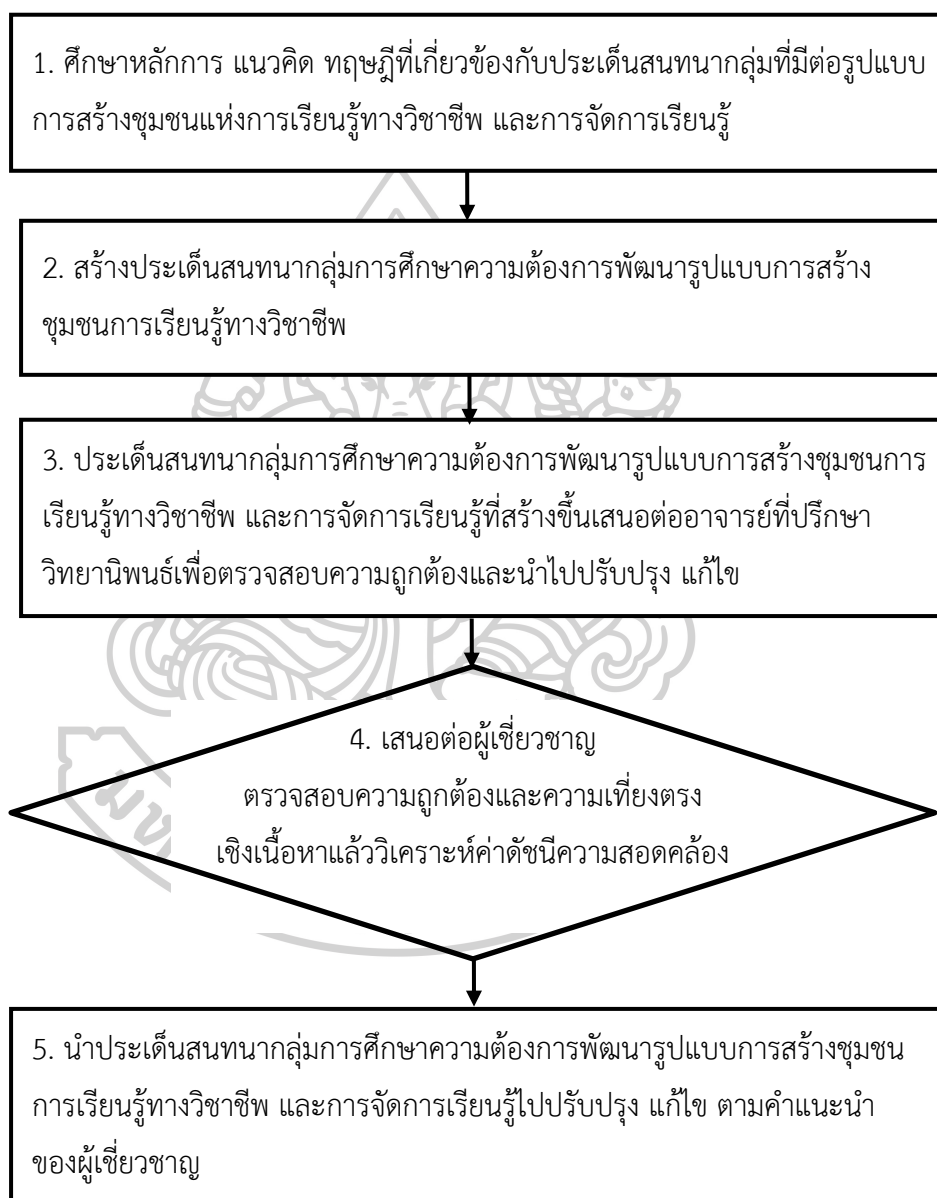
(2) การจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาควรเป็นอย่างไร

(3) ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัศึกษามีความสำคัญอย่างไรในศตวรรษที่ 21

3. นำประเด็นสนทนากลุ่มการศึกษาความต้องการพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและนำไปปรับปรุง แก้ไข

4. นำประเด็นสนทนากลุ่มการศึกษาความต้องการพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ที่ปรับปรุง แก้ไข แล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้ววิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง แล้วพิจารณาเกณฑ์ IOC อยู่ในระดับเท่ากับหรือมากกว่า 0.5 ขึ้นไป ถือว่าข้อนั้นมีความสอดคล้องเหมาะสม ซึ่งจากผลประเมินของผู้เชี่ยวชาญได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00

5. นำประเด็นสนทนากลุ่มการศึกษาความต้องการพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ไปปรับปรุง แก้ไข เกี่ยวกับข้อคำถามให้มีความชัดเจน สามารถสื่อความได้ง่าย ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ดังรายละเอียดในแผนภูมิภาพที่ 4

แผนภูมิภาพที่ 4 ขั้นตอนการสร้างแบบบันทึกการสนทนากลุ่มย่อยศึกษาความต้องการการพัฒนา
รูปแบบ

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มย่อยมาวิเคราะห์ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำเสนอในรูปแบบพรรณนาความ

ฉบับที่ 3 แบบสอบถามความต้องการการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา มีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์

2. ศึกษารูปแบบและวิธีการสร้างแบบสอบถาม

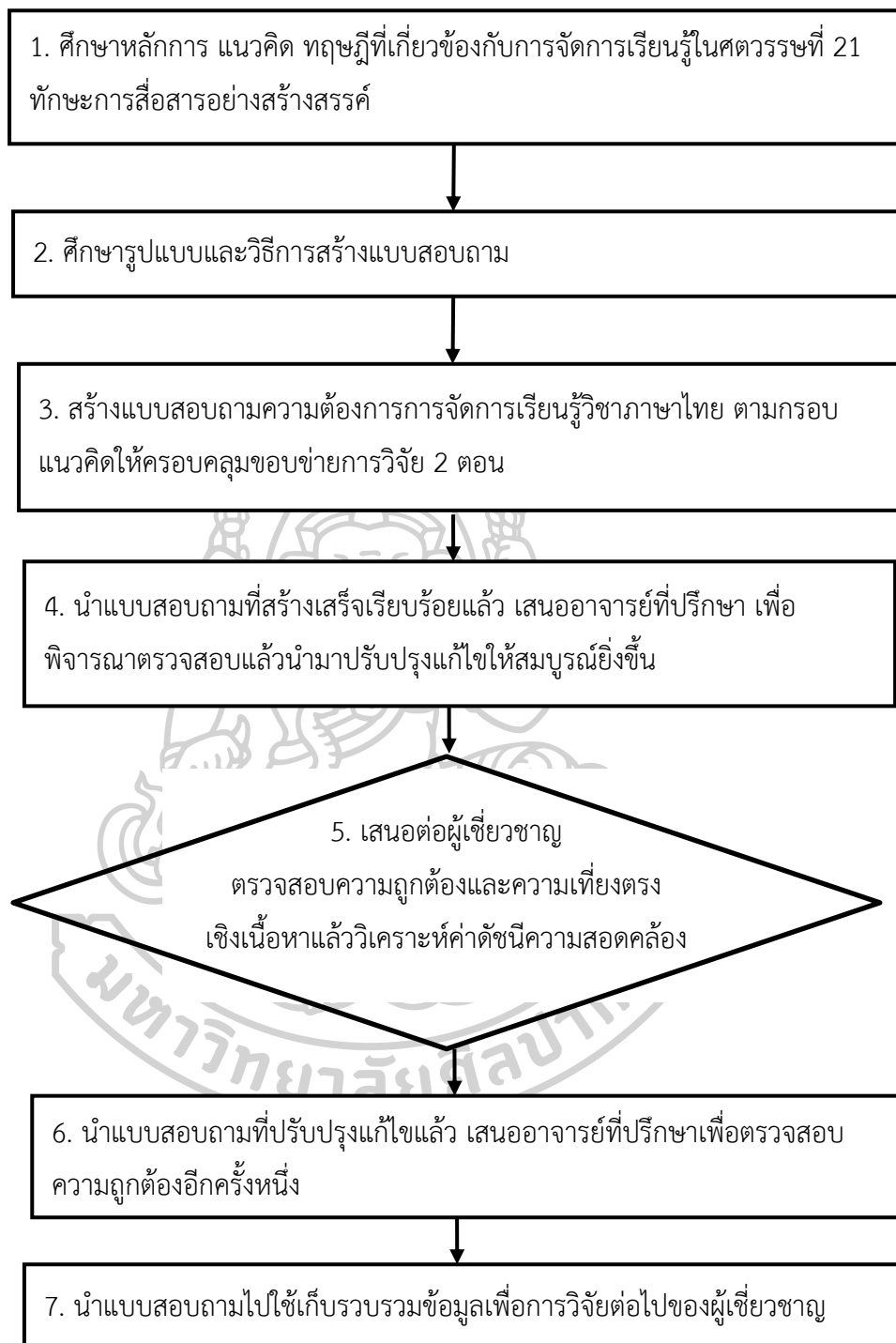
3. สร้างแบบสอบถามความต้องการการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตามกรอบแนวคิดให้ครอบคลุมขอบข่ายการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ ได้ 3 รายการ เกี่ยวกับ นักเรียนต้องการให้ครูจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์อย่างไร

4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาตรวจสอบแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านเพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้ววิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง แล้วพิจารณาเกณฑ์ IOC อยู่ในระดับเท่ากับหรือมากกว่า 0.5 ขึ้นไป ถือว่าข้อนั้นมี ความสอดคล้องเหมาะสม ซึ่งจากผลประเมินของผู้เชี่ยวชาญได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง

7. นำแบบสอบถามไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยต่อไป ดังรายละเอียดในแผนภูมิภาพที่ 5

แผนภูมิภาพที่ 5 ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามความต้องการการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล จำแนกตามขั้นตอนของการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความความต้องการการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยการหาค่าร้อยละ (percentage) โดยนำเสนอข้อมูลในรูปแบบของตารางประกอบคำอธิบายในรูปแบบความเรียง การแปลความหมายระดับความต้องการ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากข้อเสนอแนะ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำเสนอในรูปแบบพรรณนาความ

สรุปวิธีการดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 1

ตารางที่ 4 สรุปวิธีการดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 1

วัตถุประสงค์	วิธีการ	เป้าหมาย/ กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ	สถิติที่ใช้ใน การวิเคราะห์ ข้อมูล
เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและความต้องการ เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา	-วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน หลักการ แนวคิดการวิจัย และพัฒนา	เอกสาร วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	-แบบวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน	-วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)
	วิเคราะห์ความต้องการในการพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้าง	ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 12 คน วันที่ 8 พฤศจิกายน 2560	-แบบบันทึกการสนทนากลุ่มย่อยของผู้เชี่ยวชาญ	-วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)
	ความสามารถในการจัดการเรียนรู้	ครูภาษาไทย จำนวน 6 คน วันที่ 8 พฤศจิกายน 2560	-แบบบันทึกการสนทนากลุ่มย่อยของครูภาษาไทย	-วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)
	ในการพัฒนา	นักเรียน จำนวน 375 คน	แบบสอบถามความต้องการ	ร้อยละ

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา Development₁ (D₁) เป็นการออกแบบและการพัฒนารูปแบบการสร้าง ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครู ภาษาไทย

การพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบ

เป็นขั้นที่ดำเนินการร่วมกันทั้งการออกแบบและพัฒนา (Design and Development) กับการศึกษาวิจัยด้วยการนำข้อมูลพื้นฐานมาสังเคราะห์ร่างต้นแบบการพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาและนำต้นแบบรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปตรวจสอบความสมเหตุสมผล โดยผู้เชี่ยวชาญ (Development₁ : D₁) นำผลที่ได้จากการตรวจสอบไปแก้ไขปรับปรุงต้นแบบให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ร่วมทั้งการพัฒนาเครื่องมือต่าง ๆ ในแต่ละองค์ประกอบและกระบวนการของรูปแบบ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อออกแบบและพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
2. เพื่อพัฒนาเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลในแต่ละองค์ประกอบและกระบวนการของรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

วิธีการดำเนินการออกแบบและพัฒนารูปแบบ

การดำเนินการออกแบบและพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา มีดังต่อไปนี้

1. ร่างต้นแบบรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาโดยนำประเด็นจากการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและการศึกษาความต้องการมากำหนดเป็นรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 5 ขั้นตอน คือ 1) การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Share Vision) 2) การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม (Learning Team) 3) การจัดการเรียนรู้สู่ผู้เรียน (Instruction) 4) การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Coach) 5) การถอดบทเรียนหลังปฏิบัติการ (After Action Review) เขียนอธิบายประกอบร่างรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

2. ตรวจสอบความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎี ความเป็นไปได้ และความสอดคล้องของ าร่างรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาโดยการ จัดสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ในวันที่ 15 พฤศจิกายน 2560 ณ ห้องประชุมคณะ ครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต โดยส่ง 1. ร่างรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่าง สร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา 2. คู่มือการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้าง ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา 3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลการวิจัย ให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 12 คน

ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มผู้เชี่ยวชาญจำนวน 12 คน ประกอบด้วย กลุ่มที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 3 คน กลุ่มที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ จำนวน 3 คน กลุ่มที่ 3 ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จำนวน 3 คน กลุ่มที่ 4 ผู้เชี่ยวชาญด้านการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ จำนวน 3 คน โดยมีขั้นตอนการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

2.1 จัดทำเกณฑ์การคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความสมเหตุสมผล เชิงทฤษฎี ความเป็นไปได้ และความสอดคล้องของาร่างรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสาร อย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา กำหนดคุณสมบัติ ดังนี้

- 1) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาเอก
- 2) มีประสบการณ์การบริหารการศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี
- 3) มีผลงานเชิงประจักษ์ด้านการบริหารการศึกษา

กลุ่มที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ กำหนดคุณสมบัติ ดังนี้

- 1) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาเอก ด้านหลักสูตรและการสอน
- 2) มีประสบการณ์ด้านการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
- 3) มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ด้านการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

กลุ่มที่ 3 ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 กำหนดคุณสมบัติ ดังนี้

- 1) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาเอก ด้านหลักสูตรและการสอน
- 2) มีประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ไม่น้อยกว่า 10 ปี
- 3) มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

กลุ่มที่ 4 ผู้เชี่ยวชาญด้านทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ กำหนดคุณสมบัติ ดังนี้

1) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโทหรือปริญญาเอก ด้านภาษาไทย
และการสื่อสาร

2) มีประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ไม่น้อยกว่า 10 ปี

3) มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ด้านภาษาไทยและการสื่อสาร

2.2 จัดทำรายชื่อผู้เชี่ยวชาญตามเกณฑ์ดังกล่าว

กลุ่มที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา

1. ดร.โกศล ไสขาว ผู้อำนวยการโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย

2. ดร.วัชรศักดิ์ สงค์ปาน ผู้อำนวยการโรงเรียนเมืองกลาง

3. ดร.สุนทรสิทธิ์ เพชรรัศม์คำด้วง ผู้อำนวยการโรงเรียนเมือง

นครศรีธรรมราช

กลุ่มที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้

1. ดร.สมเกียรติ สัจจารักษ์ อาจารย์ กลุ่มวิชาชีพครู มหาวิทยาลัย

2. ดร.ณัฐภาณุรัตน์ ณ นคร อาจารย์ กลุ่มวิชาชีพครู มหาวิทยาลัย

3. ดร.อดุล นาคะโร อาจารย์ กลุ่มวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

ราชภัฏภูเก็ต

ราชภัฏภูเก็ต

3. ดร.อดุล นาคะโร อาจารย์ กลุ่มวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

กลุ่มที่ 3 ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

1. ดร.มานพ ชาศิโย อาจารย์ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา มหาวิทยาลัย

2. ดร.ณัฐวุฒิ สิทธิชัย อาจารย์ สาขาวิชาพลศึกษา มหาวิทยาลัย

3. ดร.วิภาพร สุทธิอัมพร อาจารย์ สาขาวิชาคณิตศาสตร์ มหาวิทยาลัย

ราชภัฏภูเก็ต

ราชภัฏภูเก็ต

ราชภัฏภูเก็ต

กลุ่มที่ 4 ผู้เชี่ยวชาญด้านการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์

1. นางนิตยา ชุศรี ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย

2. นางขวัญตา ใจดี ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนละอุ่นวิทยาคาร จ.ระนอง

3. นางกนกพร อุดม ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนทุ่งสง จ.นครศรีธรรมราช

2.3 นำเกณฑ์การคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญและรายชื่อผู้เชี่ยวชาญ เสนออาจารย์ที่ปรึกษา
เพื่อพิจารณาและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

3. หลังจากผู้วิจัยจัดสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) จึงนำข้อเสนอแนะและ
ข้อคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 12 คน ไปปรับปรุงแก้ไข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

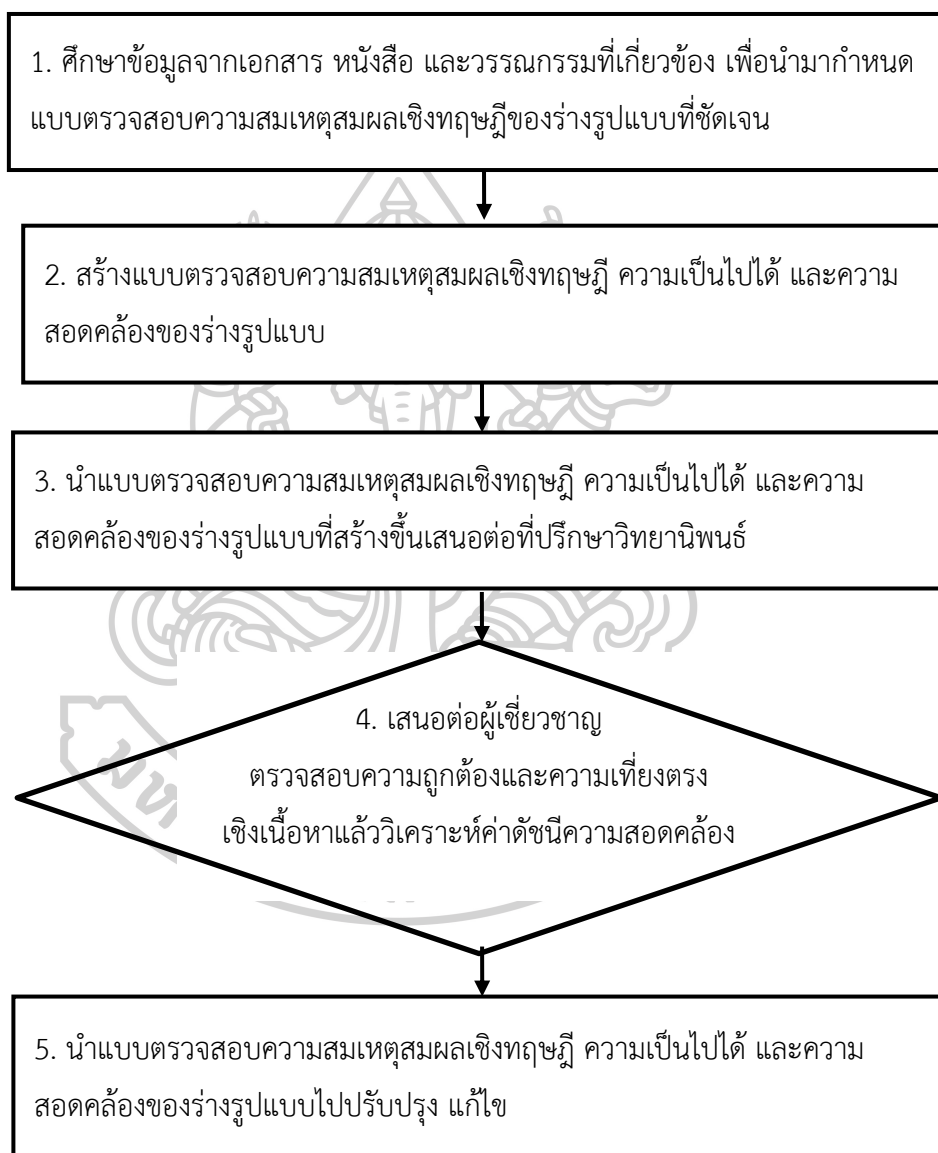
เครื่องมือที่ใช้ในตรวจสอบความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎี ความเป็นไปได้ และความสอดคล้องของรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา คือ แบบตรวจสอบความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎี ความเป็นไปได้ และความสอดคล้องของรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาด้วยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) (ภาคผนวกหน้า 227)

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ตรวจสอบร่างรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาแบบตรวจสอบ ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร หนังสือ และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมากำหนดแบบตรวจสอบความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎี ความเป็นไปได้ และความสอดคล้องของร่างรูปแบบที่ชัดเจน
2. สร้างแบบตรวจสอบความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎี ความเป็นไปได้ และความสอดคล้องของร่างรูปแบบด้วยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ให้ครอบคลุมและตรงตามประเด็นในประเด็นการตรวจสอบ ดังต่อไปนี้
  - 2.1 ความเป็นมาและความสำคัญของรูปแบบ
  - 2.2 แนวคิดพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบ
  - 2.3 การกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบ
  - 2.4 องค์ประกอบของรูปแบบ
3. นำแบบตรวจสอบความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎี ความเป็นไปได้ และความสอดคล้องของร่างรูปแบบด้วยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ที่สร้างขึ้นเสนอต่อที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและนำไปปรับปรุงแก้ไข
4. นำแบบตรวจสอบความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎี ความเป็นไปได้ และความสอดคล้องของร่างรูปแบบด้วยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้ววิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง แล้วพิจารณาเกณฑ์ IOC อยู่ในระดับเท่ากับหรือมากกว่า 0.5 ขึ้นไป ถือว่าข้อนี้มีความสอดคล้องเหมาะสม ซึ่งจากผลประเมินของผู้เชี่ยวชาญได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00

6. นำแบบตรวจสอบความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎี ความเป็นไปได้ และความสอดคล้องของร่างรูปแบบด้วยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ไปปรับปรุง แก้ไข เกี่ยวกับข้อคำถามให้มีความชัดเจน สามารถสื่อความได้ง่าย ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ดังรายละเอียดในแผนภูมิภาพที่ 6

แผนภูมิภาพที่ 6 สร้างแบบตรวจสอบความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎี ความเป็นไปได้ และความสอดคล้องของร่างรูปแบบด้วยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎีความเป็นไปได้ และความสอดคล้องของร่างรูปแบบโดยการหาค่าร้อยละ (percentage) โดยนำเสนอข้อมูลในรูปแบบของตาราง ประกอบคำอธิบายในรูป ความเรียง การแปลความหมาย ระดับความต้องการ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากข้อเสนอแนะเป็นความเรียง

วิธีการดำเนินการพัฒนาเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการพัฒนาเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา มีรายละเอียด ดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่

- 1) แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา (ภาคผนวกหน้า 231)
- 2) แบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา (ภาคผนวกหน้า 238)
- 3) แบบสอบถามความคิดเห็นและการสนทนากลุ่มย่อย (Focus groups) ของครูภาษาไทยที่มีต่อรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูภาษาไทย (ภาคผนวกหน้า 253)
- 4) แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเรื่องการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา (ภาคผนวกหน้า 240)
- 5) แบบประเมินทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา (ภาคผนวกหน้า 251)
- 6) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา (ภาคผนวกหน้า 256)

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในขั้นตอนการพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลภายหลังที่ได้พัฒนารูปแบบเสร็จสิ้นแล้ว มีขั้นตอนการสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา วัดก่อนและหลังการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย มีลักษณะข้อสอบแบบเลือกตอบ จำนวน 30 ข้อ โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับการออกแบบการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล โดยมีเกณฑ์การให้

คะแนนดังนี้ ถ้าตอบถูกให้ข้อละ 1 คะแนน ถ้าตอบผิดให้ข้อละ 0 คะแนน ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาแบบทดสอบ ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา จากเอกสาร หนังสือและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมากำหนดแบบทดสอบ ประเด็นที่ต้องการวัดและนำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2. สร้างแบบทดสอบให้ครอบคลุมและตรงตามเนื้อหา ความรู้ เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 45 ข้อ แบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

2.1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้ 15 ข้อ

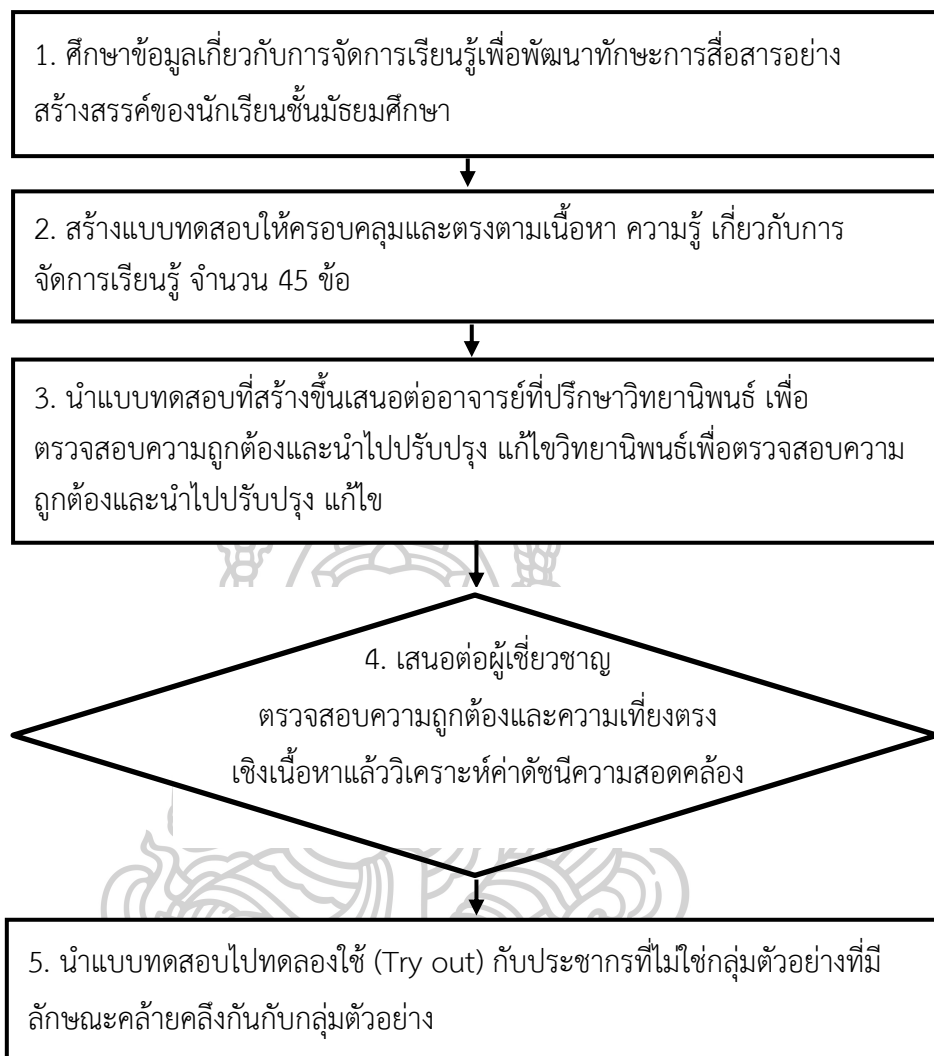
2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 15 ข้อ

2.3 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 15 ข้อ

3. นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและนำไปปรับปรุง แก้ไข

4. นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตรวจสอบลักษณะการใช้คำถาม ตัวเลือก ความสอดคล้องกับเนื้อหา ความถูกต้องด้านภาษา ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยพิจารณาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะพฤติกรรมที่ต้องการวัด ซึ่งจากผลประเมินของผู้เชี่ยวชาญได้ค่า IOC เท่ากับ 0.84 แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่เป็นตัวแทนของลักษณะเฉพาะที่มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยมีดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ส่วนข้อสอบที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องน้อยกว่า 0.50 ผู้สอนตัดทิ้งไป บางข้อปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น เพื่อจะได้เป็นตัวแทนของลักษณะกลุ่มพฤติกรรมที่ต้องการวัด ได้แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจหลังการเรียนรู้ร่วมกัน จำนวน 40 ข้อ

5. นำแบบทดสอบไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันกับกลุ่มตัวอย่างคือ ครูผู้สอนภาษาไทย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดภูเก็ต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 14 ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 10 ชุด เพื่อนำคะแนนมาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (P) หาค่าอำนาจจำแนก (r) ของข้อสอบแต่ละข้อ แล้วคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่าย .20 - .80 และค่าอำนาจจำแนก .20 ขึ้นไป เหลือข้อสอบจำนวน 30 ข้อ (อดุลย์ ไทรเล็กทิม, 554: 112-117) ดังรายละเอียด ในแผนภูมิภาพที่ 7

แผนภูมิภาพที่ 7 ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้

ฉบับที่ 2 แบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

เป็นการประเมินจากผู้วิจัยและผู้เชี่ยวชาญในการนิเทศการสอน โดยใช้แบบประเมินชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 19 ข้อ ดังนี้

เกณฑ์การประเมิน (บุญชม ศรีสะอาด, 2553: 82-83)

ระดับ 5 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์การประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาแบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

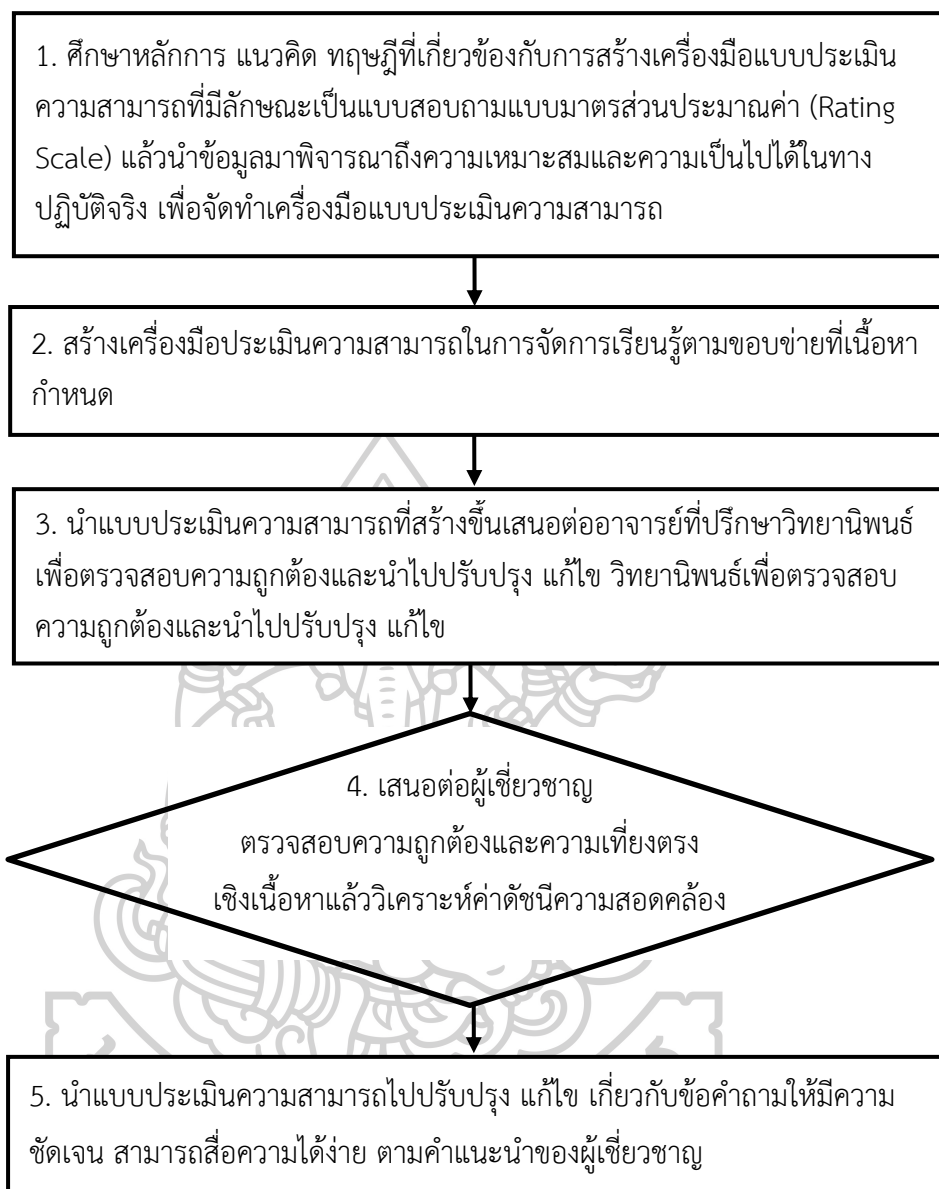
1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครื่องมือแบบประเมินความสามารถที่มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แล้วนำข้อมูลมาพิจารณาถึงความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติจริง เพื่อจัดทำเครื่องมือแบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้

2. สร้างเครื่องมือประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามขอบข่ายที่เนื้อหา กำหนด ประกอบด้วย ความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้จำนวน 7 ข้อ ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จำนวน 6 ข้อ และความสามารถในการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้จำนวน 6 ข้อ

3. นำแบบประเมินความสามารถที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและนำไปปรับปรุง แก้ไข

4. นำแบบประเมินความสามารถที่ปรับปรุง แก้ไข แล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้ววิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ซึ่งจากผลประเมินของผู้เชี่ยวชาญ ได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00

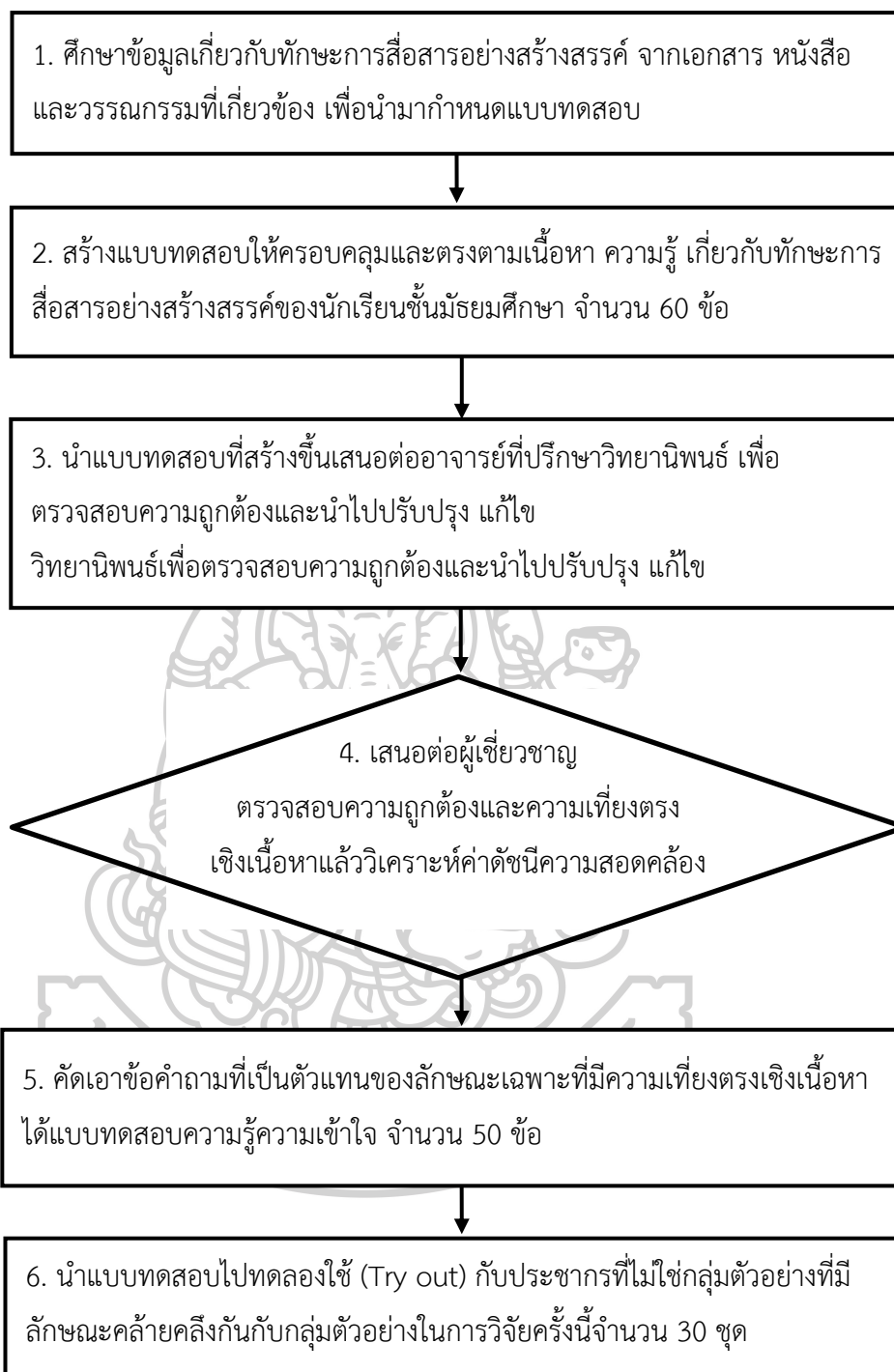
5. นำแบบประเมินความสามารถไปปรับปรุง แก้ไข เกี่ยวกับข้อคำถามให้มีความชัดเจนสามารถสื่อความได้ง่าย ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ดังรายละเอียดในแผนภูมิภาพที่ 8

แผนภูมิภาพที่ 8 ขั้นตอนการสร้างแบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้

ฉบับที่ 3 แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเรื่องทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา วัดก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้มุ่งสู่นักเรียน เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย มีลักษณะเลือกตอบ จำนวน 40 ข้อ โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ การฟังอย่างสร้างสรรค์ การพูดอย่างสร้างสรรค์ การอ่านอย่างสร้างสรรค์ การเขียนอย่างสร้างสรรค์ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ ถ้าตอบถูกให้ข้อละ 1 คะแนน ถ้าตอบผิดให้ข้อละ 0 คะแนน ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาแบบทดสอบ ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา จากเอกสาร หนังสือและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมากำหนดแบบทดสอบ ประเด็นที่ต้องการวัด และนำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
2. สร้างแบบทดสอบให้ครอบคลุมและตรงตามเนื้อหา ความรู้ เกี่ยวกับทักษะการสื่อสาร อย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 60 ข้อ
3. นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบ ความถูกต้องและนำไปปรับปรุง แก้ไข
4. นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตรวจสอบลักษณะ การใช้คำถาม ตัวเลือก ความสอดคล้องกับเนื้อหา ความถูกต้องด้านภาษา ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยพิจารณาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะพฤติกรรมที่ต้องการวัด ซึ่งจาก ผลประเมินของผู้เชี่ยวชาญได้ค่า IOC เท่ากับ 0.82 แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่เป็นตัวแทนของลักษณะ เฉพาะที่มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยมีดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ส่วนข้อสอบที่มีค่า ดัชนีความสอดคล้องน้อยกว่า 0.50 ผู้สอนตัดทิ้งไป บางข้อปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น เพื่อจะได้เป็นตัวแทน ของลักษณะกลุ่มพฤติกรรมที่ต้องการวัด ได้แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจหลังกระบวนการ การเรียนรู้ผู้เรียน จำนวน 50 ข้อ
6. นำแบบทดสอบไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะ คล้ายคลึงกันกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 30 ชุด คือ นักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดภูเก็ต 7 โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 14 เพื่อนำคะแนนมาวิเคราะห์หาค่า ความยากง่าย (P) หาค่าอำนาจจำแนก (r) ของข้อสอบแต่ละข้อ แล้วคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความ ยากง่าย .20 - .80 และค่าอำนาจจำแนก .20 ขึ้นไป เหลือข้อสอบจำนวน 40 ข้อ ข้อ (อดุลย์ ไทรเล็กทิม, 2554: 112-117) ดังรายละเอียดในแผนภูมิภาพที่ 9

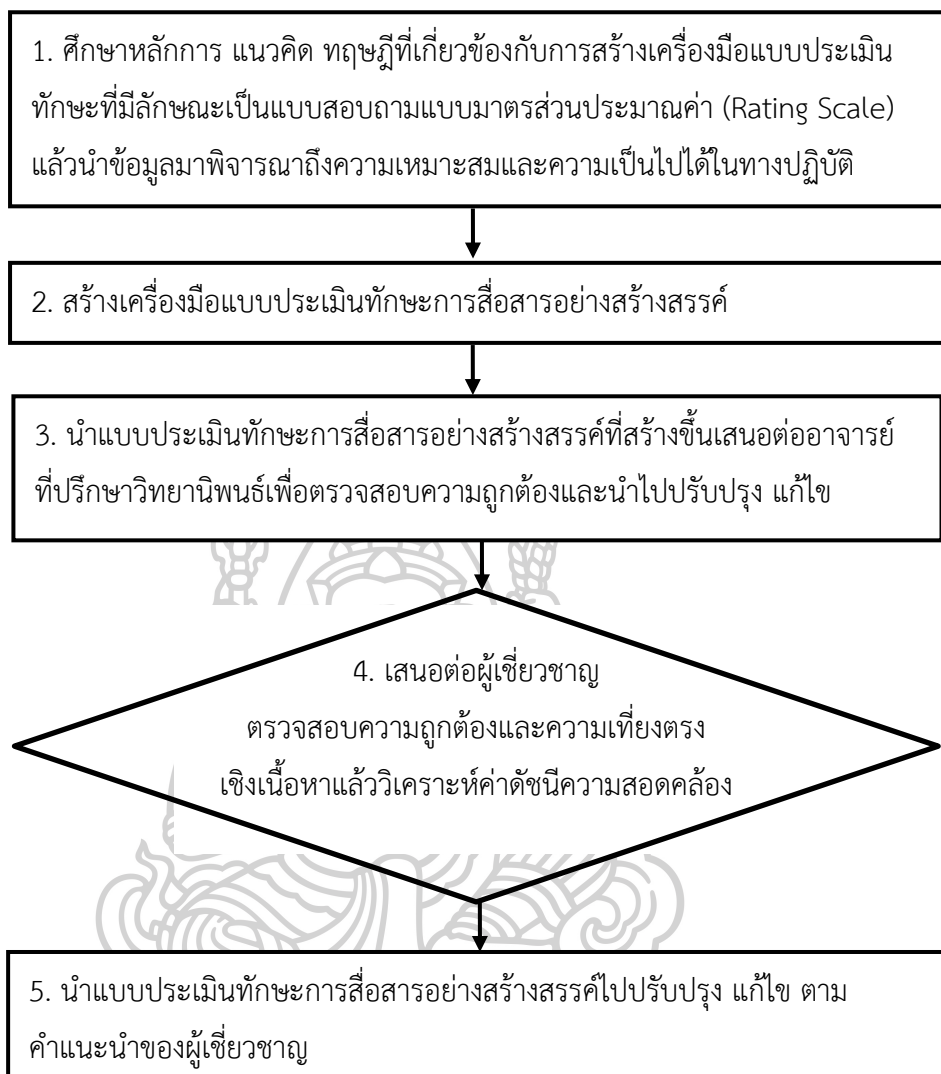

แผนภูมิภาพที่ 9 ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเรื่องทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ฉบับที่ 4 แบบประเมินทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาแบบประเมินทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ ดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครื่องมือแบบประเมินทักษะที่มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แล้วนำข้อมูลมาพิจารณาถึงความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติจริง เพื่อจัดทำเครื่องมือแบบประเมินทักษะ
2. สร้างเครื่องมือแบบประเมินทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ตามขอบข่ายที่เนื้อหาจำนวน 4 ส่วนจำนวน 20 ประเด็น ได้แก่ การฟังอย่างสร้างสรรค์จำนวน 5 ประเด็น การพูดอย่างสร้างสรรค์จำนวน 5 ประเด็น การอ่านอย่างสร้างสรรค์จำนวน 5 ประเด็น และการเขียนอย่างสร้างสรรค์จำนวน 5 ประเด็น
3. นำแบบประเมินทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและนำไปปรับปรุง แก้ไข
4. นำแบบประเมินทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ที่ปรับปรุง แก้ไข แล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้ววิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence :IOC) ซึ่งจากผลประเมินของผู้เชี่ยวชาญได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00
5. นำแบบประเมินทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ไปปรับปรุง แก้ไข เกี่ยวกับข้อคำถามให้มีความชัดเจน สามารถสื่อความได้ง่าย ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ รายละเอียดในแผนภูมิภาพที่ 10

แผนภูมิภาพที่ 10 ขั้นตอนการสร้างแบบประเมินทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียน

ฉบับที่ 5 แบบสอบถามความคิดเห็นและการสนทนากลุ่มย่อย (Focus groups) ของครูภาษาไทยที่มีต่อรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูภาษาไทย จำนวน 1 ฉบับ มีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และการจัดการเรียนรู้
2. ศึกษารูปแบบและวิธีการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นและประเด็นสนทนากลุ่มย่อย พร้อมทั้งสร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดให้ครอบคลุมขอบข่ายการวิจัยจำนวนทั้งหมด 18 ประเด็น ดังนี้

- 2.1 การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน (share vision) จำนวน 4 ประเด็น
- 2.2 การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม (Team Learning) จำนวน 3 ประเด็น
- 2.3 การจัดการเรียนรู้สู่ผู้เรียน (Instruction) จำนวน 3 ประเด็น
- 2.4 การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Coaching) จำนวน 4 ประเด็น
- 2.5 การถอดบทเรียนหลังปฏิบัติการ (After Action Review) จำนวน 4 ประเด็น

สร้างประเด็นสนทนากลุ่มย่อยเรื่อง ความคิดเห็นของครูภาษาไทยที่มีต่อรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูภาษาไทยในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. ผลที่เกิดขึ้นจากการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูภาษาไทย
  - 1.1 ครูผู้สอน
  - 1.2 นักเรียน
2. ปัญหาและข้อเสนอแนะในแต่ละขั้นตอนของรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูภาษาไทย

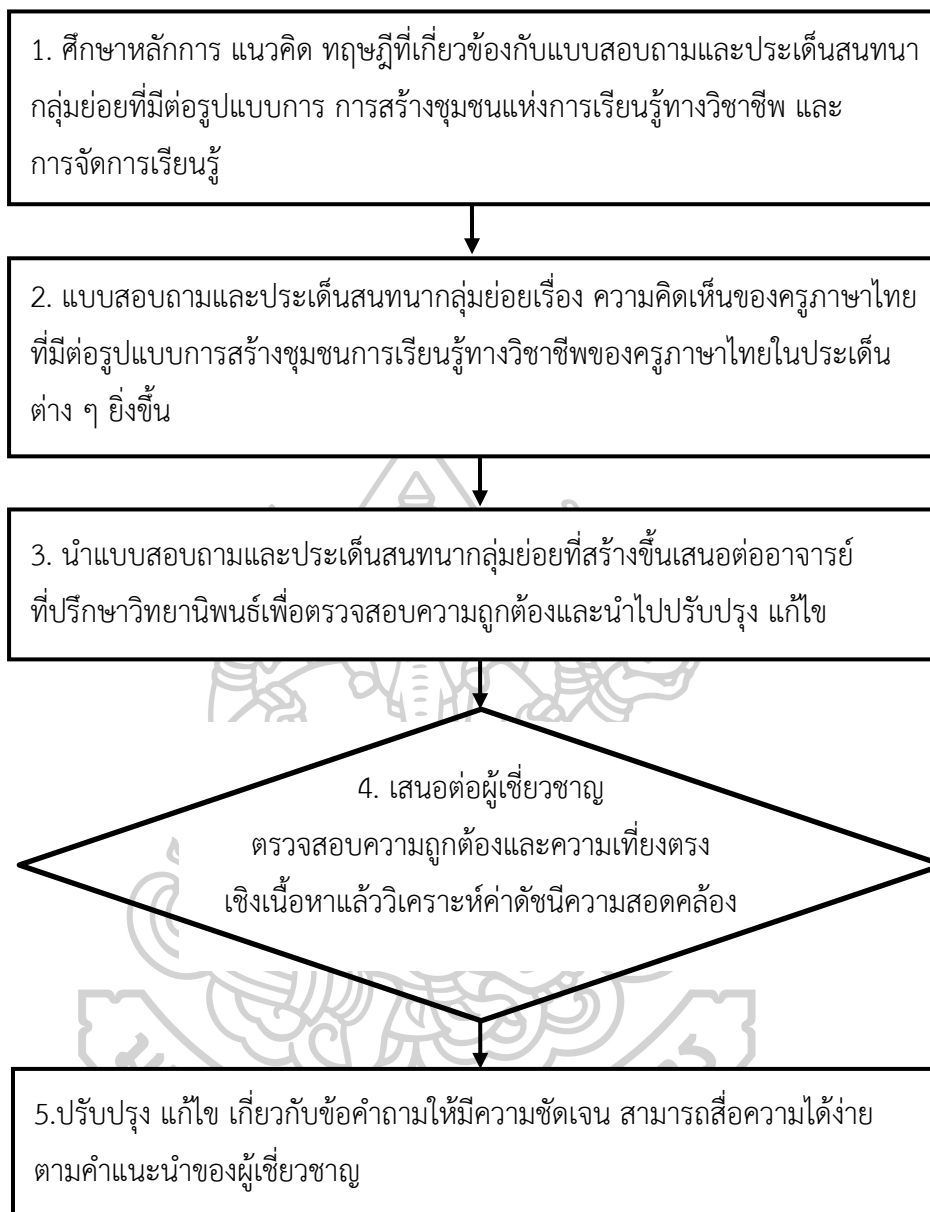
- 2.1 การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน (share vision)
- 2.2 การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม (Team Learning)
- 2.3 การจัดการเรียนรู้สู่ผู้เรียน (Instruction)
- 2.4 การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Coaching)
- 2.5 การถอดบทเรียนหลังปฏิบัติการ (After Action Review)
- 2.6 อื่น ๆ

นำแบบสอบถามและประเด็นสนทนากลุ่มย่อยที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาตรวจสอบแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. นำแบบสอบถามประเด็นสนทนากลุ่มย่อยที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านเพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ความถูกต้องเหมาะสม ความครอบคลุมและให้คำแนะนำสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไข ให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งจากผลประเมินของผู้เชี่ยวชาญได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00

4. นำแบบสอบถามประเด็นสนทนากลุ่มย่อยที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง

5. นำแบบสอบถามประเด็นสนทนากลุ่มย่อยไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยต่อไป
- ดังแผนภูมิภาพที่ 11

แผนภูมิภาพที่ 11 แบบบันทึกการสนทนากลุ่มย่อย (Focus groups) เรื่อง ความคิดเห็นของครูภาษาไทย

ฉบับที่ 6 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและพัฒนาแบบสอบถามความคิดเห็นนักเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

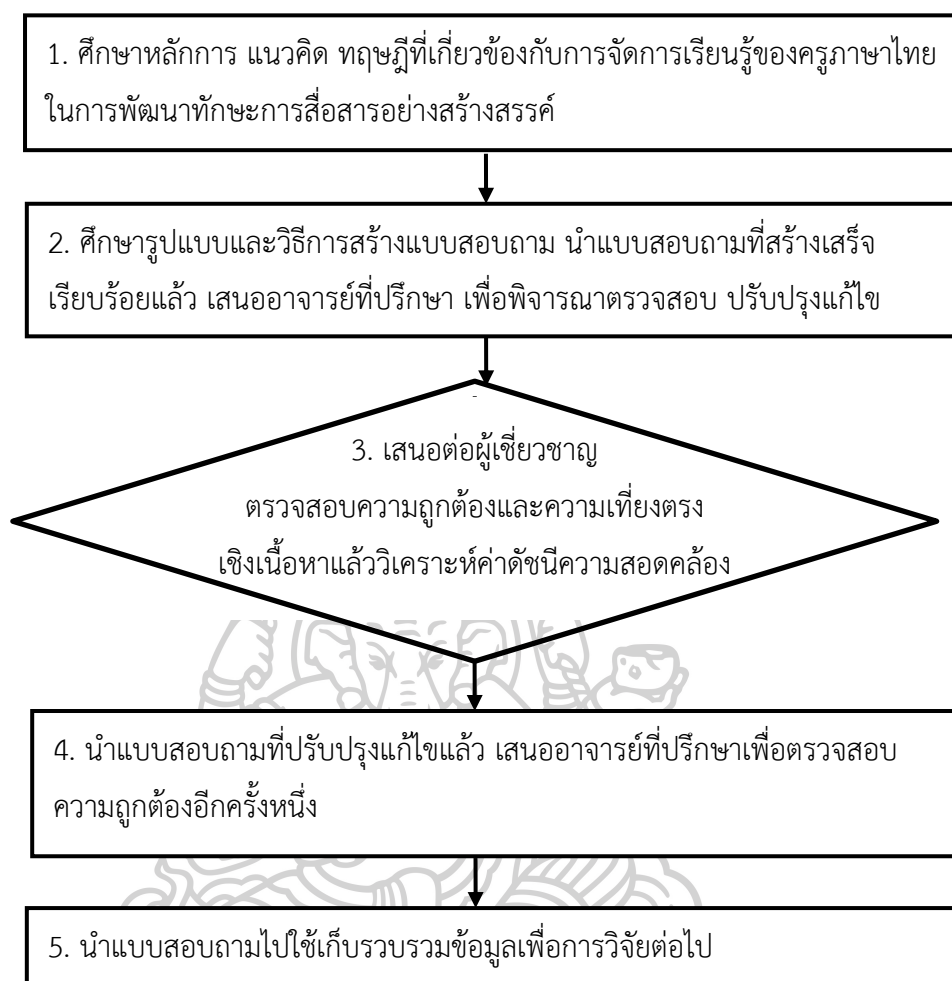
2. ศึกษารูปแบบและวิธีการสร้างแบบสอบถาม พร้อมทั้งสร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดให้ครอบคลุมขอบข่ายการวิจัยทั้งหมดจำนวน 12 ประเด็น แบ่งเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จำนวน 7 ประเด็น

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จำนวน 5 ประเด็น นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาตรวจสอบแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ความถูกต้องเหมาะสม ความครอบคลุมและให้คำแนะนำสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไข ให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งจากผลประเมินของผู้เชี่ยวชาญได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง

5. นำแบบสอบถามไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยต่อไป รายละเอียดในแผนภูมิภาพที่ 12

แผนภูมิภาพที่ 12 ขั้นตอนการสร้างความคิดเห็นนักเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย

สรุปวิธีการดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 2

ตารางที่ 5 สรุปวิธีการดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 2

วัตถุประสงค์	วิธีการ	เป้าหมาย/ กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ	สถิติที่ใช้ในการ วิเคราะห์ข้อมูล
1. เพื่อออกแบบและพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย	1. ร่างต้นแบบรูปแบบ 2. ตรวจสอบร่างต้นแบบรูปแบบ 3. ปรับปรุงแก้ไขต้นแบบรูปแบบ	ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 12 คน	แบบตรวจสอบความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎี ความเป็นไปได้ และความสอดคล้องของร่างต้นแบบรูปแบบ	- ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) -การวิเคราะห์เนื้อหา
2. เพื่อพัฒนาเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลในแต่ละองค์ประกอบและกระบวนการของรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย	ฉบับที่ 1 แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ 1. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ 2. สร้างแบบทดสอบ 3. เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ 4. เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา 5. ปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับข้อคำถามให้ชัดเจน สามารถสื่อความได้ง่าย	ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน	-แบบประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence :IOC - การทดลองใช้ (Try out)	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence :IOC - ค่าความยากง่าย (p) - ค่าอำนาจจำแนก (r)

ตารางที่ 5 สรุปวิธีการดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 2 (ต่อ)

วัตถุประสงค์	วิธีการ	เป้าหมาย/ กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ	สถิติที่ใช้ในการ วิเคราะห์ข้อมูล
2. เพื่อพัฒนา เครื่องมือในการ รวบรวมข้อมูลในแต่ ละองค์ประกอบและ กระบวนการของ รูปแบบการสร้าง ชุมชนการเรียนรู้ทาง วิชาชีพในการจัดการ เรียนรู้วิชาภาษาไทย (ต่อ)	ฉบับที่ 2 แบบ ประเมิน ความสามารถใน การจัดการเรียนรู้ 1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่ เกี่ยวข้องกับการ สร้างเครื่องมือ 2. สร้างเครื่องมือ ประเมิน ความสามารถใน การจัดการเรียนรู้ ตามขอบข่ายที่ เนื้อหากำหนด 3. เสนอต่ออาจารย์ ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ 4. ปรับปรุง แก้ไข แล้วเสนอต่อ ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตรวจสอบความถูก ต้องและความ เที่ยงตรงเชิงเนื้อหา 5. ปรับปรุง แก้ไข เกี่ยวกับข้อคำถาม ให้มีความชัดเจน สามารถสื่อความได้ ง่าย	ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน	-แบบประเมินความ เที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence :IOC	ค่าดัชนีความ สอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence :IOC

ตารางที่ 5 สรุปวิธีการดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 2 (ต่อ)

วัตถุประสงค์	วิธีการ	เป้าหมาย/ กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ	สถิติที่ใช้ในการ วิเคราะห์ข้อมูล
2. เพื่อพัฒนา เครื่องมือในการ รวบรวมข้อมูลในแต่ ละองค์ประกอบและ กระบวนการของ รูปแบบการสร้าง ชุมชนการเรียนรู้ทาง วิชาชีพในการจัดการ เรียนรู้วิชาภาษาไทย (ต่อ)	ฉบับที่ 3 แบบทดสอบวัด ความรู้ความเข้าใจ เรื่องทักษะการ สื่อสารอย่าง สร้างสรรค์ 1. ศึกษาข้อมูล เกี่ยวกับทักษะการ สื่อสารอย่าง สร้างสรรค์ 2. สร้าง แบบทดสอบ จำนวน 60 ข้อ 3. เสนอต่ออาจารย์ ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ เพื่อ ตรวจสอบความ ถูกต้อง 4. เสนอต่อ ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน พิจารณาหาค่าดัชนี ความสอดคล้อง 5. คัดเอาข้อคำถาม ที่เป็นตัวแทน จำนวน 50 ข้อ 6. นำแบบทดสอบ ไปทดลองใช้ (Try out)	ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน	-แบบประเมินความ เที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence :IOC - การทดลองใช้ (Try out)	ค่าดัชนีความ สอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence :IOC - ค่าความยาก ง่าย (p) - ค่าอำนาจ จำแนก (r)

ตารางที่ 5 สรุปวิธีการดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 2 (ต่อ)

วัตถุประสงค์	วิธีการ	เป้าหมาย/ กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ	สถิติที่ใช้ในการ วิเคราะห์ข้อมูล
2. เพื่อพัฒนา เครื่องมือในการ รวบรวมข้อมูลในแต่ ละองค์ประกอบและ กระบวนการของ รูปแบบการสร้าง ชุมชนการเรียนรู้ทาง วิชาชีพในการจัดการ เรียนรู้วิชาภาษาไทย (ต่อ)	ฉบับที่ 4 แบบ ประเมินทักษะการ สื่อสารอย่าง สร้างสรรค์ของ นักเรียน 1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่ เกี่ยวข้อง 2. สร้างเครื่องมือ แบบประเมินทักษะ การสื่อสารอย่าง สร้างสรรค์ 3. เสนอต่ออาจารย์ ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ 4. ปรับปรุง แก้ไข แล้วเสนอต่อ ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตรวจสอบความถูก ต้องและความ เที่ยงตรงเชิงเนื้อหา 5. ปรับปรุง แก้ไข เกี่ยวกับข้อคำถาม ให้มีความชัดเจน สามารถสื่อความได้ ง่าย	ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน	-แบบประเมินความ เที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence :IOC	ค่าดัชนีความ สอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence :IOC

ตารางที่ 5 สรุปวิธีการดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 2 (ต่อ)

วัตถุประสงค์	วิธีการ	เป้าหมาย/ กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ	สถิติที่ใช้ในการ วิเคราะห์ข้อมูล
2. เพื่อพัฒนา เครื่องมือในการ รวบรวมข้อมูลในแต่ ละองค์ประกอบและ กระบวนการของ รูปแบบการสร้าง ชุมชนการเรียนรู้ทาง วิชาชีพในการจัดการ เรียนรู้วิชาภาษาไทย (ต่อ)	ฉบับที่ 5 แบบสอบถามความ คิดเห็นและการ สนทนากลุ่มย่อย (Focus groups) ของครูภาษาไทยที่มี ต่อรูปแบบการสร้าง ชุมชนการเรียนรู้ ทางวิชาชีพของครู ภาษาไทย 1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่ เกี่ยวข้อง 2. สร้างประเด็น สนทนากลุ่มย่อย 3. เสนอต่ออาจารย์ ที่ปรึกษา 4. เสนอต่อ ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตรวจสอบความถูก ต้องและความ เที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้ว วิเคราะห์ค่าดัชนี ความสอดคล้อง 5. ปรับปรุง แก้ไข ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน	-แบบประเมินความ เที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence :IOC	ค่าดัชนีความ สอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence :IOC

ตารางที่ 5 สรุปวิธีการดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 2 (ต่อ)

วัตถุประสงค์	วิธีการ	เป้าหมาย/ กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ	สถิติที่ใช้ในการ วิเคราะห์ข้อมูล
2. เพื่อพัฒนา เครื่องมือในการ รวบรวมข้อมูลในแต่ ละองค์ประกอบและ กระบวนการของ รูปแบบการสร้าง ชุมชนการเรียนรู้ทาง วิชาชีพในการจัดการ เรียนรู้วิชาภาษาไทย (ต่อ)	ฉบับที่ 6 แบบสอบถามความ คิดเห็นของนักเรียน 1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่ เกี่ยวข้อง 2. ศึกษารูปแบบ และวิธีการสร้าง แบบสอบถาม 3. เสนอต่อ ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อพิจารณา ตรวจสอบความ เที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้ว วิเคราะห์ค่าดัชนี ความสอดคล้อง 4. เสนออาจารย์ที่ ปรึกษาเพื่อ ตรวจสอบความ ถูกต้อง 5. นำแบบสอบถาม ไปใช้เก็บรวบรวม ข้อมูล	ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน	-แบบประเมินความ เที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence :IOC	ค่าดัชนีความ สอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence :IOC

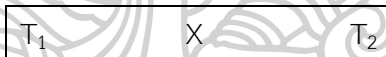
ขั้นตอนที่ 3 การนำไปใช้ (Implementation) = การวิจัย Research₂(R₂) การนำรูปแบบไปใช้

เป็นการนำต้นแบบรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้ในภาคสนาม โดยการวิจัยเชิงทดลองแบบการทดลองแบบกลุ่มตัวอย่างเดียว มีการทดสอบก่อนและหลังการทดสอบ (One-Group Pretest-Posttest Design)

วัตถุประสงค์ เพื่อทดลองใช้รูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) แบบแผนการวิจัยเป็นแบบขั้นพื้นฐาน (Pre-Experimental Design) (มาเรียม นิลพันธุ์, 2544: 173) โดยนำรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งเขียนเป็นแบบแผนการวิจัย ได้ดังนี้

สัญลักษณ์และความหมายเมื่อใช้แบบแผนการวิจัยกับครูภาษาไทย

T₁ แทน ความรู้และความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยก่อนการนำรูปแบบ

X แทน รูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

T₂ แทน ความรู้และความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยหลังการนำ

รูปแบบสัญลักษณ์และความหมายเมื่อใช้แบบแผนการวิจัยกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

T₁ แทน ความรู้และทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนก่อนการนำรูปแบบ

X แทน รูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

T₂ แทน ความรู้และทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนหลังนำรูปแบบ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

1. ครูภาษาไทยที่ได้รับมอบหมายให้จัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษา จังหวัดภูเก็ต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 14 จำนวน 7 โรงเรียน จำนวน 49 คน

2. นักเรียนในโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา จังหวัดภูเก็ต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 14 จำนวน 11,547 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูภาษาไทยจำนวน 11 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มเจาะใจ โดยกำหนดให้โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษและขนาดใหญ่โรงเรียนละ 2 คน ขนาดกลางและขนาดเล็กโรงเรียนละ 1 คน และนักเรียนที่เรียนกับครูภาษาไทยกลุ่มตัวอย่างคนละ 1 ห้องเรียน รวมจำนวนนักเรียน 405 คน มีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 6 จำนวนกลุ่มตัวอย่างครูและนักเรียน

โรงเรียน	จำนวนครู (คน)	จำนวนห้องเรียน (ห้อง)	จำนวนนักเรียน (คน)
ภูเก็ตวิทยาลัย	2	2	93
สตรีภูเก็ต	2	2	88
เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ ภูเก็ต	2	2	72
เมืองกลาง	2	2	61
กะทู้วิทยา	1	1	39
เชิงทะเลวิทยาคม “จตุรพักตรพิมาน”	1	1	34
วีรสตรีอนุสรณ์	1	1	18
รวม	11	11	405

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย

2.1 ตัวแปรต้น (Independent Variable) คือ รูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC)

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ประกอบด้วย

ด้านครู

1. ความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย
2. ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย
3. ความคิดเห็นของครูภาษาไทยที่มีต่อรูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้

ทางวิชาชีพ

ด้านนักเรียน

1. ความรู้ความเข้าใจเรื่องทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียน
2. ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษา
3. ความคิดเห็นของนักเรียน ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย

มัธยมศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากรถึงผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 14 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล
2. ผู้วิจัยและกลุ่มตัวอย่างร่วมกันสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน ช่วงเดือน พฤศจิกายน พุทธศักราช 2560
3. ผู้วิจัยดำเนินการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาและร่วมกันออกแบบหน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ เครื่องมือการวัดและประเมินผล ช่วงเดือน พฤศจิกายน พุทธศักราช 2560
4. ครูภาษาไทยจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาไทยตามกระบวนการที่ได้จากการเรียนรู้ร่วมกัน เดือน ธันวาคม พุทธศักราช 2560 – เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2561
5. ครูผู้สอน ผู้เชี่ยวชาญ และผู้วิจัย ร่วมกันโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เดือน ธันวาคม พุทธศักราช 2560 – เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2561
6. ครูภาษาไทยถอดบทเรียนหลังปฏิบัติการ (AAR) ช่วงเดือนกุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2561

7. นำเครื่องมือที่ได้พัฒนาขึ้น และเครื่องมือที่ใช้ในการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มาใช้เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นต่อไป

8. เก็บรวบรวมข้อมูลผลทางการเรียนที่เกิดขึ้นกับนักเรียนจากการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของครูภาษาไทย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สถิติทดสอบค่าที (t-test) แบบ Dependent และค่าร้อยละ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ค่าเฉลี่ย และร้อยละ

3. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเรื่องทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ใช้สถิติทดสอบค่าที (t-test) แบบ Dependent และค่าร้อยละ

4. การวิเคราะห์แบบประเมินทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียน โดยใช้ค่าเฉลี่ยและร้อยละ

5. การวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูภาษาไทยเกี่ยวกับรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูภาษาไทย โดยใช้ค่าเฉลี่ยและการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

6. การวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย โดยใช้ค่าเฉลี่ยและการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ตารางที่ 7 สรุปวิธีการดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 3

วัตถุประสงค์	วิธีการ	เป้าหมาย/ กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ	สถิติที่ใช้ใน การวิเคราะห์ ข้อมูล
เพื่อทดลองใช้ รูปแบบการสร้าง ชุมชนการเรียนรู้ ทางวิชาชีพเพื่อ เสริมสร้าง ความสามารถใน การจัดการเรียนรู้ ของครูภาษาไทยใน การพัฒนาทักษะ การสื่อสารอย่าง สร้างสรรค์ของ นักเรียนชั้น มัธยมศึกษา	1. ผู้วิจัยขอ หนังสือจากคณบดี บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศิลปากร เพื่อขอ ความอนุเคราะห์ ในการเก็บข้อมูล 2. สร้างวิสัยทัศน์ ร่วมกัน 3. การเรียนรู้ ร่วมกันเป็นทีม 4. จัดกิจกรรมการ เรียนการรู้วิชา ภาษาไทย 5. ร่วมกันแนะนำ แบบเพื่อนช่วย เพื่อน 6. ถอดบทเรียน หลังปฏิบัติการ (AAR) 7. เก็บรวบรวม ข้อมูลและ วิเคราะห์ข้อมูลใน ขั้นต่อไป 8. เก็บรวบรวม ข้อมูลผลทางการ เรียนที่เกิดขึ้นกับ นักเรียน	-ครูภาษาไทย จำนวน 11 คน -นักเรียนที่เรียนกับ ครูภาษาไทยกลุ่ม ตัวอย่างคนละ 1 ห้องเรียน จำนวน 11 ห้องเรียน รวม จำนวนนักเรียน 405 คน -ครูภาษาไทย จำนวน 11 คน -นักเรียนที่เรียนกับ ครูภาษาไทยกลุ่ม ตัวอย่างคนละ 1 ห้องเรียน จำนวน 11 ห้องเรียน รวม จำนวนนักเรียน 405 คน	1) แบบทดสอบ ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดการ เรียนรู้ 2) แบบประเมิน ความสามารถใน การจัดการเรียนรู้ 3) แบบทดสอบ ความรู้ความเข้าใจ เรื่องการสื่อสาร อย่างสร้างสรรค์ 4) แบบประเมิน ทักษะการสื่อสาร อย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียน 5) แบบสอบถาม ความคิดเห็นและ การสนทนากลุ่ม ย่อย (Focus groups)ของครู ภาษาไทย 6) แบบสอบถาม ความคิดเห็นของ นักเรียนเกี่ยวกับ การจัดการเรียนรู้ ของครู	สถิติทดสอบค่า ที่ (t-test) แบบ Dependent ค่าเฉลี่ย S.D. ค่าร้อยละ และ การวิเคราะห์ เนื้อหา (Content Analysis) สถิติทดสอบค่า ที่ (t-test) แบบ Dependent ค่าเฉลี่ยและค่า ร้อยละ

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผล (Evaluation) = การพัฒนา Development₂ (D₂) การประเมิน และปรับปรุง

รูปแบบ

การดำเนินการวิจัยในขั้นตอนนี้ เป็นการนำผลการทดลองกระบวนการและเงื่อนไขของรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในขั้นตอนที่ 3 รวมทั้งผลการวิเคราะห์สภาพปัญหา อุปสรรค และความคิดเห็นที่มีต่อความเหมาะสมของรูปแบบมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น และพร้อมที่จะนำไปใช้ต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อรับรองรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

1. กลุ่มเป้าหมาย

ผู้ทรงคุณวุฒิที่ใช้ในการประเมินรูปแบบ จำนวน 5 คน จากตัวแทนของ อาจารย์มหาวิทยาลัย ศึกษานิเทศก์ ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูภาษาไทย ดังนี้

อาจารย์มหาวิทยาลัยจำนวน 1 คน คัดเลือกจากวุฒิการศึกษาปริญญาโทหรือปริญญาเอก และมีประสบการณ์ในตำแหน่ง 10 ปีขึ้นไป ได้แก่ อาจารย์นิธิชญา ใจเย็น อาจารย์สาขาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ศึกษานิเทศก์ จำนวน 1 คน คัดเลือกจากวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก และมีประสบการณ์ในตำแหน่ง 10 ปีขึ้นไป ได้แก่ ดร.ละมุล รอดขวัญ อดีตศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 14

ผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 2 คน คนที่ 1 คัดเลือกจากวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก และมีประสบการณ์ในตำแหน่ง 10 ปีขึ้นไป ดร.มนทิพย์ ทรงกิตติพิศาล ข้าราชการบำนาญ อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนวิเชียรมาตุ จังหวัดตรัง คนที่ 2 คัดเลือกจากผู้อำนวยการโรงเรียนที่ได้รับการขยายผล คือ ผู้อำนวยการนายชวณะ คำกล้า ผู้อำนวยการโรงเรียนพิชัยรัตนาคาร จังหวัดระนอง

ครูภาษาไทย คัดเลือกจากวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก สาขาการสอนภาษาไทยหรือสาขาที่เกี่ยวข้อง และมีประสบการณ์ในการสอน 10 ปีขึ้นไป จำนวน 1 คน ได้แก่ คุณครูภานุมาศ นิคมรัตน์ ครูผู้สอนภาษาไทย โรงเรียนนาทวีวิทยาคม จังหวัดสงขลา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบรับรองรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา (ภาคผนวกหน้า 276)

3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

เป็นการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 15 ข้อ ซึ่งเป็นการประเมินรับรองรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งมีเกณฑ์ระดับคุณภาพ แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ

เกณฑ์การประเมิน (บุญชม ศรีสะอาด, 2553: 82-83)

ระดับ 5 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์การประเมินรับรองรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาแบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้
ดังนี้

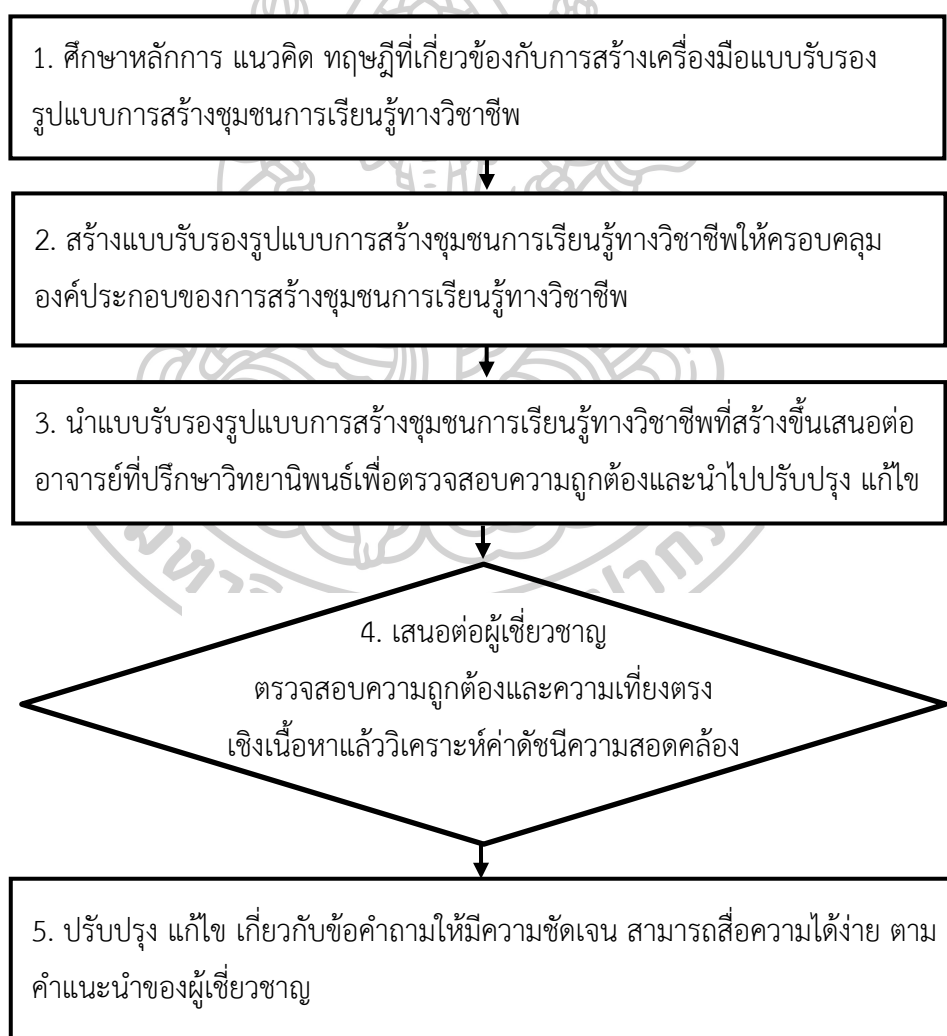
1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครื่องมือแบบรับรองรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แล้วนำข้อมูลมาพิจารณาถึงความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติจริง เพื่อจัดทำเครื่องมือแบบรับรองรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

2. สร้างแบบรับรองรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพให้ครอบคลุมองค์ประกอบ ขั้นตอน และแผนกำกับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ดังนี้ 1. ความเป็นมาและความสำคัญของรูปแบบ 2. แนวคิดพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบ 3. การกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบ และ 4. องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนา

3. นำแบบรับรองรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและนำไปปรับปรุง แก้ไข

4. นำแบบรับรองรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ปรับปรุง แก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้ววิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ซึ่งจากผลประเมินของผู้เชี่ยวชาญได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00

5. นำแบบรับรองรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพไปปรับปรุง แก้ไขเกี่ยวกับข้อคำถามให้มีความชัดเจน สามารถสื่อความได้ง่าย ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ดังรายละเอียดในแผนภูมิภาพที่ 13

แผนภูมิภาพที่ 13 ขั้นตอนการสร้างแบบรับรองรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

การดำเนินการวิจัย

1. รับรอรูปร่างแบบการสร้งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้งความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้งสร้งค้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน

2. นำเสนอรูปร่างแบบการสร้งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้งความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้งสร้งค้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยนำเสนอรูปร่างแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นแผนผัง (Flowchart) ประกอบการอธิบายด้วยความเรียง เพื่ออธิบาย วิธีการลำดับขั้นตอนการทำกิจกรรมในกระบวนการสร้งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่สร้งขึ้นและเงื่อนไขการนำไปใช้

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ผลการรับรอรูปร่างแบบการสร้งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้งความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้งสร้งค้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา จากผลการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ โดยใช้ค่าเฉลี่ยและร้อยละ

ตารางที่ 8 สรุปรวิธีการดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 4

วัตถุประสงค์	วิธีการ	เป้าหมาย/ กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ	สถิติที่ใช้ในการ วิเคราะห์ข้อมูล
เพื่อรับรอรูปร่างแบบการสร้งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้งความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้งสร้งค้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา	1. รับรอรูปร่างแบบการสร้งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน 2. นำเสนอรูปร่างแบบการสร้งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน	แบบรับรอรูปร่างแบบการสร้งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้งความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้งสร้งค้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา	ค่าเฉลี่ยและร้อยละ

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ผู้วิจัยนำเสนอผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานและความต้องการในการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ตอนที่ 2 รูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ตอนที่ 3 ประสิทธิภาพผลของรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานและความต้องการในการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับหลักการแนวความคิดการวิจัยและพัฒนา การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ด้วยวิธีการศึกษาเอกสาร วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ตามแนวคิดของ Hord (2009: 41), Nicole Spiller (2013: 14), Geoffrey Caine and Renate N. Caine (2010: 37), Jalongo (1991: 25-37), Senge (1990: 21), วรลักษณ์ ชูกำเนิด และเอกนรินทร์ สังข์ทอง (2557: 123-133), สุวิธิดา จรุงเกียรติกุล (2558: 102), สิทธิ พิศุทธิ์สินธพ (2554: 115), วิชัย วงศ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล (2558: 520), อนุสรรา สุวรรณวงศ์ (2559: 16) พบว่า มีกระบวนการไม่แตกต่างกันมากนัก โดยมุ่งเป้าไปที่การพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ด้วยการพบปะพูดคุยกลุ่มย่อย ๆ อย่างสม่ำเสมอ ด้วยกระบวนการ 5 ขั้นตอน คือ Share Vision การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน

Team Learning การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม Instruction การจัดการเรียนรู้สู่นักเรียน Peer Coaching การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน After Action Review การถอดบทเรียนหลังปฏิบัติการ

2. แนวคิดเกี่ยวกับความสามารถในการจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดของ ฌองฌัก ฌีราร์ด (2540: 36), จุฬารัตน์ จันทร์คำ (2543: 16), อาภรณ์ ใจเที่ยง (2550: 11), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553: 11), พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข (2558: 11), ศศิธร ชันติวารงกูร (2560: ออนไลน์) พบว่า ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครู ประกอบไปด้วย องค์ประกอบใหญ่ 3 ด้านดังต่อไปนี้

2.1 การออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบของการเตรียมการสอน โดยศึกษาจากหลักสูตร เป้าหมายของการศึกษา นำไปสู่การวางแผน สื่อการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการนำหลักสูตรสถานศึกษาสู่ การจัดกิจกรรมเพื่ออบรม สั่งสอน ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน จนเกิดประสบการณ์ใหม่ หรือเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา

2.3 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการกำหนดตัวเลขเกี่ยวกับ พฤติกรรมทางการเรียนรู้ทั้งพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย อันเนื่องมาจากการเรียนการสอน โดยใช้เครื่องมืออย่างใดอย่างหนึ่งให้ได้ตัวเลขตามที่ต้องการ แล้วมาตัดสินหรือวินิจฉัยจากข้อมูล ที่ได้จากการวัดผล โดยอาศัยเกณฑ์ในการพิจารณา

3. แนวคิดเกี่ยวกับทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ ตามแนวคิดของ วรมน ลัมมณี และคณะ (2544: 42), วิเศษ ชาญประโคน (2550: 1), กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์ (2551: 4-5), Guilford (1956 :128), Torrance (1962: 16), สมบัติ การจนารักพงศ์ (2545: 9), สุคนธ์ สิ้นธพานนท์ และคณะ (2551: 30), สำนักวิชาการและมาตรฐาน (2551: 65), อติพร เกิดเรือง (2560: 180), พบว่า ความหมายของการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การถ่ายทอดความรู้ ความคิดใหม่ หรือ สิ่งแปลกใหม่ระหว่างผู้ส่งสารไปยังผู้รับสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในทางที่ดี มีประโยชน์และมีประสิทธิภาพ โดยใช้การพูด การฟัง การอ่าน และการเขียน เป็นเครื่องมือของการส่งสารและรับสาร โดยมีรายละเอียดของทักษะการฟังอย่างสร้างสรรค์ การพูดอย่างสร้างสรรค์ การอ่านอย่างสร้างสรรค์ และการเขียนอย่างสร้างสรรค์ ดังนี้

การฟังอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง กระบวนการรับสารของมนุษย์ ที่มีกระบวนการคิด ตามหลังจากการได้ยิน จนเข้าใจความหมายและรู้เรื่องราวตามที่ถูกส่งสารเสนอหรือเกิดปฏิกิริยาตอบสนองได้อย่างเหมาะสม โดยเป็นลักษณะของการฟังที่ดี คือ มีสมาธิ มีจุดมุ่งหมาย ไม่มีอคติ มีการจดบันทึก มีการสอบถามเพื่อความเข้าใจที่ตรงกัน และพิจารณาสิ่งที่ได้ฟังว่าเป็นประโยชน์หรือไม่อย่างไร โดยมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้ 1. ฟังอย่างมีจุดหมายชัดเจน 2. ฟังอย่างมีความพร้อม

ทั้งร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา 3. ฟังอย่างมีความคิดวิจารณ์ญาณ 4. เลือกฟังสิ่งที่เป็นประโยชน์
5. สามารถจับใจความสำคัญ หรือสรุปความคิดรวบยอดของเรื่องได้จากการฟังได้

การอ่านอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การรับความรู้ ความคิดใหม่ หรือสิ่งแปลกใหม่ ที่มีคุณภาพในทางที่ดีด้วยการแปลความหมายและการพิจารณาทำความเข้าใจกับความหมายของ ลายลักษณ์อักษรที่ปรากฏอย่างถ่องแท้ โดยก่อให้เกิดจินตนาการและมุมมองใหม่จากเรื่องทีอ่าน โดยมีองค์ประกอบ ดังต่อไปนี้ 1. ถ่ายทอดความรู้ความคิดใหม่ให้ผู้ฟังเข้าใจได้อย่างชัดเจน 2. สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในการพูดได้อย่างเหมาะสม 3. เสนอเรื่องเรื่องราวหรือแนวคิดอย่างเป็นระบบ 4. เสนอเรื่องราวหรือแนวคิดที่มีคุณค่าและประโยชน์ต่อผู้ฟัง 5. มีมารยาทและคุณธรรมรวมทั้ง มีเจตนาที่ดีต่อผู้ฟัง

การพูดอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การถ่ายทอดความรู้ ความคิดใหม่ หรือสิ่งแปลกใหม่ที่มีคุณภาพในทางที่ดีโดยการใช้เสียง ภาษา และสีหน้าท่าทางที่มีประสิทธิภาพ ถ่ายทอดสารต่าง ๆ ออกมา สารนั้น มีทั้งที่เป็นวัจนสารและอวัจนสาร โดยมีองค์ประกอบ ดังต่อไปนี้ 1. สามารถจับใจความสำคัญของเนื้อเรื่องทีอ่านได้ 2. แสดงความคิดเห็นทีก่อให้เกิดจินตนาการและมุมมองใหม่จากเรื่องทีอ่าน 3. ประเมินค่าเพื่อนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิต 4. เลือกใช้กลวิธีการอ่านจากเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการอ่านได้ 5. สังเคราะห์สิ่งทีเป็นประโยชน์ไว้ใช้ต่อไปในอนาคต

การเขียนอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การส่งสารด้วยตัวอักษรและศิลปะการใช้ภาษา เพื่อแสดงความรู้ ความคิด อารมณ์ ความรู้สึก ประสบการณ์ ออกมาเป็นสัญลักษณ์ไปสู่ผู้รับสาร โดยมีรูปแบบทีมีความแปลกใหม่ มีคุณค่าและเป็นที่ยอมรับของสังคม โดยมีองค์ประกอบ ดังต่อไปนี้ 1. การเขียนเรื่องทีเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน 2. เนื้อเรื่องมีความถูกต้อง เป็นไปตามข้อเท็จจริง 3. เนื้อหาสาระไม่ทำให้เสื่อมเสียทั้งส่วนบุคคลและส่วนรวม 4. เนื้อหาสาระเหมาะกับยุคสมัย 5. การเรียบเรียงเรื่องราวได้เหมาะสม

4. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย พบว่า มาตรฐานการเรียนรู้และเป้าหมายของช่วงชั้น เน้นการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ ในชีวิตประจำวัน เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรม การงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนาระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ

5. บริบทโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา จังหวัดภูเก็ต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 14 พบว่า จังหวัดภูเก็ตมีสถานศึกษาทีจัดการศึกษาครอบคลุมพื้นที่ในจังหวัดภูเก็ต

โรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา จังหวัดภูเก็ต สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 14 มีทั้งหมด 7 โรงเรียน โดยมีนักเรียนมัธยมศึกษาทั้งหมด 11,547 คน มีครูทั้งหมด 553 คน เป็นครูภาษาไทยจำนวน 49 คน

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ของสมพร ญาณสูตร (2555: 255), วสันต์ ปานทอง (2556: 193), ปองทิพย์ เทพอารีย์ (2556), บังอร เสรีรัตน์ (2560: 115), ชูชาติ พวงสมจิตร (2560: 34), จิราพร รอดพ่วง (2560: 281), สุภาวดี ปกครอง (2561: 51), Joanne Marshall (2012), Nicole Spiller (2013), สามารถ ทิมนาค (2553), ชรอยวรรณ ประเสริฐผล (2556), นันทกา วารินิน, (2557: 1), Hussain Waheed (2011: 208), เกรียงศักดิ์ พลอยแสง (2553), อรชร วัฒนกุล (2553), วรรณวีร์ บุญคุ้ม (2556) พบว่า งานวิจัยที่เกี่ยวกับ การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพส่งผลต่อความสามารถ การจัดการเรียนรู้ให้สูงขึ้นและส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน งานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ ทำให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ กระบวนการจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ สามารถพัฒนาการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนให้สูงขึ้นได้

การวิเคราะห์ความต้องการในการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ผู้วิจัยได้ศึกษาความต้องการในการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพโดยจัดการสนทนากลุ่มย่อยโดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ ผู้เชี่ยวชาญ และครูผู้สอนภาษาไทย มีรายละเอียด ดังนี้

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

1. รูปแบบการพัฒนาวชิครูเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ ควรเป็นรูปแบบที่เกิดจากความสมัครใจของครู จัดรูปแบบที่หลากหลาย เช่น การอบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน ศึกษาตำรา เอกสารเผยแพร่ต่าง ๆ อาจจะมีวิทยากร ผู้เชี่ยวชาญ หรือ ครูด้วยกันให้ความรู้เพื่อแลกเปลี่ยนแนวทางการแก้ปัญหาที่ได้ ดังข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสนทนากลุ่มย่อย ดังนี้

“รูปแบบการพัฒนาวชิครูควรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ให้ครูได้อบรมอยู่บ่อยครั้ง เลือกใช้รูปแบบที่ไม่กระทบกับการเรียนการสอนของครู เช่น การอบรมออนไลน์ หรือการอบรมจากผู้เชี่ยวชาญในโรงเรียน หรือกระบวนการนิเทศควรมีบทบาทมาก เพราะเป็นการรับทราบข้อมูลเชิงประจักษ์ และสามารถให้ข้อมูลในทันที”

(สนทนากลุ่มย่อยอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต 8 พฤศจิกายน 2560)

“รูปแบบการพัฒนาวชิครูโดยปกติจะเป็นรูปแบบการสร้างเครือข่ายให้ความรู้กับคนหนึ่งคน และคนหนึ่งคนนั้นไปถ่ายทอดไปเรื่อย ๆ จนทุกคนได้รับรู้

รับทราบ จนสามารถดำเนินการได้ตามนโยบาย อย่างในนโยบายของรัฐบาล ปัจจุบัน กำลังสนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มขึ้นอย่างที่เราเรียกว่า การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ก็เป็นรูปแบบที่ควรนำมาปรับใช้ในทุกโรงเรียนหรือหน่วยงานการศึกษา”

(สนทนากลุ่มย่อยศึกษานิเทศก์ 8 พฤศจิกายน 2560)

“รูปแบบการพัฒนาครูควรมีเป็นปฏิทินการพัฒนาครู และเป็นเรื่องที่หลากหลาย สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงในโรงเรียน ทั้งเรื่องเกี่ยวกับการสอน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หรือเกี่ยวกับงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย ควรมีทั้งรูปแบบที่จัดโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือโรงเรียนเป็นผู้จัดเองก็ได้

(สนทนากลุ่มย่อยผู้อำนวยการโรงเรียน 8 พฤศจิกายน 2560)

2. การจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ควรมีรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย บูรณาการกับนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง ให้นักเรียนได้คิด แสดงออก ร่วมมือกัน สร้างเครือข่าย เผยแพร่ผลงานของนักเรียนเองเพื่อความภาคภูมิใจและสร้างแรงบันดาลใจในการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์มากขึ้น สำหรับการวัดและประเมินผลก็ควรทำในรูปแบบที่หลากหลาย อาจใช้ดิจิทัลเข้ามาช่วย ใช้สังคมออนไลน์ในการร่วมกันประเมินใช้เพื่อนร่วมชั้นเรียน ร่วมโรงเรียน บุคลากรภายนอกประเมิน และสามารถพัฒนาผลงานของตัวเองได้ ดังข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสนทนากลุ่มย่อย ดังนี้

“การจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยที่นำทักษะในศตวรรษที่ 21 มาใช้เป็นเรื่องจำเป็น เพราะการสื่อสารของนักเรียนมีประโยชน์ต่อการเรียนรู้ในสาขาอื่น ๆ รวมทั้งเป็นประโยชน์ติดตัวในการเรียนต่อหรือประกอบอาชีพต่อไปในอนาคต”

(สนทนากลุ่มย่อยอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต 8 พฤศจิกายน 2560)

“การจัดการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาไทยต้องบูรณาการกับทักษะการสื่อสารในทุกชั่วโมงเรียน เพราะการสื่อสารเป็นรายวิชาทักษะ ต้องฝึกอย่างต่อเนื่อง ครูต้องให้นักเรียนได้สื่อสารผ่านเทคโนโลยี และมีวิธีการที่หลากหลายในการประเมินโดยนำเทคโนโลยีมาปรับใช้”

(สนทนากลุ่มย่อยศึกษานิเทศก์ 8 พฤศจิกายน 2560)

“การจัดการเรียนรู้ในปัจจุบัน ควรคิดถึงอนาคตของนักเรียน ต้องคิดถึงประโยชน์ที่นักเรียนจะนำไปใช้ ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ มีประโยชน์มาก เพราะบางคนสื่อสารได้แต่ไม่สร้างสรรค์ สำหรับการวัดผลก็ให้หลากหลายทั้งเครื่องมือวัดผล และผู้ที่จะมาวัดผล”

(สนทนากลุ่มย่อยผู้อำนวยการโรงเรียน 8 พฤศจิกายน 2560)

3. ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษามีความสำคัญอย่างมาก ในศตวรรษที่ 21 เนื่องจากจะเป็นโลกของการติดต่อสื่อสาร รูปแบบการสื่อสารก็จะมีหลากหลายขึ้น โลกเป็นยุคของข้อมูลข่าวสาร การสื่อสารจะรวดเร็ว บางครั้งขาดการตรวจสอบ การเรียนรู้ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์จึงเป็นเรื่องจำเป็นทั้งการพัฒนาตนเองและเป็นการมีภูมิคุ้มกันในตนเองที่เกี่ยวกับการบริโภคข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ดึงข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสนทนากลุ่มย่อย ดังนี้

“ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ มีความสำคัญมากในศตวรรษที่ 21 เพราะนักเรียนจำเป็นต้องสื่อสารในชีวิตประจำวันจริง ๆ ถ้าไม่เห็นความสำคัญในการพัฒนานักเรียนก็จะส่งผลเสียต่อสังคม ระบบเศรษฐกิจ การศึกษา วัฒนธรรม หรือทุก ๆ ด้านที่มีการสื่อสารเข้ามาเกี่ยวข้อง”

(สนทนากลุ่มย่อยอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต 8 พฤศจิกายน 2560)

“ทักษะการสื่อสารยุคปัจจุบัน เป็นยุคของดิจิทัล ยุคไอที ยุคข้อมูลรวดเร็ว บางครั้งไม่สามารถตรวจสอบได้ทันทั่วทั้งที่ เพราะฉะนั้นนักเรียนควรเรียนรู้ความสร้างสรรค์ในการสื่อสาร เพราะนอกจากจะเป็นผู้รับสารแล้ว นักเรียนยังเป็นผู้ส่งสารด้วย การส่งสารที่ไม่สร้างสรรค์ถือเป็นสิ่งอันตรายและเป็นโทษในการสื่อสารอีกด้วย”

(สนทนากลุ่มย่อยศึกษานิเทศก์ 8 พฤศจิกายน 2560)

“ทักษะการสื่อสารในยุคปัจจุบัน ยุค 4.0 ยุคศตวรรษที่ 21 ยุคดิจิทัลล้วนมีความสำคัญที่จะต้องเรียนรู้ เป็นการสร้างจิตสำนึกที่ดีในการสื่อสาร ให้ส่งสารและรับสารในสิ่งที่มีคุณค่ามีประโยชน์และไม่เป็นโทษต่อสังคมแวดล้อม นักเรียนบางคนขาดความกล้าแสดงออกที่จะสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ ถ้านักเรียนสามารถสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ได้ ประเทศไทยก็จะมีอะไรดี ๆ ให้นำขึ้นชมยกย่องอีกเยอะ”

(สนทนากลุ่มย่อยผู้อำนวยการโรงเรียน 8 พฤศจิกายน 2560)

ความคิดเห็นของครูผู้สอนภาษาไทย

1. รูปแบบการพัฒนาวิชาชีพครูเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ ควร มีทุกภาคเรียน รูปแบบก็เป็นแบบที่หลากหลาย อาจจะเป็นในรูปแบบที่เข้าถึงได้ง่าย เช่น อินเทอร์เน็ต เฟซบุ๊ก หรือไลน์กลุ่มครูภาษาไทย หรือเป็นรูปแบบของคู่มือการสาธิตการสอน ให้อยู่ในสถานการณ์จริง นักเรียนจริง เพื่อการปรับใช้อย่างถูกต้อง หากในรูปแบบอบรมก็ควรมีวิทยากรที่สนุก ไม่น่าเบื่อ พุดจากเรื่องยาก ๆ ให้ง่ายเป็นเรื่องง่าย หรือรูปแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างไม่เป็นทางการ ก็เป็นเรื่องดี โดยมีผู้เชี่ยวชาญคอยให้คำแนะนำ ดังข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสนทนากลุ่มย่อย ดังนี้

“รูปแบบการพัฒนาครูควรเริ่มจากครูผู้สอนเอง คือ ครูต้องรู้หน้าที่ของ ตนเอง รู้จุดเด่น จุดด้อย จุดที่ควรพัฒนา อย่างที่เขาเรียกว่า ID Plan ตามนโยบาย รัฐบาล รวมถึงการประพฤติปฏิบัติตัวและต้องมีการพัฒนาตัวเองอยู่เสมอ ต้องมีการศึกษาเทคนิคการสอนกิจกรรมการเรียนการสอนใหม่ ๆ”

(สนทนากลุ่มย่อยครูผู้สอนภาษาไทย 8 พฤศจิกายน 2560)

“การพัฒนาครูควรเพิ่มด้านสื่อเทคโนโลยี เพื่อนำมาปรับใช้ อาจให้มีการ เรียนรู้ผ่านสื่อดิจิทัลต่าง ๆ ควรให้มีการฝึกอบรมในรูปแบบที่แปลกใหม่ ไม่เหมือนเดิม มีวิทยากรที่เก่ง ๆ หรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชาคอยให้ คำแนะนำอย่างสม่ำเสมอ”

(สนทนากลุ่มย่อยครูผู้สอนภาษาไทย 8 พฤศจิกายน 2560)

2. การจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ควรศึกษาวิเคราะห์ความสนใจของนักเรียน นักเรียนมีความเป็นวัยรุ่น ชอบสิ่งใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา ครูต้องจัดการเรียนรู้อย่างทันสมัย ทั้งเนื้อหาและวิธีการสอน การจัดการ เรียนรู้ต้องบูรณาการกับสิ่งที่เป็นรูปธรรม สอดคล้องกับชีวิตจริงของนักเรียน เช่น การแสดงละคร การอ่านข่าว การประชุม การโฆษณาสินค้า การเขียนโปรแกรมการท่องเที่ยว เป็นต้น ในส่วนของการ วัดและประเมินผล ก็ให้นักเรียนร่วมกันประเมิน ครูสะท้อนผลการประเมินของนักเรียนเพื่อนำไปสู่ การพัฒนา ดังข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสนทนากลุ่มย่อย ดังนี้

“การจัดการเรียนรู้ควรให้นักเรียนแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ นักเรียน มีประสบการณ์มากมายที่จะแบ่งปัน ด้วยวิธีการที่สร้างสรรค์เปิดโอกาสให้ นักเรียนได้เขียนหรือพูดตามความคิดของนักเรียน ทำกิจกรรมการจัดการเรียนรู้

ต่าง ๆ แบบมีส่วนร่วม พุดแสดงความคิดเห็นหรือนำเสนองานผ่านการสื่อสาร
อย่างสร้างสรรค์ ”

(สนทนากลุ่มย่อยครูผู้สอนภาษาไทย 8 พฤศจิกายน 2560)

“การจัดการเรียนรู้ต้องจัดแบบ Active Learning จำลองสถานการณ์จริงให้
นักเรียนได้เรียนรู้ นักเรียนต้องสนุกไปกับการเรียน ไม่กังวลเรื่องการวัดผลประเมินผล
เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ประเมินตนเอง ประเมินเพื่อน หรือให้ร่วมกันสะท้อนผลของกัน
และกัน เพื่อจะได้พัฒนาตนเอง

(สนทนากลุ่มย่อยครูผู้สอนภาษาไทย 8 พฤศจิกายน 2560)

3. ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่ง
ในศตวรรษที่ 21 เพราะยุคปัจจุบันเป็นยุคของข้อมูลข่าวสาร มีความรู้ที่นักเรียนสามารถเข้าถึงได้ง่าย
โดยต้องใช้วิจารณญาณในการตรวจสอบว่าข้อมูลเหล่านั้นเป็นจริงหรือไม่ การฝึกให้นักเรียนสื่อสาร
อย่างสร้างสรรค์เป็นเรื่องจำเป็น เพราะนักเรียนจะได้มีรูปแบบมากมายในการสื่อสาร สื่อสารให้
น่าสนใจในรูปแบบใหม่ ๆ รวมทั้งให้นักเรียนมีเหตุผลในการเลือกรับข้อมูล และให้เห็นโทษของ
การสื่อสารที่ไม่สร้างสรรค์ในสังคม ดังข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสนทนากลุ่มย่อย ดังนี้

“มีความสำคัญต่อการอยู่ร่วมกันในสังคมทุกรูปแบบ เพื่อให้เกิดความ
เข้าใจอันดีทั้งสองฝ่าย สามารถลดปัญหาการขัดแย้ง รวมไปถึงการเรียนรู้เรื่อง
มารยาททางการสื่อสารด้วย นักเรียนต้องเรียนรู้รูปแบบในการสื่อสารในแต่ละ
สถานการณ์ และสามารถตรวจสอบข้อมูลโดยใช้วิจารณญาณได้ดี”

(สนทนากลุ่มย่อยครูผู้สอนภาษาไทย 8 พฤศจิกายน 2560)

“การสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ช่วยให้การสื่อสารดูน่าสนใจขึ้น ตรงประเด็น
เห็นภาพชัดเจนขึ้น เข้าใจได้ง่ายขึ้น думีความคิด มีประโยชน์ต่อผู้สื่อสาร นักเรียน
สามารถเลือกรับสารหรือเลือกส่งสารที่ตรงตามวัตถุประสงค์ ตามความเหมาะสม
และสามารถเลือกวิธีการที่เหมาะสมในการสื่อสาร”

(สนทนากลุ่มย่อยครูผู้สอนภาษาไทย 8 พฤศจิกายน 2560)

การวิเคราะห์ความต้องการการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย

ผู้วิจัยได้ศึกษาความต้องการการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในรูปแบบของแบบสอบถามแบบเลือกตอบ 3 รายการ มีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม มีรายละเอียดดังตาราง

ตารางที่ 9 ความต้องการการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
1. ชาย	165	44.00
2. หญิง	210	56.00
ระดับชั้น		
1. มัธยมศึกษาปีที่ 4	141	37.60
2. มัธยมศึกษาปีที่ 5	132	35.20
3. มัธยมศึกษาปีที่ 6	102	27.20
ขนาดโรงเรียน		
1. ขนาดเล็ก	60	16.00
2. ขนาดกลาง	85	22.67
3. ขนาดใหญ่	105	28.00
4. ขนาดใหญ่พิเศษ	125	33.33

จากตารางที่ 9 ความต้องการการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ พบว่า นักเรียนผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 375 คน เป็นนักเรียนชาย 165 คน คิดเป็นร้อยละ 44.00 เป็นนักเรียนหญิง 210 คน คิดเป็นร้อยละ 56.00 เป็นระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 37.60 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 35.20 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 27.20 เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก 60 คน คิดเป็นร้อยละ 16.00 โรงเรียนขนาดกลาง 85 คน คิดเป็นร้อยละ 22.67 โรงเรียนขนาดใหญ่ 105 คน คิดเป็นร้อยละ 28.00 โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 125 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33

2. ข้อมูลแสดงความต้องการการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

2.1 ความต้องการของนักเรียนให้ครูจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ ดังรายละเอียดในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ความต้องการของนักเรียนให้ครูจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย

รายการ	ความถี่	ร้อยละ	ลำดับ
การจัดการเรียนรู้โดยส่งเสริมให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้	62	5.51	7
การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีกระบวนการคิดและกระบวนการทำงาน	196	17.42	3
การจัดการเรียนรู้ที่เน้นความร่วมมือ เรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกัน	165	14.67	4
การจัดการเรียนรู้โดยการคำนึงถึงความรู้พื้นฐานของนักเรียน	85	7.56	6
การจัดการเรียนรู้ด้วยการคำนึงถึงบรรยากาศของการเรียนรู้ของนักเรียน	136	12.09	5
การจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการกับชีวิตจริง	253	22.49	1
การจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย	228	20.26	2
รวม	1,125	100.00	

จากตารางที่ 10 ความต้องการของนักเรียนให้ครูจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ พบว่า นักเรียนต้องการให้ครูจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการกับชีวิตจริงมากที่สุดเป็นลำดับ 1 คิดเป็นร้อยละ 22.49 นักเรียนต้องการให้ครูจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายเป็นลำดับ 2 คิดเป็นร้อยละ 20.26 นักเรียนต้องการให้ครูจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีกระบวนการคิดและกระบวนการทำงาน เป็นลำดับ 3 คิดเป็นร้อยละ 17.42 นักเรียนต้องการให้ครูจัดการเรียนรู้ที่เน้นความร่วมมือ เรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกันเป็นลำดับ 4 คิดเป็นร้อยละ 14.67 นักเรียนต้องการให้ครูจัดการเรียนรู้ด้วยการคำนึงถึงบรรยากาศของการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นลำดับ 5 คิดเป็นร้อยละ 12.09 นักเรียนต้องการให้ครูจัดการเรียนรู้โดยการคำนึงถึงความรู้พื้นฐานของนักเรียนเป็นลำดับ 6 คิดเป็นร้อยละ 7.56 และนักเรียนต้องการให้ครูจัดการเรียนรู้โดยส่งเสริมให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้เป็นลำดับ 7 คิดเป็นร้อยละ 5.51

2.2 ความต้องการของนักเรียนให้ครูวัดและประเมินผลในวิชาภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์

ตารางที่ 11 ความต้องการของนักเรียนให้ครูวัดและประเมินผลในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์

รายการ	ความถี่	ร้อยละ	ลำดับ
การวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง	29	2.58	6
รูปแบบการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย	213	18.93	4
การชี้แจงเกณฑ์การประเมินก่อนปฏิบัติกิจกรรม	234	20.80	3
การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับตัวชี้วัดและเป้าหมายการเรียนรู้	284	25.25	1
การสะท้อนผลความสามารถของนักเรียนเพื่อการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ	241	21.42	2
การหาประสิทธิภาพของเครื่องมือวัดผล	124	11.02	5
รวม	1,125	100.00	

จากตารางที่ 11 ความต้องการของนักเรียนให้ครูวัดผลและประเมินผลในวิชาภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ พบว่า นักเรียนต้องการให้ครูวัดและประเมินผลสอดคล้องกับตัวชี้วัดและเป้าหมายการเรียนรู้เป็นลำดับ 1 คิดเป็นร้อยละ 25.25 นักเรียนต้องการให้ครูสะท้อนผลความสามารถของนักเรียนเพื่อการพัฒนาเต็มตามศักยภาพเป็นลำดับ 2 คิดเป็นร้อยละ 21.42 นักเรียนต้องการให้ครูชี้แจงเกณฑ์การประเมินก่อนปฏิบัติกิจกรรมเป็นลำดับ 3 คิดเป็นร้อยละ 20.80 นักเรียนต้องการให้ครูมีรูปแบบการวัดและประเมินผลที่หลากหลายเป็นลำดับ 4 คิดเป็นร้อยละ 18.93 นักเรียนต้องการให้ครูหาประสิทธิภาพของเครื่องมือวัดผลเป็นลำดับ 5 คิดเป็นร้อยละ 11.02 และนักเรียนต้องการให้ครูวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่องเป็นลำดับ 6 คิดเป็นร้อยละ 2.58

ตอนที่ 2 รูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

การเสนอผลการพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ นำเสนอเพื่อตอบคำถามของการวิจัย ข้อที่ 2 คือ รูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์

ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาเมืองค์ประกอบและกระบวนการพัฒนาอย่างไร จึงเสนอผลการพัฒนา รูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ตามลำดับ คือ 1) องค์ประกอบของรูปแบบการสร้าง ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และ 2) กระบวนการพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. องค์ประกอบของรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

องค์ประกอบของรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ที่พัฒนาขึ้น มีลักษณะเชิงปฏิบัติการ (Operational Model) ชื่อว่า “STIPA Model หรือ รูปแบบสติปะ” โดยมีองค์ประกอบ ที่ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์และกระบวนการการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และ เงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ ดังนี้

หลักการ คือ การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง การรวมตัวของ บุคลากรทางการศึกษาด้วยความสมัครใจบนพื้นฐานของกัลยาณมิตรที่มีวิสัยทัศน์ คุณค่า เป้าหมาย และภารกิจร่วมกันเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอนและนักเรียน เพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ หรือเพื่อสร้างองค์ความรู้ร่วมกันในการจัดการทางการศึกษา

วัตถุประสงค์

ด้านครู

1. เพื่อเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการ พัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
2. เพื่อประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนา ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูภาษาไทยที่มีต่อรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ

ด้านนักเรียน

1. เพื่อเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียน มัธยมศึกษา
2. เพื่อประเมินทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษา
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย ในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษา

รูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่พัฒนาขึ้น คือ “STIPA Model หรือ รูปแบบสติปะ” มีกระบวนการในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 5 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 Share Vision : S การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน

ขั้นตอนที่ 2 Team Learning : T การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม

ขั้นตอนที่ 3 Instruction : I การจัดการเรียนรู้ผู้สอน

ขั้นตอนที่ 4 Peer Coaching : P การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

ขั้นตอนที่ 5 After Action Review : A การถอดบทเรียนหลังปฏิบัติการ

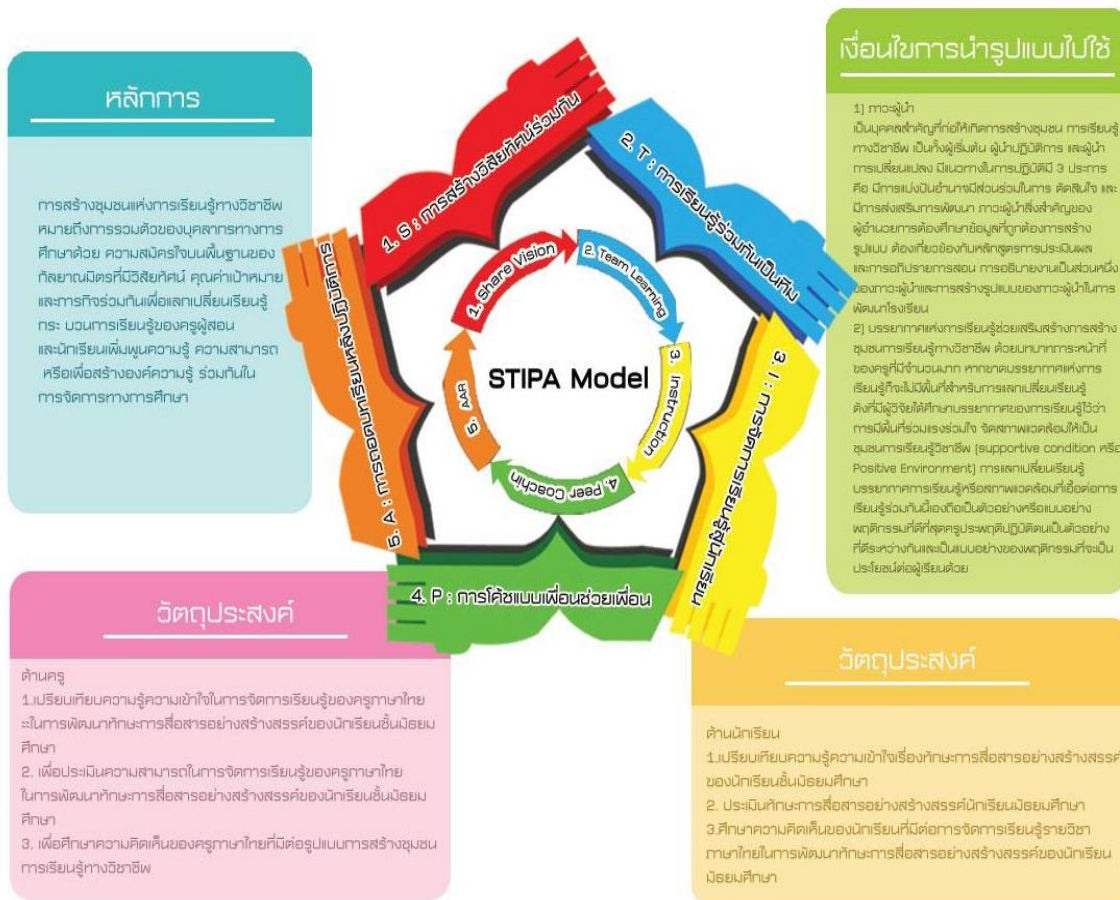
เงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้

ในการนำรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ “STIPA Model หรือ รูปแบบ สติปะ” ที่พัฒนาขึ้นไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลจะต้องมีเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ 2 ประการ คือ

1. ภาวะผู้นำ เป็นบุคคลสำคัญที่ก่อให้เกิดการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นทั้งผู้เริ่มต้น ผู้นำปฏิบัติการ และผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีแนวทางในการปฏิบัติมี 3 ประการ คือ มีการแบ่งปันอำนาจ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และมีการส่งเสริมการพัฒนาภาวะผู้นำ สิ่งสำคัญของผู้อำนวยการต้องศึกษาข้อมูลที่ถูกต้อง การสร้างรูปแบบต้องเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การประเมินผล และการอภิปรายการสอน การอธิบายงานเป็นส่วนหนึ่งของภาวะผู้นำ และการสร้างรูปแบบของภาวะผู้นำในการพัฒนาโรงเรียน

2. บรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ช่วยเสริมสร้างการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ด้วยบทบาทภาระหน้าที่ของครูที่มีจำนวนมาก หากขาดบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ก็จะมีพื้นที่สำหรับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ดังที่มีผู้วิจัยได้ศึกษาบรรยากาศของการเรียนรู้ไว้ว่า การมีพื้นที่ร่วมแรงร่วมใจ จัดสภาพแวดล้อมให้เป็นชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ (supportive condition หรือ Positive Environment) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ บรรยากาศการเรียนรู้หรือสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ร่วมกันนี้เองถือเป็นตัวอย่างหรือแบบอย่างพฤติกรรมที่ดีที่สุด ครูประพฤติปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีระหว่างกันและเป็นแบบอย่างของพฤติกรรมที่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนด้วย

จากองค์ประกอบดังกล่าว แสดงเป็นแผนภาพของรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ดังแผนภูมิภาพ

แผนภูมิภาพที่ 14 รูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ STIPA Model หรือ รูปแบบสติปะ

การดำเนินการของการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ในการดำเนินการการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ STIPA Model หรือ รูปแบบสติปะ ที่พัฒนาขึ้น เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เพื่อตรวจสอบความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎี ความเป็นไปได้ และความสอดคล้องของร่างรูปแบบ ได้รับความเห็น ดังต่อไปนี้

1. ความเป็นมาและความสำคัญของรูปแบบ มีความเห็นของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละกลุ่มดังต่อไปนี้

“รูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้สอดคล้องกับแนวคิดของรัฐบาล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 14 ครุมีโอกาสดังได้พบปะกัน ได้สร้างเครือข่ายกัน แนะนำ

ส่งเสริมกัน รวมทั้งเป็นการพัฒนาการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีความสำคัญ
ยิ่งในการดำเนินการวิจัย

(ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา)

“การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ทำสำเร็จมาแล้วในหลาย ๆ
ประเทศเห็นด้วยกับการนำมาใช้ในประเทศไทย เพราะประเทศไทยเน้นการ
พัฒนาแบบอบบรมครูเสียเป็นส่วนใหญ่ ทั้ง ๆ ที่มีรูปแบบที่หลากหลายในการ
พัฒนาวิชาชีพครูรูปแบบที่นำเสนอ น่าจะมีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้ของครู
อย่างแท้จริง เพราะเข้าถึงตัวครูโดยตรง และไม่กระทบเวลาการปฏิบัติงานในแต่ละ
วันของครู”

(ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญด้านการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้)

“การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้
โดยตรง ช่วยให้มีวิธีการเรียนการสอนมากมายทั้งในตำราและนอกตำรา เพราะผู้
กับบริบทจริง ๆ การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล
มันจะแตกต่างไปจากเดิมมาก การสื่อสารอย่างสร้างสรรค์นี้แหละที่จะกลายเป็น
เครื่องมือสำคัญของนักเรียน เพราะฉะนั้นการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบันคือการ
สร้างเครื่องมือให้นักเรียนไปประยุกต์ใช้ มากกว่าการป้อนเนื้อหาแบบในอดีต”

(ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21)

“การสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ สอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตร
แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสมรรถนะสำคัญของนักเรียน รวมไปถึงทักษะ
ในศตวรรษที่ 21 มันมีความสำคัญมากในการพัฒนานักเรียน เพราะให้เราสังเกต
จากสื่อบันเทิง สื่อมวลชน การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารเป็นเรื่องที่ต้องใช้
วิจารณญาณ ต้องสื่อสารอย่างสร้างสรรค์จึงจะเหมาะสมกับความเป็นไทย”

(ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญด้านการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์)

2. แนวคิดพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบ ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน
ดังต่อไปนี้

“ผู้วิจัยได้นำเสนอแนวคิดพื้นฐานที่เกี่ยวกับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นแนวคิดที่สอดคล้องกัน สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง รวมทั้งการนำเสนอผลงานวิจัย ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาวิชาชีพครูทั้งสิ้น แนวคิดทั้งไทยและต่างประเทศ มีแนวคิดไม่ต่างกันมากนัก ผู้วิจัยสามารถเชื่อมโยงกับการปฏิบัติงานจริงได้”

(ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญจากการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ)

3. การกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบ ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน
ดังต่อไปนี้

“การกำหนดองค์ประกอบเป็นไปตามหลักการพัฒนารูปแบบ ทั้งหลักการวัตถุประสงค์เงื่อนไขการนำไปใช้ รวมทั้งมีคู่มือการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพไว้รองรับการปฏิบัติด้วย ครอบคลุมความต้องการจำเป็นที่ผู้วิจัยได้ศึกษาและนำเสนอไว้ ทุกส่วนสามารถสอดคล้องกันได้ดี และมีการเรียงลำดับได้เหมาะสม เข้าใจง่าย สามารถนำไปปฏิบัติจริงได้”

(ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญจากการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ)

4. องค์ประกอบของรูปแบบ ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน ดังต่อไปนี้

“หลักการที่อธิบายไว้ในรูปแบบมีความชัดเจน สอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนารูปแบบ สามารถกำหนดกรอบในการกำหนดสาระและวิธีการได้ แสดงให้เห็นจุดเน้นในการพัฒนาวิชาชีพครูด้วยกระบวนการการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ปรับปรุงภาษาเพื่อความเข้าใจง่ายอีกครั้งในการปฏิบัติจริง มีความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับหลักการ และวัตถุประสงค์มีความชัดเจน สามารถแสดงถึงสิ่งที่มุ่งหวังจะเกิดขึ้น”

(ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญจากการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ)

ในแต่ละขั้นตอนของการดำเนินงานตามรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีรายละเอียดของกระบวนการการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 5 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 Share Vision : S การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน หมายถึง การร่วมกันมองเป้าหมายที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และการร่วมกันกำหนดทิศทางการปฏิบัติ ทั้งเป้าหมายและทิศทางการปฏิบัติจะต้องวิเคราะห์ความเป็นไปได้จริง โดยเกิดจากความเต็มใจที่จะปฏิบัติภารกิจร่วมกัน และยึดหลักการทำงานแบบมีส่วนร่วม โดยมี 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1. วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2. วิเคราะห์สภาพปัญหา 3. กำหนดวิธีการและตั้งเป้าหมาย 4. สื่อสารเพื่อความเข้าใจตรงกัน

ผลจากการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทย พบว่านักเรียนยังไม่ผ่านในเรื่องของการสื่อสาร คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนเป็นส่วนใหญ่ และจากการวิเคราะห์สภาพปัญหาพบว่า นักเรียนขาดสมาธิในการรับสาร ไม่สามารถจับใจความสำคัญได้ถูกต้องและครบถ้วน ขาดวิจารณญาณในการรับสาร ไม่สามารถส่งสารอย่างมีเหตุผลที่น่าเชื่อถือได้ ไม่สามารถประเมินการส่งสารของผู้อื่นแล้วมาพัฒนาตนเองได้ หลังจากนั้นครูร่วมกันกำหนดวิธีการและตั้งเป้าหมายได้ว่า จะพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่หลากหลายเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการสื่อสารให้มากขึ้น โดยมีขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนคือ 1. การฟัง 2. การอ่าน 3. การเขียน และ 4. การพูด และร่วมกันสื่อสารขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์

ขั้นตอนที่ 2 Team Learning : T การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม หมายถึง การที่สมาชิกรวมตัวกันเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของทีมให้เกิดขึ้น มีการถ่ายทอดความรู้ซึ่งกันและกัน ด้วยการสนทนาและอภิปรายร่วมกันอย่างกว้างขวาง เพื่อให้ได้แนวคิด แนวทางการปฏิบัติร่วมกันเพื่อใช้ในองค์กร โดยมีกระบวนการ คือ 1. การเรียนรู้จากการประเมินผลการปฏิบัติงานร่วมกัน 2. การเรียนรู้จากการระดมความคิด 3. การเรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติร่วมกัน

ผลจากการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ด้วยการประเมินผลการปฏิบัติงานร่วมกัน พบว่า ในด้านการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูขาดการวิเคราะห์ผู้เรียน หรือมีการวิเคราะห์ผู้เรียนแต่ไม่ได้นำผลไปใช้ รวมทั้งการกำหนดแนวทางการวัดและประเมินผลไม่ชัดเจน ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครูไม่ได้เน้นการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง จัดการเรียนรู้ที่ขาดกระบวนการคิดและกระบวนการทำงาน ไม่สามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง และไม่เปลี่ยนบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ครูขาดการสร้างเครื่องมือวัดที่มีคุณภาพและการกำหนดแนวทางการให้คะแนน รวมไปถึงขาดการปรับปรุงเครื่องมือการวัดผล หลังจากนั้นครูก็เรียนรู้จากการระดมความคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ จนได้วิธีสอน

ที่หลากหลายกับบริบทของนักเรียนในโรงเรียนที่ตนเองสอน โดยมีขั้นตอน 1. การฟังอย่างสร้างสรรค์ 2. การอ่านอย่างสร้างสรรค์ 3. การเขียนอย่างสร้างสรรค์ และ 4. การพูดอย่างสร้างสรรค์ ร่วมกันสร้างเครื่องมือการวัดผลและประเมินผล และนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ร่วมกันคิดสู่การทดลองสอน และร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้สู่การปรับปรุงอีกครั้งหนึ่ง

ขั้นตอนที่ 3 Instruction : I การจัดการเรียนรู้สู่นักเรียน หมายถึง กระบวนการนำหลักสูตรสถานศึกษาสู่การจัดกิจกรรมเพื่ออบรม สั่งสอน ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน จนเกิดประสบการณ์ใหม่ หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ที่เกิดจากการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม (**Team Learning**)

ผลจากการจัดการเรียนรู้สู่นักเรียน พบว่า ครูสามารถออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ตรงกับเป้าหมายหลักสูตรที่เน้นการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ สอดคล้องกับความสนใจของนักเรียน และสามารถกำหนดแนวทางวัดผลได้อย่างเหมาะสม ครูสามารถจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการสอนอย่างหลากหลาย เช่น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการศึกษาด้วยตนเอง (Self-study Method) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน (Project Method) เน้นการสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง เน้นกระบวนการคิด และกระบวนการทำงาน การเรียนรู้แบบร่วมมือ บูรณาการการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ในชีวิตจริง และเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) และครูสามารถวัดและประเมินผล การเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย และใช้เครื่องมือวัดได้อย่างเหมาะสม

ขั้นตอนที่ 4 Peer Coaching : P การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน หมายถึง การนิเทศการสอนของครูผู้สอนในรายวิชาเดียวกันหรือกลุ่มสาระเดียวกัน อาจจะเป็นคู่หรือเป็นกลุ่ม โดยมีการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่กันและกัน เพื่อปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น โดยมีกระบวนการ ดังต่อไปนี้ 1. การศึกษาทำความเข้าใจ (Studies) 2. การสังเกตการณ์สาธิตการสอน 3. การฝึกปฏิบัติและข้อมูลย้อนกลับ (Practice and Feedback) 4. การโค้ช (Coaching)

ผลจากการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน พบว่า ครูกล้าแสดงความคิดเห็นกับเพื่อนครูด้วยกัน กล้าเล่าปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหา ครูชื่นชมการโค้ชในรูปแบบไม่เป็นทางการ โดยการใช้กิจกรรมเล่าประสบการณ์การสอน (Story Telling) จากการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ครูสามารถพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ทันที่

ขั้นตอนที่ 5 After Action Review : A การถอดบทเรียนหลังปฏิบัติการ หมายถึง วิธีการจัดการความรู้รูปแบบหนึ่งที่เน้นการเสริมสร้างการเรียนรู้ในกลุ่มที่เป็นระบบ สกัดความรู้ที่ฝังลึกในตัวตนและความรู้ท้องถิ่น ออกมาเป็นบทเรียน ที่สามารถนำไปสรุป สังเคราะห์ฝังลึกในตัวตน และความรู้สิ่งที่สำคัญ คือ ผู้ร่วมกระบวนการต้องเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน อันนำมาซึ่งการปรับวิธีคิด

และวิธีทำงานที่สร้างสรรค์และมีคุณภาพมากขึ้น โดยบทเรียนนั้น เป็นสิ่งที่เราเรียนรู้ได้จากสิ่งที่ทำมาก่อน ทั้งจากที่เรากระทำหรือผู้อื่นกระทำ ให้เป็นบทเรียนที่เป็นแบบอย่างแก่ผู้อื่นโดยมีกระบวนการ

1. การวางแผนเพื่อทำ AAR (planning)
2. ระยะเตรียมการเพื่อทำ AAR (preparing)
3. ระยะดำเนินการทำ AAR (conducting) และ
4. ระยะติดตามผลจากการใช้ AAR (following up)

ผลจากการถอดบทเรียนหลังปฏิบัติการ พบว่า ครูนำเสนอการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ ได้อย่างมีความสุขที่เห็นนักเรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติกิจกรรมในรูปแบบที่หลากหลาย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเกี่ยวกับทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์สูงขึ้น และร่วมกันออกแบบการจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไปเพื่อสร้างให้นักเรียนสามารถสร้างชุมชนการเรียนรู้ของนักเรียนได้เอง นักเรียนสามารถออกแบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ โดยศึกษาจากปีที่ผ่านมา หรือประสบการณ์การเรียนรู้ของนักเรียนเอง

จากการรับรองรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ดังปรากฏในตาราง

ตารางที่ 12 การรับรองรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. ความเป็นมาและความสำคัญของรูปแบบ				
1.1	ระบุความเป็นมาและความสำคัญของรูปแบบชัดเจน	4.20	0.84	มาก
1.2	การใช้ภาษาในการเรียบเรียงความเป็นมาและความสำคัญมีความเหมาะสม	4.20	0.84	มาก
2. แนวคิดพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบ				
2.1	การเลือกใช้แนวคิดที่เป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบมีความเหมาะสม	4.20	0.84	มาก
2.2	การใช้ภาษาในการเรียบเรียงแนวคิดมีความเหมาะสม	4.40	0.89	มาก

ตารางที่ 12 การรับรองรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
3. การกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบ				
3.1	การกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบมีความสมบูรณ์	4.60	0.45	มากที่สุด
3.2	องค์ประกอบของรูปแบบมีความสัมพันธ์สอดคล้องกัน	4.40	0.71	มาก
3.3	การเรียบเรียงลำดับองค์ประกอบของรูปแบบมีความเหมาะสม	3.80	0.55	มาก
4. องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนา				
4.1	ระบุหลักการของรูปแบบชัดเจนและความสอดคล้องกับแนวคิดพื้นฐาน	4.60	0.55	มากที่สุด
4.2	การใช้ภาษาและการเรียงลำดับของหลักการมีความเหมาะสม	4.40	0.84	มาก
4.3	ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับหลักการ	4.20	0.55	มาก
4.4	วัตถุประสงค์มีความชัดเจนสามารถแสดงถึงสิ่งที่มุ่งหวังจะเกิดขึ้น	4.00	0.55	มาก
รวม		3.93	0.54	มาก

จากตารางที่ 12 การรับรองรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา พบว่า รูปแบบมีคุณภาพในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.93$, S.D = 0.54) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า รายการที่อยู่ในระดับมากที่สุด คือ การกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบมีความสมบูรณ์ ($\bar{X} = 4.60$, S.D = 0.45) ระบุหลักการของรูปแบบชัดเจนและความสอดคล้องกับแนวคิดพื้นฐาน ($\bar{X} = 4.60$, S.D = 0.55) รายการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การเรียบเรียงลำดับองค์ประกอบของรูปแบบมีความเหมาะสม ($\bar{X} = 3.80$, S.D = 0.55)

**ตอนที่ 3 ประสิทธิผลของรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้าง
ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสาร
อย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา**

3.1 ด้านครู

3.1.1 เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

3.1.2 ประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

3.1.3 ศึกษาความคิดเห็นของครูภาษาไทยที่มีต่อรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

3.2 ด้านนักเรียน

3.2.1 เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเรื่องทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

3.2.2 ประเมินทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

3.2.3 ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษา

3.1.1 เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งได้จากการทำแบบทดสอบก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ผู้วิจัยจัดขึ้น ดังปรากฏในตาราง

ตารางที่ 13 คะแนนความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย

คะแนน	N	คะแนนเต็ม	$\bar{x}$	S.D.	Sig.
ก่อนกิจกรรม	11	30	15.00	2.90	.0000
หลังกิจกรรม	11	30	26.36	1.21	

จากตารางที่ 13 ความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา พบว่า ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ผู้วิจัยได้จัดขึ้น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่ระดับ .05 ยอมรับสมมติฐาน ข้อ 1 ที่กำหนดไว้โดยหลังการจัดกิจกรรม มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X} = 26.36$, S.D = 1.21) สูงกว่าก่อนการใช้กิจกรรม ($\bar{X} = 15.00$, SD = 2.90)

3.1.2 ประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งได้จากการสังเกตการสอนของครู ครั้งที่ 1 ครั้งที่ 2 และครั้งที่ 3 ดังปรากฏในตาราง

ตารางที่ 14 ความสามารถการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพของการสังเกต		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับความสามารถ
ด้านที่ 1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้				
1.1	มีการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551	4.27	0.46	มาก
1.2	มีการวิเคราะห์พื้นฐานผู้เรียนและแบ่งกลุ่มผู้เรียน	4.18	0.75	มาก
1.3	มีการกำหนดเป้าหมายของการเรียนรู้ตามมาตรฐานและตัวชี้วัด	4.27	0.46	มาก
1.4	มีการกำหนดสาระการเรียนรู้ตามมาตรฐานและตัวชี้วัด	4.09	0.70	มาก
1.5	มีการกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนรู้เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้	4.27	0.46	มาก
1.6	มีการกำหนดสื่อและแหล่งการเรียนรู้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	3.90	0.70	มาก
1.7	มีการกำหนดแนวทางการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด	4.18	0.75	มาก
รวมค่าเฉลี่ย ด้านที่ 1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้		4.16	0.62	มาก
ด้านที่ 2 การจัดการเรียนรู้				
2.1	มีการจัดการเรียนรู้โดยส่งเสริมให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง	4.18	0.60	มาก
2.2	มีการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีกระบวนการคิดและกระบวนการทำงาน	4.63	0.50	มากที่สุด

ตารางที่ 14 ความสามารถการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพของการสังเกต		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความสามารถ
2.3	มีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความร่วมมือ เรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกัน	4.18	0.60	มาก
2.4	มีการจัดการเรียนรู้ด้วยการคำนึงถึงบรรยากาศของการเรียนรู้ของนักเรียน	4.18	0.75	มาก
2.5	มีการจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการกับชีวิตจริง	4.18	0.60	มาก
2.6	เปลี่ยนบทบาทเป็นผู้อำนวยการความสะดวก (Facilitator)	4.00	0.63	มาก
รวมค่าเฉลี่ย ด้านที่ 2 การจัดการเรียนรู้		4.22	0.61	มาก
ด้านที่ 3 การวัดและประเมินผล				
3.1	มีการวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง	4.18	0.87	มาก
3.2	มีรูปแบบการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย	4.09	0.7	มาก
3.3	มีการชี้แจงเกณฑ์การประเมินก่อนปฏิบัติกิจกรรม	3.90	0.53	มาก
3.4	มีการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับตัวชี้วัดและเป้าหมายการเรียนรู้	4.18	0.6	มาก
3.5	มีการสะท้อนผลความสามารถของนักเรียนเพื่อการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ	4.18	0.87	มาก
3.6	มีการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือวัดผล	3.90	0.70	มาก
รวมค่าเฉลี่ย ด้านที่ 3 การวัดและประเมินผล		4.07	0.71	มาก
รวมค่าเฉลี่ยทั้งหมด		4.15	0.64	มาก

จากตารางที่ 14 ความสามารถการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ หลังใช้รูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยภาพรวมพบว่า ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$, S.D = 0.64) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ ด้านที่ 2 การจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.22$, S.D = 0.61) ด้านที่ 1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.16$, S.D = 0.62) ด้านที่ 3 การวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 4.07$, S.D = 0.71)

3.1.3 ศึกษาความคิดเห็นของครูภาษาไทยที่มีต่อรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งได้จากการทำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยคิดขึ้น พร้อมทั้งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามกระบวนการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ดังปรากฏในตาราง

ตารางที่ 15 ความคิดเห็นของครูภาษาไทยที่มีต่อรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน (share vision)				
1.1	ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน	4.27	0.46	มาก
1.2	วิเคราะห์สาเหตุและปัญหา	4.18	0.75	มาก
1.3	กำหนดเป็นวิสัยทัศน์ร่วมกัน	4.27	0.46	มาก
1.4	สื่อสารวิสัยทัศน์เพื่อความเข้าใจตรงกัน	4.09	0.70	มาก
รวมค่าเฉลี่ย ด้านที่ 1 การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน (share vision)		4.20	0.59	มาก
2. การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม (Team Learning)				
2.1	การเรียนรู้จากการประเมินผลการปฏิบัติงานร่วมกัน	4.27	0.47	มาก
2.2	การเรียนรู้จากการระดมความคิด	4.09	0.70	มาก
2.3	การเรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติร่วมกัน	4.00	0.45	มาก
รวมค่าเฉลี่ย ด้านที่ 2 การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม (Team Learning)		4.12	0.54	มาก
3. การจัดการเรียนรู้มุ่งสู่ผู้เรียน (Instruction)				
3.1	การออกแบบการจัดการเรียนรู้	4.18	0.60	มาก
3.2	การจัดการเรียนรู้	4.27	0.64	มาก
3.3	การวัดและประเมินผล	4.18	0.60	มาก
รวมค่าเฉลี่ย ด้านที่ 3 การจัดการเรียนรู้มุ่งสู่ผู้เรียน (Instruction)		4.21	0.62	มาก
4. การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Coaching)				
4.1	การศึกษาทำความเข้าใจ (Studies)	4.18	0.87	มาก
4.2	การสังเกตการณ์สาธิตการสอน	4.09	0.70	มาก

ตารางที่ 15 ความคิดเห็นของครูภาษาไทยที่มีต่อรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
4.3	การฝึกปฏิบัติและข้อมูลย้อนกลับ (Practice and Feedback)	3.90	0.53	มาก
4.4	การโค้ช (Coaching)	4.18	0.60	มาก
รวมค่าเฉลี่ย ด้านที่ 4 การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Coaching)		4.09	0.68	มาก
5. การถอดบทเรียนหลังปฏิบัติการ (After Action Review)				
5.1	สร้างบรรยากาศ	4.18	0.60	มาก
5.2	กำหนดกติกาในการถอดบทเรียน	3.90	0.70	มาก
5.3	จัดกิจกรรมอุ่นเครื่อง	4.00	0.63	มาก
5.4	เข้าสู่ประเด็นสำคัญ	4.00	0.63	มาก
รวมค่าเฉลี่ย ด้านที่ 5 การถอดบทเรียนหลังปฏิบัติการ (AAR)		4.02	0.64	มาก
รวมค่าเฉลี่ยทุกด้าน		4.13	0.61	มาก

จากตารางที่ 15 ความคิดเห็นของครูภาษาไทยที่มีต่อรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพโดยภาพรวม พบว่า ครูภาษาไทยมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.13$, S.D = 0.61) ยอมรับสมมุติฐานการวิจัยข้อ 3 ที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ครูภาษาไทยมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับคะแนนจากมากไปหาน้อยดังนี้ คือ ลำดับที่ 1 ด้านการจัดการเรียนรู้ผู้สอน (Instruction) ครูภาษาไทยมีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{x} = 4.21$, S.D = 0.62) ด้านที่ 2 ด้านการแบ่งปันวิสัยทัศน์ (share vision) ครูภาษาไทยมีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{x} = 4.20$, S.D = 0.59) ด้านที่ 3 ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม (Team Learning) ครูภาษาไทยมีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{x} = 4.12$, S.D = 0.54) ด้านที่ 4 ด้านการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Coaching) ครูภาษาไทยมีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{x} = 4.09$, S.D = 0.68) และด้านที่ 5 ด้านการถอดบทเรียนหลังปฏิบัติการ (AAR) ครูภาษาไทยมีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{x} = 4.02$, S.D = 0.64)

จากการสนทนากลุ่มย่อยร่วมกันโดยผู้วิจัย และครูภาษาไทยที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ด้านองค์ประกอบรูปแบบ พบว่า เป็นกระบวนการที่ดี มีโอกาสได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน

ในทุกกระบวนการ และการแลกเปลี่ยนนั้นไม่มีความรู้สึกว่าคุณตรวจสอบหรือประเมิน แต่เป็นการร่วมกันหาแนวทางแก้ปัญหาและพัฒนามากกว่า ขั้นตอนแรกของการสร้างชุมชนการเรียนรู้ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกัน เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในแต่ละโรงเรียนก็จะมีปัญหาแตกต่างกันไปตามขนาดของโรงเรียน โรงเรียนเล็กสามารถนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนใหญ่ไปปรับใช้ และโรงเรียนขนาดใหญ่ก็มีโอกาสได้ช่วยเหลือโรงเรียนขนาดเล็กไปด้วย ขั้นตอนที่ 2 คือการเรียนรู้ร่วมกันด้วยวิธีการต่าง ๆ ครูที่มีความตั้งใจในการพัฒนาตนเองจะตั้งใจเรียนรู้ นำเสนอปัญหาเพื่อให้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการแก้ปัญหา พร้อมทั้งนำเสนอข้อจำกัดของแต่ละคน ขั้นตอนที่ 3 การจัดการเรียนรู้สู่นักเรียน เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ด้วยกิจกรรมใหม่ ๆ เน้นบูรณาการทักษะ ฟัง พูด อ่าน เขียน อย่างสร้างสรรค์เข้าด้วยกัน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เน้นให้นักเรียนสร้างชุมชนการเรียนรู้ของนักเรียนเองด้วยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น รับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน จนนักเรียนเกิดทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ ขั้นตอนที่ 4 คือ การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เป็นรูปแบบการโค้ชที่ครูให้การยอมรับ เพราะมีความเป็นกัลยาณมิตร และไม่เป็นการมากหนัก มีโอกาสสอบถามและติดต่อกันได้ตลอดเวลา ขั้นตอนที่ 5 การถอดบทเรียนหลังปฏิบัติการ เป็นการสรุปการทำงานได้เป็นอย่างดี ครูแต่ละคนได้นำเสนอการจัดการเรียนรู้ของตนเองในรูปแบบ Best Practices ซึ่งเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ให้กับครูคนอื่น ๆ ต่อไป ดังข้อมูลการสนทนากลุ่มย่อย ต่อไปนี้

1. ผลที่เกิดขึ้นจากการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูภาษาไทย

ครูผู้สอนมีความสุขที่ได้มาเจอเพื่อนครูด้วยกันในต่างโรงเรียน ได้ร่วมกันพูดคุยปัญหา แลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน ได้มาวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทำให้ทราบปัญหาว่าไม่ได้เกิดจากนักเรียนเพียงอย่างเดียว อาจเกิดจากความรู้ของครู สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลบรรยากาศการเรียนรู้ ปัญหาครอบครัว พื้นฐานจากโรงเรียนเดิม นิสัยส่วนตัว ความชอบ ความสนใจของนักเรียน การมาเจอในช่วงปฏิบัติการสอนจริง ๆ ทำให้ได้เห็นเทคนิควิธีการของเพื่อนครูด้วยกัน กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้การเรียนน่าสนใจยิ่งขึ้น นักเรียนสนุก กล้าที่จะสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ ถ้าครูให้โอกาสและเปิดโอกาสให้พัฒนาผลงานของตัวเองอยู่เสมอ ดังบทข้อความจากการบันทึก ดังนี้

“เป็นรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ที่ดี เพราะได้เพื่อนต่างโรงเรียนได้วิธีการการจัดการเรียนรู้ใหม่ ๆ นักเรียนสนุกกับการเรียนรู้แบบ Active Learning นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ และมีความกล้าแสดงออกมากขึ้นทำให้นักเรียนไม่เบื่อวิชาภาษาไทย”

(สนทนากลุ่มย่อยครูภาษาไทยกลุ่มตัวอย่าง 28 กุมภาพันธ์ 2561)

“เป็นรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ที่ดี เพราะได้เพื่อนต่างโรงเรียน ได้วิธีการจัดการเรียนรู้ใหม่ ๆ นักเรียนสนุกกับการเรียนรู้แบบ Active Learning นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ และมีความกล้าแสดงออกมากขึ้น ทำให้นักเรียนไม่เบื่อวิชาภาษาไทย”

(สนทนากลุ่มย่อยครูภาษาไทยกลุ่มตัวอย่าง 28 กุมภาพันธ์ 2561)

“การสร้างชุมชนการเรียนรู้ในครั้งนี้ เกิดจากความสมัครใจที่จะเรียนรู้ ร่วมกันและได้พัฒนาตรงกับปัญหาที่เจอในห้องเรียนจริง ๆ แก้ปัญหาได้ตรงจุดจริง ๆ รวมทั้งได้นำเสนอผลความสำเร็จของครูและนักเรียน โรงเรียนสู่สาธารณชนด้วยความภาคภูมิใจ”

(สนทนากลุ่มย่อยครูภาษาไทยกลุ่มตัวอย่าง 28 กุมภาพันธ์ 2561)

นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ การได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันของนักเรียนทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น แบ่งปันข้อมูลกัน นักเรียนกล้าแสดงออก มีความคิดใหม่ ๆ ในการส่งสาร รวมทั้งรู้จักเลือกรับสาร มีเหตุผลมากขึ้น ในด้านการฟังอย่างสร้างสรรค์ นักเรียนมีจุดมุ่งหมายในการฟัง ตั้งใจฟัง สามารถเลือกรับฟังสารที่มีประโยชน์ และจับใจความสำคัญของเรื่องได้ดีขึ้น ในด้านการพูดอย่างสร้างสรรค์ นักเรียนสามารถถ่ายทอดความรู้ความคิดใหม่ให้ผู้ฟังเข้าใจได้อย่างชัดเจน สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในการพูดได้อย่างเหมาะสม เสนอเรื่องเรื่องราวหรือแนวคิดอย่างเป็นระบบ และมีมารยาทและคุณธรรมรวมทั้งมีเจตนาที่ดีต่อผู้ฟัง ในด้านการอ่านอย่างสร้างสรรค์ นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญของเนื้อเรื่องที่อ่านได้ มีมุมมองจากการอ่านหนังสือได้ดี สามารถประเมินค่าเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ได้ และเลือกใช้กลวิธีการอ่านเหมาะสมกับประเภทของหนังสือได้ ในด้านการเรียนอย่างสร้างสรรค์ นักเรียนสามารถเขียนเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน เนื้อเรื่องมีความถูกต้อง เป็นไปตามข้อเท็จจริง เนื้อหาสาระไม่ทำให้เสื่อมเสียทั้งส่วนบุคคลและส่วนรวม เหมาะสมกับยุคสมัย และเรียบเรียงเรื่องราวได้เหมาะสม ดังบทข้อความจากการบันทึก ดังนี้

“นักเรียนสนุกกับการเรียนภาษาไทยมากขึ้น พยายามนำเสนอความแปลกใหม่ สอดคล้องกับยุคสมัยเพื่อความน่าสนใจในการสื่อสารนักเรียนนึกถึงประโยชน์ของส่วนรวมมากขึ้น นำเสนอปัญหาของสังคมได้ดี พร้อมทั้งการนำเสนอวิธีแก้ไขได้อย่างน่าสนใจ ทั้งนี้เพราะการเรียนอย่างสร้างสรรค์ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้า และนำมาแลกเปลี่ยนกัน ก่อนสรุปเป็นองค์ความรู้ ทำให้นักเรียนมีความรู้และทักษะที่คงทน”

(สนทนากลุ่มย่อยครูภาษาไทยกลุ่มตัวอย่าง 28 กุมภาพันธ์ 2561)

“การเรียนรู้ 1 เรื่อง ทำให้นักเรียนต้องใช้ทั้งทักษะการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน นักเรียนเห็นคุณค่าของการเรียนรู้มากขึ้น ไม่เน้นการเรียนรู้เฉพาะในตำหนังสือ นักเรียนเข้าใจว่าสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง บางคนกลายเป็นความชอบ และตั้งเป้าหมายของตัวเองในอนาคตเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ อย่างการจัดประชุม นักเรียนต้องฟัง ต้องอ่าน ต้องเขียนและพูด นักเรียนรู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดี และนำไปใช้ในชีวิตจริง ๆ ของนักเรียนด้วย”

(สนทนากลุ่มย่อยครูภาษาไทยกลุ่มตัวอย่าง 28 กุมภาพันธ์ 2561)

2. ปัญหาและข้อเสนอแนะในแต่ละขั้นตอนของรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูภาษาไทย

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (STIPA : สติปะโมเดล) จากการศึกษาความพึงพอใจของครูภาษาไทยกลุ่มตัวอย่าง ที่มีต่อการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ทั้งการตอบแบบสอบถามและการสนทนากลุ่มย่อย มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่าการจัดการเรียนรู้จำเป็นต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญในการให้คำชี้แนะร่วมกับประสบการณ์ของครูผู้สอน จะมีประสิทธิผลมากกว่านี้ อีกทั้งบางครั้งบริบทโรงเรียนที่มีความแตกต่างกันเกินไปไม่สามารถนำไปประยุกต์ได้เลย เพราะนักเรียนบางโรงเรียนเป็นนักเรียนกลุ่มอ่อน บางโรงเรียนเป็นนักเรียนกลุ่มเก่ง ด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ที่ไม่สนใจด้านภาษาเท่าที่ควร และเรื่องของเวลาที่จะร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันบ่อย ๆ มีน้อยมาก ด้วยภาระงานของครู ด้วยอุปสรรคด้านระยะทาง การให้สร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพกับครูในโรงเรียนเดียวกัน เป็นวิธีที่จะช่วยแก้ปัญหาได้ เพราะในแต่ละโรงเรียนจะมีผู้เชี่ยวชาญด้วยประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ที่คอยให้คำแนะนำ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ได้เป็นอย่างดี ดึงบทข้อความจากการบันทึก ดังนี้

“ครูต้องการพี่เลี้ยงระดับอาจารย์มหาวิทยาลัย ศึกษานิเทศก์ หรือครูระดับชำนาญการพิเศษมาชี้แนะในเรื่องของความรู้และทักษะ การจัดการเรียนรู้ ถ้าเกิดว่าแนะนำกันเองก็จะชนกันเสียมากกว่า อาจเพราะความเกรงใจ หรือเพราะคิดว่าดีอยู่แล้ว บางครั้งเรื่องเวลาด้วย ครูที่จะมาโค้ชก็แทบไม่มีเวลา ครูมีภาระงานมากเกินไป พอให้มาแนะนำเพื่อนอีกก็กลายเป็นเพิ่มภาระ ต้องนับเป็นชั่วโมงสอนไปเลยจึงจะมีคุณค่าของการโค้ช การนำเสนอ Best practice เป็นเรื่องดีมาก บางครั้งเรานำมาใช้ไม่ได้ทั้งหมด ก็ปรับปรุงให้เข้ากับโรงเรียนของตนเอง เป็นเรื่องที่ควรส่งเสริม”

(สนทนากลุ่มย่อยครูภาษาไทยกลุ่มตัวอย่าง 28 กุมภาพันธ์ 2561)

3.2.1 เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเรื่องทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ได้จากแบบทดสอบแบบปรนัยที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ดังรายละเอียดในตาราง

ตารางที่ 16 ความรู้ความเข้าใจเรื่องทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

กลุ่มนักเรียน	N	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$ ก่อนเรียน	S.D.	$\bar{X}$ หลังเรียน	S.D.	df	t	p
ภูเก็ตวิทยาลัย (1)	46	40	14.20	3.34	25.54	2.23	45	20.43	.000
ภูเก็ตวิทยาลัย (2)	47	40	14.13	1.84	24.98	2.79	46	22.39	.000
สตรีภูเก็ต (1)	43	40	11.63	3.09	23.91	2.45	42	20.62	.000
สตรีภูเก็ต (2)	45	40	12.16	3.28	24.73	2.71	44	22.83	.000
เฉลิมพระเกียรติ (1)	36	40	12.31	2.00	25.31	2.61	35	21.52	.000
เฉลิมพระเกียรติ (2)	36	40	12.25	2.21	24.50	2.68	35	25.07	.000
เมืองกลาง (1)	26	40	13.19	2.53	26.23	2.64	25	16.90	.000
เมืองกลาง (2)	35	40	12.91	2.73	25.11	2.89	34	18.43	.000
กะทู้วิทยา (1)	39	40	12.74	2.46	26.05	2.35	38	23.93	.000
เชิงทะเล (1)	34	40	12.47	2.08	25.59	2.80	33	21.40	.000
วีรสตรีอนุสรณ์ (1)	18	40	13.50	2.60	25.39	2.77	17	13.66	.000

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 16 ความรู้ความเข้าใจเรื่องทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ก่อนและหลังการจัดกิจกรรม การจัดการเรียนรู้มุ่งสู่ผู้เรียน ในรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ นักเรียนมีผลการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยอมรับสมมติฐานการวิจัย ข้อ 4 ที่กำหนดไว้ โดยหลังการจัดการเรียนรู้สู่ผู้เรียน นักเรียนทุกกลุ่มห้องเรียน มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้สู่ผู้เรียน

3.2.2 ประเมินทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ผู้วิจัยได้ประเมินนักเรียนตามแบบประเมินทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ทั้ง 4 ด้าน ปรากฏคะแนน ดังรายละเอียดในตาราง

ตารางที่ 17 คะแนนประเมินทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

กลุ่มนักเรียน	จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับคุณภาพ
ภูเก็ตวิทยาลัย (1)	46	80	75.35	3.16	ดีเยี่ยม
ภูเก็ตวิทยาลัย (2)	47	80	75.43	2.39	ดีเยี่ยม
สตรีภูเก็ต (1)	43	80	75.09	2.23	ดีเยี่ยม
สตรีภูเก็ต (2)	45	80	74.60	2.84	ดีเยี่ยม
เฉลิมพระเกียรติ (1)	36	80	74.25	2.55	ดีเยี่ยม
เฉลิมพระเกียรติ (2)	36	80	75.22	2.61	ดีเยี่ยม
เมืองกลาง (1)	26	80	74.85	2.33	ดีเยี่ยม
เมืองกลาง (2)	35	80	75.40	2.70	ดีเยี่ยม
กะทู้วิทยา (1)	39	80	74.05	11.92	ดีเยี่ยม
เชิงทะเล (1)	34	80	75.62	2.19	ดีเยี่ยม
วีรสตรีอนุสรณ์ (1)	18	80	75.72	2.52	ดีเยี่ยม
รวม	405	880	75.05	3.40	ดีเยี่ยม

จากตารางที่ 17 คะแนนประเมินทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาโดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 75.05$, $S.D = 3.40$) เมื่อพิจารณาเป็นกลุ่มนักเรียนเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า กลุ่มวีรสตรีอนุสรณ์ (1) อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 75.72$, $S.D = 2.52$) กลุ่มเชิงทะเล (1) อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 75.62$, $S.D = 2.19$) กลุ่มภูเก็ตวิทยาลัย (2) อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 75.43$, $S.D = 2.39$) กลุ่มเมืองกลาง (2) อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 75.40$, $S.D = 2.70$) กลุ่มภูเก็ตวิทยาลัย (1) อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 75.35$, $S.D = 3.16$) กลุ่มเฉลิมพระเกียรติ (2) อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 75.22$, $S.D = 2.61$) กลุ่มสตรีภูเก็ต (1) อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 75.09$, $S.D = 2.23$) เมืองกลาง (1) อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 74.85$, $S.D = 2.33$) กลุ่มสตรีภูเก็ต (2) อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 74.60$, $S.D = 2.84$) กลุ่มเฉลิมพระเกียรติ (1) อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 74.25$, $S.D = 2.55$) กลุ่มกะทู้วิทยา อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 74.05$, $S.D = 11.92$)

3.2.3 ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งได้จากการทำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยคิดขึ้น มีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 18 ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
ด้านที่ 1 การจัดการเรียนรู้				
1.1	มีการจัดการเรียนรู้โดยส่งเสริมให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง	4.88	0.41	มากที่สุด
1.2	มีการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีกระบวนการคิดและกระบวนการทำงาน	4.85	0.45	มากที่สุด
1.3	มีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความร่วมมือ เรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกัน	4.39	0.80	มาก
1.4	มีการจัดการเรียนรู้โดยการคำนึงถึงความรู้พื้นฐานของนักเรียน	4.41	0.80	มาก
1.5	มีการจัดการเรียนรู้ด้วยการคำนึงถึงบรรยากาศของการเรียนรู้ของนักเรียน	4.21	0.75	มาก
1.6	มีการจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการกับชีวิตจริง	4.91	0.36	มากที่สุด
1.7	มีการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย	4.82	0.48	มากที่สุด
รวมค่าเฉลี่ย ด้านที่ 1 การจัดการเรียนรู้		4.64	0.58	มากที่สุด
ด้านที่ 2 การวัดและประเมินผล				
2.1	มีการวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง	4.40	0.80	มาก
2.2	มีรูปแบบการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย	4.38	0.79	มาก
2.3	มีการชี้แจงเกณฑ์การให้คะแนนก่อนปฏิบัติกิจกรรม	4.21	0.75	มาก
2.4	มีการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับตัวชี้วัดและเป้าหมายการเรียนรู้	4.89	0.39	มากที่สุด
2.5	มีการสะท้อนผลความสามารถของนักเรียนเพื่อการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ	4.22	0.75	มาก
รวมค่าเฉลี่ย ด้านที่ 2 การวัดและประเมินผล		4.42	0.70	มาก
รวมค่าเฉลี่ยทั้งหมด		4.55	0.47	มากที่สุด

จากตารางที่ 18 ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย โดยภาพรวม พบว่า นักเรียนเห็นด้วยในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D = 0.47) ยอมรับสมมุติฐานข้อ 6 ที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่ 1 การจัดการเรียนรู้ มีความพึงพอใจในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, S.D = 0.58) และด้านที่ 2 การวัดและประเมินผล มีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, S.D = 0.70)

นักเรียนได้ให้ข้อเสนอแนะในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

ด้านที่ 1 การจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้สื่อสารอย่างสร้างสรรค์มีประโยชน์มาก ควรมีทัศนูปกรณ์ที่ทันสมัย และพอเพียงสำหรับนักเรียนได้ฝึกปฏิบัติทุกคน นักเรียนควรมีโอกาสได้ศึกษาจากแหล่งเรียนรู้จริง เช่น สถานีวิทยุและโทรทัศน์ สำนักพิมพ์ต่าง ๆ หรือกิจการต่าง ๆ ที่ใช้การสื่อสารเป็นสิ่งสำคัญในการประกอบอาชีพ ดังข้อความในการเขียนข้อเสนอแนะของนักเรียน ดังนี้

“ชื่นชอบการจัดการเรียนรู้ที่ได้ปฏิบัติจริง ทำให้วิชาภาษาไทยไม่น่าเบื่อ”

“ครูมีกิจกรรมใหม่ ๆ ให้เราได้คิด และนำเสนอสิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ”

“ชอบที่วิชาภาษาไทยไม่ต้องเรียนเฉพาะในห้องเรียนเพียงอย่างเดียว”

(ข้อเสนอแนะของนักเรียนในแบบสอบถาม)

ด้านที่ 2 การวัดผลและประเมินผล

การสะท้อนผลการประเมินมีประโยชน์มากในการพัฒนาตนเองและเป็นประโยชน์กับเพื่อนนักเรียนคนอื่น ๆ ควรมีการประเมินผลจากบุคคลภายนอกด้วยรูปแบบสื่อออนไลน์ เช่น เฟซบุ๊ก ยูทูบ เป็นต้น ดังข้อความในการเขียนข้อเสนอแนะของนักเรียน ดังนี้

“เราได้ให้คะแนนตัวเอง เราก็ได้ให้คะแนนเพื่อนด้วย เรียนแบบไม่ต้องกลัวตก ทำให้มีความสุขขึ้น ถ้ามีการประเมินจากคนอื่นที่ไม่รู้จักเราทางเฟซบุ๊กด้วยน่าจะดี”

“ครูให้เราพัฒนาตนเองจนกว่าเราจะทำได้ออกมาอย่างดี แล้วก็สรุปผลด้วย ว่าเราได้คะแนนเท่าไร เราต้องพัฒนาอะไรบ้างเพื่อการทำงานในครั้งต่อ ๆ ไป”

(ข้อเสนอแนะของนักเรียนในแบบสอบถาม)

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการในการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา เพื่อพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา และเพื่อประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยประยุกต์ใช้กระบวนการวิจัยแบบผสมผสานวิธีการวิจัย (mixed Methods Research) แบบแผนเชิงผสมผสานแบบรับรองภายใน (The Embedded Design) (Creswell and Clark, 2007: 67-70) และการวิจัยแบบกึ่งการทดลอง (Quasi-experiment Design) (มาเรียม นิลพันธุ์, 2555: 230-253) ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย Research₁ (R₁) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและศึกษาความต้องการ ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา Development₁ (D₁) เป็นการออกแบบและพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย ขั้นตอนที่ 3 การวิจัย Research₂ (R₂) เป็นการทดลองใช้รูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย และขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา Development (D₂) เป็นการประเมินและปรับปรุงรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปรากฏผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานและความต้องการในการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา รายละเอียดสรุปได้ดังนี้

1.1 ข้อมูลเกี่ยวกับหลักการแนวความคิดการวิจัยและพัฒนา การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ด้วยวิธีการศึกษาเอกสารวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ แนวคิดเกี่ยวกับความสามารถในการจัดการเรียนรู้ 3 ด้าน คือ การออกแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แนวคิดเกี่ยวกับทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ ประกอบด้วย ทักษะการฟังอย่างสร้างสรรค์ การพูดอย่างสร้างสรรค์ การอ่านอย่างสร้างสรรค์ และการเขียนอย่างสร้างสรรค์ บริบทโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ในเครือข่ายเทพกระษัตรี จังหวัดภูเก็ต และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การจัดการเรียนรู้ การสื่อสารอย่างสร้างสรรค์

1.2 การศึกษาความต้องการในการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

1.2.1 ผู้เชี่ยวชาญต้องการให้ รูปแบบการพัฒนาวิชาชีพครูเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ ควรเป็นรูปแบบที่เกิดจากความสมัครใจของครู จัดรูปแบบที่หลากหลาย การจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ควรมีรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย บูรณาการกับนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง ให้นักเรียนได้คิด แสดงออก ร่วมมือกัน สร้างเครือข่าย เผยแพร่ผลงานของนักเรียนเอง ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัศึกษามีความสำคัญอย่างมากในศตวรรษที่ 21 เนื่องจากจะเป็นโลกของการติดต่อสื่อสาร รูปแบบการสื่อสารก็จะมีหลากหลายขึ้น

1.2.2 ครูผู้สอนภาษาไทยต้องการให้รูปแบบการพัฒนาวิชาชีพครูเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ ควรมีทุกภาคเรียน รูปแบบก็เป็นแบบที่หลากหลาย อาจจะเป็นในรูปแบบที่เข้าถึงได้ง่าย การจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ควรศึกษาวิเคราะห์ความสนใจของนักเรียน ครูต้องจัดการเรียนรู้อย่างทันสมัย ทั้งเนื้อหาและวิธีการสอน การจัดการเรียนรู้ต้องบูรณาการกับสิ่งที่เป็น

รูปธรรม สอดคล้องกับชีวิตจริงของนักเรียน ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งในศตวรรษที่ 21 เพราะยุคปัจจุบันเป็นยุคของข้อมูลข่าวสาร

1.2.3 นักเรียนต้องการให้ครูจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยในการพัฒนาทักษะ
การสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ครูจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการกับชีวิตจริง ครูจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อ
การเรียนรู้ที่หลากหลาย และครูจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีกระบวนการคิดและกระบวนการทำงาน
และในด้านการวัดผลและประเมินผล นักเรียนต้องการให้ครูวัดและประเมินผลสอดคล้องกับตัวชี้วัด
และเป้าหมายการเรียนรู้ ครูสะท้อนผลความสามารถของนักเรียนเพื่อการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ
และครูชี้แจงเกณฑ์การประเมินก่อนปฏิบัติกิจกรรม

2. รูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการ
จัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษา

รูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการ
จัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษา ที่พัฒนาขึ้น มีลักษณะเชิงปฏิบัติการ (Operational Model) ชื่อว่า “STIPA Model”
โดยมีองค์ประกอบที่ประกอบด้วย หลักการ การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง
การรวมตัวของบุคลากรทางการศึกษาด้วยความสมัครใจบนพื้นฐานของกาลยามิตรที่มีวิสัยทัศน์
คุณค่า เป้าหมาย และภารกิจร่วมกันเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอนและ
นักเรียน เพิ่มพูนความรู้ความสามารถ หรือเพื่อสร้างองค์ความรู้ร่วมกันในการจัดการทางการศึกษา
มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนา
ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาเพื่อประเมินความสามารถในการจัดการ
เรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูภาษาไทยที่มีต่อรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อ
ประเมินความรู้ความเข้าใจการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษา เพื่อเปรียบเทียบ
ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษา และเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียน
ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทยในการพัฒนามีกระบวนการในการสร้างชุมชนแห่งการ
เรียนรู้ทางวิชาชีพ 5 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 Share Vision : S การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน ขั้นตอน
ที่ 2 Team Learning : T การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ขั้นตอนที่ 3 Instruction : I การจัดการเรียนรู้
สู่นักเรียน ขั้นตอนที่ 4 Peer Coaching : P การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ขั้นตอนที่ 5 After Action
Review : A การถอดบทเรียนหลังปฏิบัติการ และมีเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้คือ 1) ผู้บริหารจะต้อง
ให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูในรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 2) ครูจะต้องมีความ
สมัครใจในการพัฒนาตนเอง

ผลการตรวจสอบความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎี ความเป็นไปได้ และความสอดคล้องของรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ “STIPA Model” โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญพบว่า รูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎี ความเป็นไปได้ และความสอดคล้องกัน

3. ประสิทธิภาพผลของรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

3.1. เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ผู้วิจัยได้จัดขึ้น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยอมรับสมมติฐาน ข้อ 1 ที่กำหนดไว้

3.2 ประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้น โดยภาพรวมพบว่า ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ในระดับมาก ยอมรับสมมติฐานการวิจัยข้อ 2 ที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่าครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ในระดับมากทุกด้าน

3.3 ศึกษาความคิดเห็นของครูภาษาไทยที่มีต่อรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยภาพรวม พบว่า ครูภาษาไทยมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ อยู่ในระดับมาก ยอมรับสมมติฐานการวิจัยข้อ 3 ที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าครูภาษาไทยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน จากการสนทนากลุ่มย่อย พบว่า เป็นกระบวนการที่ดี มีโอกาสได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในทุกกระบวนการ

3.4 เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเรื่องทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ก่อนและหลังการจัดกิจกรรม การจัดการเรียนรู้มุ่งสู่นักเรียน ในรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ นักเรียนมีผลการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยอมรับสมมติฐานการวิจัย ข้อ 4 ที่กำหนดไว้ โดยหลังการจัดการเรียนรู้สู่ นักเรียน นักเรียนทุกกลุ่มห้องเรียน มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้มุ่งสู่ นักเรียน

3.5 ประเมินทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับดีเยี่ยม ยอมรับสมมติฐานการวิจัยข้อ 5 ที่กำหนดไว้

3.6 ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย ในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษา โดยภาพรวม พบว่า นักเรียนมีเห็นด้วยในระดับ มากที่สุด ยอมรับสมมติฐานข้อ 6 ที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

ด้านที่ 1 การจัดการเรียนรู้ นักเรียนเห็นด้วยในระดับ มากที่สุด และด้านที่ 2 การวัดและประเมินผล นักเรียนเห็นด้วยในระดับมาก

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ผู้วิจัยอภิปรายผลจากข้อค้นพบตามลำดับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. การอภิปรายผลเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานและความต้องการในการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ข้อมูลเกี่ยวกับหลักการแนวคิดการวิจัยและพัฒนา การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ด้วยวิธีการศึกษาเอกสาร วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ แนวคิดเกี่ยวกับความสามารถในการจัดการเรียนรู้ 3 ด้าน คือ การออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แนวคิดเกี่ยวกับทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ ประกอบด้วย ทักษะการฟังอย่างสร้างสรรค์ การพูดอย่างสร้างสรรค์ การอ่านอย่างสร้างสรรค์ และการเขียนอย่างสร้างสรรค์ บริบทโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ในเครือข่ายเทพกระษัตรี จังหวัดภูเก็ต และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การจัดการเรียนรู้ การสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ สามารถนำองค์ความรู้ที่ได้จากการสังเคราะห์ไปใช้ในการออกแบบและพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การเสริมสร้างความสามารถการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น รวมทั้งการสร้างคู่มือและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้านการศึกษาความต้องการในการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ผลการศึกษาบ่งชี้ว่า การพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาผู้เกี่ยวข้องจำเป็นต้องทำให้ รูปแบบการพัฒนาวิชาชีพครูเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ ควรเป็นรูปแบบที่เกิดจากความสมัครใจของครู จัดรูปแบบที่หลากหลาย การจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ควรมีรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย บูรณาการกับนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง ให้นักเรียนได้คิด แสดงออก ร่วมมือกัน สร้างเครือข่าย เผยแพร่ผลงานของ

นักเรียนเอง ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา มีความสำคัญอย่างมาก ในศตวรรษที่ 21 เนื่องจากจะเป็นโลกของการติดต่อสื่อสาร รูปแบบการสื่อสารก็จะมีหลากหลายขึ้น ครูผู้สอนภาษาไทยต้องการให้รูปแบบการพัฒนาวิชาชีพครูเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการ เรียนรู้ ควรมีทุกภาคเรียน รูปแบบก็เป็นแบบที่หลากหลาย อาจจะเป็นในรูปแบบที่เข้าถึงได้ง่าย สอดคล้องกับการศึกษางานวิจัยของ นันทกา วรินัน (2557: 1) ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนา สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 2 พบว่าสภาพปัจจุบันครูมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้โดยรวมระดับปานกลาง มีปัญหาอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการในการพัฒนาระดับมาก ผกาพรรณ ศิริสานต์ (2552: ๗) กล่าวถึงรูปแบบการพัฒนาตนเอง 5 วิธีอยู่ในระดับมาก คือ ศึกษาด้วยตนเอง การฝึกอบรม การเข้าร่วมสัมมนา การศึกษาดูงาน และการศึกษาต่อ การจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะ การสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ควรศึกษาวิเคราะห์ความสนใจของนักเรียน ครูต้องจัดการเรียนรู้อย่างทันสมัย ทั้งเนื้อหาและวิธีการสอน การจัดการเรียนรู้ต้องบูรณาการกับสิ่งที่เป็นรูปธรรม สอดคล้องกับชีวิตจริงของนักเรียน ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษา มีความสำคัญอย่างยิ่งในศตวรรษที่ 21 เพราะยุคปัจจุบันเป็นยุคของข้อมูลข่าวสาร นักเรียนต้องการให้ครูจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ครู จัดการเรียนรู้โดยบูรณาการกับชีวิตจริง ครูจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย และครู จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีกระบวนการคิดและกระบวนการทำงาน และในด้านการวัดผลและประเมินผล นักเรียนต้องการให้ครูวัดและประเมินผลสอดคล้องกับตัวชี้วัดและเป้าหมายการเรียนรู้ ครูสะท้อนผล ความสามารถของนักเรียนเพื่อการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ และครูชี้แจงเกณฑ์การประเมินก่อน ปฏิบัติกิจกรรม เป็นแนวทางเดียวกับงานวิจัยของ กาญจนวีริชฐา ชูกำลัง (2558: 73) กล่าวว่า ความต้องการพัฒนาครูด้านวิชาการในโรงเรียน ด้านสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี ด้านการจัดการเรียน การสอน และด้านการวัดผลประเมินผล ตามลำดับ

2. การอภิปรายผลเกี่ยวกับรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้าง ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

รูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการ จัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษา ที่พัฒนาขึ้น มีลักษณะเชิงปฏิบัติการ (Operational Model) ชื่อว่า “STIPA Model” โดยมีองค์ประกอบที่ประกอบด้วย หลักการ การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง การรวมตัวของบุคลากรทางการศึกษาด้วยความสมัครใจบนพื้นฐานของกัลยาณมิตรที่มีวิสัยทัศน์ คุณค่า เป้าหมาย และภารกิจร่วมกันเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอนและ

นักเรียน เพิ่มพูนความรู้ความสามารถ หรือเพื่อสร้างองค์ความรู้ร่วมกันในการจัดการทางการศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาเพื่อประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาเพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูภาษาไทยที่มีต่อรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อประเมินความรู้ความเข้าใจการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษา เพื่อเปรียบเทียบทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษา และเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทยในการพัฒนามีกระบวนการในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 5 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 Share Vision : S การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ข้อมูลจากแนวคิดของ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2543: 5), สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ (2559: ออนไลน์), ชีรศักดิ์ อุปไมยอธัชชัย (2557: 303), Braun (1991: 139), เจริญสิน เลิศมหกิจ (2559: ออนไลน์) ขั้นตอนที่ 2 Team Learning : T การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดของ Senge (1994: 236), สุพาณี สอนชื่อ (2543: 35), วราภรณ์ ตระกูลสฤษดิ์ (2545: 94), พัทธรินทร์ อัมพิพัฒน์ (2547: 37), วุฒิไกร งามศิริจิตต์ (ม.ป.ป.: 12), วรพรรณ วาณิชย์เจริญชัย (2548: 81), พิมพ์ททัย บำรุงกิจ (2555: ออนไลน์), ดนยวรรณ ลีละศุภพงศ์ (2554: 18) ขั้นตอนที่ 3 Instruction : I การจัดการเรียนรู้สู่ผู้เรียน ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดของ สุมณ อมรวิวัฒน์ (2533: 460), จิตมาวรรณศรี (2557: 45), กู๊ด (Good, 1975: 588), มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ (2553: 4), ประไพ ฉลาดคิด (2548: 4-5), ขั้นตอนที่ 4 Peer Coaching : P การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดของ จูไรรัตน์ สุตรุ่ง (2559: 14), และเพ็ญจันทร์ มีนชะจรัส, (2551: 16), จอยซ์ และเชาเวอร์ (Joyce and Showers, 1996, อ้างถึงใน วัชรา เล่าเรียนดี, 2544: 147), Robert, J. Gamston (อ้างอิงจาก วัชรา เล่าเรียนดี, 2541: 161) ขั้นตอนที่ 5 After Action Review : A การถอดบทเรียนหลังปฏิบัติการ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดของ วิจารณ์ พานิช (2548: 163), ประภาพรณ อุ่่นอบ (2552: 42), รัตนา ดวงแก้ว (2553: 43) และมีเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้คือ 1) ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูในรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ อนุสรรา สุวรรณวงศ์ (2559: 163) กล่าวว่า ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการกระจายอำนาจการบริหารจัดการและพัฒนาสมรรถนะด้านภาวะผู้นำให้แก่ครู สอดคล้องกับ ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2560: 34) กล่าวว่า ผู้บริหารควรมีบทบาทเป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุนและผู้นำการเรียนรู้ ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องใจกว้าง และยินดีต่อบทบาทความเป็นผู้นำทางวิชาการของครู 2) ครูจะต้องมีความสมัครใจในการพัฒนาตนเอง ดังที่ Hord (2009: 40) กล่าวว่า ในทางปฏิบัติ PLC จะเป็นกลุ่มของบุคคลที่มีแรงบันดาลใจหรือความกระตือรือร้น โดยมีวิสัยทัศน์ของการเรียนรู้ที่จะสนับสนุนไปสู่เป้าหมาย

ผลการตรวจสอบความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎี ความเป็นไปได้ และความสอดคล้องของรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ “STIPA Model” โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญพบว่า รูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎี ความเป็นไปได้ และความสอดคล้องกัน เนื่องจากผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎี งานวิจัยของ นิโคล สปีลเลอร์ และคณะ (2013: 14), Geoffrey Caine and Renate N. Caine (2010: 37), จุฬามาศ จันทรศรีสุคต และชุมพล เลิศรัฐการ (2555), สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ (2559: ออนไลน์), วรลักษณ์ ชูกำเนิด, เอกนรินทร์ สังข์ทอง และชวลิต เกิดทิพย์ (2557: 123-133), สุวิธิดา จรุงเกียรติกุล (2558: 102), สีวรี พิศุทธิ์สินธพ (2554: 115), มารุต พัฒนาผล (2558: 520), Hord (2009: 41) ว่าการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพต้องมีการแบ่งปันความคิด แบ่งปันปัญหา การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน ร่วมกันเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ มุ่งเน้นการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นหลัก ใช้หลักการมีส่วนร่วมในการทำงาน มีการสะท้อนกลับด้วยการประชุม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ หรือนำเสนอผลงานทางวิชาการ

3. การอภิปรายผลเกี่ยวกับประสิทธิผลของรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

3.1. เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ผู้วิจัยได้จัดขึ้น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยอมรับสมมติฐาน ข้อ 1 ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าครูได้ร่วมกันศึกษาจากประสบการณ์จริงของครูอย่างเป็นกัลยาณมิตร รวมทั้งได้ศึกษาจากคู่มือการสร้างชุมชนการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ สอดคล้องกับ บังอร เสรีรัตน์ (2560: 115) ที่ศึกษาการพัฒนาแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมชุดความคิดเกี่ยวกับการสอนของครูประถมศึกษาพบว่า คะแนนชุดความคิดเกี่ยวกับการสอนของครูประถมศึกษาเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นเดียวกับ สุภาวดี ปกครอง (2561: 52) ที่ศึกษา การพัฒนาครูโดยใช้แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนประถมศึกษา พบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้หลังการอบรมสูงกว่าก่อน การอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้น โดยภาพรวมพบว่า ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ในระดับมาก ยอมรับสมมติฐานการวิจัยข้อ 2 ที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้เป็นเพราะว่าครูได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมและได้แนะนำแบบเพื่อนช่วยเพื่อนในช่วงปฏิบัติการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ สุภาวดี ปกครอง (2561: 52) ที่ศึกษา การพัฒนาครูโดยใช้แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

เพื่อการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนประถมศึกษา พบว่าครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด สอดคล้องกับ นวรัตน์ ไชยมพู และสุจิตรา จรจิตร (2560: 269) กล่าวว่า การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพทำให้มีการค้นพบความรู้และความเชื่อเกี่ยวกับวิธีสอน และตัวผู้เรียนซึ่งที่เกิดจากการคอยสังเกตอย่างสนใจ รวมถึงความเข้าใจในด้านเนื้อหาสาระที่ต้องจัดการเรียนรู้ได้แตกฉานยิ่งขึ้น จนตระหนักถึงบทบาทและพฤติกรรมการสอนที่ช่วยให้นักเรียน เกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุด สอดคล้องกับจิราพร รอดพ่วง (2560: 281) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนา รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้การคิดอย่างเป็นระบบ และการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักศึกษาวิชาชีพครู พบว่า นักศึกษาวิชาชีพครูมีค่าเฉลี่ยของคะแนน ทักษะการจัดการเรียนรู้ การคิดอย่างเป็นระบบ และการสร้างสรรค์นวัตกรรมในภาพรวม ครั้งที่ 1 ครั้งที่ 2 ครั้งที่ 3 และครั้งที่ 4 หลังใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพฯ แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีพัฒนาการเพิ่มขึ้นซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิผลของรูปแบบ ที่ได้กำหนดไว้ เป็นไปตามแนวคิดของ อารมณ์ ใจเที่ยง (2550: 11), พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพียรวิ ยินดีสุข (2558: 11), จุฑารัตน์ จันทร์คำ (2543: 16), ศศิธร ชันติวรังกูร (2560: ออนไลน์), สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545: 10-12) ได้กล่าวถึง ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของ ครู ประกอบไปด้วยองค์ประกอบใหญ่ 3 ด้านดังต่อไปนี้ 1. การออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

3.3 ศึกษาความคิดเห็นของครูภาษาไทยที่มีต่อรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ โดยภาพรวม พบว่า ครูภาษาไทยมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ อยู่ในระดับมาก ยอมรับสมมติฐานการวิจัยข้อ 3 ที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ครูภาษาไทยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน จากการสนทนากลุ่มย่อย พบว่า เป็นกระบวนการ ที่ดี มีโอกาสได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในทุกกระบวนการ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าครูโดยส่วนใหญ่ เป็นเพื่อนกันและมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเอง พัฒนาวินิจฉัย ดังที่ วรลักษณ์ ชูกำเนิด (2557: 39) กล่าวว่า การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นชุมชนกัลยาณมิตร คือ กลุ่มคนที่อยู่ร่วมโดยมีวิถี ของการอยู่ร่วมกันในชุมชน อยู่บนพื้นฐานของความเอื้ออาทร ร่วมกันทำงานแบบอุทิศตนเพื่อวิชาชีพ สอดคล้องกับ สุภาวดี ปกครอง (2561: 52) ที่ศึกษา การพัฒนาครูโดยใช้แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ พบว่าความพึงพอใจต่อการใช้ระบบพัฒนาครูโดยใช้แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อการอ่านออก เขียนได้ของนักเรียนประถมศึกษา พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

3.4 เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเรื่องทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ก่อนและหลังการจัดกิจกรรม การจัดการเรียนรู้มุ่งสู่นักเรียน ในรูปแบบ การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ นักเรียนมีผลการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ยอมรับสมมติฐานการวิจัย ข้อ 4 ที่กำหนดไว้ โดยหลังการจัดการเรียนรู้มุ่งสู่นักเรียน

นักเรียนทุกกลุ่มห้องเรียน มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้มุ่งสู่นักเรียน ทั้งนี้เป็นเพราะว่านักเรียนได้เรียนรู้ในรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ การเรียนรู้แบบใฝ่รู้ใฝ่เรียน (Active Learning) สอดคล้องกับ อรชร วัฒนกุล (2553: 119) ที่คะแนนความคิดสร้างสรรค์เรื่องการสื่อสารของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมทุกลักษณะการคิดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ ลัดดา หวังภษิต (2558: 20) พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนของทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างทดลองใช้รูปแบบการเรียนรู้สูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับ เกรียงศักดิ์ พลอยแสง (2553) ศึกษางานวิจัยเรื่อง “การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษากับการสื่อสารที่จัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning/PBL) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษากับการสื่อสารที่จัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน พบว่า คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษากับการสื่อสารที่จัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานก่อนเรียนเท่ากับ 20.20 และจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.80 คิดเป็นร้อยละ 67.33 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน และคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน เท่ากับ 25.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.93 คิดเป็นร้อยละ 85.56 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน

3.5 ประเมินทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับดีมาก ยอมรับสมมุติฐานการวิจัยข้อ 5 ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่านักเรียนได้เรียนรู้จากกระบวนการที่หลากหลายเน้นการปฏิบัติจริงมีโอกาสได้ศึกษาค้นคว้าและเรียนรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลและนำผลจากการประเมินผลไปพัฒนาตนเองได้ สอดคล้องกับ สุภาวดี ปกครอง (2561: 52) ที่ศึกษา การพัฒนาครูโดยใช้แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่านักเรียนมีความสามารถ ด้านการอ่านออกเขียนได้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์เป็นไปตามแนวคิดของ วรมน ลิ้มมณี และคณะ (2544: 42) วิเศษ ชาญประโคน (2550: 1) กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์ (2551: 4-5) Guilford (1956: 128) Torrance (1962: 16) สมบัติ การจนาธิภงค์ (2545: 9) สุคนธ์ ลินธพานนท์ และคณะ (2551: 30) อติพร เกิดเรือง (2560: 180) ที่ว่าการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การถ่ายทอดความรู้ ความคิดใหม่ หรือสิ่งแปลกใหม่ระหว่างผู้ส่งสารไปยังผู้รับสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในทางที่ดี มีประโยชน์และมีประสิทธิภาพ โดยใช้การพูด การฟัง การอ่าน และการเขียน เป็นเครื่องมือของการส่งสารและรับสาร โดยมีรายละเอียดของทักษะการฟังอย่างสร้างสรรค์ การพูดอย่างสร้างสรรค์ การอ่านอย่างสร้างสรรค์ และการเขียนอย่างสร้างสรรค์

3.6 ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย ในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษา โดยภาพรวม พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับ มากที่สุด ยอมรับสมมุติฐานข้อ 6 ที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

ด้านที่ 1 การจัดการเรียนรู้ มีความพึงพอใจในระดับ มากที่สุด และด้านที่ 2 การวัดและประเมินผล มีความพึงพอใจในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การจัดการเรียนรู้ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ที่เกิดจากกระบวนการเรียนรู้ที่ดี สร้างความสุขในการเรียนรู้ได้ เพราะในสังคมแห่งการเรียนรู้นี้นักเรียนมีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างเป็นประชาธิปไตย ดังที่ ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2560: 34) ได้ศึกษางานวิจัย เรื่อง ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพและแนวทางการนำมาใช้ในสถานศึกษา Professional Learning Community and Guidelines for Application in Educational Institutions ได้กล่าวว่า ผู้เรียน PLC มีลักษณะสำคัญ 4 ประการ คือ 1) เป็นชุมชนที่มีความสัมพันธ์อันดีและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข 2) เป็นชุมชนที่มีฉันทะและความศรัทธาในการทำงาน 3) เป็นชุมชนที่เอื้ออาทร มีคุณธรรมและเป็นกัลยาณมิตรกันในทางวิชาการและ 4) เป็นชุมชนที่สามารถขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางวิชาชีพได้ การนำ PLC มาใช้ในสถานศึกษา สอดคล้องกับ อรุณ วัฒนกุล (2553: 121) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อการสื่อสารในการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต พบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนหลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารในการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ากลุ่มทดลองมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ การเตรียมความพร้อมและกระบวนการเรียนการสอน และสอดคล้องกับ เกรียงศักดิ์ พลอยแสง (2553) ศึกษางานวิจัยเรื่อง “การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษากับการสื่อสารที่จัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning/PBL) พบว่า ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาภาษากับการสื่อสารที่จัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ด้านการจัดการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานอยู่ในระดับมาก และด้านการประเมินอาจารย์ผู้สอน อยู่ในระดับพึงพอใจมาก

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา มีข้อค้นพบจากการวิจัยที่นำเสนอมาเสนอในผลการนำการวิจัยไปใช้ และเป็นข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ “STIPA Model หรือรูปแบบสติปะ” เป็นรูปแบบที่มีประสิทธิผลเชิงประจักษ์ ผลการตรวจสอบความสมเหตุสมผล

เชิงทฤษฎี ความเป็นไปได้ และความสอดคล้องของรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ “STIPA Model” โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ พบว่า รูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎี ความเป็นไปได้ และความสอดคล้องกัน ดังนั้น เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือเครือข่ายทางการศึกษา สามารถนำไปใช้โดยประยุกต์ให้เข้ากับบริบทของตัวเอง

2. ผลจากการนำรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพไปใช้ พบว่า การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม การชี้แนะแบบเพื่อนช่วยเพื่อน และการถอดบทเรียนหลังปฏิบัติการ มีความสำคัญต่อการพัฒนาครู และการสร้างเครือข่ายชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ดังนั้น ครูควรมีเวทีให้ครูได้แสดงศักยภาพ แสดงความสามารถของนักเรียนซึ่งเป็นเป้าหมายที่สำคัญของการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และจำเป็นจะต้องมีผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาคอยแนะนำ เพิ่มเติมความรู้ เพื่อการพัฒนาวิชาชีพต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ผลการวิจัย ที่พบว่า รูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สามารถพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยอยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้ง การออกแบบการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล สามารถนำไปศึกษากับครูกลุ่มสาระอื่น ๆ เนื่องจากผลการศึกษางานวิจัยบ่งชี้ว่า ความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา พบว่า ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ผู้วิจัยได้จัดขึ้น และความสามารถในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์หลังใช้รูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยภาพรวมพบว่า ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ในระดับมาก ทุกด้าน ทั้งการออกแบบการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล

2. การวิจัยครั้งนี้เป็นการทดลองกับตัวแทนครูผู้สอนภาษาไทยในโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา จังหวัดภูเก็ต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 14 จำนวน 7 โรงเรียน ครูภาษาไทยมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกด้าน จากการสนทนากลุ่มย่อยร่วมกันโดยผู้วิจัย และครูภาษาไทยที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ด้านองค์ประกอบรูปแบบ พบว่า เป็นกระบวนการที่ดี มีโอกาสได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในทุกกระบวนการ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไปคือ นำไปศึกษากับตัวแทนครูภายในโรงเรียนเดียวกันหรือครูระหว่างเครือข่ายเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

เนื่องจากผลการศึกษาจากงานวิจัยบ่งชี้ว่า ความคิดเห็นของครูภาษาไทยที่มีต่อรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพโดยภาพรวม พบว่า ครูภาษาไทยมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ อยู่ในระดับมาก และจากการสนทนากลุ่มย่อย ครูผู้สอนมีความสุขที่ได้มาเจอเพื่อนครูด้วยกันในต่างโรงเรียน ได้ร่วมกันพูดคุยปัญหาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน ได้มาวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทำให้ทราบปัญหาว่าไม่ได้เกิดจากนักเรียนเพียงอย่างเดียว อาจเกิดจากความไม่รู้ของครู สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล บรรยากาศการเรียนรู้ ปัญหาครอบครัว พื้นฐานจากโรงเรียนเดิม นิสัยส่วนตัว ความชอบ ความสนใจของนักเรียน การมาเจอในช่วงปฏิบัติการสอนจริง ๆ ทำให้ได้เห็นเทคนิควิธีการของเพื่อนครูด้วยกัน กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้การเรียนน่าสนใจยิ่งขึ้น นักเรียนสนุก กล้าที่จะสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ ถ้าครูให้โอกาสและเปิดโอกาสให้พัฒนาผลงานของตัวเองอยู่เสมอ

รายการอ้างอิง

- Anthony James Aylsworth. (2012). "Professional learning communities: An analysis of teacher participation in a PLC and the relationship with student academic achievement." USA. Iowa State University.
- Braun, Jerry Berce. (1991). "An analysis of Principal Leadership Vision and Its relationship to school Climate." **Dissertation Abstracts International** 52, 04: 1139-A.
- Creswell, J. W. and Clark, V. P. (2007). **Designing and conducting mixed methods research**. Thousand Oaks, C.A.: Sage Publications.
- Diaz and Maggioli. (2004). **Professional Development for Language Teachers** [Online]. Retrived January 4, 2016, from <http://www.cal.org/resources/digest/0303diaz.html>.
- Dick, W., and Carey, K. E. (2001). **The systematic design of instruction**. 6th ed. Boston: Pearson.
- Geoffrey Caine and Renate N. Caine. **Strengthening and Enriching Your Professional Learning Community**. Alexandria. USA, 2010.
- Good, C. V. (1974). **Dictionary of Education**. New York: McGraw-Hill Book.
- Hord, S. (1997). **Professional learning communities: Communities of continuous inquiry and improvement**. Austin, TX: Southwest Educational Development Laboratory. Retrieved November 24, 2015, from <http://www.sedl.org/pubs/change34/2.html>.
- Hussain Waheed. (2011). "Collaborative Web-based Teacher Professional Development system: A new direction for Teacher Professional Development in Malasia." **International Journal of Humanities and Socail Science** 7, 1: 208-215.
- Joanne Marshall. (2012). "Professional learning communities: An analysis of teacher participation in a PLC and the relationship with student academic achievement." Iowa State University Ames, Iowa.
- Nicole Spiller. (2013). "The Relationship among Professional Learning Communities, a Response to Intervention Framework and Mathematics Scores in Middle and High Schools." ProQuest LLC, Ed.D. Dissertation The University of Alabama.

- Salleh Hairon, Jonathan Wee Pin Goh, and Diwi Abbas. (2014). **Challenges to PLC Enactment in Singapore Hierarchical School System**. Singapore: Nanyang Technological University.
- Senge, Peter M. (1994). **The fifth discipline**. New York: Double Day.
- Smith and Ragan. (1999). **Instructional design**. 2nd ed. New Jersey: Prentice-Hall.
- กรมส่งเสริมการเกษตร. (2544). **คู่มือการถอดบทเรียน งานส่งเสริมการเกษตร**. กรุงเทพฯ: กองวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์. (255). **ทักษะภาษาเพื่อการสื่อสาร**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- กาญจนา วิรัชฐา ชูกำลัง. (2558). “แนวทางการพัฒนาครูด้านวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต 2.” รายงานสืบเนื่องการประชุมสัมมนาวิชาการนำเสนองานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ เครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือครั้งที่ 15.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2543). **การจัดการเครือข่ายกลยุทธ์สำคัญสู่ความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษา**. กรุงเทพฯ: บริษัท ชัคเซสมิเดีย จำกัด.
- เกรียงศักดิ์ พลอยแสง. (2553). “การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษากับการสื่อสารที่จัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน.” วิทยานิพนธ์คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ขวัญดี อัตวาวุฒิชัย และคณะ. (2543). **การใช้ภาษาไทย 1**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จิตติมา วรณศรี. (2557). **การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา**. พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์.
- จิราพร รอดพ่วง. (2560). “การพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้การคิดอย่างเป็นระบบ และการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักศึกษาวิชาชีพครู.” **วารสารฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ มหาวิทยาลัยศิลปากร** 10, 1: 281-296.
- จุฑารัตน์ จันทร์คำ. (2545). “ความต้องการการพัฒนาสมรรถภาพด้านการจัดการเรียนการสอนของครูประถมศึกษาในโรงเรียนพระหฤทัย อำเภอเมืองเชียงใหม่.” มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- จุไรรัตน์ สุตรุ่ง. (2559). “การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน: ทางเลือกหนึ่งในการพัฒนาวิชาชีพครูที่ยั่งยืน.” **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช** 9, 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม): 14.
- เจริญสิน เลิศมหกิจ. (2558). **สร้างวิสัยทัศน์...ให้ชัดและเป็นจริง**. เข้าถึงเมื่อ 18 ธันวาคม 2559. เข้าถึงได้จาก <https://www.google.co.th>.
- เฉลียว บุรีภักดี. (2556). “ชุมชนการเรียนรู้วิทยากร (ชรว.) Professional Learning Community(PLC).” ใน **1 ทศวรรษพัฒนาการศึกษา**. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชนาธิป พรกุล. (2555). **การออกแบบการสอน: การบูรณาการ การอ่าน การคิดวิเคราะห์และการเขียน**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชรอยวรรณ ประเสริฐผล. (2556). “รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูใหม่ โรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา.” วิทยานิพนธ์ดุสิตศึกษาศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ชาโรณี ตรีวิทย์. (2560). “การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพด้วยการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน: แนวคิดและแนวทางสู่ความสำเร็จ.” **วารสารครุศาสตร์** 45, 1: 299-319.
- ชูชาติ พ่วงสมจิตร์. (2560). “ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพและแนวทางการนำมาใช้ในสถานศึกษา.” **วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ.** 10, 1: 34-41.
- दनยวรรณ ลีละสุภพงษ์. (2554). “ลักษณะของพนักงานและผลการทำงานขององค์กรตามแนวคิดขององค์กรแห่งการเรียนรู้ กรณีศึกษา บริษัทอาหารบริการด่วน.” สารนิพนธ์ บธ.ม. (การจัดการ) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธวัชชัย อู่พานิช. “การปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระยอง.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ธีรศักดิ์ อุปไมยอริชัย. (2557). **พื้นฐานการจัดการการศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งมหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์.
- นวรรตน์ ไชยมพู่ และ สุจิตรา จรจิตร. (2560). “การเปลี่ยนแปลงสู่ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 ของอาจารย์พยาบาล.” **วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้** 4, 1: 265-279.
- นันทกา วิจารณ์. (2557). “รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2.” **วารสารวิชาการ Veridian E-Journal** 7, 2: 1-13.

- นันทา ขุนภักดี. (2529). **การพูด**. นครปฐม: ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บ็อง อ. เสรีรัตน์. (2560). “การพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมชุดความคิดเกี่ยวกับการสอนของครูประถมศึกษา.” **วารสารศรีปทุมปริทัศน์ ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์** 17, 1: 115-122.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สุวีริยาสาส์น.
- บุญธรรม กิจปริดาภิสุทธิ์. (2543). **การวัดและการประเมินผลการเรียนการสอน**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ประไพ ฉลาดคิด. (2548). **หลักการสอน**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ประภาพรรณ อุ่ณอบ. (2547). “วิทยากรกระบวนการ (Facilitator) เงื่อนไขสำคัญของการถอดบทเรียนแบบวิเคราะห์หลังการปฏิบัติ (After Action Review).” ฝ่ายติดตามประเมินผลภายในและสังเคราะห์องค์ความรู้ โครงการวิจัยและพัฒนาชีวิตสาธารณะ-ท้องถิ่นน่าอยู่ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ประภาพรรณ อุ่ณอบ. (2552). **เครือข่าย: กลไกสำคัญในการขับเคลื่อนงาน พัฒนาอย่างบูรณาการเชิงพื้นที่**. กรุงเทพฯ: เอส.พี.กราฟฟิค พรินเทรส พรินต์ติ้ง.
- ปองทิพย์ เทพอารีย์. (2556). “การพัฒนาแบบจำลองชุมชนการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับครูประถมศึกษา.” วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์และพัฒนาลักษณ์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ผกาพรรณ ศิริสานต์. (2552). “ศึกษาความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูประถมศึกษา โรงเรียนไผ่ทุฒศึกษา.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: เจริญผล.
- พัชรินทร์ อั้นพิพัฒน์. (2547). “การนำเสนอรูปแบบการฝึกอบรมในงานเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้เป็นทีมตามแนวคิดการทำโครงการสำหรับนักเทคโนโลยีการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัชรี ศรีสังข์. (2551). “การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้วิชาจิตวิทยาสังคมโดยใช้ชุมชนและประสบการณ์เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์.” วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พิมพ์หทัย บำรุงกิจ. (2555). **การมุ่งผลสัมฤทธิ์และการทำงานเป็นทีม**. เข้าถึงเมื่อ 10 กุมภาพันธ์ 2560. เข้าถึงได้จาก <http://km.lpc.rmutl.ac.th/wp-content/uploads/2014/06/a2.pdf>.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และ พเยาว์ ยินดีสุข. (2558). **การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2551). **ทักษะ 5C เพื่อการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้และการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ**. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เพ็ญจันทร์ มีนะจรัส. (2551). “ผลของการใช้การนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนที่มีต่อคุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการของครูปฐมวัย.” วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. (2556). **การศึกษาเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง. (2556). **คู่มือเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คณะมนุษยศาสตร์และมนุษยศาสตร์**. ลำปาง: มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2553). **คู่มือการจัดระบบการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้**. ปทุมธานี: โรงพิมพ์เทียนวัฒนา พรินท์ติ้ง.
- มาเรียม นิลพันธ์. (2555). **วิธีวิจัยทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 6. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มาเรียม นิลพันธ์. (2556). **การประเมินผลหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนต้นแบบการใช้หลักสูตร**. เข้าถึงเมื่อ 20 มกราคม 2561. เข้าถึงได้จาก <http://www.educ.su.ac.th/images/research/57/24.pdf>.
- รัตนา ดวงแก้ว. (2553). **คู่มือการถอดบทเรียนโครงการพัฒนาชุมชน**. เข้าถึงเมื่อ 20 มกราคม 2560. เข้าถึงได้จาก <http://banpraknfe.com/webbord/index.php?>
- ลัดดา หวังภษิต. (2558). “การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม).” *Journal of Education* 26, 2: 20-32.
- วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และ อธิป จิตตฤกษ์ (แปล). (2556). **ทักษะแห่งอนาคต: การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: บริษัท โอเพ่นเวิลด์ส พับลิชชิ่ง เฮาส์ จำกัด.
- วรรณวีร์ บุญคุ้ม. (2556). “ความสามารถในการคิดและเขียนเชิงสร้างสรรค์ในการเรียนรายวิชาการวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.” *คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*.
- วรลักษณ์ ชูกำเนิด และ เอกนรินทร์ สังข์ทอง. (2557). “โรงเรียนแห่งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู เพื่อการพัฒนาวิชาชีพครูที่เน้นผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญ.” *วารสารวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์* 25, 1.

- รวรรณ วาณิชย์เจริญชัย. (2548). “การพัฒนาระบบการสร้างความรู้ด้วยวิธีการเรียนรู้เป็นทีมสำหรับ
อาจารย์พยาบาลในสถาบันอุดมศึกษา.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยี
และสื่อสารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรภรณ์ ตระกูลสุขดี. (2549). **การทำงานเป็นทีม**. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- วสันต์ ปานทอง. (2556). “รูปแบบการพัฒนาคู่มือเพื่อศิษย์ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษา.” **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร** 15 (พิเศษ): 193-205.
- วัชรา เล่าเรียนดี. (2544). “การพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพ
การวิจัยในชั้นเรียนของครู เขตการศึกษา 5 อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ.” **วารสารศิลปการ
ศึกษาศาสตร์วิจัย**.
- วัชรา เล่าเรียนดี. (2556). **ศาสตร์การนิเทศการสอนและการโค้ช**. พิมพ์ครั้งที่ 12. นครปฐม: โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วันวิสาข์ เคน (แปล). (2555). **การเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21: หลักการสร้างนักเรียนรู้แห่งอนาคตใหม่**.
กรุงเทพฯ: openworlds.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). **วิธีการสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ:
มูลนิธิสยามกัมมาจล.
- วิจารณ์ พานิช. (2559). **บันทึกชีวิตครูสู่ชุมชนการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสยามกัมมาจล.
- วิชัย วงศ์ใหญ่ และ มารุต พัฒผล. (2558). **การโค้ชเพื่อการรู้คิด**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: จรัสสินท
วงศ์การพิมพ์.
- วิชัย วงศ์ใหญ่. (2551). **กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน ภาคปฏิบัติ**. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์นการพิมพ์.
- วุฒิไกร งามศิริจิตต์. (2553). **โครงการศึกษาการออกแบบสื่อกระบวนการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ของ
การเรียนรู้ผ่านสื่อการเรียนรู้เสมือนจริง (Virtual learning) ด้านการบริหารโครงการ**.
กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ศศิธร ชันติวารงกูร. (2551). **การจัดการชั้นเรียนของครูมืออาชีพ**. เข้าถึงเมื่อ 20 มกราคม 2560.
เข้าถึงได้จาก http://www.km.ictbk.net/download/1319102120_book12.pdf.
- สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มศว. (2558). **PLC คืออะไร? สำคัญอย่างไร?**. เข้าถึงเมื่อ 20 มกราคม
2560. เข้าถึงได้จาก <https://candmbsri.wordpress.com/2015/04/02/plc>.
- สมจิต จันทรฉาย. (2557). **การออกแบบและพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน**. นครปฐม: เพชรเกษมพรินต์ติ้ง.
- สมนึก ภัททิยธานี. (2551). **การวัดผลการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กทม: ประสานการพิมพ์.
- สมบัติ จำปาเงิน และ สำเนียง มณีกาญจน์. (2550). **กลเม็ดการอ่านให้เก่ง**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ:
สถาพรบุ๊คส์.

- สมพร ญาณสูตร. (2555). “องค์ประกอบการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตภาคใต้ฝั่งตะวันออก.” **วารสารมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ** 7, 1: 255-270.
- สามารถ ทิมนาต. (2553). “การพัฒนารูปแบบการนิเทศการสอนตามแนวคิดของกลี๊แมน เพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะการอ่านของครูภาษาไทย.” วิทยานิพนธ์ดุซงญอบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 14. (2560). **ข้อมูลสารสนเทศ ปีการศึกษา 2560**. พังงา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 14.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). **คู่มือประเมินสมรรถนะครู**. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **รายงานการวิจัย แนวทางการพัฒนาการศึกษากับการเตรียมความพร้อมสู่ศตวรรษที่ 21**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิก.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **แผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2560 – 2579**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิก.
- สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน. (2560). **ทักษะแห่งอนาคตใหม่: การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ อย่างไร ?**. เข้าถึงเมื่อ 20 มกราคม 2560. เข้าถึงได้จาก <http://www.qlf.or.th/Home/Contents/417>.
- สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย. (2557). **แนวทางการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). **คู่มือประกอบการอบรมการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC “ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ”** สถานศึกษา. เข้าถึงเมื่อ 20 มกราคม 2560. เข้าถึงได้จาก <http://www.ben.ac.th/main/content/download/1/PLC.pdf>.
- สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. (2559). **ผู้นำสถานศึกษากับการสร้างโรงเรียนแห่งการเรียนรู้**. เข้าถึงเมื่อ 20 มกราคม 2560. เข้าถึงได้จาก <http://suthep.ricr.ac.th>.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2547). “ความรู้เกี่ยวกับการอ่าน.” ใน **เอกสารการสอนชุดวิชาการอ่านภาษาไทยหน่วยที่ 1-8**. นนทบุรี: สาขาศิลปะศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุพานี สอนชื่อ. (2543). “การสร้างแนวคิดการเรียนรู้เป็นทีมเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ กรณีศึกษาองค์การรถไฟฟ้ามหานคร.” ภาคนิพนธ์ โครงการบัณฑิตศึกษากการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุภาวดี ปกครอง. (2561). “การพัฒนาครูโดยใช้แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนประถมศึกษา.” **วารสารสุทธิปริทัศน์** 32, 101: 51-67.
- สุมน อมรวิวัฒน์. (2533). **สมบัติทิพย์ของการศึกษาไทย**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สุวิธิดา จรุงเกียรติกุล. (2558). **ปรัชญาและมโนทัศน์สังคมแห่งการเรียนรู้ = Philosophies and Concepts of Learning Society**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสถียร อ่วมพรหม. (2560). **แนวทางการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ**. อุทัยธานี: ชมรมเด็ก.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2552). **สารานุกรมวิชาชีพครู เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาส มหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 80 พรรษา**. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- อดุลย์ ไทรเล็กทิม. (2554). **การประเมินผลการเรียนการสอนภาษาไทย**. นนทบุรี: บริษัท สนับสนุนงานวิจัยของไทย จำกัด.
- อดิพร เกิดเรือง. (2560). “การส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อรองรับสังคมไทยในยุคดิจิทัล.” **วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง** 6, 1: 173-184.
- อเทตยา แก้วศรีหา (2558). “ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูผู้สอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32.” **วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์** 10, 2: 57-66.
- อนุสรฯ สุวรรณวงศ์. (2559). “คุณลักษณะของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในบริบทการศึกษาไทย.” **วารสารปัญญาภิวัฒน์** 8, 1: 163-175.
- อรชร วัฒนกุล. (2553). “การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารในการส่งเสริมความสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต.” วิทยานิพนธ์ดุขุภักดิ์บัณฑิตสาขาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2550). **หลักการสอน (ฉบับปรับปรุง)**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

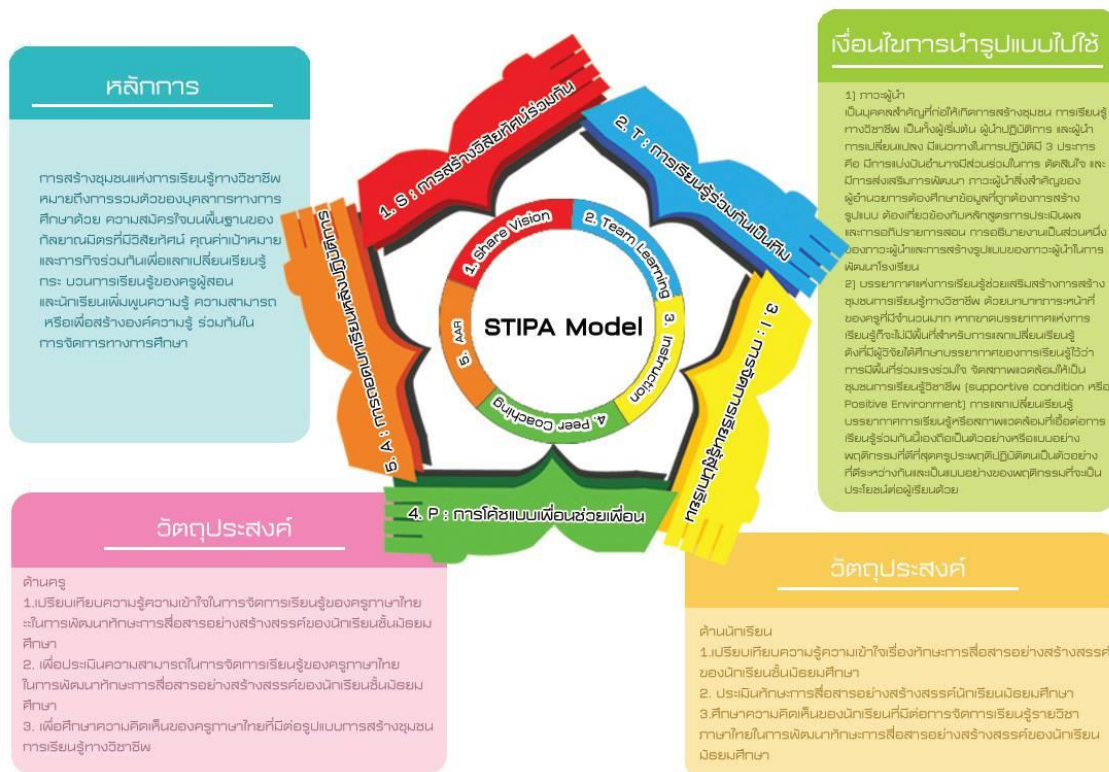
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. รองศาสตราจารย์ ดร. สมชัย ศรีนอก
อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผู้เชี่ยวชาญด้านทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สรตี ปรีชาปัญญากุล
อาจารย์คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ผู้เชี่ยวชาญด้านทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พวงเพ็ญ สว่างใจ
อาจารย์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุวรี ผลพันธิน
อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการประเมินผล
5. ดร.วิจิตรา ตะโกพร
ปฏิบัติหน้าที่ รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ โรงเรียนราชินีบูรณะ
ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาบุคลากรและการจัดการเรียนรู้

ภาคผนวก ข
คู่มือการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

คู่มือการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย
ในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

โดย
นายธีระชัย รัตนรังษี
นักศึกษาลัทธิสุตตรปริญญาคุษฎีบัณฑิต
สาขาลัทธิสุตตรและการสอน ภาควิชาลัทธิสุตตรและวิธีสอน
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2560

คำนำ

คู่มือการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาเล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยจำนวน 11 คน ได้มาโดยการเลือกอาสาสมัคร ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โดยใช้รูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ “STIPA Model” โดยมีกระบวนการ 5 กระบวนการ คือ Share Vision การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน Team Learning การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม Instruction การจัดการเรียนรู้สู่ผู้เรียน Peer Coaching การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน และ After Action Review การถอดบทเรียนหลังปฏิบัติการ

คู่มือการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาเล่มนี้อยู่ในกระบวนการของการศึกษาวิจัย รวบรวมข้อมูลเพื่อพัฒนาต่อไป ในระหว่างปฏิบัติการ ผู้นำคู่มือเล่มนี้ไปใช้สามารถให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไขได้ตามแนวคิด หลักการ หรือประสบการณ์ เพื่อให้การพัฒนาแบบดังกล่าวเป็นไปโดยสมบูรณ์

นายธีระชัย รัตนรังษี

สารบัญ

	หน้า
แนวคิดและหลักการ	1
Share Vision การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน	5
Team Learning การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม	9
Instruction การจัดการเรียนรู้สู่ผู้เรียน	26
Peer Coaching การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	29
After Action Review การถอดบทเรียนหลังปฏิบัติการ	35
ภาคผนวก	

แนวคิดและหลักการ

ความสำคัญ

การจัดการศึกษาในปัจจุบันคือการพลวัตการเปลี่ยนแปลงโลกจากศตวรรษที่ 20 เข้าสู่ศตวรรษที่ 21 คณะกรรมการนานาชาติว่าด้วยการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ขององค์การ UNESCO (2007) ได้เสนอรายงานการศึกษาต่อองค์การ UNESCO ว่า “การเรียนรู้ตลอดชีวิต” เป็นกุญแจสำคัญดอกหนึ่งที่ใช้สำหรับเปิดเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 เป็นความคิดรวบยอดที่ไกลไปกว่าเดิมและตอบสนองโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยให้ความสำคัญกับสี่เสาหลักที่เป็นรากฐานของ การศึกษาในศตวรรษนี้ได้แก่

- 1) การเรียนรู้เพื่อรู้ (learning to know)
- 2) การเรียนรู้เพื่อการปฏิบัติ (learning to do)
- 3) การเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกันในสังคม (learning to live together)
- 4) การ เรียนเพื่อชีวิต (learning to be)

ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 จะช่วยเตรียมความพร้อมให้นักเรียนรู้จักคิด เรียนรู้ ทำงาน แก้ปัญหา สื่อสาร และร่วมมือทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดชีวิต (วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรืองและอธิป จิตตฤกษ์แปล, 2556 : 40) Bernie Trilling and Charles Fade (2009 : 175 -177) ได้กล่าวว่า ทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21 คือ 3Rs x 7Cs

3Rs หมายถึง ทักษะการเรียนรู้ที่ประกอบด้วย

- 1.การอ่าน (Reading) 2.การเขียน (‘Riting) และ 3.การคำนวณ (‘Rithmetic)

7Cs ประกอบด้วย

1. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะในการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving)
2. ทักษะการคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม (Creativity and Innovation)
3. ทักษะความร่วมมือ การทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and)
4. ทักษะความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ (Cross – cultural Understanding)
5. ทักษะการสื่อสาร ข้อมูล สารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ (Communication, Information and Media Literacy)
6. ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and Media Literacy) ทักษะอาชีพ
7. ทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Self - reliance)

จุดหมายเมื่อจบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนด ในข้อ 2. ว่า มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต

สมรรถนะสำคัญไว้ 5 ประการตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 คือ

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

เป้าหมายของการเรียนภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

“ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อนำไปใช้ในชีวิตรจริง”

กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 3

พฤติกรรมการสอนของครูมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งและพฤติกรรมการสอนจะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเรียนของนักเรียนโดยพฤติกรรมสอนที่ดีจะก่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียน

การสอนที่ดี

วิจารณ์ พานิช (2557: 29) ได้สรุปหลัก 7 ประการของการสอนที่ดี จากหนังสือ How Learning Works ว่า ประกอบไปด้วย

1. ต้องเข้าใจเรื่องความรู้เดิมของนักเรียน
2. การจัดการระบบความรู้มีความสำคัญต่อการเรียนรู้
3. แรงจูงใจ ครูจะต้องมีวิธี และเอาใจใส่ที่จะสร้างแรงจูงใจหรือแรงบันดาลใจให้ลูกศิษย์
4. การเรียนรู้ที่ถูกต้อง ผู้เรียนจะต้องเรียนจนรู้จริง
5. การสอนโดยปฏิบัติ และการป้อนกลับ
6. พัฒนาการของนักเรียนและบรรยากาศของการเรียน การเรียนสมัยใหม่เด็กต้องทำงานเป็นทีม
7. คนที่จะเรียนรู้ได้ดีจะต้องเป็นผู้ที่สามารถกำกับการเรียนรู้ของตนเองได้ (self-directed Learner)

อารมณ์ ใจเพียง (2550: 28) กล่าวถึง ลักษณะการสอนที่ดี 13 ประการประกอบด้วย

1. เป็นการสอนที่เตรียมการสอนมาอย่างดี
2. เป็นการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนา ทั้งด้านความรู้ ความคิด ด้านเจตคติและด้านทักษะ
3. เป็นการสอนที่ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับจุดประสงค์กับเนื้อหา และกับผู้เรียน โดยใช้กิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสม
4. เป็นการสอนที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำกิจกรรมด้วยตนเองหรือได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน
5. เป็นการสอนที่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตร
6. เป็นการสอนที่คำนึงถึงประโยชน์ที่ผู้เรียนที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและตลอดไป
7. เป็นการสอนที่เร้าความสนใจของผู้เรียน
8. เป็นการสอนที่มีบรรยากาศส่งเสริมการเรียนรู้
9. เป็นการสอนที่ผู้สอนรู้จักใช้จิตวิทยาการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม
10. เป็นการสอนที่ส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย
11. เป็นการสอนที่มีกระบวนการ
12. เป็นการสอนที่มีการวัดผลประเมินผลทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน
13. เป็นการสอนที่ผู้สอนสอนด้วยวิถึญาณความเป็นครู

การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง การรวมตัวของบุคลากรทางการศึกษา ด้วยความสมัครใจบนพื้นฐานของกาลยามิตรที่มีวิสัยทัศน์ คุณค่า เป้าหมาย และภารกิจร่วมกัน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอนและนักเรียน เพิ่มพูนความรู้ความสามารถ หรือเพื่อสร้างองค์ความรู้ร่วมกันในการจัดการทางการศึกษา รูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูภาษาไทย (professional Learning Community : PLC) แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1. Share Vision การแบ่งปันร่วมกัน 2. Team Learning การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม 3. Instruction การจัดการเรียนรู้สู่ผู้เรียน 4. Peer Coaching การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน 5. Action After Review การถอดบทเรียนหลังปฏิบัติการ

ในห้องเรียนที่เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ ผู้เรียนจะตั้งใจฟังกันและช่วยกันจุดประกายความคิด ทุกคนเห็นคุณค่าของการรวมพลังกันทำงานและคุณค่าของแต่ละคน ผู้เรียนแต่ละคนมีบทบาทเป็นครู เป็นผู้เรียน และเป็นผู้ฝึก (Coach) ที่ช่วยผู้อื่นในการคิดและเรียนรู้ และรับความช่วยเหลือจากผู้อื่น ในการคิดและเรียนรู้ของตนเอง (ชนาธิป พรกุล, 2555: 60) ครูมีโอกาสได้เรียนรู้ร่วมกันและรับผิดชอบต่อการพัฒนาการโดยรวมของนักเรียนถือเป็นพลังการเรียนรู้ซึ่งส่งผลให้การปฏิบัติการสอนในชั้นเรียนให้มีผลดียิ่งขึ้น (สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มศว, 2560: ออนไลน์)

วัตถุประสงค์

ด้านครู

1. เพื่อเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
2. เพื่อประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูภาษาไทยที่มีต่อรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ด้านนักเรียน

1. เพื่อประเมินความรู้ความเข้าใจการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษา
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษา

Share Vision การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน

Share Vision การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน หมายถึง การร่วมกันมองเป้าหมายที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และการร่วมกันกำหนดทิศทางสู่การปฏิบัติ ทั้งเป้าหมายและทิศทางการปฏิบัติจะต้องวิเคราะห์ความเป็นไปได้จริง โดยเกิดจากความเต็มใจที่จะปฏิบัติภารกิจร่วมกัน และยึดหลักการทำงานแบบมีส่วนร่วม โดยมี 4 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดำเนินการ คือ ครูผู้สอนศึกษามาตรฐานและตัวชี้วัดในรายวิชาภาษาไทย มาตรฐาน ท 1.1 ท 2.1 ท 3.1 ท 4.1 และหาค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแต่ละตัวชี้วัดในภาคเรียนที่ผ่านมา สรุปตัวชี้วัดที่ผ่านร้อยละ 60 และตัวชี้วัดที่ไม่ผ่านร้อยละ 60
- 2) วิเคราะห์สภาพปัญหา ดำเนินการ คือ ครูผู้สอนนำตัวชี้วัดที่ไม่ผ่านร้อยละ 60 มาวิเคราะห์สภาพปัญหา เกี่ยวกับ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
- 3) กำหนดวิธีการแก้ปัญหาและตั้งค่าเป้าหมาย ดำเนินการ คือ ครูผู้สอนร่วมกันกำหนดวิธีการแก้ปัญหาตามสภาพปัญหาที่ค้นพบ พร้อมทั้งตั้งค่าเป้าหมายการพัฒนา
- 4) สื่อสารเพื่อความเข้าใจตรงกัน ดำเนินการ คือ ครูผู้สอนนำเสนอข้อมูลที่ได้ร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัญหา วิธีการแก้ปัญหา และการตั้งค่าเป้าหมาย ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อนำไปจัดการเรียนรู้ในทิศทางเดียวกัน

แบบบันทึกการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน (share vision)

การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้
ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

วันที่..... เวลา..... รวมเวลา .....

เรื่อง .....

ผู้อำนวยการการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ .....

ผู้เชี่ยวชาญ .....

ผู้บันทึก .....

ผู้เข้าร่วมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

1.....โรงเรียน.....

2.....โรงเรียน.....

3.....โรงเรียน.....

4.....โรงเรียน.....

5.....โรงเรียน.....

6.....โรงเรียน.....

7.....โรงเรียน.....

8.....โรงเรียน.....

9.....โรงเรียน.....

10.....โรงเรียน.....

11.....โรงเรียน.....

มาตรฐาน	ตัวชี้วัด	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	เป้าหมายการพัฒนา

การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สภาพปัญหา

1. การออกแบบการจัดการเรียนรู้ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียน

.....

.....

.....

2. การจัดการเรียนรู้ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียน

.....

.....

.....

3. การวัดและประเมินผลทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียน

.....

.....

.....

วิธีการแก้ปัญหา

1. การออกแบบการจัดการเรียนรู้ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียน

.....

.....

.....

2. การจัดการเรียนรู้ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียน

.....

.....

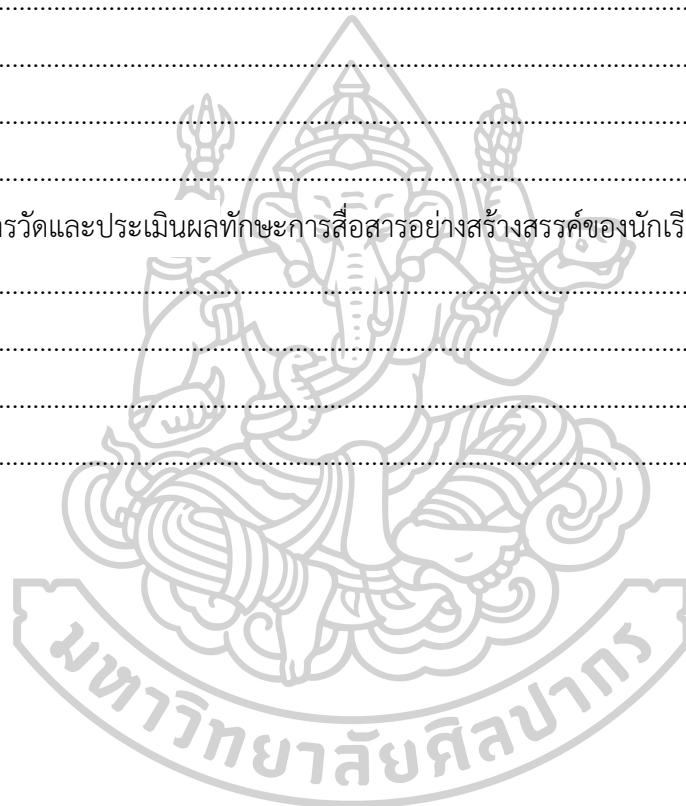
.....

3. การวัดและประเมินผลทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียน

.....

.....

.....

การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม (Team Learning)

Team Learning การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม หมายถึง การที่สมาชิกรวมตัวกันเพื่อแลกเปลี่ยนความคิด ประสบการณ์ เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของทีมให้เกิดขึ้น มีการถ่ายทอดความรู้ซึ่งกันและกัน ด้วยการสนทนาและอภิปรายร่วมกันอย่างกว้างขวาง เพื่อให้ได้แนวคิด แนวทางการปฏิบัติร่วมกันเพื่อใช้ในองค์กร โดยมีกระบวนการ ดังนี้

1. การเรียนรู้จากผลการประเมิน ดำเนินการ คือ ครูผู้สอนจะได้รับการประเมินจากตนเอง เพื่อนครูผู้สอน และผู้บริหารสถานศึกษา เกี่ยวกับการออกแบบการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยแบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ เพื่อจะได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์

2. การเรียนรู้จากการระดมความคิด ดำเนินการ คือ ครูผู้สอนร่วมกันระดมความคิดตามกระบวนการของการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม (Team Learning) มีขั้นตอน ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 กำหนดเป้าหมายและวางแผนการเรียนรู้ร่วมกัน ขั้นที่ 2 การศึกษาเรียนรู้เป็นรายบุคคล ขั้นที่ 3 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และตัดสินใจร่วมกัน ขั้นที่ 4 การประยุกต์ความรู้และกระบวนการเรียนรู้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ขั้นที่ 5 การประเมินผลการเรียนรู้เพื่อประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้เป็นทีมของตนเองและสมาชิกทีม

3. การเรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติร่วมกัน ดำเนินการ คือ ครูผู้สอนร่วมกันเรียนรู้ในขณะจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ร่วมกันสังเกตชั้นเรียน พฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนว่าสามารถสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ได้หรือไม่

แผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม (ระดมความคิด)

เรื่อง การจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์
จำนวน 12 ชั่วโมง

จุดประสงค์การเรียนรู้

ประเมินความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

สาระการเรียนรู้

1. ความสามารถในการจัดการเรียนรู้
2. ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1. กำหนดเป้าหมายและการเรียนรู้ร่วมกัน ครูผู้สอนกลุ่มตัวอย่างกำหนดเป้าหมายของการเรียนรู้ร่วมกัน
2. ศึกษาเรียนรู้เป็นรายบุคคล เกี่ยวกับข้อมูลการทำงานปัจจุบัน ประสบการณ์การสอน ความสามารถพิเศษ ความสนใจ ผลงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้
3. แลกเปลี่ยนเรียนรู้และตัดสินใจร่วมกัน เกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนรู้ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ พร้อมทั้งนำเสนอแนวทางการแก้ปัญหา พร้อมทั้งบันทึกลงในแบบบันทึกการเรียนรู้ร่วมกัน ตามตารางการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
4. การประยุกต์ความรู้และกระบวนการเรียนรู้ในสถานการณ์ต่าง ๆ โดย นำไปสู่การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาที่รับผิดชอบ คนละ 1 หน่วยการเรียนรู้
5. การประเมินผลการเรียนรู้ ด้วยการทำแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้

ชิ้นงาน / ภาระงาน

แผนการจัดการเรียนรู้ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ 1 หน่วยการเรียนรู้

สื่อและแหล่งเรียนรู้

เอกสารประกอบการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย
 เอกสารประกอบการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์

การวัดและประเมินผล

เป้าหมายการประเมิน	ประเด็นการประเมิน	วิธีการประเมิน	เครื่องมือการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน
ความรู้ (K)	ความรู้เกี่ยวกับความสามารถจัดการเรียนรู้ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์	ทดสอบ	แบบทดสอบ	ร้อยละ 60 ขึ้นไปผ่านเกณฑ์
ทักษะกระบวนการ (P)	ความสามารถจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา	การสังเกต	แบบประเมินความสามารถการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา	ผลการปฏิบัติในระดับมากขึ้นไป
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)	ความคิดเห็นต่อรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	สนทนากลุ่มย่อย	แบบสนทนากลุ่มย่อย	แสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาวิชาชีพครู

ตารางการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

วัน/เวลา	09.00 -10.30	10.30 – 12.00 น.	13.00 – 14.30	14.30 – 16.30
วันที่ 1	การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC	การออกแบบการจัดการเรียนรู้ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์	การจัดการเรียนรู้ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์	การวัดและประเมินผลทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์
วันที่ 2	ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์			

*หมายเหตุ พักรับประทานอาหารว่างในระหว่างการเรียนรู้

ผู้ดำเนินการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน
2. ผู้เชี่ยวชาญด้านการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์

เอกสารประกอบการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ความสามารถจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย

1. การออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ความหมายของการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบของการเตรียมการสอน โดยศึกษาจากหลักสูตร เป้าหมายของการศึกษา นำไปสู่การวางแผนสื่อการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

รูปแบบการออกแบบการเรียนการสอน

รูปแบบการออกแบบการเรียนการสอนของดิคและแคร์รี่ (Dick and Carry's instructional design model) (Dick, Carey and Carey, 2001: 6-9) ซึ่งเป็นการออกแบบการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ และสอดคล้องกับการออกแบบการเรียนการสอนของสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) ประเมินความต้องการเพื่อใช้ในการกำหนดเป้าหมาย ขั้นตอนแรกของการออกแบบการเรียนการสอนคือ การพิจารณาเป้าหมายของการเรียนรู้ที่ต้องการให้ผู้เรียนทำอะไรได้ภายหลังจากที่ผู้เรียน ได้รับการจัดการเรียนการสอนเสร็จสิ้นแล้ว การกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้สามารถนำข้อมูลจากการ ประเมินความต้องการของผู้เรียน ปัญหาในการเรียนรู้ของผู้เรียน ข้อมูลจากผู้ทำงานในด้านที่เรียนมา และการวิเคราะห์บทเรียนใหม่ที่ต้องการให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะในด้านใด

2) วิเคราะห์การเรียนการสอน ในขั้นตอนนี้ครูต้องพิจารณาถึงลำดับขั้นตอนการเรียนการสอน ที่ทำให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ จากนั้นจึงพิจารณาว่าทักษะ ความรู้และเจตคติซึ่ง เป็นพฤติกรรมพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนในการเรียนคืออะไร

3) วิเคราะห์ผู้เรียนและบริบทการเรียนรู้ นอกจากการวิเคราะห์เป้าหมายในการเรียนรู้แล้ว สิ่งที่จะต้องวิเคราะห์คือผู้เรียน ได้แก่ ทักษะ ความชอบ และเจตคติของผู้เรียน และสภาพของสิ่งแวดล้อมในการเรียนการสอน และการนำทักษะที่เรียนไปใช้ ข้อมูลเหล่านี้มีประโยชน์ต่อการสร้างยุทธศาสตร์การสอน

4) เขียนจุดประสงค์การเรียนรู้เชิงปฏิบัติ ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์การเรียนการสอน การวิเคราะห์ผู้เรียน และบริบทการเรียนรู้ จะนำมาใช้ในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้เชิงปฏิบัติ ซึ่งเป็น ข้อความที่ต้องเขียนอย่างชัดเจนว่าภายหลังที่ผู้เรียนได้รับการจัดการเรียนการสอนแล้ว ผู้เรียนต้องมี ทักษะใด เงื่อนไขในการแสดงทักษะเป็นอย่างไรและระบุเกณฑ์ของการปฏิบัติที่วัดความสำเร็จของ ผู้เรียนเป็นอย่างไร

5) พัฒนาเครื่องมือในการประเมินผล การประเมินความสามารถในการปฏิบัติของผู้เรียน หลังจากได้รับการจัดการเรียนการสอนในบทเรียนแล้ว จะต้องเป็นการประเมินตามจุดประสงค์ การเรียนรู้ที่ได้กำหนดไว้ เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลต้องวัดการปฏิบัติของผู้เรียนได้

6) พัฒนากลยุทธ์การเรียนการสอน จากข้อมูลทั้ง 5 ขั้นตอนดังกล่าวข้างต้น นำไปใช้ในการ กำหนดขั้นตอนในการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุจุดประสงค์ปลายทางที่ตั้งไว้ ขั้นตอน การเรียนการสอนโดยทั่วไปประกอบด้วย กิจกรรมก่อนการเรียน การนำเสนอข้อมูล การฝึกฝนและให้ ข้อมูลย้อนกลับ การทำแบบทดสอบและกิจกรรมหลังการเรียน การสร้างกลยุทธ์ การเรียนการสอนอยู่บน พื้นฐานของทฤษฎีการเรียนรู้ งานวิจัยด้านการเรียนการสอน สื่อการเรียน การสอน เนื้อหาที่เรียน และ ลักษณะของผู้เรียน ข้อมูลเหล่านี้นำมาใช้ในการพัฒนาสื่อการเรียน การสอน และการสร้างปฏิสัมพันธ์ ของผู้เรียนในการเรียนรู้

7) พัฒนาและเลือกสื่อ วัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอน ในขั้นนี้ครูจะใช้กลยุทธ์การเรียน การสอน เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน และสื่อการเรียนการสอนที่รวมถึง สื่อการเรียนรู้ ของผู้เรียน และสื่อที่ครูใช้ในการสอน เช่น ใบงาน ชุดการเรียน เครื่องฉายสไลด์ วิดีโอเทปและสื่อที่ใช้ ผ่าน คอมพิวเตอร์ การที่ครูจะตัดสินใจว่าควรพัฒนาสื่อการเรียนการสอนใหม่หรือไม่ ขึ้นอยู่กับ ประเภทของ บทเรียน สื่อการเรียนการสอนที่มีอยู่แล้ว และทรัพยากรที่หาได้ในโรงเรียน

8) ออกแบบและประเมินความก้าวหน้า หมายถึงการประเมินในระหว่างการเรียนการสอน มีจุดประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน การประเมินความก้าวหน้า แบ่งได้ เป็น 3 ลักษณะ คือ การประเมินผู้เรียนเป็นรายบุคคลแบบตัวต่อตัว การประเมินผู้เรียน เป็นกลุ่มย่อย และการประเมินภาคสนาม แต่ละวิธีทำให้ได้ข้อมูลที่นำไปใช้ในการพัฒนาการเรียน การสอนเป็นลำดับ

9) การปรับปรุงการสอน ข้อมูลจากการประเมินความก้าวหน้านำมาใช้ประโยชน์ ในการ ปรับปรุงการเรียนการสอน ข้อมูลเหล่านี้ ทำให้ทราบอุปสรรคของผู้เรียนที่ประสบในระหว่างการเรียน ซึ่งทำให้ผู้เรียนไม่สามารถบรรลุจุดประสงค์การเรียนที่กำหนดไว้ได้ นอกจากนำข้อมูลจากการประเมิน มาปรับปรุงการเรียนการสอนแล้ว ข้อมูลดังกล่าวยังช่วยในการตรวจสอบความถูกต้องของทฤษฎี พฤติกรรมและคุณลักษณะของผู้เรียนที่จำเป็นต้องมีก่อนเริ่มการเรียนอีกด้วย ซึ่งนำไปสู่การปรับปรุง จุดประสงค์การเรียนรู้เชิงปฏิบัติให้มีความเหมาะสมมากขึ้น ทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ

10) การประเมินผลสรุป หมายถึงการประเมินภายหลังสิ้นสุดการเรียนการสอนซึ่งเป็นการ ประเมินประสิทธิภาพและคุณภาพโดยรวมของการเรียนการสอนทั้งหมด การประเมินผลสรุปไม่ได้ เป็น ส่วนหนึ่งของขั้นตอนการออกแบบการสอน ขั้นตอนการออกแบบการเรียนการสอนจะสิ้นสุด เมื่อได้มีการ พัฒนาปรับปรุงจากผลการประเมินความก้าวหน้า โดยทั่วไปการประเมินผลสรุปนี้มักเป็น การประเมิน จากผู้ประเมินอิสระจากภายนอก ไม่เกี่ยวข้องกับผู้ออกแบบการเรียนการสอน

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2551 : 17-18) มีวิธีการออกแบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางตามขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์หรือจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งควรกำหนดให้ครบทั้งด้าน ความรู้ (K) กระบวนการ (P) และเจตคติ (A)
2. กำหนดเนื้อหา/สาระให้สอดคล้องหรือล้าไปกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมในแต่ละวัตถุประสงค์สาระที่ระบุอาจเป็นข้อเท็จจริง (Fact) มโนทัศน์ (Concept) คำนิยาม / คำจำกัดความ (Definition) หลักการ (Principle) กฎ (Law) และทฤษฎี (Theory)
3. กำหนดยุทธศาสตร์การสอนว่า ต้องการใช้หรือเน้นทฤษฎีการเรียนหลักการเรียนรู้หรือแนวคิดใด ๆ ที่พิจารณาแล้วเหมาะสมกับเนื้อหา เหมาะสมกับความสามารถผู้เรียน รวมทั้ง บริบทของแหล่งที่จัดการเรียนการสอน อาจจัดการเรียนการสอนเน้นครูเป็นศูนย์กลางบ้าง สื่อ เป็นศูนย์กลางบ้าง และพยายามจัดเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ในการจัดการเรียนการสอนนั้นให้เป็น ประโยชน์ของผู้เรียนเป็น สำคัญหรือเป็นหลัก จากนั้นจึงเลือกใช้รูปแบบการสอน วิธีสอนต่าง ๆ เทคนิคการสอน หรือใช้แบบ ผสมผสานด้วยหลากหลายวิธีสอนและเทคนิคการสอนที่เหมาะสมกับ เนื้อหาและบริบท นอกจากนี้ครูยัง ต้องเตรียม รวมทั้งระบุแหล่งข้อมูลที่เป็นแหล่งเรียนรู้ให้ผู้เรียน ไปสืบค้นเพื่อตอบ ปัญหาที่สงสัยด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่เป็นการสร้างความรู้ใหม่
4. กำหนดวิธีวัดผลการเรียนรู้ด้วยหลากหลายวิธี กำหนดเครื่องมือผู้วัด เป็นการวัดผล ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการนำหลักสูตรสถานศึกษาสู่การจัดการกิจกรรมเพื่ออบรมสั่งสอน ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน จนเกิดประสบการณ์ใหม่ หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา

องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้

นักวิชาการด้านการจัดการเรียนรู้นำเสนอองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ ไว้ดังต่อไปนี้ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง (2556 :12) ได้กล่าวถึงตัวบ่งชี้ของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยพิจารณาจากครูผู้สอน มีดังต่อไปนี้

1. ผู้สอนจัดการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่เอง (Construction of the New Knowledge)
2. ผู้สอนให้ผู้เรียนใช้ทักษะกระบวนการ (Process Skills) คือ กระบวนการคิด (Thinking Process) กระบวนการกลุ่ม (Group Process) และสร้างความรู้ด้วยตนเอง

3. ผู้สอนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน (Participation) คือ มีส่วนทั้งด้านปัญญา กาย อารมณ์ และสังคม รวมทั้งให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) กับทั้งสิ่งมีชีวิตและกับสิ่งที่ไม่มีชีวิต เช่น หนังสือ สถานที่ต่าง ๆ คอมพิวเตอร์ เป็นต้น

4. ผู้สอนสร้างบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ทั้งบรรยากาศทางกายภาพและจิตใจเพื่อให้ผู้เรียน เรียนอย่างมีความสุข (Happy Learning)

5. ผู้สอนมีการวัดและประเมินผลทั้งทักษะ กระบวนการ ชีตความสามารถศักยภาพของผู้เรียน และผลผลิตจากการเรียนรู้ซึ่งเป็นการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment)

6. ผู้สอนพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ (Application)

7. ผู้สอนเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) คือ เป็นผู้จัดประสบการณ์รวมทั้งสื่อการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนใช้เป็นแนวทางสร้างความรู้ด้วยตนเอง

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และเพยาว์ ยินดีสุข (2537: 45-46) ได้นำเสนอกระบวนการที่ศันใหม่ของการสอน ไว้ดังนี้

1. การเรียนรู้เพื่อสนองความต้องการของผู้เรียนเป็นรายบุคคล
  - 1.1 ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก ผู้สนับสนุน และเป็นพี่เลี้ยง
  - 1.2 ใช้หลากหลายรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้เต็มศักยภาพ
  - 1.3 จุดเน้นคือเข้าใจให้ผู้เรียนอยากรู้ อยากเห็น ใ้ใจ/กระตุ้นความสนใจให้คิดลงมือปฏิบัติ สั่งสอน ส้ารวจ ตรวจสอบและเรียนรู้
  - 1.4 การสอนเป็นกระบวนการของการริเริ่ม อำนวยความสะดวก และให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองและค้นพบความสามารถที่สมบูรณ์ด้วยตนเอง
  - 1.5 การสอนคือการร่วมกันอย่างมีความสุขในการใช้กระบวนการแล้วทำให้เกิดผลการเรียนรู้โดยผู้เรียน
  - 1.6 การสอนเป็นกระบวนการเรียนตลอดชีวิต และหมายรวมถึงการค้นพบอยู่เสมอ การค้นพบ การทดลอง การค้นพบความสามารถ หรือศักยภาพตนเอง การสะท้อนกลับ และการพัฒนาอาชีพ
2. การเรียนรู้ที่เน้นท้องถิ่นและเน้นความเป็นสากล
  - 2.1 มีแหล่งเรียนรู้หลากหลายทั้งในและนอกโรงเรียน ในท้องถิ่น ในชุมชน และในจังหวัด
  - 2.2 เป็นการสอนที่เน้นกลุ่มหรือทีม และการสร้างเครือข่าย
  - 2.3 เป็นการสอนที่เน้นจากห้องเรียนสู่โลกภายนอก
  - 2.4 เป็นการสอนที่เปิดโอกาสแก่ผู้เรียนอย่างไม่จำกัดเวลาและสถานที่
  - 2.5 เป็นการสอนที่ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน โลก ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม
  - 2.6 เน้นการสร้างเครือข่ายของครูโรงเรียนออกสู่โลกภายนอก

3. การวัดและประเมินผล

ความหมายของการวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผล หมายถึง กระบวนการกำหนดตัวเลขเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเรียนรู้ ทั้งพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย อันเนื่องมาจากการเรียนการสอน โดยใช้เครื่องมืออย่างใดอย่างหนึ่งให้ได้ตัวเลขตามที่ต้องการ แล้วมาตัดสินหรือวินิจฉัยจากข้อมูลที่ได้จากการวัดผล โดยอาศัยเกณฑ์ในการพิจารณา

กระบวนการวัดและประเมินผล

นักวิชาการทางด้าน การวัดผล ได้นำเสนอขั้นตอนสำคัญของการวัดผล มีดังต่อไปนี้

อดุลย์ ไทรเล็กทิม (2554: 8) กล่าวถึงขั้นตอนสำคัญในการวัดและประเมินผล ดังต่อไปนี้

1. การกำหนดสิ่งที่ต้องการจะวัด เป็นการพิจารณาว่าคุณลักษณะ หรือพฤติกรรมที่ต้องการวัด ว่ามีอะไรบ้าง

2. การกำหนดวิธีการและเครื่องมือที่ใช้วัดผล เป็นการเลือกวิธีการและเครื่องมือให้เหมาะสมกับพฤติกรรมการเรียนรู้และพฤติกรรมทางภาษาที่ต้องการวัดในแต่ละประเภทให้เหมาะสม

3. การสร้างหรือเลือกเครื่องมือที่ใช้วัดผล เป็นการกำหนดสิ่งเร้าหรือสร้างสถานการณ์เพื่อนำไปใช้ทดสอบผู้เรียน ให้แสดงพฤติกรรมตอบสนองออกมาในรูปข้อมูลเชิงปริมาณ โดยที่เครื่องมือมีคุณสมบัติที่ดี

4. การดำเนินการทดสอบ เป็นการนำเครื่องมือไปทดสอบเพื่อให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมออกมา แล้วตีความหมายเป็นคะแนน ผลการวัดหรือคะแนนที่ได้จะนำไปใช้ในการตัดสินผลการเรียน

5. การตรวจให้คะแนน เป็นการกำหนดตัวเลขแทนปริมาณของสิ่งที่ต้องการวัดตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยพิจารณาผลการตอบสนองหรือพฤติกรรมที่แสดงออกมา

6. การประเมินผล เป็นขั้นตอนสุดท้ายในกระบวนการวัดผลและประเมินผล เป็นการลงสรุปจากข้อมูลที่ได้มาจากการวัด 5 โดยนำมาเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด แล้วสรุปว่านักเรียนได้หรือตก

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2543: 238-240) ได้กล่าวถึงกระบวนการของการวัดและประเมินผล ดังนี้

1. ตั้งวัตถุประสงค์
2. เลือกสถานการณ์ ปัญหา และกิจกรรมที่ใช้สอบ
3. ร่างและเขียนข้อสอบ
4. จัดดำเนินการสอบวัด
5. กำหนดหลักเกณฑ์ในการให้คะแนน
6. ตรวจข้อสอบและวิเคราะห์ข้อสอบ
7. อภิปรายข้อสอบและผลการทดสอบ
8. ปรับปรุงข้อสอบ

เอกสารประกอบการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์

ความหมายของการสื่อสาร

การสื่อสารหมายถึง การติดต่อกันของบุคคล เพื่อถ่ายทอดเรื่องราวความรู้ ความคิด โดยอาศัยสื่อทั้งการพูด การเขียน ภาษาท่าทางและวัตถุให้เกิดการรับรู้และเข้าใจตรงกัน

ความหมายของการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการเลือกความรู้ ประสบการณ์ที่มีอยู่เดิม มาเป็นพื้นฐานในการสร้างความรู้ ความคิดใหม่ หรือสิ่งแปลกใหม่ที่มีคุณภาพในทางที่ดี

ความหมายของการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์

การสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การถ่ายทอดความรู้ ความคิดใหม่ หรือสิ่งแปลกใหม่ ระหว่างผู้ส่งสารไปยังผู้รับสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในทางที่ดี มีประโยชน์และมีประสิทธิภาพ โดยใช้การพูด การฟัง การอ่าน และการเขียน เป็นเครื่องมือของการส่งสารและรับสาร โดยมีรายละเอียดของทักษะการฟังอย่างสร้างสรรค์ การพูดอย่างสร้างสรรค์ การอ่านอย่างสร้างสรรค์ และการเขียนอย่างสร้างสรรค์ ดังนี้

ความหมายของการฟังอย่างสร้างสรรค์

การฟังอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง กระบวนการรับสารของมนุษย์ ที่มีกระบวนการคิดตาม หลังจากการได้ยิน จนเข้าใจความหมายและรู้เรื่องราวตามที่ผู้ส่งสารเสนอหรือเกิดปฏิกิริยาตอบสนอง ได้อย่างเหมาะสม โดยเป็นลักษณะของการฟังที่ดี คือ มีสมาธิ มีจุดมุ่งหมาย ไม่มีอคติ มีการจดบันทึก มีการสอบถามเพื่อความเข้าใจที่ตรงกัน และพิจารณาสิ่งที่ได้ฟังว่าเป็นประโยชน์หรือไม่อย่างไร โดยมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้ 1. ฟังอย่างมีจุดหมายชัดเจน 2. ฟังอย่างมีความพร้อม ทั้งร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา 3. ฟังอย่างมีความคิดวิจารณ์ญาณ 4. เลือกฟังสิ่งที่เป็นประโยชน์ 5. สามารถจับใจความสำคัญ หรือสรุปความคิดรวบยอดของเรื่องได้จากการฟังได้

ความหมายของการพูดอย่างสร้างสรรค์

การพูดอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การถ่ายทอดความรู้ ความคิดใหม่ หรือสิ่งแปลกใหม่ที่มีคุณภาพในทางที่ดีโดยการใช้เสียง ภาษา และสีหน้าท่าทางที่มีประสิทธิภาพ ถ่ายทอดสารต่าง ๆ ออกมา สารนั้น มีทั้งที่เป็นวจนสารและอวจนสาร โดยมีองค์ประกอบ ดังต่อไปนี้ 1. ถ่ายทอดความรู้ ความคิดใหม่ให้ผู้ฟังเข้าใจได้อย่างชัดเจน 2. สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในการพูดได้อย่างเหมาะสม 3. เสนอเรื่องเรื่องราวหรือแนวคิดอย่างเป็นระบบ 4. เสนอเรื่องราวหรือแนวคิดที่มีคุณค่าและประโยชน์ต่อผู้ฟัง 5. มีมารยาทและคุณธรรมรวมทั้งมีเจตนาที่ดีต่อผู้ฟัง

ความหมายของการอ่านอย่างสร้างสรรค์

การอ่านอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การรับความรู้ ความคิดใหม่ หรือสิ่งแปลกใหม่ที่มีคุณภาพ ในทางที่ดีด้วยการแปลความหมายและการพิจารณาทำความเข้าใจกับความหมายของหลายลักษณะ อักษรที่ปรากฏอย่างถ่องแท้ โดยก่อให้เกิดจินตนาการและมุมมองใหม่จากเรื่องที่อ่าน โดยมีองค์ประกอบ ดังต่อไปนี้ 1. สามารถจับใจความสำคัญของเนื้อเรื่องที่อ่านได้ 2. แสดงความคิดเห็นที่ก่อให้เกิด จินตนาการและมุมมองใหม่จากเรื่องที่อ่าน 3. ประเมินค่าเพื่อนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิต 4. เลือกใช้กลวิธีการอ่านจากเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการอ่านได้ 5. สังเคราะห์สิ่งที่เป็นประโยชน์ ไว้ใช้ต่อไปในอนาคต

ความหมายของการเขียนอย่างสร้างสรรค์

การเขียนอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การส่งสารด้วยตัวอักษรและศิลปะการใช้ภาษา เพื่อแสดง ความรู้ ความคิด อารมณ์ ความรู้สึก ประสบการณ์ ออกมาเป็นสัญลักษณ์ไปสู่ผู้รับสาร โดยมีรูปแบบ ที่มีความแปลกใหม่ มีคุณค่าและเป็นที่ยอมรับของสังคม โดยมีองค์ประกอบ ดังต่อไปนี้ 1. การเขียน เรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน 2. เนื้อเรื่องมีความถูกต้อง เป็นไปตามข้อเท็จจริง 3. เนื้อหาสาระไม่ทำ ให้เสื่อมเสียทั้งส่วนบุคคลและส่วนรวม 4. เนื้อหาสาระเหมาะกับยุคสมัย 5. การเรียบเรียงเรื่องราว ได้เหมาะสม

การจัดการเรียนรู้ทักษะการฟัง

วรรณิ โสภประยูร (2553: 102) กล่าวถึงการสอนฟังไว้ดังนี้

1. ควรสอนให้นักเรียนเข้าใจวัตถุประสงค์และวิธีการของการฟังแต่ละประเภท พร้อมทั้ง ยกตัวอย่างประกอบ
2. ควรให้นักเรียนฝึกทักษะการฟังแต่ละประเภทให้ครบ เพื่อให้นักเรียนจะได้นำไปใช้ ในโอกาสที่แตกต่างกัน
3. ครูควรพูดให้ชัดถ้อยชัดคำ และอย่าพูดเร็วเกินไปจนนักเรียนฟังไม่ทัน รวมทั้งครูควรเป็น ตัวอย่างผู้ฟังที่ดีด้วย
4. ควรจัดบรรยากาศในการฟังให้เหมาะสม เช่น ไม่นั่งเบียดกันเกินไป ไม่มีเสียงรบกวน อากาศถ่ายเทสะดวก แสงสว่างเพียงพอ
5. กิจกรรมที่ใช้สอนต้องสร้างความสนใจให้นักเรียนอยากฟัง และควรให้กำลังใจในการฟังของ นักเรียนด้วยการกล่าวชม
6. กิจกรรมการสอน ควรส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้ความคิดจากเรื่องที่ฟังด้วย ให้ผู้ฟังมีส่วนร่วมโดยมีการอธิบายซักถามได้บ้าง

7. การเลือกเรื่องที่ใช้สอนในการฟังควรเป็นเรื่องที่ไม่ไกลตัว และเกี่ยวข้องกับนักเรียน หรือ เป็นเรื่องที่มีความหมายต่อนักเรียน

การจัดการเรียนรู้ทักษะการพูด

วรรณิ โสสมประยูร (2553: 120) ได้แนะนำหลักการสอนพูดไว้ดังนี้

1. การสอนพูดต้องศึกษาความพร้อมของนักเรียน
2. การสอนพูดต้องศึกษาภูมิหลังของนักเรียน
3. การสอนพูดต้องสร้างบรรยากาศที่มีอิสระเสรี
4. การสอนพูดควรคำนึงถึงลักษณะเฉพาะตัวของบุคคล
5. การสอนพูดควรฝึกทักษะให้กับนักเรียนทุกคน
6. การสอนพูดต้องให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์โดยตรง
7. การสอนพูดต้องค่อยเป็นค่อยไป
8. การสอนพูดต้องอาศัยศรัทธาของผู้เรียน
9. การสอนพูดต้องให้ผู้เรียนรับข้อมูลย้อนกลับ
10. การสอนพูดต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย
11. การสอนพูดต้องฝึกเป็นกระบวนการต่อเนื่อง
12. การสอนพูดต้องประสานสัมพันธ์กับผู้ปกครอง

การจัดการเรียนรู้ทักษะการอ่าน

วรรณิ โสสมประยูร (2553: 136) กล่าวว่า การสอนอ่านจะต้องมีหลักที่สำคัญในการสอนอ่าน ดังนี้

1. ความพร้อมของเด็ก ในการสอนครูจะต้องตรวจและสร้างความพร้อมทางร่างกายเกี่ยวกับสายตา เช่น การกวาดสายตาจากซ้ายไปขวา ความพร้อมเกี่ยวกับการสังเกต เปรียบเทียบ จำแนก แยกแยะสิ่งของ การรู้จักสิ่งของทั้งของจริงและภาพ การออกเสียงเรียกชื่อสิ่งของต่าง ๆ รวมทั้งครู จะต้องทำให้การอ่านง่ายและสนุกสนานด้วย

2. ความต้องการของเด็ก ครูควรทราบความต้องการในการอ่านของเด็กเป็นรายบุคคล ครูผู้สอนอ่านจะต้องรู้และเข้าใจธรรมชาติของเด็ก ว่าเด็กทุกคนอยากรู้ อยากรู้อะไร อยากรู้อะไร อยากรู้อะไร ครูจะต้องรู้จักกระตุ้นความต้องการของเด็กให้มาสัมพันธ์กับการอ่าน โดยชักนำให้อ่านมาก ๆ จะได้รับความรู้มากเพื่อจะได้นำไปพูดไปแสดงได้ หรือช่วยผู้ใหญ่หาความรู้จากหนังสือได้ จะเป็นการช่วยพัฒนาทักษะการอ่านของเด็กให้ดีขึ้นด้วย

3. ประสบการณ์ของเด็ก เด็กที่มีฐานะทางบ้าน ทางสังคม และทางเศรษฐกิจดี จะทำให้เด็กมีประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมมาก ตรงกันข้ามเด็กที่ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมไม่ดีจะขาดประสบการณ์ในการอ่าน ดังนั้นครูจะต้องสร้างประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เช่น นำภาพสถานที่ ภาพพืช ภาพสัตว์ ภาพสิ่งของ มาให้นักเรียนมีประสบการณ์ จะช่วยให้เด็กอ่านอย่างเข้าใจ และมีความหมายสำหรับเด็กยิ่งขึ้น

4. ความสามารถในการรับรู้ของเด็ก เด็กมีความสามารถในการรับรู้แตกต่างกันตามสติปัญญา ประสบการณ์ และการเรียนรู้บางคนรับรู้ได้เร็ว จำได้ดี ทำให้มีประสบการณ์มาก ดังนั้นครูจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสามารถของนักเรียนแต่ละคน จึงจะสามารถแก้ไข ปรับปรุง และส่งเสริมให้เด็กสร้างวิธีการรับรู้ได้ดีขึ้น

การจัดการเรียนรู้ทักษะการเขียน

วรรณิ โสมประยูร (2553: 175) ได้กล่าวถึงแนวทางการจัดกิจกรรม ดังต่อไปนี้

1. การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการเขียน ครูจะต้องวางแผนและทำแผนการสอนระดับบทเรียน โดยคำนึงถึงจุดมุ่งหมายและเนื้อหาสาระสำคัญของหลักสูตร วุฒิภาวะของนักเรียน สื่อที่ใช้ประกอบการสอนและการประเมินผลเป็นหลักสำคัญประการแรก

2. การเตรียมความพร้อมสำหรับบทเรียนใหม่ โดยครูนำประสบการณ์เดิมมาเป็นพื้นฐานเพื่อถ่ายโยงให้เกิดความรู้ใหม่ เพื่อป้องกันความสับสนและช่วยทำให้เข้าใจบทเรียนใหม่ได้ชัดเจนขึ้น

3. การสอนให้เข้าใจความหมายคำและประโยค นอกจากใช้วิธีนำของจริง ของจำลอง และภาพมาสอนให้เข้าใจแล้ว ครูอาจใช้วิธีสร้างสถานการณ์ให้เด็กเกิดแนวคิดและเข้าใจความหมายด้วยตนเอง

4. การสร้างบรรยากาศ ในการสอนเขียนในการสอนเขียนนักเรียนจะต้องมีความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ เด็กจะเขียนได้ดีจะต้องอยู่ในบรรยากาศที่ทำให้รู้สึกสบายใจ อบอุ่นใจ เป็นตัวของตัวเอง มีอิสระ และมีความสัมพันธ์อันดีระหว่างเพื่อนและครู ดังนั้นในการสอนเขียน ครูจะต้องสร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาทักษะการเขียนไปด้วยพร้อม ๆ กัน

5. การกำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียนแต่ละครั้งให้ชัดเจน โดยการเขียนจุดมุ่งหมายของบทเรียนให้นักเรียนทราบจุดมุ่งหมายนั้นด้วย เพราะจุดมุ่งหมายจะช่วยกำกับทิศทางการฝึกทักษะการเขียนให้ดำเนินกิจกรรมไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและราบรื่น อย่างไรก็ตามในการสอนแต่ละครั้งนอกจากจะเน้นทักษะใดทักษะหนึ่งให้ชัดเจนแล้ว ก็ควรได้เน้นทักษะอื่น ๆ ด้วย

6. กิจกรรมที่ให้ให้นักเรียนฝึกเขียน โดยทั่วไปกิจกรรมที่ฝึกควรเป็นเรื่องที่นักเรียนมีประสบการณ์มาก่อนจึงจะสามารถเขียนได้ดี เช่น ให้นักเรียนเขียนสถานที่ที่นักเรียนเคยไป แต่ละคนก็สามารถเขียนเรื่องที่แตกต่างกันตามประสบการณ์ของตนได้

7. วิธีฝึกทักษะการเขียน การเขียนเป็นทักษะที่ยากมาก เด็กจะมีทักษะการเขียนได้ จำเป็นต้องมีการส่งเสริมให้ฝึกฝนการเขียนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องตลอดเวลา โดยอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย นอกจากนี้ ครูยังต้องวางแผนและตั้งจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนตามลำดับขั้น โดยฝึกจากสิ่งที่ง่ายใกล้ตัวเด็ก แล้วค่อย ๆ เพิ่มทีละน้อยตามระดับวุฒิภาวะและศักยภาพของเด็กแต่ละคน

8. การใช้สิ่งเร้าและแรงบันดาลใจ การเขียนเป็นเรื่องยาก บางครั้งเด็กต้องการเวลาสำหรับคิด เมื่อให้เด็กเขียนในเวลาจำกัดเด็กก็ไม่อาจเขียนได้ ถ้าครูจัดประสบการณ์และจัดสิ่งแวดล้อมให้เกิดความประทับใจ หรือมีความคิดเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างลึกซึ้งเด็กก็จะเขียนได้ เช่นครูนำภาพน้ำตกมาให้ให้นักเรียนดูแล้วให้เขียนบรรยายความรู้สึกต่อภาพนั้น เด็กก็เขียนได้ง่ายกว่าที่ครูให้เด็กนึกขึ้นเอง

9. การทำให้เกิดความภาคภูมิใจในผลงาน การเสริมแรงด้วยวิธีการต่าง ๆ เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้เด็กมีกำลังใจในการฝึกทักษะการเขียน เนื่องจากการเขียนเป็นทักษะที่ยากดังกล่าวดังกล่าว เด็กบางคนเท่านั้นที่ถือว่ามีพรสวรรค์ ทั้งนี้เพราะการเขียนนอกจากจะต้องลำดับความคิดให้มีความต่อเนื่องกันดีแล้ว ยังต้องเลือกคำและประโยคมาใช้ให้ถูกต้องและเหมาะสมตามแบบแผนของหลักภาษาด้วย จึงสามารถถ่ายทอดให้ผู้อื่นเข้าใจได้ บางครั้งเด็กจึงมักไม่ชอบการเขียน แต่ถ้าครูทำให้เขามีแรงบันดาลใจ โดยจัดประสบการณ์ที่ประทับใจ นอกจากเด็ก ๆ จะชอบเขียนแล้ว ยังทำให้รู้สึกภาคภูมิใจในผลงานของเขาอีกด้วย ก็จะเป็นการส่งเสริมและพัฒนาทักษะการเขียนได้ดียิ่งขึ้น

10. การส่งเสริมให้ศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ การเขียนต้องการความรู้เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับใช้เป็นตัวแทนการแสดงความคิด ได้แก่ การรู้จักคำ รู้จักประโยค และมีประสบการณ์ต่าง ๆ โดยครูควรจัดทัศนศึกษาบ้าง ให้เด็กได้อ่านหนังสือในเวลาว่างบ้าง เป็นต้น

11. การจัดกิจกรรมให้สัมพันธ์กับกลุ่มประสบการณ์อื่น ๆ ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนมีโอกาสฝึกทักษะการเขียนมาก ๆ เช่น ให้นักเรียนเขียนบทละครเพื่อแสดงในการสอนพูด เขียนประวัติ นักวิทยาศาสตร์หรือเขียนคำขวัญในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เป็นต้น

12. กิจกรรมเสริมหลักสูตร ครูควรจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนให้กับเด็กนอกเหนือจากการเรียนการสอนในชั้นเรียน เพื่อช่วยส่งเสริมความสามารถของเด็กแต่ละคน เช่น กิจกรรมประกวดการเขียนโฆษณา การเขียนคำขวัญ การเขียนเรียงความ การเขียนบรรยายภาพ เป็นต้น

13. การประเมินผลและติดตามผล การประเมินผลและติดตามผลเป็นสิ่งจำเป็นในการพัฒนาทักษะการเขียน เพื่อดูความก้าวหน้าและแก้ไขปรับปรุงสร้างเสริมทักษะการเขียนให้พัฒนาสูงขึ้นตามศักยภาพและระดับวุฒิภาวะของเด็ก นอกจากนี้ การประเมินผลทั้งเป็นแรงกระตุ้นให้เด็กที่ตั้งใจเรียนได้พยายามพัฒนาทักษะการเขียนของตนให้เพิ่มมากขึ้นด้วย การติดตามผลนี้ครูควรทำสม่ำเสมอ ถ้ามีแผนภูมิการติดตามผลติดไว้ให้ดูด้วยก็จะเป็นเครื่องจูงใจเด็กได้เป็นอย่างดี

แบบบันทึกการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม (Team Learning)

การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้
ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ความรู้ที่ได้รับ

1. การออกแบบการจัดการเรียนรู้ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียน

.....

.....

.....

2. การจัดการเรียนรู้ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียน

.....

.....

.....

3. การวัดและประเมินผลทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียน

.....

.....

.....

4. การนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

การจัดการเรียนรู้สู่นักเรียน (Instruction)

Instruction การจัดการเรียนรู้สู่นักเรียน หมายถึง กระบวนการนำหลักสูตรสถานศึกษาสู่การจัดกิจกรรมเพื่ออบรม สั่งสอน ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน จนเกิดประสบการณ์ใหม่ หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ที่เกิดจากการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม (Team Learning) โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้

1. การออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบของการเตรียมการสอน โดยศึกษาจากหลักสูตร เป้าหมายของการศึกษา นำไปสู่การวางแผนสื่อการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน องค์ประกอบสำคัญคือ 1. การวิเคราะห์หลักสูตร 2. วิเคราะห์ผู้เรียน 3. กำหนดเป้าหมายของการเรียนรู้ 4. กำหนดแนวทางการวัดและประเมินผล

2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการนำหลักสูตรสถานศึกษาสู่การจัดกิจกรรมเพื่ออบรม สั่งสอน ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน จนเกิดประสบการณ์ใหม่ หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา โดยมีองค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

- 2.1 จัดการเรียนรู้โดยส่งเสริมให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง
- 2.2 จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีกระบวนการคิดและกระบวนการทำงาน
- 2.3 จัดการเรียนรู้ที่เน้นความร่วมมือ เรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกัน
- 2.4 จัดการเรียนรู้ด้วยการคำนึงถึงบรรยากาศของการเรียนรู้ของนักเรียน
- 2.5 จัดการเรียนรู้โดยบูรณาการกับชีวิตจริง
- 2.6 เปลี่ยนบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator)

3. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการกำหนดตัวเลขเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเรียนรู้ทั้งพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย อันเนื่องมาจากการเรียนการสอน โดยใช้เครื่องมืออย่างใดอย่างหนึ่งให้ได้ตัวเลขตามที่ต้องการ แล้วมาตัดสินหรือวินิจฉัยจากข้อมูลที่ได้จากการวัดผล โดยอาศัยเกณฑ์ในการพิจารณา มีองค์ประกอบ คือ 1. การกำหนดสิ่งที่ต้องการจะวัด 2. กำหนดวิธีการวัดและเครื่องมือที่จะวัด 3. สร้างหรือเลือกใช้เครื่องมือที่จะวัด 4. ดำเนินการวัดผล 5. การตรวจให้คะแนน 6. ประเมินผล 7. การปรับปรุงเครื่องมือการวัดผล

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ .....

รหัสวิชา ..... ชื่อวิชา ..... ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ .....

หน่วยการเรียนรู้ที่ ..... เรื่อง ..... จำนวน ..... คาบ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ..... ครูผู้สอน .....

1. สาระ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด

สาระที่ .....

มาตรฐานการเรียนรู้

.....

ตัวชี้วัด

.....

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้ (Knowledge)

.....

ด้านทักษะกระบวนการ (Process)

.....

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (Attitude)

.....

3. สาระสำคัญ

.....

.....

4. สาระการเรียนรู้

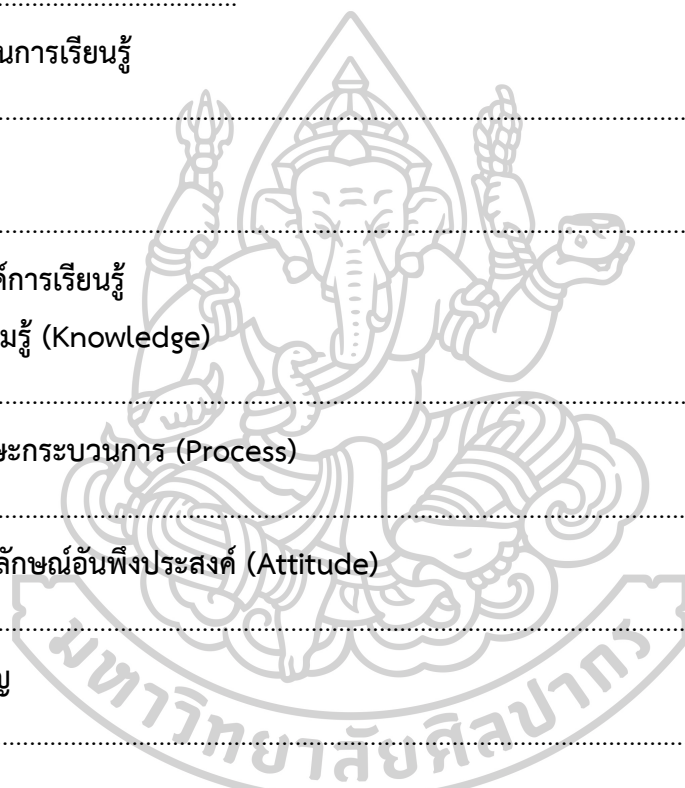
.....

.....

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....

.....

6. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

.....

.....

ขั้นสอน

.....

.....

.....

ขั้นสรุป

.....

.....

7. ชิ้นงาน / ภาระงาน

8. สื่อและแหล่งเรียนรู้

9. การวัดผลและประเมินผล

เป้าหมาย การประเมิน	ประเด็น การประเมิน	วิธีการประเมิน	เครื่องมือ การประเมิน	เกณฑ์การประเมิน
ความรู้ (K)				
ทักษะกระบวนการ (P)				
คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ (A)				

Peer Coaching การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

Peer Coaching การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน หมายถึง การนิเทศการสอนของครูผู้สอน ในรายวิชาเดียวกันหรือกลุ่มสาระเดียวกัน อาจจะเป็นคู่หรือเป็นกลุ่ม โดยมีการให้ข้อมูลย้อนกลับ แก่กันและกัน เพื่อปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น โดยมีกระบวนการ ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาทำความเข้าใจ (Studies) กับเทคนิควิธีสอนใหม่ รูปแบบการสอนใหม่ ๆ และอภิปรายกับเพื่อนครู ใช้สอนในรายวิชาเดียวกัน ระดับชั้นเดียวกัน มาตรฐานการเรียนรู้เดียวกัน
2. การสังเกตการณ์สาธิตการสอนด้วยตัววิธีการสอนใหม่ ๆ โดยผู้เชี่ยวชาญ (Demonstration) หรือดูจาก VDO การสอนแบบต่าง ๆ
3. การฝึกปฏิบัติและข้อมูลย้อนกลับ (Practice and Feedback) ร่วมกันฝึกปฏิบัติวางแผน ร่วมกัน เตรียมสื่อและทดลองใช้ยุทธวิธีต่าง ๆ กับเพื่อนครูด้วยกัน
4. การโค้ช (Coaching) ครุณาเทคนิคยุทธวิธีไปปฏิบัติในชั้นเรียน โดยมีเพื่อนหรือคณะที่ร่วม โค้ช ให้การช่วยเหลือ สังเกต และบันทึกผลการปฏิบัติ

กิจกรรมการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Coaching Active)

กิจกรรมการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เป็นกิจกรรมที่สามารถนำไปปฏิบัติได้ทั้งในระหว่าง การดำเนินการหรือก่อนการดำเนินการเพื่อให้รู้จักและสร้างความคุ้นเคยและยอมรับ วัชรา เล่าเรียนดี (2556: 298) ได้นำเสนอกิจกรรม ดังต่อไปนี้

กิจกรรมการโค้ชแบบไม่เป็นทางการ (Informal Activities)

1. การร่วมกันแก้ปัญหาเฉพาะด้านหรือเฉพาะเรื่อง (Problem Solving)
2. การร่วมกันศึกษาความรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Study Group)
3. การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนร่วมกัน (Material Development)
4. การพัฒนาหลักสูตรร่วมกัน (Curriculum Development)
5. การใช้กิจกรรมเล่าประสบการณ์การสอน (Story Telling)
6. การร่วมกันวิเคราะห์ VDO ต่าง ๆ เกี่ยวกับการเรียนการสอน
7. การร่วมกันวางแผนหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการข้ามสาระ (Planning Interdisciplinary Units)
8. การช่วยสังเกตการณ์สอนบันทึกข้อมูล (Mirror Coaching)
9. การใช้เครื่องมือ 2+2

กิจกรรมการโค้ชแบบเป็นทางการ (Formal Activities) เช่น การนำไปปฏิบัติในกระบวนการหรือระบบการพัฒนาวิชาชีพที่มีอยู่แล้ว หรือจะเป็นกิจกรรมอยู่ในระยะใดระยะหนึ่ง ขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งของการโค้ชและการพัฒนาวิชาชีพ เช่น

1. การร่วมสอนบทเรียน (Co-teaching Unson)
2. การร่วมกันศึกษาความรู้และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Study Group)
3. การโค้ชโดยผู้เชี่ยวชาญ (Coach as Expert Advisor)
4. การโค้ชโดยผู้มีประสบการณ์สูงกว่า (Mentoring) โดยให้คำปรึกษาแนะนำ และช่วยเหลือ
5. การร่วมวางแผนการสอน (Co-Planning Lessons)
6. การร่วมกันไตร่ตรองสะท้อนคิด (Reflection) เป็นการร่วมสอนปฏิบัติเป็นครั้งคราว ในเวลาที่เหมาะสม ไม่ได้วางแผนล่วงหน้า หรือจัดตารางเวลาไว้แน่นอน ขึ้นอยู่กับความสะดวกของทั้ง 2 ฝ่าย หรือของกลุ่ม

ตารางการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

ครูผู้สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เครือข่ายเทพกระษัตรี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 14

ครั้งที่	ครูผู้สอน	โค้ช	PLC
1	ครูภูเก็ต 1	ครูภูเก็ต 2	รวมกลุ่มสร้างชุมชนการ เรียนรู้วิชาชีพ วันศุกร์ 12 มกราคม 2561
	ครูสตรี 3	ครูสตรี 4	
	ครูเฉลิม 5	ครูเฉลิม 6	
	ครูถกลาง 7	ครูเชิงทะเล 10	
	ครูถกลาง 8	ครูวีรสตรี 11	
	ครูกะทู้ 9	ครูภูเก็ต 2	
2	ครูภูเก็ต 2	ครูภูเก็ต 1	รวมกลุ่มสร้างชุมชนการ เรียนรู้วิชาชีพ วันศุกร์ 19 มกราคม 2561
	ครูสตรี 4	ครูสตรี 3	
	ครูเฉลิม 6	ครูเฉลิม 5	
	ครูเชิงทะเล 10	ครูถกลาง 7	
	ครูวีรสตรี 11	ครูถกลาง 8	
	ครูกะทู้ 9	ครูภูเก็ต 1	
3	ครูภูเก็ต 1	ครูภูเก็ต 2	รวมกลุ่มสร้างชุมชนการ เรียนรู้วิชาชีพ วันศุกร์ 26 มกราคม 2561
	ครูสตรี 3	ครูสตรี 4	
	ครูเฉลิม 5	ครูเฉลิม 6	
	ครูถกลาง 7	ครูเชิงทะเล 10	
	ครูถกลาง 8	ครูวีรสตรี 11	
	ครูกะทู้ 9	ครูภูเก็ต 2	
4	ครูภูเก็ต 2	ครูภูเก็ต 1	รวมกลุ่มสร้างชุมชนการ เรียนรู้วิชาชีพ วันศุกร์ 2 กุมภาพันธ์ 2561
	ครูสตรี 4	ครูสตรี 3	
	ครูเฉลิม 6	ครูเฉลิม 5	
	ครูเชิงทะเล 10	ครูถกลาง 7	
	ครูวีรสตรี 11	ครูถกลาง 8	
	ครูกะทู้ 9	ครูภูเก็ต 1	

ครั้งที่	ครูผู้สอน	โค้ช	PLC
5	ครูภูเก็ต 1	ครูภูเก็ต 2	รวมกลุ่มสร้างชุมชนการ เรียนรู้วิชาชีพ วันศุกร์ 9 กุมภาพันธ์ 2561
	ครูสตรี 3	ครูสตรี 4	
	ครูเฉลิม 5	ครูเฉลิม 6	
	ครูถกลาง 7	ครูเชิงทะเล 10	
	ครูถกลาง 8	ครูวีรสตรี 11	
	ครูกะทู้ 9	ครูภูเก็ต 2	
6	ครูภูเก็ต 2	ครูภูเก็ต 1	รวมกลุ่มสร้างชุมชนการ เรียนรู้วิชาชีพ วันศุกร์ 16 กุมภาพันธ์ 2561
	ครูสตรี 4	ครูสตรี 3	
	ครูเฉลิม 6	ครูเฉลิม 5	
	ครูเชิงทะเล 10	ครูถกลาง 7	
	ครูวีรสตรี 11	ครูถกลาง 8	
	ครูกะทู้ 9	ครูภูเก็ต 1	
7	ครูภูเก็ต 1	ครูภูเก็ต 2	รวมกลุ่มสร้างชุมชนการ เรียนรู้วิชาชีพ วันศุกร์ 23 กุมภาพันธ์ 2561
	ครูสตรี 3	ครูสตรี 4	
	ครูเฉลิม 5	ครูเฉลิม 6	
	ครูถกลาง 7	ครูเชิงทะเล 10	
	ครูถกลาง 8	ครูวีรสตรี 11	
	ครูกะทู้ 9	ครูภูเก็ต 2	

หมายเหตุ

ภูเก็ต หมายถึง โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย

สตรี หมายถึง โรงเรียนสตรีภูเก็ต

เฉลิม หมายถึง โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติพระศรีนครินทร์ ภูเก็ต

ถกลาง หมายถึง โรงเรียนเมืองถกลาง

กะทู้ หมายถึง โรงเรียนกะทู้วิทยา

เชิงทะเล หมายถึง โรงเรียนเชิงทะเลวิทยาคม

วีรสตรี หมายถึง โรงเรียนวีรสตรีอนุสรณ์

แบบการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Coaching)

การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้
ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ชื่อครูผู้สอน..... เรื่อง..... ระดับชั้น.....
วัน/เดือน/ปี ที่ประเมิน ..... ผู้ชี้แนะ.....

ด้านที่	ประเด็นที่โค้ช	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
ด้านที่ 1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้				
1.1	มีการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551			
1.2	มีการวิเคราะห์พื้นฐานผู้เรียนและแบ่งกลุ่ม ผู้เรียน			
1.3	มีการกำหนดเป้าหมายของการเรียนรู้ตาม มาตรฐานและตัวชี้วัด			
1.4	มีการกำหนดสาระการเรียนรู้ตาม มาตรฐานและตัวชี้วัด			
1.5	มีการกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนรู้ เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้			
1.6	มีการกำหนดสื่อและแหล่งการเรียนรู้ สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้			
1.7	มีการกำหนดแนวทางการวัดและ ประเมินผลสอดคล้องกับมาตรฐานและ ตัวชี้วัด			
ด้านที่ 2 การจัดการเรียนรู้				
2.1	มีการจัดการเรียนรู้โดยส่งเสริมให้นักเรียน สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง			
2.2	มีการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมี กระบวนการคิดและกระบวนการทำงาน			

ด้านที่	ประเด็นที่โค้ช	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
2.3	มีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความร่วมมือ เรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกัน			
2.4	มีการจัดการเรียนรู้ด้วยการคำนึงถึง บรรยากาศของการเรียนรู้ของนักเรียน			
2.5	มีการจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการกับชีวิต จริง			
2.6	เปลี่ยนบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator)			
ด้านที่ 3 การวัดและประเมินผล				
3.1	มีการวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง			
3.2	มีรูปแบบการวัดและประเมินผลที่ หลากหลาย			
3.3	มีการชี้แจงเกณฑ์การประเมินก่อนปฏิบัติ กิจกรรม			
3.4	มีการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับ ตัวชี้วัดและเป้าหมายการเรียนรู้			
3.5	มีการสะท้อนผลความสามารถของ นักเรียนเพื่อการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ			
3.6	มีการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือวัดผล			

การถอดบทเรียนหลังปฏิบัติการ (After Action Review)

Action After Review การถอดบทเรียนหลังปฏิบัติการ หมายถึง วิธีการจัดการความรู้ รูปแบบหนึ่งที่เน้นการเสริมสร้างการเรียนรู้ในกลุ่มที่เป็นระบบ สกัดความรู้ที่ฝังลึกในตัวคนและความรู้ ท้องถิ่น ออกมาเป็นบทเรียน ที่สามารถนำไปสรุป สังเคราะห์ฝังลึกในตัวคนและความรู้สิ่งที่สำคัญ คือ ผู้ร่วมกระบวนการต้องเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน อันนำมาซึ่งการปรับวิถีคิด และวิธีทำงานที่สร้างสรรค์ และมีคุณภาพมากขึ้น โดยบทเรียนนั้น เป็นสิ่งที่เราเรียนรู้ได้จากสิ่งที่ทำมาก่อน ทั้งจากที่เรากระทำ หรือผู้อื่นกระทำ ให้เป็นบทเรียนที่เป็นแบบอย่างแก่ผู้อื่นโดยมีกระบวนการต่อไปนี้

1. การสร้างบรรยากาศ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมการถอดบทเรียนมีความผ่อนคลายเป็นกันเอง ซึ่งอาจใช้เพลงหรือเกมในการละลายพฤติกรรม รวมทั้งผู้อำนวยกระบวนการควรชี้แจงถึงความเสมอภาคและสิทธิในการร่วมแสดงความคิดเห็นของผู้ร่วมการถอดบทเรียน

2. กำหนดกติกาในการถอดบทเรียน การกำหนดกติกาในการถอดบทเรียนอย่างมีส่วนร่วม โดยกติกาควรครอบคลุมประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

- 1) เป้าหมายการถอดบทเรียนคืออะไรมีวัตถุประสงค์เพื่ออะไร
- 2) วิธีการถอดบทเรียนใช้วิธีอะไร เช่น ใช้การระดมความคิดเห็น เน้นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และไม่ได้เถียงหรือทะเลาะวิวาท
- 3) หน้าที่ของผู้ร่วมถอดบทเรียนเป็นอย่างไร เช่น ทุกคนให้ข้อเสนอแนะ ยอมรับความจริง และเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงงานให้ดีขึ้น
- 4) ข้อพึงระวังในการถอดบทเรียนควรเป็นอย่างไร เช่น ไม่ตำหนิและไม่ประเมิณผลการปฏิบัติงานของผู้ร่วมถอดบทเรียน

3. การจัดกิจกรรมอุ่นเครื่อง ผู้อำนวยกระบวนการชี้แจงให้ผู้ร่วมถอดบทเรียนเข้าใจ วัตถุประสงค์และวิธีดำเนินกิจกรรมเพื่อให้สามารถทบทวนความทรงจำจากการเข้าร่วมกิจกรรม ที่ผ่านมา

4. การเข้าสู่ประเด็นสำคัญของการถอดบทเรียนเป็นขั้นตอนสำคัญในการสกัดความรู้ จากผู้ร่วมถอดบทเรียนโดยมีขั้นตอนดังนี้

- 1) การเล่าประสบการณ์จากวิธีการปฏิบัติงานของผู้ร่วมถอดบทเรียน
- 2) การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างวิธีการปฏิบัติงานที่กำหนดในแผนปฏิบัติงาน กับวิธีการปฏิบัติงานจริง
- 3) การวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานที่ได้เป็นอย่างดี
- 4) การให้ข้อเสนอแนะวิธีการปฏิบัติงานต่อไปให้ดีขึ้น
- 5) การวิเคราะห์อุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติงาน

- 6) การให้ข้อเสนอแนะวิธีการป้องกันไม่ให้เกิดอุปสรรคในการปฏิบัติงาน
- 7) ข้อเสนอแนะในสิ่งที่ควรทำเพิ่มเติมในการปฏิบัติงานที่ผ่านมา
- 8) การประเมินความพึงพอใจผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมา
- 9) ทั้งนี้ผู้จัดบันทึกต้องจดยละเอียดของข้อมูลทุกขั้นตอน บันทึกเสียง พร้อมทั้งสังเกตบรรยากาศในระหว่างการถอดบทเรียนและจัดบันทึกไว้ประกอบการจัดทำรายงานการถอดบทเรียน

แบบบันทึกการถอดบทเรียนหลังปฏิบัติการ (Action After Review)

ผู้เข้าร่วม AAR

- 1.....โรงเรียน.....
- 2.....โรงเรียน.....
- 3.....โรงเรียน.....
- 4.....โรงเรียน.....
- 5.....โรงเรียน.....
- 6.....โรงเรียน.....
- 7.....โรงเรียน.....
- 8.....โรงเรียน.....
- 9.....โรงเรียน.....
- 10.....โรงเรียน.....
- 11.....โรงเรียน.....

ผู้เข้าร่วม AAR แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. ครูจัดการเรียนรู้เรื่องอะไร อย่างไร

.....
 .....

2. ค่าเป้าหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเกี่ยวกับทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์วางไว้
อย่างไร

.....
 .....

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเกี่ยวกับทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนเป็นอย่างไร

.....
 .....

4. การจัดการเรียนรู้ของครูมีจุดเด่นและจุดควรพัฒนาอย่างไร

.....
 .....

5. ครั้งต่อไปการออกแบบการจัดการเรียนรู้จะเป็นอย่างไร

.....
 .....

ลงชื่อ

ผู้บันทึก

(.....)

ภาคผนวก ค

เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและศึกษาความต้องการ
และการหาประสิทธิภาพเครื่องมือ

แบบวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ประเภท เอกสาร	รายการอ้างอิง	ประเด็น	เนื้อหาสาระ	การนำงานมาใช้ ในงานวิจัย
				

แบบบันทึกการสนทนากลุ่มย่อย (Focus groups)

เรื่อง ความต้องการการพัฒนา รูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้าง
ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ดำเนินการสนทนาเมื่อวันที่ ..... เดือน..... พ.ศ. 2560

ผู้ดำเนินการสนทนา.....ผู้จัดบันทึก.....

ผู้ช่วยวิจัยดำเนินการสนทนากลุ่ม.....

คำชี้แจง แบบบันทึกการสนทนากลุ่มย่อยนี้เป็นการศึกษาการพัฒนา รูปแบบการสร้างชุมชน
การเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนา
ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาของผู้เชี่ยวชาญและครูผู้สอนภาษาไทย
ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดภูเก็ต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 14 แบ่งเป็น
2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มย่อย

1. ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 12 คน ดังนี้

1.1 .....

1.2 .....

1.3 .....

1.4 .....

1.5 .....

1.6 .....

1.7 .....

1.8 .....

1.9 .....

1.10 .....

1.11 .....

1.12 .....

2. ครูผู้สอนภาษาไทยจำนวน 6 คน ดังนี้

2.1 .....

2.2 .....

2.3 .....

2.4 .....

2.5 .....

2.6 .....

ตอนที่ 2 ความต้องการการพัฒนา รูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้าง
ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

1. รูปแบบการพัฒนาวิชาชีพครูเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ ควรเป็น
อย่างไร

.....
.....
.....

2. การจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาควรเป็นอย่างไร

.....
.....
.....

3. ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัศึกษามีความสำคัญอย่างไรใน
ศตวรรษที่ 21

.....
.....
.....

ความคิดเห็นของครูผู้สอนภาษาไทย

1. รูปแบบการพัฒนาวิชาชีพครูเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

2. การจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

3. ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัศึกษามีความสำคัญอย่างไรในศตวรรษที่ 21

.....

.....

.....

ลงชื่อ

(.....)

ผู้บันทึก

2.2 โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ..... ที่ตรงกับคิดเห็นมากที่สุด 3 รายการพร้อมทั้งจัดลำดับความต้องการว่านักเรียนต้องการให้ครูวัดผลและประเมินผลในวิชาภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์อย่างไร

	ความต้องการ ลำดับที่	
.....	.....	มีการวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง
.....	.....	มีรูปแบบการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย
.....	.....	มีการชี้แจงเกณฑ์การประเมินก่อนปฏิบัติกิจกรรม
.....	.....	มีการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับตัวชี้วัดและเป้าหมายการเรียนรู้
.....	.....	มีการสะท้อนผลความสามารถของนักเรียนเพื่อการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ
.....	.....	มีการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือวัดผล
.....	.....	อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ผลการประเมินความสอดคล้อง(Index of Item Objective Congruence :IOC)

ของแบบวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ประเด็นประเมินความสอดคล้อง	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	ความสอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
ประเภทเอกสาร	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
รายการอ้างอิง	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
ประเด็น	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
เนื้อหาสาระ	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
การนำงานมาใช้ในการวิจัย	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
รวม	5	5	5	5	5	1.00	สอดคล้อง

ผลการประเมินความสอดคล้อง(Index of Item Objective Congruence :IOC)
 ของแบบบันทึกการสนทนากลุ่มย่อย (Focus groups) เรื่อง ความต้องการการพัฒนารูปแบบการ
 สร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครู
 ภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ประเด็นประเมินความสอดคล้อง	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	ความ สอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ							
รูปแบบการพัฒนาวิชาชีพครูเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ ควรเป็นอย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
การจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาควรเป็นอย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษามีความสำคัญอย่างไรในศตวรรษที่ 21	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
ความคิดเห็นของครูผู้สอน							
รูปแบบการพัฒนาวิชาชีพครูเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ ควรเป็นอย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
การจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาควรเป็นอย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษามีความสำคัญอย่างไรในศตวรรษที่ 21	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
รวม	6	6	6	6	6	1.00	สอดคล้อง

ผลการประเมินความสอดคล้อง(Index of Item Objective Congruence :IOC)

ของแบบสอบถามความต้องการการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย

ในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ประเด็นประเมินความสอดคล้อง	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	ความ สอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
มีการจัดการเรียนรู้โดยส่งเสริมให้นักเรียน สร้างองค์ความรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
มีการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีกระบวนการ คิดและกระบวนการทำงาน	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
มีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความร่วมมือ เรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกัน	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
มีการจัดการเรียนรู้โดยการคำนึงถึงความรู้ พื้นฐานของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
มีการจัดการเรียนรู้ด้วยการคำนึงถึง บรรยากาศของการเรียนรู้ของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
มีการจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการกับชีวิต จริง	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
มีการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อการเรียนรู้ที่ หลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
มีการวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
มีรูปแบบการวัดและประเมินผลที่ หลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
มีการชี้แจงเกณฑ์การประเมินก่อนปฏิบัติ กิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
มีการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับ ตัวชี้วัดและเป้าหมายการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
มีการสะท้อนผลความสามารถของนักเรียน เพื่อการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
มีการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือวัดผล	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
รวม	13	13	13	13	13	1.00	สอดคล้อง

ภาคผนวก ง

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบร่างรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพโดยการจัด

สัมมนาผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)

เครื่องมือที่ใช้ในการออกแบบและการพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

และการหาประสิทธิภาพเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบร่างรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
 โดยการจัดสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)

กลุ่มที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา

1. ดร.โกศล ไสขว	ผู้อำนวยการโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย
2. ดร. วัชรศักดิ์ สงค์ปาน	ผู้อำนวยการโรงเรียนเมืองกลาง
3. ดร. สุนทรส์ส เพชรรัชค้ำดวง	ผู้อำนวยการโรงเรียนเมืองนครศรีธรรมราช

กลุ่มที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้

1. ดร.สมเกียรติ สัจจารักษ์	อาจารย์ กลุ่มวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
2. ดร. ณัฐวรัตน์ ณ นคร	อาจารย์ กลุ่มวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
3. ดร. อตุล นาคะโร	อาจารย์ กลุ่มวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

กลุ่มที่ 3 ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

1. ดร.มานพ ชาศิโย	อาจารย์ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
2. ดร. ณัฐวุฒิ สิทธิชัย	อาจารย์ สาขาวิชาพลศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
3. ดร. วิภาพร สุทธิอัมพร	อาจารย์ สาขาวิชาคณิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

กลุ่มที่ 4 ผู้เชี่ยวชาญด้านการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์

1. นางนิตยา ชูศรี	ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย
2. นางขวัญตา ใจดี	ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนละอุ่นวิทยาคาร จ.ระนอง
3. นางกนกพร อุดม	ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนทุ่งสง จ.นครศรีธรรมราช

**แบบตรวจสอบความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎี ความเป็นไปได้ และความสอดคล้องของ
ร่างรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้
ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา**

วัตถุประสงค์

เพื่อตรวจสอบความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎี ความเป็นไปได้ และความสอดคล้องของร่างรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

คำชี้แจง

1. เครื่องมือฉบับนี้สร้างขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความคิดเห็นของท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎี ความเป็นไปได้ และความสอดคล้องของร่างรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

2. เพื่อพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาประกอบไปด้วย 5 ขั้นตอน คือ

1. **Share Vision การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน** หมายถึง การร่วมกันมองเป้าหมายที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และการร่วมกันกำหนดทิศทางสู่การปฏิบัติ ทั้งเป้าหมายและทิศทางการปฏิบัติ จะต้องวิเคราะห์ความเป็นไปได้จริง โดยเกิดจากความเต็มใจที่จะปฏิบัติภารกิจร่วมกัน และยึดหลักการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม โดยมี 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผ่านมา 2) วิเคราะห์สภาพปัญหา 3) กำหนดวิธีการแก้ปัญหาและตั้งเป้าหมาย 4) สื่อสารเพื่อความเข้าใจตรงกัน

2. **Team Learning การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม** หมายถึง การที่สมาชิกรวมตัวกันเพื่อแลกเปลี่ยนความคิด ประสบการณ์ เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของทีมให้เกิดขึ้น มีการถ่ายทอดความรู้ซึ่งกันและกัน ด้วยการสนทนาและอภิปรายร่วมกันอย่างกว้างขวาง เพื่อให้ได้แนวคิดแนวทางการปฏิบัติร่วมกันเพื่อใช้ในองค์กร โดยมีกระบวนการ คือ 1. การเรียนรู้จากการประเมินผลการปฏิบัติงานร่วมกัน 2. การเรียนรู้จากการระดมความคิด 3. การเรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติร่วมกัน

3. **Instruction การจัดการเรียนรู้สู่นักเรียน** หมายถึง กระบวนการนำหลักสูตรสถานศึกษาสู่การจัดกิจกรรมเพื่ออบรม สั่งสอน ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน จนเกิดประสบการณ์ใหม่หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ที่เกิดจากการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม (Team Learning)

4. **Peer Coaching การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน** หมายถึง การนิเทศการสอนของครูผู้สอนในรายวิชาเดียวกันหรือกลุ่มสาระเดียวกัน อาจจะเป็นคู่หรือเป็นกลุ่ม โดยมีการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่กันและกัน เพื่อปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น โดยมีกระบวนการ ดังต่อไปนี้ 1. การศึกษาทำความเข้าใจ (Studies) 2. การสังเกตการณ์สาธิตการสอน 3. การฝึกปฏิบัติและข้อมูลย้อนกลับ (Practice and Feedback) 4. การโค้ช (Coaching)

5. **After Action Review การถอดบทเรียนหลังปฏิบัติการ** หมายถึง วิธีการจัดการความรู้รูปแบบหนึ่งที่เน้นการเสริมสร้างการเรียนรู้ในกลุ่มที่เป็นระบบ สกัดความรู้ที่ฝังลึกในตัวตนและความรู้ที่ซ่อนเร้น ออกมาเป็นบทเรียน ที่สามารถนำไปสรุป สังเคราะห์ฝังลึกในตัวตนและความรู้สิ่งที่สำคัญ คือ ผู้ร่วมกระบวนการต้องเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน อันนำมาซึ่งการปรับวิธีคิด และวิธีทำงานที่สร้างสรรค์และมีคุณภาพมากขึ้น โดยบทเรียนนั้น เป็นสิ่งที่เราเรียนรู้ได้จากสิ่งที่ทำมาก่อน ทั้งจากที่เรากระทำหรือผู้อื่นกระทำ ให้เป็นบทเรียนที่เป็นแบบอย่างแก่ผู้อื่นโดยมีกระบวนการ 1. การวางแผนเพื่อทำ AAR (planning) 2. ระยะเตรียมการเพื่อทำ AAR (preparing) 3. ระยะดำเนินการทำ AAR (conducting) และ 4. ระยะติดตามผลจากการใช้ AAR (following up)

3. ข้อมูลที่ได้จากเครื่องมือฉบับนี้ จะนำไปใช้ในการปรับปรุงรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งไม่มีผลใด ๆ ต่อตัวท่าน

4. ข้อมูลที่ได้จากการแสดงความคิดเห็นของท่านจะมีประโยชน์อย่างยิ่ง จึงขอความกรุณาแสดงความคิดเห็นในแต่ละประเด็นตามความเป็นจริง

5. เครื่องมือฉบับนี้มี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้เชี่ยวชาญ

ตอนที่ 2 การตรวจสอบความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎี และความเป็นไปได้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ทรงคุณวุฒิ

1.1 ชื่อ-สกุล .....

1.2 เบอร์โทรศัพท์.....E-mail.....

1.3 ตำแหน่ง .....

1.4 สถานที่ทำงาน .....

1.5 ประสบการณ์ ( ) ด้านการบริหารการศึกษา มีอายุการทำงานในตำแหน่ง

..... ต่ำกว่า 15 ปี

..... 15-20 ปี

..... มากกว่า 20 ปี

( ) การจัดการเรียนรู้ มีอายุการทำงานในตำแหน่ง

..... ต่ำกว่า 15 ปี

..... 15-20 ปี

..... มากกว่า 20 ปี

( ) ด้านทักษะการสื่อสาร มีอายุการทำงานในตำแหน่ง

..... ต่ำกว่า 15 ปี

..... 15-20 ปี

..... มากกว่า 20 ปี

1.6 วุฒิการศึกษาสูงสุด ( ) 1 ปริญญาโท สาขา.....

( ) 2 ปริญญาเอก สาขา .....

ตอนที่ 2 การตรวจสอบความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎี ความเป็นไปได้ และความสอดคล้อง

คำชี้แจง แสดงความคิดเห็นเพื่อตรวจสอบความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎี ความเป็นไปได้ และความสอดคล้องรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

1. ท่านคิดว่าความเป็นมาและความสำคัญของรูปแบบที่ใช้ในการร่างรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา มีความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎี ความเป็นไปได้ และความสอดคล้องมากน้อยเพียงใด

.....

.....

.....

2. ท่านคิดว่าแนวคิดพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบที่ใช้ในการร่างรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา มีความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎี ความเป็นไปได้ และความสอดคล้องมากน้อยเพียงใด

.....

.....

.....

3. ท่านคิดว่าการกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบที่ใช้ในการร่างรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา มีความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎีความเป็นไปได้ และความสอดคล้องมากน้อยเพียงใด

.....

.....

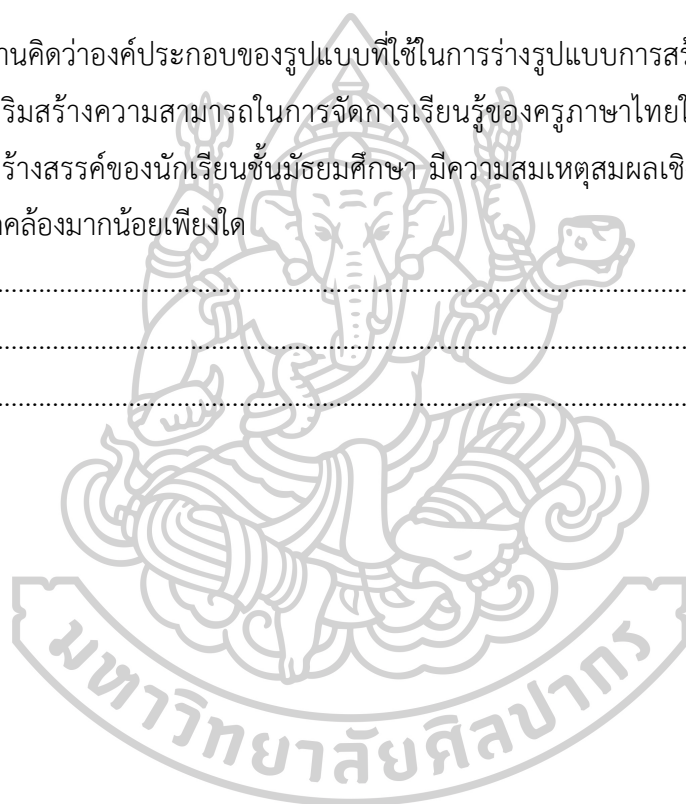
.....

4. ท่านคิดว่าองค์ประกอบของรูปแบบที่ใช้ในการร่างรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา มีความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎี ความเป็นไปได้ และความสอดคล้องมากน้อยเพียงใด

.....

.....

.....

**แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย
ในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา**

คำชี้แจง จงทำเครื่องหมาย x ทับตัวอักษร ก ข ค ง ที่คิดว่าถูกต้องเพียงข้อเดียว

การออกแบบการจัดการเรียนรู้

1. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้อง

- ก. การประเมินความต้องการเป็นขั้นตอนแรกของการออกแบบการเรียนการสอน
- ข. การวิเคราะห์ผู้เรียนและบริบทการเรียนรู้ นอกจากการวิเคราะห์เป้าหมายในการเรียนรู้แล้ว สิ่งที่จะต้องวิเคราะห์คือผู้เรียน
- ค. ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์การเรียนการสอน การวิเคราะห์ผู้เรียน และบริบทการเรียนรู้ จะนำมาใช้ในการกำหนดเครื่องมือประเมินผล
- ง. การประเมินความสามารถในการปฏิบัติของผู้เรียนหลังจากได้รับการจัดการเรียนการสอนในบทเรียนแล้ว จะต้องเป็นการประเมินตามจุดประสงค์ การเรียนรู้ที่ได้กำหนดไว้ เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลต้องวัดการปฏิบัติของผู้เรียนได้

2. "ต้องพิจารณาถึงลำดับขั้นตอนการเรียนการสอน ที่ทำให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ที่กำหนดไว้" ข้อความข้างต้นคือขั้นตอนใดในการออกแบบการเรียนรู้

- ก. ประเมินความต้องการเพื่อใช้ในการกำหนดเป้าหมาย
- ข. วิเคราะห์การเรียนการสอน
- ค. วิเคราะห์ผู้เรียนและบริบทการเรียนรู้
- ง. เขียนจุดประสงค์การเรียนรู้เชิงปฏิบัติ

3. การพัฒนาและเลือกสื่อ วัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอนของครูในการจัดการเรียนการสอนแต่ละครั้งขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่อไปนี้ยกเว้นข้อใด

- ก. ประเภทของบทเรียน
- ข. สื่อการเรียนการสอนที่มีอยู่แล้ว
- ค. ทรัพยากรที่หาได้ในโรงเรียน
- ง. ความสามารถทางการเรียนรู้ของผู้เรียน

4. ข้อใดสำคัญที่สุดในการออกแบบการเรียนรู้ให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
- ก. สารการเรียนรู้
  - ข. กิจกรรมการเรียนรู้
  - ค. จุดมุ่งหมายการเรียนรู้
  - ง. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้
5. การปรับปรุงบรรยากาศในห้องเรียน ต้องทำควบคู่กับข้อใด
- ก. การพัฒนาหลักสูตร
  - ข. การจัดกิจกรรมวันสำคัญ
  - ค. กระบวนการเรียนรู้
  - ง. ผลประชุมของสถานศึกษา
6. ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณภาพที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่งและเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและการกำกับดูแลการตรวจสอบการประเมินผลและการประกันคุณภาพทางการศึกษาตรงกับข้อใด
- ก. คุณภาพการศึกษา
  - ข. มาตรการจัดการศึกษา
  - ค. มาตรฐานการศึกษา
  - ง. มาตรฐานและคุณภาพการศึกษา
7. สิ่งใดที่ครูผู้สอนควรยึดเป็นหลักสำคัญที่สุดในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- ก. หลักสูตร
  - ข. แผนการสอน
  - ค. จุดประสงค์
  - ง. เทคนิคการสอน
8. ข้อใดไม่ใช่บทบาทหน้าที่ของครูผู้สอนในการจัดการเรียนรู้
- ก. วิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้เรียน
  - ข. ออกแบบกิจกรรม บรรยากาศ สื่อการเรียนรู้
  - ค. วัดผลประเมินผล
  - ง. จัดเตรียมสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก

9. "ต้องการให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมด้านใดในระดับใด" ตามแนวทางการกำหนดรูปแบบในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตรงกับข้อใด

- ก. วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้
- ข. วิเคราะห์ความสามารถความสนใจวิธีเรียนอย่างไรบ้าง
- ค. กำหนดรูปแบบ วิธีการหรือเทคนิคการจัดการเรียนรู้
- ง. ปรับและเรียบเรียงรูปแบบวิธีการหรือเทคนิคการจัดการเรียนรู้

10. "เหมาะสมกับจุดมุ่งหมาย กระบวนการเรียนรู้และผลที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียน" ตามแนวทางการกำหนดรูปแบบในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตรงกับข้อใด

- ก. วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้
- ข. วิเคราะห์ความสามารถความสนใจวิธีเรียนอย่างไรบ้าง
- ค. กำหนดรูปแบบ วิธีการหรือเทคนิคการจัดการเรียนรู้
- ง. ปรับและเรียบเรียงรูปแบบวิธีการหรือเทคนิคการจัดการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

11. เครื่องมือส่งเสริมสนับสนุนการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้ ทักษะกระบวนการและคุณลักษณะตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตรงกับข้อใดที่สุด

- ก. สื่อการเรียนรู้
- ข. สื่อการเรียนการสอน.
- ค. สื่อทางการศึกษา
- ง. สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา

12. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่บนพื้นฐานความเชื่อเรื่องใดสำคัญที่สุด

- ก. ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถและพัฒนาได้
- ข. ผู้เรียนมีสิทธิเท่าเทียมกัน
- ค. ผู้เรียนมีโอกาสแตกต่างกัน
- ง. ผู้เรียนต้องการความรู้ ทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็น

13. เป้าหมายการจัดการเรียนรู้ ข้อใดถูกต้องที่สุด
- ความรู้ ทักษะ เจตคติ ค่านิยม
  - ความรู้ ทักษะ ค่านิยม การจัดการ
  - ความรู้ ทักษะ การบวนการ เจตคติ
  - ความรู้ ทักษะ กระบวนการคิด ค่านิยม
14. การจัดการเรียนการสอนแต่ละครั้งจะทราบได้อย่างไรว่าการสอนประสบความสำเร็จ
- ประเมินตามจุดประสงค์
  - ประเมินตามเนื้อหา
  - ประเมินตามมาตรฐาน
  - ประเมินการใช้สื่อ
15. ข้อใดไม่ใช่จุดเน้นของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์ของตนเอง
  - ผู้เรียนเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม
  - ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง
  - ผู้สอนมีบทบาทสำคัญต่อการเรียนรู้
16. การจัดการเรียนการสอนต้องมีคุณภาพหมายถึงข้อใด
- มีกิจกรรมเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
  - ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูง
  - มีการนำหลักสูตรไปใช้
  - มีการใช้สื่อประกอบการสอน
17. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะการฟังควรเป็นลักษณะใด
- กิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะการคิดให้นักเรียน
  - กิจกรรมที่เน้นความรู้มากกว่าทักษะปฏิบัติ
  - กิจกรรมที่ใกล้ชิดนักเรียนเพื่อสร้างความสนใจนักเรียน
  - กิจกรรมที่ให้นักเรียนฟังเพียงอย่างเดียว ไม่ควรมีการอภิปรายซักถาม

18. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะการพูดไม่ควรฝึกเป็นไปในลักษณะใด

- ก. ฝึกในบรรยากาศที่อิสระเสรี
- ข. ฝึกทักษะให้กับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ
- ค. ฝึกให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรง
- ง. ฝึกเป็นกระบวนการต่อเนื่อง

19. บุคคลใดสามารถจัดกิจกรรมการอ่านอย่างสร้างสรรค์ได้ดีที่สุด

- ก. ครูสมปองสอนให้นักเรียนอ่านจับใจความ
- ข. ครูสมหญิงสอนถอดคำประพันธ์พร้อมกรอ
- ค. ครูสมชาติสอนให้นักเรียนอภิปรายจากเรื่องที่อ่าน
- ง. ครูสมนึกสอนให้นักเรียนอ่านออกเสียง

20. ขั้นตอนแรกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะการเขียนคืออะไร

- ก. ปลูกฝังให้นักเรียนเห็นคุณค่าของการเขียน
- ข. ทดสอบความพร้อมในการเขียนของนักเรียน
- ค. เสริมกำลังใจในหลายรูปแบบ
- ง. ให้นักเรียนได้ทราบวัตถุประสงค์ในการเขียนอย่างชัดเจน

การวัดและประเมินผล

21. การวัดและการประเมินผลมีวัตถุประสงค์ตามข้อใด

- ก. การปรับปรุงการเรียนการสอน
- ข. ตัดสินผลการเรียนการสอน
- ค. ตรวจสอบพัฒนาการตามจุดประสงค์
- ง. ปรับปรุงการเรียนการสอนและตัดสินผลการเรียน

22. การประเมินผลการศึกษา เพื่อพิจารณาตัดสินใจอย่างหนึ่งผู้ประเมินผลจึงต้องดำเนินการ ในข้อใด

- ก. มีความมั่นใจในผลประเมิน
- ข. รู้ระดับผลของผู้ถูกประเมินมาแล้ว
- ค. สามารถรู้ผลว่าสอบได้ หรือสอบตก
- ง. มีการวัดผลหาหลายครั้งหลายด้าน

23. การวัดผลและประเมินผลการเรียน มีผลให้เกิดกับนักเรียน ข้อใด
- ก. เจตคติ
  - ข. แรงจูงใจ
  - ค. ทักษะ
  - ง. ความพึงพอใจ
24. หากต้องการประเมินผลการเรียนในแต่ละสาระการเรียนรู้ได้ถูกต้องสิ่งแรกที่ครูผู้สอนควรรู้คือข้อใด
- ก. จุดประสงค์
  - ข. คะแนนผลการเรียนรู้
  - ค. เครื่องมือ
  - ง. กระบวนการ
25. ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์ที่มีต่อนักเรียน จากการประเมินผลการศึกษา
- ก. ทราบความสามารถในแต่ละสาระการเรียนรู้
  - ข. ทราบมาตรฐานของสถานบันการศึกษา
  - ค. ทราบข้อบกพร่องของตนเอง
  - ง. กระตุ้นให้แสวงหาความรู้เพิ่มเติม
26. การประเมินผลจากการสังเกต ต้องใช้เครื่องมือในข้อใด
- ก. แบบสำรวจ
  - ข. มาตรฐานประเมินค่า
  - ค. แบบทดสอบ
  - ง. แบบสำรวจ และมาตรฐานประเมินค่า
27. การวัดและการประเมินผลมีวัตถุประสงค์ตามข้อใด
- ก. การปรับปรุงการเรียนการสอน.
  - ข. ตัดสินผลการเรียนการสอน.
  - ค. ตรวจสอบพัฒนาการตามจุดประสงค์.
  - ง. ปรับปรุงการเรียนการสอนและตัดสินผลการเรียน

28. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการวัดทักษะการสื่อสาร

- ก. การทดสอบความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในสถานการณ์คล้ายชีวิตจริง
- ข. การทดสอบความสามารถในการสื่อสาร ควรเน้นที่ความสามารถของผู้เรียนที่สื่อสารในสถานการณ์เฉพาะ
- ค. การวัดความสามารถไม่ใช่ดูความถูกต้องเกี่ยวกับภาษาควรดูความสามารถในการพูด เขียน หรือ เข้าใจข้อความ
- ง. ภาษาที่มาทดสอบเป็นภาษาภาษาระดับใดก็ได้ที่ใช้ในสภาพความเป็นจริงในการสื่อสาร

29. ลักษณะแบบทดสอบที่ใช้วัดความสามารถในการสื่อสารได้ถูกต้องยกเว้นข้อใด

- ก. ภาษาที่นำมาทดสอบควรเป็นภาษาที่ใช้ในสภาพความเป็นจริงในการสื่อสาร
- ข. ในการวัดต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการเรียนการสอนและตรงกับความต้องการของผู้เรียน
- ค. ควรมีการประเมินผลหลาย ๆ แบบและประเมินต่อเนื่องนอกเหนือจากการทดสอบ
- ง. รูปแบบการสื่อสารมีลักษณะเป็นแบบมีการโต้ตอบ

30. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้นำไปสู่ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียนรอบด้านมีประโยชน์ในข้อใดมากที่สุด

- ก. นำข้อมูลนักเรียนไปเปรียบเทียบกัน
- ข. นำข้อมูลนักเรียนไปรายงานผู้บังคับบัญชา
- ค. นำข้อมูลนักเรียนสะท้อนกลับไปยังนักเรียน
- ง. นำข้อมูลประกอบการทำผลงานทางวิชาการ

**แบบประเมินความสามารถการจัดการเรียนรู้
เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา**

ชื่อครูผู้สอน..... เรื่อง..... ระดับชั้น.....
วัน/เดือน/ปี ที่ประเมิน ..... ผู้ประเมิน.....
วัตถุประสงค์

1. เพื่อประเมินผลการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
2. เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

คำชี้แจง ตอนที่ 1 แบบสอบถามฉบับนี้สร้างขึ้นมาเพื่อประเมินความสามารถการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ โดยการเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับพฤติกรรมของครูภาษาไทย ดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง มีการแสดงพฤติกรรมตามที่ระบุมากกว่าร้อยละ 75
ระดับ 4 หมายถึง มีการแสดงพฤติกรรมตามที่ระบุมากกว่าร้อยละ 51-75
ระดับ 3 หมายถึง มีการแสดงพฤติกรรมตามที่ระบุมากกว่าร้อยละ 26-50
ระดับ 2 หมายถึง มีการแสดงพฤติกรรมตามที่ระบุมากกว่าร้อยละ 1-25
ระดับ 1 หมายถึง ไม่มีการแสดงพฤติกรรมตามที่ระบุเลย

ด้านที่	รายการ	ระดับความสามารถ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านที่ 1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้						
1.1	มีการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551					
1.2	มีการวิเคราะห์พื้นฐานผู้เรียนและแบ่งกลุ่มผู้เรียน					
1.3	มีการกำหนดเป้าหมายของการเรียนรู้ตามมาตรฐานและตัวชี้วัด					
1.4	มีการกำหนดสาระการเรียนรู้ตามมาตรฐานและตัวชี้วัด					
1.5	มีการกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนรู้เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้					

ด้านที่	รายการ	ระดับความสามารถ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1.6	มีการกำหนดสื่อและแหล่งการเรียนรู้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้					
1.7	มีการกำหนดแนวทางการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด					
ด้านที่ 2 การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้						
2.1	มีการจัดการเรียนรู้โดยส่งเสริมให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง					
2.2	มีการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีกระบวนการคิดและกระบวนการทำงาน					
2.3	มีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความร่วมมือ เรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกัน					
2.4	มีการจัดการเรียนรู้ด้วยการคำนึงถึงบรรยากาศของการเรียนรู้ของนักเรียน					
2.5	มีการจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการกับชีวิตจริง					
2.6	เปลี่ยนบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator)					
ด้านที่ 3 การวัดและประเมินผล						
3.1	มีการวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง					
3.2	มีรูปแบบการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย					
3.3	มีการชี้แจงเกณฑ์การประเมินก่อนปฏิบัติกิจกรรม					
3.4	มีการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับตัวชี้วัดและเป้าหมายการเรียนรู้					
3.5	มีการสะท้อนผลความสามารถของนักเรียนเพื่อการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ					
3.6	มีการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือวัดผล					

แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์

คำชี้แจง จงทำเครื่องหมาย x ทับตัวอักษร ก ข ค ง ที่คิดว่าถูกต้องเพียงข้อเดียว

1. ข้อใดเป็นการฟังเพื่อรับความรู้อย่างเด่นชัด

- ก. สุรพลฟังละครวิทยุเรื่อง “ลี้มโกรธได้ก็คลาดเครียด”
- ข. สุนัยฟังรายการสนทนาเรื่อง “รื่นรมย์ใจในเรือสำราญ”
- ค. สุพรฟังพ่อแม่เล่าเรื่อง “พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ
- ง. สุนิดาฟังสัปดาห์กลอนสดเรื่อง “ร้อยกรองเพราะเสนาะโสต”

2. การฟังในข้อใดมีจุดมุ่งหมายต่างจากข้ออื่น

- ก. วรปรัชญ์ฟังถ่ายทอดสดการแถลงนโยบายของรัฐบาล
- ข. วรพลฟังการอภิปรายเรื่อง “ใช้ชีวิตอย่างไรให้พอเพียง”
- ค. วรกานต์ฟังวิทยุรายการ “ตลาดเช้าชาวสด”
- ง. วรพจน์ฟังเพลงในรายการ “ดนตรีวิถีศิลป์”

“ชีวิตตั้งหนึ่งถนนสาธารณะ มีคนทุกประเภทเดินเข้ามาได้บนถนนสายชีวิตของเรา คงเป็นด้วยโชคชะตาที่น่าพา บางคนจึงได้มาเดินอย่างยาวไกล บางคนเพียงแค่ผ่านทาง ตัวเราเองก็ต้องไปเดินบนถนนสายชีวิตของคนอื่นเช่นกัน ไม่ว่าจะเขาหรือเราจะพอใจหรือไม่ก็ตาม”

3. ผู้ฟังได้รับข้อคิดเรื่องใดจากสารดังกล่าว

- ก. แต่ละคนย่อมมีเส้นทางชีวิตเป็นของตนเอง
- ข. โชคชะตาทำให้เราเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายประเภท
- ค. คนที่เข้ามาเกี่ยวข้องในชีวิตของเราอาจเข้ามาเพียงชั่วคราว
- ง. เราต้องเกี่ยวข้องกับผู้อื่นเสมอแม้ว่าเราจะไม่พอใจ

4. ข้อใดไม่อาจอนุมานได้จากข้อความต่อไปนี้ “ฟังแล้วอย่าฟังเปล่า นำเอาสิ่งที่ฟังมาคิดด้วย ตอนฟังแล้วคิดนี้แหละจะทำให้มีเรื่องที่จะโต้ตอบแลกเปลี่ยนกัน การฟังได้ประโยชน์แก่ตนด้านเดียวไม่เหมือนพูด ที่ต้องเสี่ยงกับการเสียประโยชน์ตนอยู่ด้วย”

- ก. บางครั้งการพูดอาจทำให้ผู้ฟังไม่พอใจหรือเข้าใจผิดได้
- ข. การพูดอาจทำให้เสียประโยชน์ เราจำควรเลือกฟังอย่างเดียว
- ค. ไม่ว่าจะเรื่องนั้นจะน่าสนใจหรือไม่ เราก็ควรฟังอย่างสนใจและคิดตาม
- ง. การสนทนาจะดำเนินไปด้วยดี ถ้าเราคิดให้สัมพันธ์กับเรื่องที่กำลังฟัง

5. สถานการณ์ต่อไปนี้แสดงว่าผู้ฟังมีสัมฤทธิ์ผลในการฟังระดับใด

อาทิศย์ฟังรายการวิทยุ มีข้อความจากบันทึกของศรีบูรพาตอนหนึ่งว่า “ แม้เรามีได้เป็นดอกซากุระ ก็อย่ารังเกียจที่ต้องเกิดเป็นบุปผาพันธุ์อื่นเลย ขอแต่ให้เป็นดอกที่งามที่สุดในพันธุ์ของเรา ภูเขาไฟฟูจิ มีอยู่ลูกเดียว แต่ภูเขาทั้งหลายก็หาไร้ค่าไม่ แม้มันได้เป็นซามูไรก็จงเป็นลูกสมุนของซามูไรเถิด เราจะ เป็น กัปตันกันหมดทุกคนไม่ได้ ด้วยว่าถ้าปราศจากลูกเรือแล้ว เราจะไปกันได้อย่างไร ” หลังจากได้ฟัง แล้ว เขาบอกกับตนเองว่าผู้พูดต้องการให้คนเรามีทัศนคติที่ดีต่อบทบาทหน้าที่ของตนเหนือกว่าสิ่งใด

- ก. เข้าใจจุดประสงค์ของผู้พูด
- ข. รับรู้ข้อความได้ครบถ้วน
- ค. บอกได้ว่าสิ่งที่ฟังน่าเชื่อถือ
- ง. ประเมินได้ว่าสิ่งที่ฟังมีประโยชน์

“ดนตรีไทยนั้นมีใช้ไร้รสชาติ โสตประสาทยินแล้วแว่วสุขุม
ดุจดั่งได้ทิพย์ชลามาประพรม คลายอารมณ์ที่ขุนข้องหม่นหมองเอย”

6. สารข้างต้นต้องการให้ผู้ฟังรู้สึกอย่างไร

- ก. สนุกสนานกับเพลง
- ข. เห็นคุณค่าของเพลง
- ค. ได้ความรู้เกี่ยวกับเพลง
- ง. มองเห็นภาพของเพลง

7. “เย็น...สายลมพัดโชยแผ่วพลิ้ว ละลิ่วใบไม้ร่วงลงลอย แลเคลื่อนตามธารา มองนกบินเรียงเคียงคลอ
คู่มาน้ำระริน ต้องแอบสะอื้นรำวรานฤทัย” สารดังกล่าวนี้ทำให้ผู้ฟังเกิดสิ่งใดมากที่สุด

- ก. มองเห็นภาพ
- ข. เกิดความรู้สึก
- ค. ได้ข้อคิดเตือนใจ
- ง. มีแนวทางในการใช้ชีวิต

“ ภพนี้มีใช้หล้า	หงส์ทอง เดี่ยวเลย
กาก็เจ้าของครอง	ร่วมด้วย
เมาสมมติจงหอง	หินชาติ
แล้งน้ำมิตรโลกม้วย	หมดสิ้นสุขสานต์”

8. คำประพันธ์นี้ให้แง่คิดในด้านใดแก่ผู้ฟัง

- ก. ความไม่มีน้ำใจของมนุษย์
- ข. ความมีไมตรีทุกชนชั้น
- ค. ความมีน้ำใจของมนุษย์ทุกชนชั้น
- ง. การเบียดเบียนกันและกันของมนุษย์

“ทำความดีแม้ใครไม่ยกย่อง	แต่ใจฟ่องเบิกบานการกุศล
จะกลับตื่นสุขใจไม่กังวล	นั่นคือผลดีสนองตามคลองธรรม”

9. คำประพันธ์ข้างต้นให้ข้อคิดอะไรแก่ผู้ฟัง

- ก. ทำดีเมื่อตื่นแล้วเป็นสุข
- ข. ทำดีแล้วนอนหลับสบาย
- ค. ทำดีแล้วจะทำให้ใจเป็นสุข
- ง. ทำดีแล้วต้องได้กุศลผลบุญ

10. พิจารณาพฤติกรรมของบุคคลที่กำหนดให้ อนุมานได้ว่าบุคคลใดน่าจะประสบความสำเร็จในการฟัง

- ก. กู้กเสียบหูฟังข้างหนึ่งเพื่อฟังเพลงจากคลื่นวิทยุขณะฟังอภิปราย
- ข. กรณีสันทนาที่กัณฑ์เกี่ยวกับประเด็นการอภิปรายที่เพิ่งผ่านไปขณะฟัง
- ค. ไล่ฟังการอภิปรายอย่างตั้งใจแต่ไม่สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องได้
- ง. แก้วบันทึกเสียงของผู้อภิปรายขณะฟังการอภิปรายแล้วนำไปเปิดฟังอีกครั้งเพื่อสรุปสาระสำคัญลงในแบบบันทึกการฟัง

11. การพูดตั้งข้อความต่อไปนี้ แสดงให้เห็นถึงการพูดประเภทใด

“ขอมอบความสุขแก่ท่านสมาชิกบัตร ด้วยเส้นทางสู่ชุมทรัพย์แห่งความงามของท้องทะเลอ่าวไทย พร้อมกับการพักผ่อนสุดพิเศษกับเจ้าหญิงลำใหม่ของซีทราน สวรรค์ของคนรักทะเลที่เพียบพร้อมไปด้วยบริการอันอบอุ่น ในบรรยากาศที่หรูหราอย่างสมบูรณ์แบบห้องพักซึ่งได้รับการออกแบบอย่างกว้างขวาง พร้อมห้องน้ำส่วนตัวทุกห้องและร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้เตรียมไว้บริการแก่ท่าน”

- ก. การพูดเชิญชวน
- ข. การพูดในที่ประชุม
- ค. การพูดโต้แย้ง
- ง. การพูดโฆษณา

12. สำนวนที่กล่าวว่า “ซึกแม่น้ำทั้งห้า” เหมาะสมกับการพูดประเภทใด

- ก. การพูดโน้มน้าวใจ
- ข. การพูดโต้แย้ง
- ค. การพูดอภิปราย
- ง. การพูดแสดงทรรศนะ

13. จากคำประพันธ์ต่อไปนี้ แสดงให้เห็นถึงลักษณะสำคัญในข้อใดชัดเจนที่สุด

“เป็นมนุษย์สุดนิยมเพียงลมปาก จะได้ยากโหยหิวเพราะชีวหา

มั่นพูดดีมีคนเขาเมตตา จะพูดจาจงพิเคราะห์ให้เหมาะสม”

- ก. การพูดมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ทั้งด้านการคมนาคมและการประกอบอาชีพ
- ข. ศิลปะของการพูดขึ้นอยู่กับทักษะความสามารถในการพูดของแต่ละบุคคล
- ค. การพูดที่ดีต้องคำนึงถึงมารยาทและคุณธรรมในการพูด
- ง. ทักษะการพูดไม่ได้เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ต้องเกิดจากการหมั่นฝึกฝน สังเกต และเรียนรู้

จากประสบการณ์จริง

14. บุคคลในข้อใดปฏิบัติไม่เหมาะสม

- ก. สุตาเดินทางมาถึงห้องประชุมก่อนถึงเวลานัดหมายเพื่อเตรียมความพร้อมในการพูด
- ข. สุชาติวางแผนการพูดเพื่อรวบรัดให้พูดเสร็จตรงตามเวลาที่กำหนด
- ค. สุวิทย์กล่าวสวัสดิทักทายว่า “กราบเรียน” ต่อผู้ฟังโดยคำนึงถึงความอาวุโสและโอกาสในการสื่อสาร
- ง. สุเมธแต่งตัวด้วยเสื้อผ้าที่มีสีสันฉูดฉาดเพราะคำนึงถึงความแปลกตาและให้ผู้ฟังสนใจ

15. การชวนสนทนาเรื่องทั่วไป เช่น การเรียน การทำงาน งานอดิเรก เหมาะสำหรับการพูดในโอกาสใด

- ก. การพูดระหว่างบุคคล
- ข. การพูดในที่สาธารณะ
- ค. การพูดในที่ประชุมชน
- ง. การพูดอภิปรายในกลุ่ม

16. บุคคลในข้อใดปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับการพูดต่อที่ประชุมชน

- ก. วาสนาสบสายตาแสดงออกถึงอารมณ์ตามเนื้อเรื่องที่พูด
- ข. วิสุทธิ์มองไปยังผู้ฟังที่ตั้งใจฟังขณะกำลังพูดอยู่บนเวที
- ค. วิกรมพูดด้วยอัตราเร็วในเรื่องที่เกี่ยวกับอัตชีวประวัติ
- ง. วิชัยเคลื่อนไหวท่าทางอยู่ตลอดเวลาเพื่อไม่ให้ผู้ฟังรู้สึกเบื่อ

17. ข้อใดมีลักษณะถ้อยคำพูด**ไม่เหมาะสม**

ก. ผมได้ทราบข่าวการถึงแก่กรรมของคุณวินัย เสริมสิริมงคล ด้วยความเศร้าสลดใจเป็นอย่างยิ่ง ขอแสดงความเสียใจต่อครอบครัวในการสูญเสียที่ยิ่งใหญ่นี้ด้วยความจริงใจ ทั้งนี้คุณวินัยเป็นผู้ที่ได้อุทิศตนเพื่อสังคมและประเทศชาติมาตลอด

ข. คุณโชคดีเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีมนุษยสัมพันธ์ดี และช่วยสร้างความเจริญให้แก่หน่วยงานนี้เป็นอันมาก จนเป็นที่รักใคร่และคุ้นเคยกับเพื่อนร่วมงานทุกคน พวกเรามีความอาลัยที่คุณโชคดีจะต้องจากไป แต่ก็ดีใจที่คุณได้เลื่อนตำแหน่ง มีความก้าวหน้าในอาชีพ

ค. กระผมรู้สึกยินดีที่ได้มีโอกาสมาร่วมทำงานกับท่านทุกคน ณ ที่นี้ กระผมทราบว่าหน่วยงานของท่านมีผลงานดีเด่นตลอดมากระผมจึงใคร่สืบทอดเจตนารมณ์ด้วยการอุทิศตัวทำงานร่วมกับท่านด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ยุติธรรม เพื่อความก้าวหน้าของหน่วยงาน

ง. ข้าพเจ้ารู้สึกเป็นเกียรติและยินดีอย่างยิ่ง ที่ได้มีโอกาสมาเยือนนครเชียงใหม่ ได้รับการต้อนรับที่เปี่ยมไปด้วยไมตรีและประเพณีที่อ่อนช้อยน่านวล

18. วิธีการพูดในลักษณะใดเหมาะสมสำหรับการพูดในที่ประชุมชนมากที่สุด

ก. การพูดฉบับปล้น	ข. การอ่านต้นแบบ
ค. การท่องมาพูด	ง. การพูดที่เตรียมล่วงหน้า

19. “สุมาพรได้รับการติดต่อให้ขึ้นพูดในที่ประชุมชน สุตาพรจึงเข้าห้องสมุดเพื่อศึกษาค้นคว้าในประเด็นที่จะต้องพูด และนำมาจัดเค้าโครงเรื่อง และเลือกใช้คำสรรพนามแทนตัวกลุ่มบุคคลที่เข้าร่วมงาน เพราะกังวลว่าหากไม่ได้เตรียมตัวจะทำให้ผู้ฟังไม่เกิดความประทับใจ” จากข้อความข้างต้น แสดงให้เห็นหลักการพูดต่อที่ประชุมชนในข้อใด

- ก. ต้องรู้จักสร้างการพูดให้น่าสนใจ
- ข. ต้องรู้จักวิธีพูด
- ค. ต้องรู้จักลำดับเรื่องให้เป็นระเบียบ
- ง. ต้องรู้จักที่ประชุม

20. คำพูดในข้อใดมีลักษณะการพูดแตกต่างจากข้ออื่น

ก. กระผมและเจ้าสาวรู้สึกซาบซึ้ง ที่ท่านผู้มีเกียรติทุกท่านได้ให้เกียรติมาร่วมแสดงความยินดีในงานมงคลสมรสของกระผมในวันนี้ หากมีสิ่งใดขาดตกบกพร่อง กระผมและเจ้าสาวใคร่กราบขออภัย และขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ข. กระผมรู้สึกเป็นเกียรติ ที่ได้กล่าวคำอวยพรในวันคล้ายวันเกิดของคุณโฉมรองคณบดีในวันนี้ กระผมกับคุณโฉมรองคณบดีมีความสนิทสนมกันมานาน กระผมขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย โปรดดลบันดาลให้คุณโฉมรองคณบดีประสบแต่ความสุขความเจริญ ก้าวหน้าในการทำงานและมีอายุยืนนานเป็นที่พึงของครอบครัว และญาติมิตรสืบต่อไป

ค. กระผมรู้สึกเป็นเกียรติที่ได้มากกล่าวคำอวยพรแก่คุณโสภณพร และคุณเลิศชาย ในงานมงคลสมรสในวันนี้ ในวาระอันเป็นมงคลนี้ กระผมใคร่ขอเชิญท่านผู้มีเกียรติทั้งหลาย ตีมาอวยพรให้แก่เจ้าสาวขอให้ทั้งสองมีความสุขความเจริญในชีวิตสมรสตลอดไป

ง. ท่านผู้มีเกียรติที่เคารพครับ กระผมรู้สึกเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ เป็นผู้แนะนำวิทยากรที่จะบรรยายเรื่อง เยาวชนกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ปัจจุบันท่านทำงานอยู่ที่กรมอาชีวศึกษาในตำแหน่งผู้อำนวยการกองวิทยาลัยเทคนิค ท่านผู้นั้น คือ อาจารย์ก้องฟ้า มหานคร ขอกราบเรียนเชิญท่าน อาจารย์ก้องฟ้า มหานคร ครับ

อันอ้อยตาลหวานลิ้นแล้วสิ้นซาก

แต่ลมปากหวานหูไม่รู้หาย

แม่น้เจ็บอื่นหมื่นแสนจะแคลนคลาย

เจ็บจนตายก็เพราะเหน็บให้เจ็บใจ

21. ข้อใดสรุปบทประพันธ์ข้างต้นได้ถูกต้องที่สุด

- ก. พูดดีเป็นศรีแก่ตัว
- ข. ปากปราศรัยน้ำใจเชือดคอ
- ค. พูดเป็นต่อยหอย
- ง. ปากหวานก้นเปรี้ยว

22. จากบทประพันธ์ข้างต้นผู้แต่งต้องการสื่อความหมายในด้านใด

- ก. การพูดอย่างมีวิจารณ์ญาณ
- ข. การคิดทบทวนก่อนที่จะพูดอย่างมีสติ
- ค. การพูดในเหมาะสมกับบุคคล
- ง. การพูดอย่างสุภาพ เพื่อให้ผู้ฟังไวใจ

อ่านบทความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม 23-25 ให้ถูกต้อง

“ คนทุกคนเปรียบเสมือนไวโอลิน อารมณ์ของคุณเสมือนสายไวโอลิน หากคุณปรับอารมณ์ของคุณได้ดี ก็ไม่มีใครกล้าดูแคลนคุณค่าของคุณได้ ไวโอลินเก่าตัวหนึ่ง เมื่อมันอยู่ในมือของนักเล่นที่มีชื่อเสียง มันกลายเป็นไวโอลินที่ทรงคุณค่าและมีราคา กลับกัน หากมันอยู่ในร้านขายของเก่า มันก็ไม่ว่าอะไรจากไวโอลินเก่า ๆ ธรรมดาตัวหนึ่งที่หาราคาค่างวดอะไรไม่ได้ ”

23. จากบทความข้างต้น เพราะเหตุใดจึงเปรียบคนทุกคนเสมือนไวโอลิน

- ก. เพราะคนเราสามารถสร้างความสุขให้แก่ผู้อื่นและตัวเองได้
- ข. เพราะคนเรามีค่าและมีราคาเหมือนไวโอลิน
- ค. เพราะคนเราต้องมีผู้คอยสนับสนุน เหมือนไวโอลินที่ต้องผู้บรรเลง
- ง. เพราะคนเรามีความพิเศษและมีคุณค่าในตัวเอง ขึ้นอยู่กับการกระทำ

24. “อารมณ์ของคุณเสมือนสายไวโอลิน หากคุณปรับอารมณ์ของคุณได้ดี ก็ไม่มีใครกล้าดูแคลนคุณค่าของคุณได้” คำที่ขีดเส้นใต้ในข้อใดถูกต้องที่สุด

- ก. การปรับตัวให้เข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อม
- ข. การปฏิบัติตนอยู่ในกรอบของศีลธรรม
- ค. การกระทำที่มุ่งหวังผลประโยชน์จากผู้อื่น
- ง. การประพฤติปฏิบัติตนต่อผู้อื่นอย่างเหมาะสม

25. จากบทความข้างต้นผู้เขียนมุ่งเน้นสื่อความในด้านใด

- ก. อบรม ตักเตือน
- ข. สะท้อนชีวิต
- ค. ส่อเสียด
- ง. คับแค้นใจ

1 วินาทีที่แล้วกำลังกลายเป็นอดีต 1 วินาทีข้างหน้ากำลังกลายเป็นปัจจุบัน แต่สุดท้ายแล้วเราก็ต้องอยู่กับ 1 วินาทีตอนนี้

26. จากข้อความข้างต้น ผู้เขียนต้องการสื่อความหมายในเรื่องใด
- มนุษย์ไม่สามารถย้อนเวลาได้
  - การทบทวนตนเองในสิ่งที่เคยทำผิดพลาดไป
  - การใช้ชีวิตให้มีความสุขบนโลกแห่งความจริง
  - การปล่อยวางจากสิ่งที่ทำให้เราเป็นทุกข์

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 27-28 ให้ถูกต้อง

“ที่ใดมีรักที่นั่นมีทุกข์ รักมากก็ทุกข์มาก รักน้อยก็ทุกข์น้อย ไม่รักก็ไม่ทุกข์”

27. ข้อความในข้างต้น สื่อความหมายตามข้อใด

- การผิดหวังจากความรัก
- ความรักทำให้คนตาบอด
- ความรักคือสิ่งที่สวยงาม
- ความรักคือยาพิษที่ทำให้มนุษย์ทุกข์ทรมาน

28. จากข้อความข้างต้น ผู้เขียนมุ่งเน้นสื่อความในด้านใด

- ประชดประชัน
- เสียใจ
- ตักเตือน
- โกรธ

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 29-30 ให้ถูกต้อง

ไม่มีทานใดยิ่งใหญ่เท่ากับทานทางปัญญา.....

การให้ปัญญาคนนั้น เป็นทานที่ยิ่งใหญ่ที่สุด

เพราะปัญญา..... เป็นหนทางสู่การสร้างอาชีพ

สร้างชีวิต..... สร้างการดำเนินชีวิตของคน

29. การกระทำของใครต่อไปนี้ที่มีความหมายตรงกับข้อความข้างต้นที่สุด

- สโรชาซื้อหนังสือไปบริจาคที่ห้องสมุดในถิ่นทุรกันดาร
- ศุภธิดาจัดทำหนังสือธรรมะไปถวายที่วัดเนื่องในวันเกิด
- หัสชันเปิดสอนพิเศษในตอนเย็น
- จิราภรณ์สอนเครื่องสำอางค์ให้พวกมาลัย

30. จากบทความข้างต้น สื่อความถึงใคร

ก. ครูอาจารย์	ข. พระสงฆ์
ค. หมอ พยาบาล	ง. ทหาร ตำรวจ

31. ข้อใดเป็นประเด็นไม่จำเป็นสำหรับการเขียนเรียงความเรื่อง "นักเรียนดี"

- ก. มีจิตสาธารณะ
 ข. รับผิดชอบต่อหน้าที่
 ค. ขยันหมั่นเพียรและไม่เรียนรู้
 ง. แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

32. ข้อความต่อไปนี้ควรเป็นส่วนใดของเรียงความ

"เกาะช้างที่เคยสวยงาม บัดนี้มีนายทุนเข้าไปซื้อที่ชาวบ้านทำรีสอร์ท จนเกาะช้างที่เคยสวยงามเกิดความสกปรกเสื่อมโทรมลง แต่เมื่อหน่วยงานราชการเล็งเห็นความสำคัญ จึงเข้าไปแก้ไขปรับปรุงดูแล จนบัดนี้เกาะช้างกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามอีกครั้ง"

ก. โครงเรื่อง	ข. ความนำ
ค. เนื้อเรื่อง	ง. ส่วนสรุป

33. ข้อความต่อไปนี้ส่วนใดใช้ภาษาเหมาะสมกับรายงานทางวิชาการ

1) โสมเป็นสมุนไพรที่ใคร ๆ ก็รู้จักกันหมด/2) เราถือว่าโสมเป็นยาอายุวัฒนะมีฤทธิ์ในการรักษาโรค/3) จริง ๆ แล้วตามตำราโบราณโสมมีฤทธิ์ร้อน หวานและออกขมเล็กน้อย/4) โสมมีสรรพคุณกระตุ้นประสาทให้ตื่นตัวและคลายเครียด

ก. ส่วนที่ 1	ข. ส่วนที่ 2
ค. ส่วนที่ 3	ง. ส่วนที่ 4

34. ข้อใดใช้ภาษาเหมาะสมกับการเขียนรายงานทางวิชาการ

- ก. ต้นจากเป็นพืชที่เราพบเห็นกันได้หนาตาตามป่าชายเลนสองฟากฝั่งตลอดริมฝั่งบางปะกง
 ข. สมัยก่อนชาวบ้านริมฝั่งบางปะกงพากันยึดอาชีพเย็บจากมุงหลังคาแทบทุกบ้านทุกช่อง
 ค. แร่ธาตุในดินตะกอนและน้ำจากแม่น้ำริมบางปะกงเอื้อประโยชน์ต่อสวนหมากและสวนพลู
 ง. ริมฝั่งแม่น้ำบางปะกงแถวๆ ปากน้ำ รู้กันดีว่าเป็นแหล่งปลูกพืชที่ให้ผลผลิตมากมาย

35. ข้อใดกล่าวถึงลักษณะสำคัญของการเขียนวิเคราะห์วิจารณ์ได้ถูกต้องที่สุด

- ก. เป็นกระบวนการเขียนเพื่อแสดงความรู้ของผู้เขียน
- ข. เป็นกระบวนการเขียนเพื่อให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ความรู้สึกคล้อยตาม
- ค. เป็นกระบวนการเรียบเรียงเนื้อหาสาระที่ได้จากการศึกษาในประเด็นหนึ่ง ๆ
- ง. เป็นกระบวนการเขียนเพื่อแสดงความคิดเห็น โดนชี้ให้เห็นทั้งข้อดีและข้อด้อย

36. บุคคลใดมีมารยาทในการเขียนที่**ไม่เหมาะสม**

- ก. นรินทรใช้ถ้อยคำที่สุภาพ ไพเราะในการเขียนสื่อสาร
- ข. มินตราเขียนสื่อสารโดยใช้ถ้อยคำสุภาพ เหมาะสมกับระดับของผู้อ่าน
- ค. สุธาร์ตน์ค้นความข้อมูลอย่างรอบด้านและหลากหลายก่อนลงมือเขียน
- ง. ลีลาศึกษางานเขียนของผู้อื่น แล้วลงมือเขียนโดยคัดลอกข้อความนั้นๆ มา เพื่อแสดงหลักฐานการค้นคว้า

37. ข้อความในข้อใดขาดสัมพันธภาพในการเขียน

- ก. หากผู้ใดเกิดมาในครอบครัวที่เลี้ยงลูกด้วยความรัก ก็จะทำให้ผู้นั้นเติบโตอย่างมีความสุข มีจิตใจมั่นคง
- ข. นอกจากจะได้ท่องเที่ยวชมธรรมชาติริมคลองแล้ว ทุกคนยังได้กินก๋วยเตี๋ยวเรือที่ขายในคลองอีกด้วย
- ค. ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะมีคุณภาพดี แต่ก็ยังต่ำกว่ามาตรฐานน้ำดื่มขององค์การอนามัยโลก
- ง. รัฐบาลแถลงผลการปราบปรามผู้ลักลอบขนสินค้าหนีภาษีแก่สื่อมวลชนเมื่อวานนี้เพื่อส่งเสริมจริยธรรมของสังคม

38. ข้อความต่อไปนี้ผู้เขียนมีจุดประสงค์อย่างไร

"คนเราตั้งใจใช้เวลามากมายเหลือเกินเพียงเพื่อจะหลอกตัวเองด้วยการสร้างข้อแก้ตัวขึ้นมาอำพรางความอ่อนแอของตัวเอง ถ้าเอาเวลาดังกล่าวไปใช้ในทางอื่น เวลานั้นจะมากพอที่จะขจัดความอ่อนแอ โดยไม่จำเป็นต้องสร้างข้อแก้ตัว"

- ก. ชี้ให้เห็นผลเสียของการแก้ตัว
- ข. เตือนว่าอย่าแก้ตัวว่าไม่มีเวลา
- ค. เน้นว่าเรามีเวลามากพอที่จะทำอะไรได้อีกมากมาย
- ง. แนะนำให้ใช้เวลาในการสร้างความแข็งแกร่งให้แก่ตนเอง

อ่านข้อความต่อไปนี้ตอบคำถามข้อ 39-40

ขอบคุณ...

ขอบคุณสำหรับโรงบุนรี

ขอบคุณอีกทีกับโรงหอย

ขอบคุณสนามม้าชาติหน้าราย

ขอบคุณโรงเหล้าด้วยช่วยชาติไทย

39. ข้อใดแสดงความรู้สึกของผู้เขียน

ก. เกลียดชัง

ข. ประชด

ค. ชื่นชม

ง. ยกย่อง

40. ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายตามข้อใด

ก. เตือนให้คิด

ข. แนะนำให้ทำ

ค. ตีเตือน

ง. สั่งสอน

แบบประเมินทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง

1. แบบประเมินทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์
2. วิธีการประเมิน ให้สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ขณะปฏิบัติกิจกรรมการฟัง พูด อ่าน เขียน ในชั่วโมงเรียนวิชาภาษาไทยตามรายการประเมิน แล้วเทียบกับเกณฑ์เป็นระดับคะแนน ดังนี้
  - ระดับคะแนน 4 หมายถึง แสดงพฤติกรรมการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ในระดับดีเยี่ยม
  - ระดับคะแนน 3 หมายถึง แสดงพฤติกรรมการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ในระดับดี
  - ระดับคะแนน 2 หมายถึง แสดงพฤติกรรมการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ในระดับพอใช้
  - ระดับคะแนน 1 หมายถึง แสดงพฤติกรรมการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ในระดับปรับปรุง

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
	4	3	2	1
การฟังอย่างสร้างสรรค์				
1. ฟังอย่างมีจุดหมายชัดเจน				
2. ฟังอย่างมีความพร้อม ทั้งร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา				
3. ฟังอย่างมีความคิดวิจารณ์ญาณ				
4. เลือกฟังสิ่งที่มีประโยชน์				
5. สามารถจับใจความสำคัญ หรือสรุปความคิดรวบยอดของเรื่องจากการฟังได้				
การพูดอย่างสร้างสรรค์				
1. ถ่ายทอดความรู้ความคิดใหม่ให้ผู้ฟังเข้าใจได้อย่างชัดเจน				
2. สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในการพูดได้อย่างเหมาะสม				
3. เสนอเรื่องราวหรือแนวคิดอย่างเป็นระบบ				
4. เสนอเรื่องราวหรือแนวคิดที่มีคุณค่าและประโยชน์ต่อผู้ฟัง				
5. มีมารยาทและคุณธรรมรวมทั้งมีเจตนาที่ดีต่อผู้ฟัง				

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
	4	3	2	1
การอ่านอย่างสร้างสรรค์				
1. สามารถจับใจความสำคัญของเนื้อเรื่องที่อ่านได้				
2. แสดงความคิดเห็นที่ก่อให้เกิดจินตนาการและมุมมองใหม่จากเรื่องที่อ่าน				
3. ประเมินค่าเพื่อนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิต				
4. เลือกใช้กลวิธีการอ่านจากเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการอ่านได้				
5. สังเคราะห์สิ่งที่เป็นประโยชน์ไว้ใช้ต่อไปในอนาคต				
การเขียนอย่างสร้างสรรค์				
1. การเขียนเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน				
2. เนื้อเรื่องมีความถูกต้อง เป็นไปตามข้อเท็จจริง				
3. เนื้อหาสาระไม่ทำให้เสื่อมเสียทั้งส่วนบุคคลและส่วนรวม				
4. เนื้อหาสาระเหมาะกับยุคสมัย				
5. การเรียบเรียงเรื่องราวได้เหมาะสม				

**แบบสอบถามความคิดเห็นและการสนทนากลุ่มย่อย (Focus groups) ของครูภาษาไทย
ที่มีต่อรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูภาษาไทย**

คำชี้แจง ตอนที่ 1 แบบสอบถามฉบับนี้สร้างขึ้นมาเพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูภาษาไทยที่มีต่อรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูภาษาไทย โดยการเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับความพึงพอใจของตนเองเพียงช่องเดียว ดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง ภาระงานมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด
 ระดับ 4 หมายถึง ภาระงานมีความเหมาะสมในระดับมาก
 ระดับ 3 หมายถึง ภาระงานมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง
 ระดับ 2 หมายถึง ภาระงานมีความเหมาะสมในระดับน้อย
 ระดับ 1 หมายถึง ภาระงานมีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

ด้านที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน (share vision)						
1.1	ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน					
1.2	วิเคราะห์สาเหตุและปัญหา					
1.3	กำหนดเป็นวิสัยทัศน์ร่วมกัน					
1.4	สื่อสารวิสัยทัศน์เพื่อความเข้าใจตรงกัน					
2. การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม (Team Learning)						
2.1	การเรียนรู้จากการประเมินผลการปฏิบัติงานร่วมกัน					
2.2	การเรียนรู้จากการระดมความคิด					
2.3	การเรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติร่วมกัน					
3. การจัดการเรียนรู้สู่นักเรียน (Instruction)						
3.1	การออกแบบการจัดการเรียนรู้					
3.2	การจัดการเรียนรู้					

ด้านที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
3.3	การวัดและประเมินผล					
4. การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Coaching)						
4.1	การศึกษาทำความเข้าใจ (Studies)					
4.2	การสังเกตการสาธิตการสอน					
4.3	การฝึกปฏิบัติและข้อมูลย้อนกลับ (Practice and Feedback)					
4.4	การโค้ช (Coaching)					
5. การถอดบทเรียนหลังปฏิบัติการ (After Action Review)						
5.1	สร้างบรรยากาศ					
5.2	กำหนดกติกาในการถอดบทเรียน					
5.3	จัดกิจกรรมอุ่นเครื่อง					
5.4	เข้าสู่ประเด็นสำคัญ					

คำชี้แจง ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของครูภาษาไทยที่มีต่อรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูภาษาไทย โดยกระบวนการการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group)

ความคิดเห็นของครูภาษาไทยที่มีต่อรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูภาษาไทย

ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. ผลที่เกิดขึ้นจากการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูภาษาไทย

1.1 ครูผู้สอน

.....

.....

.....

.....

1.2 นักเรียน

.....

.....

.....

.....

2. ปัญหาและข้อเสนอแนะในแต่ละขั้นตอนของรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูภาษาไทย

1. การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน (share vision)

.....

.....

2. การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม (Team Learning)

.....

.....

3. การจัดการเรียนรู้สู่ผู้เรียน (Instruction)

.....

.....

4. การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Coaching)

.....

.....

5. การถอดบทเรียนหลังปฏิบัติการ (After Action Review)

.....

.....

6. อื่น ๆ

.....

.....

**แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย
ในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา**

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้สร้างขึ้นมาเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยการเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับความต้องการของตนเองเพียงช่องเดียว ดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง มีความเห็นด้วยในระดับมากที่สุด
 ระดับ 4 หมายถึง มีความเห็นด้วยในระดับมาก
 ระดับ 3 หมายถึง มีความเห็นด้วยในระดับปานกลาง
 ระดับ 2 หมายถึง มีความเห็นด้วยในระดับน้อย
 ระดับ 1 หมายถึง มีความเห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ด้านที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านที่ 1 การจัดการเรียนรู้						
1.1	มีการจัดการเรียนรู้โดยส่งเสริมให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง					
1.2	มีการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีกระบวนการคิดและกระบวนการทำงาน					
1.3	มีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความร่วมมือ เรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกัน					
1.4	มีการจัดการเรียนรู้โดยการคำนึงถึงความรู้พื้นฐานของนักเรียน					
1.5	มีการจัดการเรียนรู้ด้วยการคำนึงถึงบรรยากาศของการเรียนรู้ของนักเรียน					
1.6	มีการจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการกับชีวิตจริง					

ด้านที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1.7	มีการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย					
ด้านที่ 2 การวัดและประเมินผล						
2.1	มีการวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง					
2.2	มีรูปแบบการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย					
2.3	มีการชี้แจงเกณฑ์การให้คะแนนก่อนปฏิบัติกิจกรรม					
2.4	มีการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับตัวชี้วัดและเป้าหมายการเรียนรู้					
2.5	มีการสะท้อนผลความสามารถของนักเรียนเพื่อการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ					

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้

.....

.....

2. การวัดและประเมินผล

.....

.....

3. อื่น ๆ (ระบุ)

.....

.....

ผลการประเมินความสอดคล้อง(Index of Item Objective Congruence : IOC)
 ของแบบตรวจสอบความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎี ความเป็นไปได้ และความสอดคล้อง
 ของร่างรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการ
 เรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ประเด็นประเมินความสอดคล้อง	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	ความ สอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
ความเป็นมาและความสำคัญของรูปแบบที่ใช้ในการร่างรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
แนวคิดพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบที่ใช้ในการร่างรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
แนวคิดพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบที่ใช้ในการร่างรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
องค์ประกอบของรูปแบบที่ใช้ในการร่างรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
รวม	4	4	4	4	4	1.00	สอดคล้อง

ผลการประเมินความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC)
 ของแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย
 ในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ข้อที่	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	ความสอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	-1	+1	-1	-1	+1	0.40	ไม่สอดคล้อง
2	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
3	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
4	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
5	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
6	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
7	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
8	-1	-1	-1	-1	+1	0.20	ไม่สอดคล้อง
9	-1	+1	+1	+1	-1	0.60	สอดคล้อง
10	-1	+1	+1	+1	-1	0.60	สอดคล้อง
11	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
12	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
13	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
14	+1	-1	+1	+1	+1	0.80	สอดคล้อง
15	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
16	-1	+1	+1	+1	-1	0.60	สอดคล้อง
17	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
18	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
19	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
20	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
21	-1	-1	-1	+1	+1	0.40	ไม่สอดคล้อง
22	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
23	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
24	-1	+1	1	-1	+1	0.60	สอดคล้อง

ผลการประเมินความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC)
 ของแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย
 ในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา (ต่อ)

ข้อที่	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	ความสอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
25	-1	+1	+1	+1	-1	0.60	สอดคล้อง
26	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
27	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
28	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
29	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
30	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
31	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
32	-1	-1	-1	-1	+1	0.20	ไม่สอดคล้อง
33	-1	+1	-1	-1	+1	0.40	ไม่สอดคล้อง
34	-1	+1	+1	+1	-1	0.60	สอดคล้อง
35	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
36	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
37	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
38	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
39	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
40	-1	+1	+1	+1	-1	0.60	สอดคล้อง
41	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
42	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
43	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
44	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
45	-1	+1	+1	+1	-1	0.60	สอดคล้อง

ตารางแสดงค่าความยากง่าย (p) และอำนาจจำแนก (r)
ของแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย
ในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ข้อที่	ค่า p	แปลผลค่า p	ค่า r	แปลผลค่า r	สรุปผล
1	47.06	ดี	0.25	อำนาจจำแนกดี	ใช้ได้
2	47.06	ดี	0.25	อำนาจจำแนกดี	ใช้ได้
3	11.76	ยาก	0.00	ไม่มีอำนาจจำแนก	ใช้ไม่ได้
4	5.88	ยาก	0.13	มีอำนาจจำแนก	ใช้ได้
5	52.94	ดี	0.50	อำนาจจำแนกดี	ใช้ได้
6	52.94	ดี	0.50	อำนาจจำแนกดี	ใช้ได้
7	52.94	ดี	0.13	มีอำนาจจำแนก	ใช้ได้
8	58.82	ดี	-0.38	อำนาจจำแนกดี	ใช้ได้
9	29.41	ดี	-0.13	ไม่มีอำนาจจำแนก	ใช้ได้
10	11.76	ยาก	0.00	ไม่มีอำนาจจำแนก	ใช้ไม่ได้
11	82.35	ง่าย	-0.13	ไม่มีอำนาจจำแนก	ใช้ไม่ได้
12	82.35	ง่าย	-0.25	ไม่มีอำนาจจำแนก	ใช้ไม่ได้
13	82.35	ง่าย	-0.25	ไม่มีอำนาจจำแนก	ใช้ไม่ได้
14	70.59	ดี	-0.13	ไม่มีอำนาจจำแนก	ใช้ได้
15	94.12	ง่าย	-0.38	ไม่มีอำนาจจำแนก	ใช้ไม่ได้
16	70.59	ดี	-0.25	ไม่มีอำนาจจำแนก	ใช้ได้
17	70.59	ดี	-0.25	ไม่มีอำนาจจำแนก	ใช้ได้
18	70.59	ดี	-0.38	ไม่มีอำนาจจำแนก	ใช้ได้
19	82.35	ง่าย	-0.13	ไม่มีอำนาจจำแนก	ใช้ไม่ได้
20	70.59	ดี	-0.13	ไม่มีอำนาจจำแนก	ใช้ได้
21	35.29	ดี	0.13	มีอำนาจจำแนก	ใช้ได้
22	70.59	ดี	0.13	มีอำนาจจำแนก	ใช้ได้
23	58.82	ดี	0.25	อำนาจจำแนกดี	ใช้ได้
24	58.82	ดี	0.25	อำนาจจำแนกดี	ใช้ได้
25	70.59	ดี	0.13	มีอำนาจจำแนก	ใช้ได้

ตารางแสดงค่าความยากง่าย (p) และอำนาจจำแนก (r)
 ของแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย
 ในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา (ต่อ)

ข้อที่	ค่า p	แปลผลค่า p	ค่า r	แปลผลค่า r	สรุปผล
26	11.76	ยาก	0.00	ไม่มีอำนาจจำแนก	ใช้ไม่ได้
27	52.94	ดี	0.25	อำนาจจำแนกดี	ใช้ได้
28	52.94	ดี	0.25	อำนาจจำแนกดี	ใช้ได้
29	64.71	ดี	0.63	อำนาจจำแนกดี	ใช้ได้
30	52.94	ดี	0.25	อำนาจจำแนกดี	ใช้ได้
31	64.71	ดี	0.63	อำนาจจำแนกดี	ใช้ได้
32	17.65	ยาก	-0.13	ไม่มีอำนาจจำแนก	ใช้ไม่ได้
33	29.41	ดี	0.38	อำนาจจำแนกดี	ใช้ได้
34	0.00	ยาก	0.00	ไม่มีอำนาจจำแนก	ใช้ไม่ได้
35	47.06	ดี	0.13	มีอำนาจจำแนก	ใช้ได้
36	35.29	ดี	0.00	ไม่มีอำนาจจำแนก	ใช้ได้
37	29.41	ดี	0.38	อำนาจจำแนกดี	ใช้ได้
38	35.29	ดี	-0.13	ไม่มีอำนาจจำแนก	ใช้ได้
39	29.41	ดี	0.13	มีอำนาจจำแนก	ใช้ได้
40	35.29	ดี	-0.25	ไม่มีอำนาจจำแนก	ใช้ได้

ผลการประเมินความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC)
แบบประเมินความสามารถการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ประเด็นประเมินความสอดคล้อง	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	ความสอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
ด้านที่ 1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้							
มีการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
มีการวิเคราะห์พื้นฐานผู้เรียนและแบ่งกลุ่มผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
มีการกำหนดเป้าหมายของการเรียนรู้ตามมาตรฐานและตัวชี้วัด	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
มีการกำหนดสาระการเรียนรู้ตามมาตรฐานและตัวชี้วัด	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
มีการกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนรู้เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
มีการกำหนดสื่อและแหล่งการเรียนรู้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
มีการกำหนดแนวทางการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
ด้านที่ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้							
มีการจัดการเรียนรู้โดยส่งเสริมให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
มีการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีกระบวนการคิดและกระบวนการทำงาน	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
มีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความร่วมมือ เรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกัน	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
มีการจัดการเรียนรู้ด้วยการคำนึงถึงบรรยากาศของการเรียนรู้ของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
มีการจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการกับชีวิตจริง	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง

ผลการประเมินความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC)

แบบประเมินความสามารถการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนา

ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา (ต่อ)

ประเด็นประเมินความสอดคล้อง	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	ความสอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
ด้านที่ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้							
เปลี่ยนบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator)	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
ด้านที่ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้							
มีการวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
มีรูปแบบการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
มีการชี้แจงเกณฑ์การประเมินก่อนปฏิบัติกิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
มีการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับตัวชี้วัดและเป้าหมายการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
มีการสะท้อนผลความสามารถของนักเรียนเพื่อการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
มีการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือวัดผล	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
รวม	19	19	19	19	19	1.00	สอดคล้อง

ผลการประเมินความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC)
ของแบบประเมินทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์

ประเด็นประเมินความสอดคล้อง	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	ความสอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
การฟังอย่างสร้างสรรค์							
1. ฟังอย่างมีจุดหมายชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
2. ฟังอย่างมีความพร้อม ทั้งร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
3. ฟังอย่างมีความคิดวิจารณ์ญาณ	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
4. เลือกฟังสิ่งที่มีประโยชน์	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
5. สามารถจับใจความสำคัญ หรือสรุปความคิดรวบยอดของเรื่องจากการฟังได้	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
การพูดอย่างสร้างสรรค์							
1. ถ่ายทอดความรู้ความคิดใหม่ให้ผู้ฟังเข้าใจได้อย่างชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
2. สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในการพูดได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
3. เสนอเรื่องราวหรือแนวคิดอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
4. เสนอเรื่องราวหรือแนวคิดที่มีคุณค่าและประโยชน์ต่อผู้ฟัง	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
5. มีมารยาทและคุณธรรมรวมทั้งมีเจตนาที่ดีต่อผู้ฟัง	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
การอ่านอย่างสร้างสรรค์							
1. สามารถจับใจความสำคัญของเนื้อเรื่องที่อ่านได้	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
2. แสดงความคิดเห็นที่ก่อให้เกิดจินตนาการ และมุมมองใหม่จากเรื่องที่อ่าน	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
3. ประเมินค่าเพื่อนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิต	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง

ผลการประเมินความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC)
ของแบบประเมินทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ (ต่อ)

ประเด็นประเมินความสอดคล้อง	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	ความสอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
การอ่านอย่างสร้างสรรค์							
4. เลือกใช้กลวิธีการอ่านจากเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการอ่านได้	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
5. สังเคราะห์สิ่งที่เป็นประโยชน์ไว้ใช้ต่อไปในอนาคต	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
การเขียนอย่างสร้างสรรค์							
1. การเขียนเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
2. เนื้อเรื่องมีความถูกต้อง เป็นไปตามข้อเท็จจริง	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
3. เนื้อหาสาระไม่ทำให้เสื่อมเสียทั้งส่วนบุคคลและส่วนรวม	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
4. เนื้อหาสาระเหมาะกับยุคสมัย	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
5. การเรียบเรียงเรื่องราวได้เหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
รวม	20	20	20	20	20	1.00	สอดคล้อง

ผลการประเมินความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC)

แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์

ข้อที่	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	ความสอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	-1	+1	+1	+1	+1	0.80	สอดคล้อง
2	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
3	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
4	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
5	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
6	+1	-1	+1	+1	+1	0.80	สอดคล้อง
7	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
8	-1	-1	-1	+1	-1	0.20	ไม่สอดคล้อง
9	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
10	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
11	-1	-1	+1	-1	+1	0.40	ไม่สอดคล้อง
12	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
13	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
14	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
15	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
16	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
17	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
18	-1	-1	+1	-1	+1	0.40	ไม่สอดคล้อง
19	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
20	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
21	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
22	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
23	-1	-1	-1	+1	-1	0.20	ไม่สอดคล้อง
24	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
25	-1	-1	+1	-1	+1	0.40	ไม่สอดคล้อง

ผลการประเมินความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC)

แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ (ต่อ)

ข้อที่	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	ความสอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
26	+1	-1	-1	+1	+1	0.60	สอดคล้อง
27	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
28	+1	+1	+1	-1	+1	0.80	สอดคล้อง
29	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
30	-1	-1	+1	-1	+1	0.40	ไม่สอดคล้อง
31	+1	-1	+1	+1	+1	0.80	สอดคล้อง
32	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
33	-1	-1	-1	+1	-1	0.20	ไม่สอดคล้อง
34	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
35	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
36	-1	-1	+1	-1	+1	0.40	ไม่สอดคล้อง
37	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
38	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
39	+1	-1	-1	+1	+1	0.60	สอดคล้อง
40	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
41	+1	+1	+1	-1	+1	0.80	สอดคล้อง
42	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
43	+1	-1	-1	+1	+1	0.60	สอดคล้อง
44	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
45	+1	+1	+1	-1	+1	0.80	สอดคล้อง
46	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
47	-1	-1	+1	-1	+1	0.40	ไม่สอดคล้อง
48	+1	-1	-1	+1	+1	0.60	สอดคล้อง
49	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
50	+1	+1	+1	-1	+1	0.80	สอดคล้อง

ผลการประเมินความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC)

แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ (ต่อ)

ข้อที่	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	ความสอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
51	+1	-1	-1	+1	+1	0.60	สอดคล้อง
52	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
53	+1	+1	+1	-1	+1	0.80	สอดคล้อง
54	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
55	-1	-1	+1	-1	+1	0.40	ไม่สอดคล้อง
56	+1	-1	+1	+1	+1	0.80	สอดคล้อง
57	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
58	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
59	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
60	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง

ตารางแสดงค่าความยากง่าย (p) และอำนาจจำแนก (r)
ของแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย
ในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ข้อที่	ค่า p	แปลผลค่า p	ค่า r	แปลผลค่า r	สรุปผล
1	0.70	ดี	0.33	อำนาจจำแนกดี	ใช้ไม่ได้
2	0.63	ดี	0.33	อำนาจจำแนกดี	ใช้ได้
3	0.73	ดี	0.40	อำนาจจำแนกดี	ใช้ไม่ได้
4	0.73	ดี	0.40	อำนาจจำแนกดี	ใช้ไม่ได้
5	82.35	ง่าย	-0.25	ไม่มีอำนาจจำแนก	ใช้ไม่ได้
6	82.35	ง่าย	-0.13	ไม่มีอำนาจจำแนก	ใช้ไม่ได้
7	82.35	ง่าย	-0.25	ไม่มีอำนาจจำแนก	ใช้ไม่ได้
8	82.35	ง่าย	-0.25	ไม่มีอำนาจจำแนก	ใช้ไม่ได้
9	70.59	ดี	-0.13	ไม่มีอำนาจจำแนก	ใช้ได้
10	94.12	ง่าย	-0.38	ไม่มีอำนาจจำแนก	ใช้ไม่ได้
11	0.73	ดี	0.40	อำนาจจำแนกดี	ใช้ได้
12	0.60	ดี	0.26	อำนาจจำแนกดี	ใช้ได้
13	0.63	ดี	0.46	อำนาจจำแนกดี	ใช้ได้
14	0.70	ดี	0.20	อำนาจจำแนกดี	ใช้ได้
15	0.63	ดี	0.60	อำนาจจำแนกดี	ใช้ได้
16	0.60	ดี	0.40	อำนาจจำแนกดี	ใช้ได้
17	0.63	ดี	0.46	อำนาจจำแนกดี	ใช้ได้
18	0.56	ดี	0.46	อำนาจจำแนกดี	ใช้ได้
19	0.63	ดี	0.33	อำนาจจำแนกดี	ใช้ได้
20	82.35	ง่าย	-0.13	ไม่มีอำนาจจำแนก	ใช้ไม่ได้
21	0.53	ดี	0.53	อำนาจจำแนกดี	ใช้ได้
22	0.70	ดี	0.33	อำนาจจำแนกดี	ใช้ได้
23	0.63	ดี	0.33	อำนาจจำแนกดี	ใช้ได้
24	0.73	ดี	0.40	อำนาจจำแนกดี	ใช้ได้
25	0.73	ดี	0.40	อำนาจจำแนกดี	ใช้ได้

ตารางแสดงค่าความยากง่าย (p) และอำนาจจำแนก (r)
 ของแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย
 ในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ข้อที่	ค่า p	แปลผลค่า p	ค่า r	แปลผลค่า r	สรุปผล
26	0.38	ดี	0.51	อำนาจจำแนกดี	ใช้ได้
27	82.35	ง่าย	-0.25	ไม่มีอำนาจจำแนก	ใช้ไม่ได้
28	0.29	ดี	0.69	อำนาจจำแนกดี	ใช้ได้
29	0.76	ดี	0.38	อำนาจจำแนกดี	ใช้ได้
30	0.71	ดี	0.75	อำนาจจำแนกดี	ใช้ได้
31	0.55	ดี	0.34	อำนาจจำแนกดี	ใช้ได้
32	0.68	ดี	0.72	อำนาจจำแนกดี	ใช้ได้
33	0.58	ดี	0.46	อำนาจจำแนกดี	ใช้ได้
34	94.12	ง่าย	-0.38	ไม่มีอำนาจจำแนก	ใช้ไม่ได้
35	0.68	ดี	0.33	อำนาจจำแนกดี	ใช้ได้
36	0.70	ดี	0.76	อำนาจจำแนกดี	ใช้ได้
37	0.58	ดี	0.62	อำนาจจำแนกดี	ใช้ได้
38	0.68	ดี	0.52	อำนาจจำแนกดี	ใช้ได้
39	0.66	ดี	0.43	อำนาจจำแนกดี	ใช้ได้
40	82.35	ง่าย	-0.13	ไม่มีอำนาจจำแนก	ใช้ไม่ได้
41	41.18	ดี	-0.25	ไม่มีอำนาจจำแนก	ใช้ได้
42	17.65	ยาก	-0.38	ไม่มีอำนาจจำแนก	ใช้ไม่ได้
43	41.18	ดี	-0.25	ไม่มีอำนาจจำแนก	ใช้ได้
44	23.53	ดี	-0.25	ไม่มีอำนาจจำแนก	ใช้ได้
45	11.76	ยาก	0.00	ไม่มีอำนาจจำแนก	ใช้ไม่ได้
46	5.88	ยาก	0.13	มีอำนาจจำแนก	ใช้ได้
47	0.43	ดี	0.72	อำนาจจำแนกดี	ใช้ได้
48	0.80	ดี	0.46	อำนาจจำแนกดี	ใช้ได้
49	0.73	ดี	0.48	อำนาจจำแนกดี	ใช้ได้
50	0.68	ดี	0.33	อำนาจจำแนกดี	ใช้ได้

ผลการประเมินความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC)
แบบสอบถามความคิดเห็นและการสนทนากลุ่มย่อย (Focus groups) ของครูภาษาไทย
ที่มีต่อรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูภาษาไทย

ประเด็นประเมินความสอดคล้อง	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	ความสอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1. การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน (share vision)							
1.1 ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
1.2 วิเคราะห์สาเหตุและปัญหา	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
1.3 กำหนดเป็นวิสัยทัศน์ร่วมกัน	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
1.4 สื่อสารวิสัยทัศน์เพื่อความเข้าใจตรงกัน	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
2. การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม (Team Learning)							
2.1 การเรียนรู้จากการประเมินผลการปฏิบัติงานร่วมกัน	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
2.2 การเรียนรู้จากการระดมความคิด	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
2.3 การเรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติร่วมกัน	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
3. การจัดการเรียนรู้สู่นักเรียน (Instruction)							
3.1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
3.2 การจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
3.3 การวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
4. การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Coaching)							
4.1 การศึกษาทำความเข้าใจ (Studies)	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
4.2 การสังเกตการสาธิตการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
4.3 การฝึกปฏิบัติและข้อมูลย้อนกลับ	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
4.4 การโค้ช (Coaching)	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
5. การถอดบทเรียนหลังปฏิบัติการ							
5.1 การวางแผนเพื่อทำ AAR (planning)	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
5.2 ระยะเวลาเตรียมการเพื่อทำ AAR (preparing)	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
5.3 ระยะเวลาดำเนินการทำ AAR (conducting)	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
5.4 ระยะเวลาติดตามผลจากการใช้ AAR	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง

ผลการประเมินความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC)
 แบบสอบถามความคิดเห็นและการสนทนากลุ่มย่อย (Focus groups) ของครูภาษาไทย
 ที่มีต่อรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูภาษาไทย (ต่อ)

ประเด็นประเมินความสอดคล้อง	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	ความสอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1. ผลที่เกิดขึ้นจากการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูภาษาไทย							
1.1 ครูผู้สอน	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
1.2 นักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
2. ปัญหาและข้อเสนอแนะในแต่ละขั้นตอนของรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูภาษาไทย							
2.1 การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน (share vision)	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
2.2 การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม (Team Learning)	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
2.3 การจัดการเรียนรู้สู่นักเรียน (Instruction)	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
2.4 การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Coaching)	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
2.5 การถอดบทเรียนหลังปฏิบัติการ (After Action Review)	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
รวม	25	25	25	25	25	1.00	สอดคล้อง

ผลการประเมินความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC)
 ของแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย
 ในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ประเด็นประเมินความสอดคล้อง	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	ความ สอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
ด้านที่ 1 การจัดการเรียนรู้							
มีการจัดการเรียนรู้โดยส่งเสริมให้นักเรียน สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
มีการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีกระบวนการคิด และกระบวนการทำงาน	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
มีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความร่วมมือ เรียนรู้ ที่จะอยู่ร่วมกัน	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
มีการจัดการเรียนรู้โดยการคำนึงถึงความรู้ พื้นฐานของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
มีการจัดการเรียนรู้ด้วยการคำนึงถึง บรรยากาศของการเรียนรู้ของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
มีการจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการกับชีวิตจริง	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
มีการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อการเรียนรู้ที่ หลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
ด้านที่ 2 การวัดและประเมินผล							
มีการวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
มีรูปแบบการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
มีการชี้แจงเกณฑ์การให้คะแนนก่อนปฏิบัติ กิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
มีการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับตัวชี้วัด และเป้าหมายการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
มีการสะท้อนผลความสามารถของนักเรียน เพื่อการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
รวม	12	12	12	12	12	1.00	สอดคล้อง

ภาคผนวก จ

เครื่องมือในการประเมินและปรับปรุงรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
และการหาประสิทธิภาพเครื่องมือ

**แบบรับรองรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถ
ในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ**

วัตถุประสงค์

เพื่อประเมินผลและรับรองรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

คำชี้แจง

1. เครื่องมือฉบับนี้สร้างขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความคิดเห็นของท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินผลรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

2. เพื่อรับรองรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาประกอบไปด้วย 5 ขั้นตอน คือ

1. **Share Vision การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน** หมายถึง การร่วมกันมองเป้าหมายที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และการร่วมกันกำหนดทิศทางสู่การปฏิบัติ ทั้งเป้าหมายและทิศทางการปฏิบัติ จะต้องวิเคราะห์ความเป็นไปได้จริง โดยเกิดจากความเต็มใจที่จะปฏิบัติภารกิจร่วมกัน และยึดหลักการทำงานแบบมีส่วนร่วม โดยมี 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผ่านมา 2) วิเคราะห์สภาพปัญหา 3) กำหนดวิธีการแก้ปัญหาและตั้งเป้าหมาย 4) สื่อสารเพื่อความเข้าใจตรงกัน

2. **Team Learning การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม** หมายถึง การที่สมาชิกรวมตัวกันเพื่อแลกเปลี่ยนความคิด ประสบการณ์ เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของทีมให้เกิดขึ้น มีการถ่ายทอดความรู้ซึ่งกันและกัน ด้วยการสนทนาและอภิปรายร่วมกันอย่างกว้างขวาง เพื่อให้ได้แนวคิด แนวทางการปฏิบัติร่วมกันเพื่อใช้ในองค์กร โดยมีกระบวนการ คือ 1. การเรียนรู้จากการประเมินผลการปฏิบัติงานร่วมกัน 2. การเรียนรู้จากการระดมความคิด 3. การเรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติร่วมกัน

3. **Instruction การจัดการเรียนรู้สู่ผู้เรียน** หมายถึง กระบวนการนำหลักสูตรสถานศึกษาสู่การจัดกิจกรรมเพื่ออบรม สั่งสอน ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน จนเกิดประสบการณ์ใหม่

หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ที่เกิดจากการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม (Team Learning)

4. **Peer Coaching การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน** หมายถึง การนิเทศการสอนของครูผู้สอนในรายวิชาเดียวกันหรือกลุ่มสาระเดียวกัน อาจจะเป็นคู่หรือเป็นกลุ่ม โดยมีการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่กันและกัน เพื่อปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น โดยมีกระบวนการ ดังต่อไปนี้ 1. การศึกษาทำความเข้าใจ (Studies) 2. การสังเกตการณ์สาธิตการสอน 3. การฝึกปฏิบัติและข้อมูลย้อนกลับ (Practice and Feedback) 4. การโค้ช (Coaching)

5. **After Action Review การถอดบทเรียนหลังปฏิบัติการ** หมายถึง วิธีการจัดการความรู้รูปแบบหนึ่งที่เน้นการเสริมสร้างการเรียนรู้ในกลุ่มที่เป็นระบบ สกัดความรู้ที่ฝังลึกในตัวตนและความรู้ท้องถิ่น ออกมาเป็นบทเรียน ที่สามารถนำไปสรุป สังเคราะห์ฝังลึกในตัวตนและความรู้สิ่งที่สำคัญ คือ ผู้ร่วมกระบวนการต้องเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน อันนำมาซึ่งการปรับวิธีคิด และวิธีทำงานที่สร้างสรรค์และมีคุณภาพมากขึ้น โดยบทเรียนนั้น เป็นสิ่งที่เราเรียนรู้ได้จากสิ่งที่ทำมาก่อน ทั้งจากที่เรากระทำหรือผู้อื่นกระทำ ให้เป็นบทเรียนที่เป็นแบบอย่างแก่ผู้อื่นโดยมีกระบวนการ ดังต่อไปนี้ 1.การวางแผนเพื่อทำ AAR (planning) 2. ระยะเวลาเตรียมการเพื่อทำ AAR (preparing) 3. ระยะเวลาดำเนินการทำ AAR (conducting) และ 4. ระยะเวลาติดตามผลจากการใช้ AAR (following up)

3. เครื่องมือฉบับนี้มี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ทรงคุณวุฒิ

ตอนที่ 2 การประเมินผลและรับรองรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ทรงคุณวุฒิ

1.1 ชื่อ-สกุล .....

1.2 เบอร์โทรศัพท์.....E-mail.....

1.3 ตำแหน่ง .....

1.4 สถานที่ทำงาน .....

1.5 ประสบการณ์ ( ) ด้านการบริหารการศึกษา มีอายุการทำงานในตำแหน่ง

..... ต่ำกว่า 15 ปี

..... 15-20 ปี

..... มากกว่า 20 ปี

( ) การจัดการเรียนรู้ มีอายุการทำงานในตำแหน่ง

..... ต่ำกว่า 15 ปี

..... 15-20 ปี

..... มากกว่า 20 ปี

( ) ด้านทักษะการสื่อสาร มีอายุการทำงานในตำแหน่ง

..... ต่ำกว่า 15 ปี

..... 15-20 ปี

..... มากกว่า 20 ปี

1.6 วุฒิการศึกษาสูงสุด ( ) 1 ปริญญาโท สาขา.....

( ) 2 ปริญญาเอก สาขา .....

ตอนที่ 2 การประเมินผลและรับรองรูปแบบการสร้งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

คำชี้แจง ทำเครื่องหมาย ✓ แสดงระดับคะแนนที่มีต่อรูปแบบการสร้งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ระดับ 5 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

รายการ	ระดับคุณภาพ				
	5	4	3	2	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของรูปแบบ					
1.1 ระบุความเป็นมาและความสำคัญของรูปแบบชัดเจน					
1.2 การใช้ภาษาในการเรียบเรียงความเป็นมาและความสำคัญมีความเหมาะสม					
2. แนวคิดพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบ					
2.1 การเลือกใช้แนวคิดที่เป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบมีความเหมาะสม					
2.2 การใช้ภาษาในการเรียบเรียงแนวคิดมีความเหมาะสม					
3. การกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบ					
3.1 การกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบมีความสมบูรณ์					
3.2 องค์ประกอบของรูปแบบมีความสัมพันธ์สอดคล้องกัน					

รายการ	ระดับคุณภาพ				
	5	4	3	2	1
3.3 การเรียบเรียงลำดับองค์ประกอบของรูปแบบมีความเหมาะสม					
4. องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนา					
4.1 ระบุหลักการของรูปแบบชัดเจนและความสอดคล้องกับแนวคิดพื้นฐาน					
4.2 การใช้ภาษาและการเรียงลำดับของหลักการมีความเหมาะสม					
4.3 ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับหลักการ					
4.4 วัตถุประสงค์มีความชัดเจนสามารถแสดงถึงสิ่งที่มุ่งหวังจะเกิดขึ้น					

ผลการประเมินความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC)
ของแบบรับรองรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถ
ในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ

ประเด็นประเมินความสอดคล้อง	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	ความ สอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1. ความเป็นมาและความสำคัญของรูปแบบ							
1.1 ระบุความเป็นมาและความสำคัญของรูปแบบชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
1.2 การใช้ภาษาในการเรียบเรียงความเป็นมาและความสำคัญมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
2. แนวคิดพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบ							
2.1 การเลือกใช้แนวคิดที่เป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
2.2 การใช้ภาษาในการเรียบเรียงแนวคิดมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
3. การกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบ							
3.1 การกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบมีความสมบูรณ์	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
3.2 องค์ประกอบของรูปแบบมีความสัมพันธ์สอดคล้องกัน	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
3.3 การเรียบเรียงลำดับองค์ประกอบของรูปแบบมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
4. องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนา							
4.1 ระบุหลักการของรูปแบบชัดเจนและความสอดคล้องกับแนวคิดพื้นฐาน	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
4.2 การใช้ภาษาและการเรียงลำดับของหลักการมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง

ผลการประเมินความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC)
 ของแบบรับรองรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถ
 ในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์
 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
 สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ (ต่อ)

ประเด็นประเมินความสอดคล้อง	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	ความ สอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
4.3 ความสอดคล้องระหว่าง วัตถุประสงค์กับหลักการ	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
4.4 วัตถุประสงค์มีความชัดเจน สามารถแสดงถึงสิ่งที่มุ่งหวังจะให้ เกิดขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
รวม	11	11	11	11	11	1.00	สอดคล้อง

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายธีระชัย รัตนรังษี
วัน เดือน ปี เกิด	17 สิงหาคม 2526
สถานที่เกิด	จังหวัดภูเก็ต
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2444 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมปลาย โรงเรียนหาดใหญ่รัฐประชาสรรค์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พ.ศ. 2549 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย มหาวิทยาลัยทักษิณ จังหวัดสงขลา พ.ศ. 2554 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2556 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2557 ศึกษาต่อระดับปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศิลปากร จังหวัดนครปฐม
ที่อยู่ปัจจุบัน	1/33 ถนนผู้ใหญ่บ้าน ซอย 5 ตำบลตลาดใหญ่ อำเภอเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต 83000